הארץ

0.95 ש"ח, יום ו' י"ב באדר א' תשמ"ו, 21 בפברואר 1986 VOL. 68/20309 FEBRUARY 21 1986
(כולל מע"מ)

מגדלי קירור שרון בע"מ
תכנון ייצור ושיפוץ מגדלי קירור למיזוג אוויר ותעשיה
שתולים 60 תל־אביב, טל. 03-383630

ישראל תיענה להצעתה של ארה"ב ליטול חלק במלחמת הכוכבים

פרס: זו הזמנה למלחמה בבלתי נודע

מאת טלי מנדלר

ישראל תיענה להצעת ראש המשרד להגנה אסטרטגית בארה"ב, הגנרל ג'יימס אברהמסון, ליטול חלק במלחמת הכוכבים. דברים אלה אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס, בכנס מטעם המרכז הישראלי להוראת המדעים, שנערך באוניברסיטת תל־אביב.

פרס אמר, כי הזמנת ישראל ליטול חלק במלחמת הכוכבים, אין פירושה שהיא מוזמנת להשתתף במלחמה נגד רוסיה, אלא במלחמה בבלתי נודע. הוא אמר, כי מדובר בפרויקט המדעי, הראשון במעלה בחשיבותו, בעשור הקרוב.

סופר "הארץ" מציין, כי ראש הממשלה שוחח אתמול עם הגנרל ג'יימס אברהמסון וכי נושא שילוב ישראל בפרויקט מלחמת הכוכבים יובא בקרוב לאישור הקבינט. לאחר הדיון בקבינט שיתקיים בקרוב, בו מצפים לרוב להצעת פרס, תודיע ישראל רשמית על הצטרפותה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ד"ר אהרון מוס, ראש צוות פרוייקט "מלחמת הכוכבים" במשרד הביטחון
על: ישראל ב"מלחמת הכוכבים"

★

אישור לששים עובדים בלבד עם פתיחת "מספנות ישראל" (עמ' 3)

★

אירואן: עיראק הפילה מטוס נוסעים ששימש להעברת פצועים (עמ' 3)

★

הפסדי סאיטקס גדולים בהרבה מתחזיות החברה (עמ' 5)

★

נערכים להוריד במטר אחד את מפלס המינימום בכינרת (עמ' 6)

★

צבי רנר דורש מעיריית ת"א רכב צמוד לצרכי עבודתו (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר עם ירידה קלה בטמפרטורות. תשקיף לשבת: עוד ירידה קלה בטמפרטורות. ירושלים 7—16, הגולן 8—16, נהריה 8—21, צפת 9—14, חיפה 11—21, טבריה 8—20, נצרת 11—18, עפולה 6—21, השומרון 7—18, ת"א 12—20, לוד 8—22, יריחו 8—22, עזה 12—20, באר־שבע 9—21, אילת 11—25.

בסונסטה השמש זורחת היום!
חם ונעים 25 מעלות
אביה סונסטה אילת 059-76191 חוף טאבה

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי במש"ח
יציג	1.4752	-0.0043
נוסעים	1.7534	-0.0051
שחור	1.5900	-0.0100

בגליון זה 18 עמודים בתוספת מוסף בן 44 עמודים

שרי המערך והליכוד ינסו ליישב הבוקר המחלוקת בנושא הצמיחה

לקראת ישיבת הממשלה שתדון בתוכנית הצמיחה של יעקבי ● פרס עומד על הצורך לסייע לסולל בונה וקופת חולים

לחץ בליכוד על מודעי לא לשחרר כספים ● כעס על "התקפות הסרות הבסיס של פרס"

מאת עקיבא אלדר, צבי זרחיה ואילן שחורי

שרים מהמערך והליכוד יתכנסו הבוקר בלשכת ראש הממשלה כדי לנסות ליישב את חילוקי הדעות בנושאים הכלכליים לרבות נושא הצמיחה. הפגישה הוזמנה בעקבות דרישה של ראש הממשלה לקיים בירור בנושאים, קודם לישיבת הממשלה ביום א', שעל סדר יומה הצעתו של שר הכלכלה גד יעקבי בנושא הצמיחה. בפגישה הבוקר יבהיר ראש הממשלה שהוא עומד על כך שהאוצר יסייע לארגונים כמו סולל בונה וקופת חולים להיחלץ מהמשבר הפוקד אותם. בליכוד הובעה אתמול תרעומת נגד דברי ראש הממשלה ושרי המערך במרכז מפלגת העבודה, שם מתח ביקורת חריפה נגד הליכוד. שרים בליכוד טוענים, כי דברים אלה אינם עולים בקנה אחד עם תביעתו של פרס ליישר את ההדורים בין המערך לליכוד.

שרי הליכוד יתנגדו לכל ניסיון מצד של ראש הממשלה, שמעון פרס, לבטל או לדחות את ישיבת הממשלה ביום ראשון בבוקר.

מקורבי שמיר טענו אמש, כי לא מובן פשר התקפותיו של פרס על השר מודעי ושרי הליכוד, והתקפותיו מעמידות בספק את מידת כוונתו ורצונו בשיפור היחסים. "מצד אחד טוען פרס, שצריך לתקן את הקלקולים ולקיים דיון על אופי ניהול ישיבות הממשלה ומצד שני הוא עצמו משתתף בהגינת ההתקפות על מודעי ושרי הליכוד. אלו התקפות חסרות כל בסיס. דברים אלה לא מובנים, ומוכיחים את התנהגותו של ראש הממשלה", נאמר מלשכתו של שמיר.

גורמים בכירים באוצר טוענים, כי על שר האוצר מופעל לחץ כבד של מפלגת העבודה "לפתוח את הברזים" ולהיענות לדרישות חברת העובדים לסייע לסולל בונה, לקופת חולים ולארגוני הקניות.

שרים בליכוד לעומת זאת, לוחצים על מודעי לבל ישחרר כספים ולבל יגדיל את הגרעון.

לוי: פרס תוקף הליכוד כאילו הבחירות קרבות

ראש הממשלה השריש לעצמו מנהג לתקוף מדי יום; הוא עורך לנו "משפט שדה"

מאת צבי זרחיה

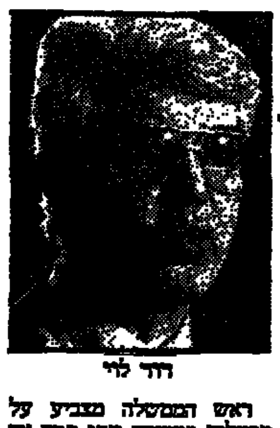
דוד לוי

הליכוד מצפה משמעון פרס, שינהג כראש ממשלה ושלא יתבצר במכבי עם חבריו ושותפיו לממשלה, כפי שהוא נוהג בימים האחרונים בעניין הצמיחה. מצפים מראש הממשלה שינהג על־פי אותו הכלל, שקבע בעצמו במשבר הקודם (משבר שרון), שחברי הממשלה לא יתקפו זה את זה. על ראש הממשלה למלא כלל זה יותר מאשר כל שר אחר, זאת במיוחד כאשר חציו של ראש הממשלה מופנים כלפי מגמה שלם — הליכוד. אני שואל את עצמי מה המטרה שלו לתקוף מגמה שלם, שיושב עימו בממשלה ובנשימה אחת להוכיח את הצמיחה — כך אמר סגן ראש הממשלה דוד לוי בראיון ל"הארץ".

אני נמצא בתחושה מרה ביותר, על מה בעצם מתרעם ראש הממשלה. האם הוא שאל לדעת חבריו, האם הציג בפניהם תוכנית או רעיון לצמיחה והם התשובה שלילית? הרי תוכנית הצמיחה כלל לא נדונה בממשלה. מאוד עצוב לי לשמוע שראש הממשלה מדבר כך על הליכוד. קודם כל הוא נוקט בהתקפות משוללות יסוד על הליכוד על "המאויר" בעבר, על כך שהרס את הכל והשאיר אדמה חריבה. ראש הממשלה מפנה בעצם אצבע מאשימה כלפי שותפיו־חבריו לממשלה. אני שואל את עצמי האם הולכת המערכת לבחירות, האם הבחירות קרבות?

ראש הממשלה מצביע על מפעלים במצוקה ואני תמה אם קשייהם לא היו ידועים קודם לכן? איפה היה ראש הממשלה כשנודעו פרטי התוכנית הכלכלית וכשתוארו הקורבנות שבה. אני העליתי שאלות אלה כשהופעלה התוכנית הכלכלית ועוררתי בכך רוגז אצל עמיתי השרים. הותקפתי עד כדי הכרעה לפטר אותי מהממשלה.

סופר "הארץ" לענייני מפלגות מוסר, כי סגן ראש הממשלה השר דוד לוי האשים אמש את ראש הממשלה שמעון פרס, כי הוא עורך לליכוד "משפט שדה" תוך הפרת סיסמאות באווירה האשמות שווא. בכנס פעילי תנועת החרות בתל אביב טען לוי, כי פרס השריש לעצמו מנהג לתקוף את הליכוד מדי יום ולהושיבו על ספסל הנאשמים.

פרס: בשבע שנות הליכוד לא היתה צמיחה במשק

"אסור להיבהל מהדמגוגיה החצופה של מודעי"

מאת אילן שחורי

סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר אתמול בישיבת סיעת המערך בכנסת, כי אסור להיבהל מהדמגוגיה החצופה של שר האוצר, ו"קברניטי המשק" בתוכם של שרה דורון, יצחק מודעי ומיכאל איתן יכולים להמשיך לעשות מסיבות ולשתות מיצים כמה שהם רוצים. הוא לא יתרגש מכך ויעשה הכל ליצור יציבות במשק ותנאים לצמיחה.

מרכז מפלגת העבודה נקרא אתמול לדיון כלכלי ביוזמת של מזכיר ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ושר הכלכלה גד יעקבי. פרס, שסיכם את הדיון, אמר כי הליכוד בשבע שנות שלטונו השאיר אחריו שלושה דברים נוראים: אינפלציה שבזכות המערך הצליחה הממשלה להתגבר על זאת, חובות שלא יאמנו שאותם יש להוריד כיום והיעדר צמיחה.

בהרחיבו על תכנית הצמיחה שמבקשת מפלגת העבודה ליישם בממשלה אמר פרס, כי התכנית אינה כוללת הדפסת כספים, הגדלת תקציב הביטחון או פגיעה בכספי ההסכמות. פרס אמר, כי הוא שותף מלא לתביעת ההסתדרות להיכנס למאבק נגד האבטלה. לדבריו, יתכן והממשלה טועה בעניין מפעל "אתא". "צריך לעשות תכנית חירום להציל את ערי הפיתוח מסכנת האבטלה. לא נפר את היציבות במשק. אבל מפעל ללא קישוע, ללא צנינה ולא פתר, נתחיל את שלב הצמיחה. שאותו יבואו מניאות הכספים", אמר פרס.

גוברת התנגדות התושבים לסריקות; חייל נהרג בסריפה

סמל אלון בן שחר יובא היום לקבורות ב"ים ● צה"ל נאלץ להגביר עיסוקו בהתגוננות ● נתגלו אמצעי לחימה רבים

טילי קטיושה נפלו בצפון הארץ ● חשש שאחד הנעדרים נפצע קשה בעת החטיפה

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" וסוכנויות הידיעות

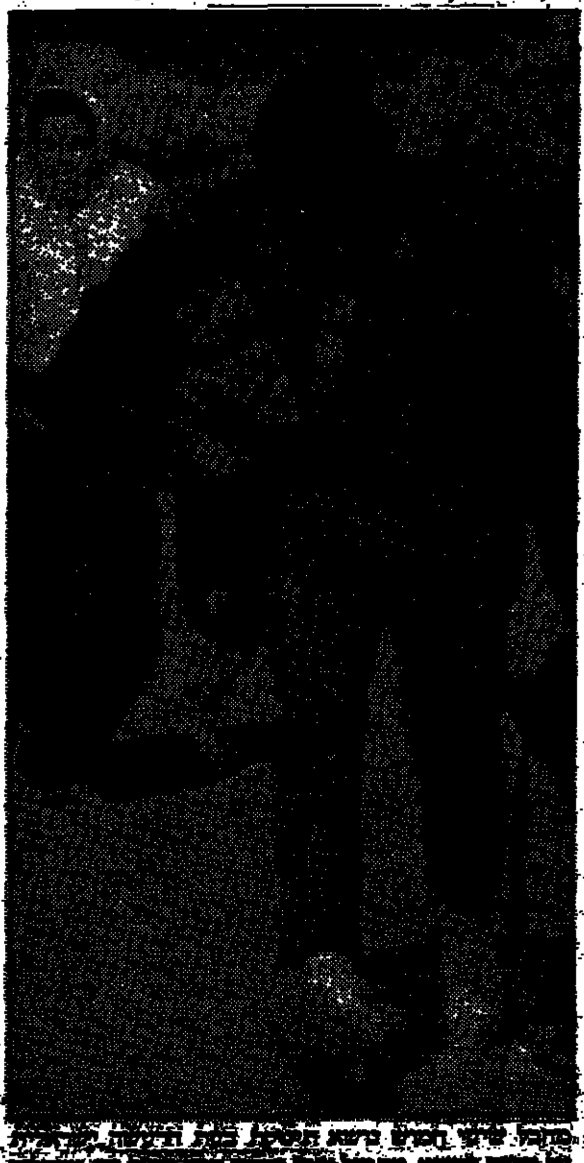
(צילום: אי־פי)

באזורים שבהם סורקים חיילי צה"ל אחרי שני הנעדרים, מחוץ לאזור הביטחון, מתגברת התנגדותם של התושבים ושל מחבלים המסתתרים שם, לסריקות. ביממה האחרונה היו חילופי אש ותקריות רבות עם הכוחות הסורקים של צה"ל. חייל צה"ל — סמל אלון בן שחר (19) מירושלים — נהרג מאש מחבלים בכפר סריפה. האש שנורתה לעבר קבוצת חיילים שסרקה את הכפר הנמצא במרחק 15 ק"מ ממזרח לצור. הלווייתו של אלון בן שחר תיערך היום ב־1 בצהרים בבית הקברות הצבאי בהר הרצל. בחילופי האש, שבהם נהרג חייל צה"ל, נהרגו 8 מחבלים. במקום התגלו כמויות גדולות של חומרי חבלה, וכשצה"ל החל לאסוף כמויות נשק אלה הותקף ממארב בנשק קל ובמצבות ארפי"ג' התפתחו חילופי האש.

אתמול נראה היה שלאחר שלושה ימים של סריקות נמרצות, נאלצים חיילי צה"ל לעסוק יותר ויותר בבעיות התגוננות. אלוף הפיקוד אורי אור אמר אתמול שהסריקות יימשכו גם היום.

ירי לגליל

אמש, סמוך לשעה 7.00 נפלו כמה טילי קטיושה באזור הביטחון ובגליל המערבי. איש לא נפגע. קודם לכן נפלו טילי קטיושה סמוך לכפר עיון וליעתר. הישובים לאורך גבול לבנון נמצאים בכוננות גבוהה מחשש ניסיונות פיגוע מצד מחבלים, נוכח הסריקות הנערכות מחוץ לאזור הביטחון.

טילי קטיושה נורו הלילה אחרי חצות באצבע הגליל. איש לא נפגע.

"צבא מבותים, נמר לשנוע בחיילי צה"ל" — קריאות אלו נשמעו ביממה האחרונה בדרום לבנון. ... בשליחות ישראלית על חטיפת השניים. ... כמה מכותי ... השיעים ... כי שהייים בחוות צה"ל.

(סוף בעמוד 2, טור 7)

הוריהם של שני הנעדרים התפללו יחד לשלום ילדיהם

אביו של רחמים נשא תפילת "עקדת יצחק"

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

אנשים רבים התאספו אתמול אחה"צ במרכז התרבות נוער וספורט בראש העין. רבנים, תלמידי ישיבות, תושבי העיירה ורבים אחרים הגיעו להשתתף בתפילה לשלומם של יוסי פינק ורחמים (רמי) אלשייך, הנעדרים מאז יום ב' בלבנון. בעקבות שלמה אלשייך, אביו של הנער, הגיע מרדכי פינק והתיישב לידו. שני האבות המצפים לשמוע אודות הבנים הנעדרים.

מיד לאחר שהתיישב, החלה התפילה, כשברקע תקיעת שופר. בחוץ מסבירים פרחי הרבנים כי השופר "מגלם את הדרך למעלה". בחדר הסמוך — הנשים. מתפקות ידיים ומתפללות ורבות מוחות דמעה.

האם, מול אלשייך, יושבת בין שתי בנותיה. סדור בידה, מטפחת ראש תאומה ומגבת קטנה לניגוב הדמעות. כל העת מוציאים כוסות מהמתון ומוסיפים לאולם. שם מבכרים הגברים, שקול תפילתם האדיר ממלא את אולמות המתנ"ס. מרדכי פינק, בפנים רציניות, מישיר מבטו אל ספר התפילה ומאזין ל"עקדת יצחק" מפי האב שלמה אלשייך.

מכל קצות הארץ הגיעו אורחים וחיילים, חבריהם לנשק של הנעדרים.

אתמול יצאה לתושבה ראשונה מאז המקרה. דבר ראשה, ... של הבנים, שבניהם לא הגיעו לתושבה.

ארה"ב: אש"ף נכשל בכך שלא קיבל תנאינו וההיסטוריה ממשיכה הלאה

פקיד במשרד החוץ בוואשינגטון: המזה"ת נכנס עתה לתקופת של המתנה; יש כרגע עוד סכסוכים בעולם הקלים יותר לפתרון

ארה"ב מאשרת: הסכמנו לזימון אש"ף לוועידה ב־3 תנאים ● ישראל תבקש הבהרות

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הממשל האמריקאי אישר אתמול, כי הסכים לזימונו של אש"ף לוועידה בין־לאומית, אם יאמץ את החלטות או"ם, יכיר בזכות קיומה של ישראל ויחדל מן הטרור. יתר על כן מקורות בממשל אישרו עוד, כי ישראל ידעה על עמדתו זאת של ארה"ב.

הדובר ציטט במפורש את דברי חוסיין על־פיהם אש"ף אשם בכישלון התהליך משום שלא הסכים לקבל את החלטות או"ם, לא הסכים להתדיין עם ישראל וסרב לחדול מפעולות טרור. אך בתשובה לשאלה אם הממשל רואה באש"ף את הגורם היחיד לבלימת התהליך השיב הדובר: "לא אני מאשים אלא אלה דבריו של חוסיין". הדובר אישר כי דברי חוסיין, הנוגעים להסכמת ארה"ב להזמנת אש"ף לוועידה בין־לאומית, אם יקבל את התנאים הנ"ל, הם "ציטוט מדויק של עמדת ארה"ב. אך אש"ף נכשל בכך שלא קיבל את התנאים וההיסטוריה ממשיכה הלאה והנדודים יצטרכו למצוא בסיס חדש לדיונים".

פקיד בכיר במשרד החוץ אמר ל"הארץ", כי למעשה נכנס עתה האיזור לתקופת המתנה כדי לראות כיצד יגיבו הפלשתינאים על כל צעדיהם לנאומו של חוסיין. לדבריו אין לארה"ב מה להציע בשלב זה כדי לקדם את התהליך, שכן הכדור נמצא במגרשו של חוסיין ולא אש"ף. הפקיד אישר עוד, כי בראייה הכוללת של הממשל אין המזרח התיכון נמצא עתה בראש סולם העדיפויות, בהיותו נוכח הקשיים למצוא פתרון לבעיה. "יש עוד סכסוכים בעולם הקלים יותר לפתרון".

במשרד ראש הממשלה ידעו — עקיבא אלדר מוסר: במשרד ראש הממשלה אומרים, כי דבריו של המלך חוסיין בדבר איגרת של עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'רד מרפי לגבי הייצוג הפלשתיני בוועידה הבין־לאומית אישרו ידיעות, שהיו בירושלים אודות הבנות, שנתן מרפי בנושאים אלה ללא הסכמת ישראל. במשרד ראש הממשלה היה ידוע זה כמה שבועות, שמרפי הבטיח לחוסיין, שאש"ף יוכל להשתתף בוועידה אם יכיר בהחלטות האו"ם 242 וכן שישראל לא תוכל להטיל וטו על שמותיהם של פלשתינים שיהיו מועמדים להשתתף במשלחת הירדנית־פלשתינאית. ממשרד החוץ נמסר אתמול, כי השגרירות בוואשינגטון תבקש הבהרות ממשרד החוץ האמריקאי בנושא זה.

ברלב: חוסיין נשא נאום עצוב; שריד: דמעות לא יפתרו הבעיה

פרס מזמין את חוסיין ותושבי השטחים למשוך עגלת השלום

מאת אילן שחורי ודן מרגלית, סופרי "הארץ"

ראש הממשלה שמעון פרס בירך אמש בישיבת מפלגת העבודה על דבריו של חוסיין מלך ירדן משלשום בערב, והגדיר את נאומו "דברים אמיתיים ונוקבים". פרס אמר כי הוא מזמין את המלך הירדני להמשיך ולמשוך יחד עימו את עגלת השלום תוך הזמנת תושבי השטחים לעלות ולהצטרף לעגלה זאת.

השר בר־לב אמר, כי הנאום הוא עצוב. הוא הדגיש כי חוסיין אמר בעצמו, שאש"ף הוא לא בר שיח. בר־לב אמר כי לתושבי השטחים יש מה לומר. צריך לעודד את המלך הירדני להצטרף לתהליך השלום.

דמעות אינן פתרון

סיעת התחיה הודיעה, כי ח"כ גאולה כהן תעלה בשבוע הבא הצעה להחיל את החוק הישראלי על יהודה, שומרון ועזה.

ח"כ יוסי שריד נמנע אתמול מלמתוח ביקורת כלשהי על עמדת אש"ף. בהודעה שפרסם אמר כי לא דמעותיו של המלך חוסיין ולא דמעותיו של יצחק רבין הן הפתרון לבעיה. באם המלך אינו פותח אופציה חדשה ואינו סוגר אופציה ישנה, הוא משקף את הסוגיה של כל הנדודים לסכסוך. הוא הסתייג מעמדות ראש הממשלה שמעון פרס והשר רבין.

בירושלים משוכנעים עתה יותר מתמיד: אין סיכוי למשא ומתן

חוסיין מפנה האשמה לאש"ף ורק אחר כך לישראל וארה"ב

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

בניתוח, שנעשה אתמול במשרד החוץ לנאומו של חוסיין, נאמר, כי הנאום מהווה כתב הגנה והסבר למבוי הסתום, שאליו נקלעה יוזמת השלום לפני כמה שבועות. חוסיין מפנה את עיקר האשמה כלפי אש"ף ורק אחר כך הוא מאשים את ישראל וארה"ב. חוסיין מפנה אצבע מאשימה גם כלפי מדינות ערב שלא פעלו למען פיתרון המשבר. בניתוח נאמר, שירדן מוכנה להמשיך בתהליך השלום אם יבשילו התנאים לכך. הוסיף, כי חוסיין לא נעל גם את הדלת בפני אש"ף, אם הארגון יחזור בו מסירובו לקבל את התנאים שהוצבו בפניו. הודגש, כי חוסיין מאשים את עראפאת באחריות אישית לכישלון, אך למרות זאת אין המלך מתנער מההסכם שחתם עמו.

בירושלים משוכנעים עתה יותר מתמיד, כי אין חוסיין מתכוון להיכנס למשא ומתן עם ישראל ללא ארגון זה. מקורבי חוסיין בשטחים רואים גם הם אפשרות זו ומתחו ביקורת על חוסיין, שלא השכיל לקדם את מעמדם של תומכיו בגדה וברצועה, ואף לאשר מינוי ראשי ערים והקמת בנק ערבי.

ארגוני אש"ף פרו־סוריים מזהירים את תושבי השטחים משיתוף עם ישראל

מצרים: הנאום אינו סוף פסוק; נפעל לאחות את הקרע

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

חזית "ההצלה הפלשתינית", המאגדת את ארגוני אש"ף הפרו־סוריים, הזהירה אמש את תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה מפני "בוגדנות ושיתוף פעולה עם מזימות האימפריאליזם והציונות". הודעת החזית, שפורסמה בדמשק, באה בתגובה על נאום המלך חוסיין והקריאות של אישים ישראליים לתושבי השטחים "ליטול יוזמה" למחרת נאום המלך. במצרים נמנעו גורמים רשמיים ערביים מלהגיב על הנאום ועל הודעת חוסיין, כי החליט להפסיק את התיאום המדיני עם אש"ף. גם עראפאת, הנמצא בבגדאד, נמנע עד לפני שעה מלהגיב ומקורות ערביים מוסרים, כי עראפאת אינו מעוניין להביא למתיחות ביחסים עם ירדן. במקביל הודיע אמש סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי, ד"ר עסמת עבד אל־מגיד, כי מצרים תפעל לאחות את הקרע בין אש"ף לבין ירדן, וכי הודעתו של המלך אינה מהווה סוף פסוק.

סוריה תיגברה כוחה בלבנון

הפגזו שכונות נוצרים

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

כוחות סוריים מגוברים נראו אתמול לאורך קווי העימות הנוצריים בצפון הקו בחזית אל־מתן המזרחית. ריכוזי הכוחות הסוריים באים ימים. לאחר שהכריז הנשיא אסד בראיון לעיתון הצרפתי "ליבראסיון", כי סוריה אינה מתכוונת להתערב צבאית בלבנון.

במקביל הפגזו אתמול קשות שכונות הנוצרים באל־מתן העליון: ביקפיה, בית מרי וברומאנה, ובחוף אל־מתן: אנטליאס, ג'ל אל־דיב ואל־זלקא.

ויכוח בממשלה מעכב הגעת משלחת בנושא קול אמריקה

רוב השרים מציעים לתת הטיפול במשרד התקשורת

מאת עקיבא אלדר

המשלחת האמריקאית לדיונים בנושא משדרי קול אמריקה נתבקשה לדחות את מועד בואה ארצה נוכח ויכוח בממשלה סביב נושא הקמת החברה, שתקים את המשדרים. הדיונים אמורים היו להיפתח בראשית השבוע הבא בהשתתפות נציגי משרד החוץ, משרד התקשורת ומשרד המשפטים. שר האוצר יצחק מודעי עומד על כך שהממשלה תקים חברה מיוחדת להקמת המשדרים. לתפקיד הוא מייעד את יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, עמוס פרושן, לעמוד בראשה.

בדיון שהתקיים באחרונה בוועדת שרים לכלכלה הצביעו רוב השרים נגד ההצעה להקים חברה ממשלתית מיוחדת והעדיפו להפקיד את הפרויקט בידי משרד התקשורת.

שוק ההון

ביקוש למניות

מאת יהודה שרוני

קרנות הנאמנות, המתמחות במניות, גייסו השבוע 10 מיליון דולר. בקרנות הסולידיות היה פידיון של כ־3 מיליון דולר.

גיוס ההון בקרנות ופעילותם של מנהלי תיקים בבורסה הביאו השבוע לעליות שערים חדות בשוק המניות. מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה ב־10.66 אחוז ושווי השוק של המניות ההשקעיות עלה בכ־220 מיליון דולר.

ערך את העמוד: בועז שפירא

בבדיקה של MONDE SELECTION, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1985 על איכותה המעולה.

BROADWAY 80
תערובת אמריקנית משובחת

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

הלוואי על כולנו מסע הסברה כזה

כל ראשי הסוכנות היהודית שהמריאו בשבוע שעבר לארה"ב כדי להשתתף בישיבת חבר הנאמנים של הסוכנות אינם ממהרים לשוב ארצה. עתה, משסיימו את הדיונים על התקציב לשנת 1986/87, שיסתכם ב־381 מיליון דולר, הם יוצאים למסע הסברה בצפון אמריקה. במלים אחרות, הם עורכים טיול על חשבון קופת העם היהודי, שתכליתו פגישות עם מנהיגים יהודיים, שיחות עם צעירים וקשישים.

דובר הסוכנות אף טרח ופרסם אתמול הודעה רשמית על המבצע, שימרלב לניסוח הרר־מאטי: "שבוע הסוכנות היהודית בצפון אמריקה נפתח ברחבי ארה"ב וקנדה בהשתתפות חברי חבר הנאמנים של הסוכנות, היוצאים למסע הסברה ב־46 קהילות יהודיות מחוף לחוף. מבצע הסברה זה הוא ראשון מסוגו מיום הקמתה של הסוכנות בשנת 1929, ומטרתו להדק את השותפות בין הקהילות למדינת ישראל".

ג.אים

הנשיא החמישי: "שרא־יותר"

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון סעד אתמול צהריים עם אחד מפעילי מפלגתו במסעדה אינטימית, לא הרחק ממעון מפלגת העבודה ברחוב הירקון בתל־אביב. נראה כי האיש שאתו סעד נבון התרגש מעצם המעמד. לקראת תום הסעודה אזר אומץ ושאל בגילוי־לב את מי שהיה נשיא המדינה: "תסלח לי, אך אני לא יודע איך אתה מעדיף שאקרא לך. אדוני השר או כבוד הנשיא?"

יצחק נבון מבין להמתין

נבון, שבעבר הביע משאלה להיקרא "הנשיא החמישי", היה קצת נבוך מהשאלה. החליט להיות חברי עם הסועד מולו. אמר נבון: "קרא לי בינתיים השר־א־יותר־כזה. תמיד צריך להמתין ליותר".

אריה לביא

הרב של הרב־פקד

במהלך מסיבת העיתונאים שקיים אתמול שר המשטרה חיים בר־לב בעת ביקורו באילת, שאל אותו עיתונאי כיצד זה במשרדו של מפקד משטרת אילת רב־פקד ירחמיאל קיים תלויות תמונות של נשיא המדינה והרבי מלובאוויץ', אך לא תמונה של ראש הממשלה. האם יש לכך משמעות, שאל העיתונאי. שר המשטרה ענה כי נהוג לתלות במשרדים את תמונותיהם של נשיא המדינה וראש הממשלה, אך לא תמונות של הרבי מלובביץ'.

מפקד משטרת אילת, שהיה הגום מהשאלה, הסביר כי רב העיר אילת בא למשרדו וביקש ממנו לתלות את תמונתו של הרבי מלובאוויץ' על הקיר, וכך עשה. השר בר־לב רמז למפקד המשטרה שטוב יעשה אם יסיר את תמונת הרבי.

איתן רבין

המהגרת שלא שכחה

כשסיפרה הזמרת חוה אלברשטיין לחבריה על התקליט החדש שהיא מקליטה, שיכלול שירים בנושא מהגרים, היתה התגובה האינסטינקטיווית "מה פתאום את מוציאה תקליט על יורדים?" אלא שהתקליט אינו נוגע ביורדים אלא בעולים. הנושאים בתקליט הם עולים חדשים, בעיות שפה, הגירה, הגירה של תרבות. בתקליט נזכר אפילו נוסע סמוי, גם הוא מהגר, בדרכו שלו.

לחוה היה ברור שנושא היורדים מציק מאד לציבור. אך בכל מקרה "מהגרים", התקליט שייצא בחודש הבא, נושא את חותמה של מהגרת צעירה שהיגרה מארץ הולדתה, פולניה, כשהיתה בת שמונה, החליפה שפה ותרבות, וכיום היא זמרת אהובה. לחוה אלברשטיין יש פינה חמה בלב למהגרים.

ש.גרעה

טיסה מלכותית ארוכה

מלכת בריטניה אליזבת השניה ובעלה הדוכס מאדינבורו ימריאו השבוע לסיור ממושך בנפאל ובניו־זילנד. לצורך הטיסה הכינה חברת "בריטיש איירווייז" מטוס מדגם טריי־סטאר־200, שימריא ביום ראשון ויעשה את אחת הטיסות המלכותיות הארוכות ביותר שבוצעו אי־פעם על־ידי חברת תעופה כלשהי.

א.קרן

בעריכת עירית רוזנבלום

סרי לנקה שוקלת להפסיק פעילות יועצים מישראל

כדי לשפר יחסיה עם הודו

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שלטונות סרי לנקה שוקלים אפשרות לוותר על שירותיהם של יועצים ישראלים, המסייעים לצבא במלחמתו בטרור הטמילי, בצעד לשיפור היחסים עם הודו. הצעה זו כלולה במסמך חסוי, אשר נכתב על־ידי אחד משרי הממשלה והוכן על־פי בקשתו של שר הביטחון לאליט אטולטאמודאלי.

מקורות דיפלומטים בלונדון, המדליפים את תוכנו של המסמך, טוענים, כי השינוי האפשרי ביחסה של סרי־לנקה למעורבות הישראלית נעוץ ביחסים הטובים, המתפתחים בין הנשיא ג'וניוס ג'ייאוורדנה לבין ראש ממשלת הודו ראג'יב גאנדי, שעם אמו קיימה קולומבו יחסים מתוחים מאד. במסמך מוכנה סרי־לנקה להכיר בכמה מן האינטרסים של הודו בדרום אסיה ולשקול מחדש את הסכמתה להתיר לרשת השידור של "קול אמריקה" לבנות תחנת ממסר בתחומה.

המסמך, בן 22 העמודים, ממליץ גם להפסיק את פעילותם של שכירי חרב בריטים, קצינים לשעבר ביחידות עילית, הנלווים לפלוגות הצבא המקומי במלחמתו בטמילים. בתמורה תתבקש הודו לרסן את פעילותם של הטמילים בדרום תת־היבשת, החודרים לצפונה של סרי־לנקה ופוגעים באוכלוסיה האזרחית.

סרג' קלארספלד קורא בביירות לשיעים לשחרר היהודים שחטפו

ביירות, (ע"צ). עורך הדין היהודי־הצרפתי סרג' קלארספלד אמר אתמול בביירות, כי יפנה אל מנהיגיהם הרוחניים של השיעים ויבקש מהם למנוע רציחות נוספות של יהודים לבנוניים חטופים.

הארגון השיעי המחתרתי "ארגון המדוכאים עלי ארמות" נטל על־עצמו את האחריות לרציחת ארבעה יהודים לבנוניים מאז חודש דצמבר אשתקד. הארגון גם הכריז כי הוא מחזיק בשלושה יהודים נוספים.

סרג' קלארספלד, בן 50, הגיע לאיזור המוסלמי שבמערב ביירות שעה שכוחות צה"ל עורכים פעולות סריקה נרחבות בדרום לבנון, לגילוי שני חיילים ישראלים שנחטפו בידי לוחמים שיעיים בדרום לבנון.

מחיר הנפט ירד בניו־יורק ל־14.35 דולר

ניו יורק (ע"צ). הידרדרות פתאומית חלה אתמול במחירי הנפט בבורסה של ניו יורק. המחיר הממוצע של חבית נפט הגיע לשפל בלא תקדים — 14.35 דולר.

מומחים הביעו דעה, כי התנודות החדות במחירים משקפות עצבנות מרובה בשוק הנפט הבינלאומי.

הדולר נסחר אתמול במגמה מעורבת

לונדון (א־פי). הדולר נסחר אתמול בשוקי המטבע של אירופה במגמה מעורבת תוך כדי סימנים כי יש האטה בצמיחת המשק האמריקאי. מחירי הזהב ירדו. הדולר ירד לעומת המטבעות של צרפת, הולנד, איטליה וקנדה. לעומת זה עלה המטבע האמריקאי ביחס למטבעות של מערב גרמניה, שווייץ ובריטניה. בלונדון נמכר הדולר ב־2.0385 מארק גרמני לעומת 2.3015 מארק שלשום.

מת העיתונאי צבי אמיתי

(עג). צבי (גריבה) אמיתי, מראשוני העיתונאים של "על המשמר", מת אתמול בביתו ברמת־גן, בגיל 80. היה כתב פרלמנטרי, פרשן לענייני חוץ וכתב לענייני מרק. השאיר אחריו בת, בן ונכדים.

נעצרה חשודה במעורבות ברצח יעקב ברסימנטוב

העצורה היא מועמדת ארגון טרוצקיסטי בבחירות לפרלמנט הצרפתי ★ סבורים כי אירחה את החשודה ברצח הדיפלומט

מאת יואב מוקי סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). משטרת צרפת עצרה במסגרת החקירה בנסיבות רצח הדיפלומט הישראלי יעקב ברסימנטוב בפאריס, אחת מן המועמדות של "הליגה הקומוניסטית המהפכנית" בבחירות הקרובות לפרלמנט.

על פי המידע שנמסר בפאריס, סבורים החוקרים שהאישה שנעצרה, מארטין טולוטי־טיבו בת 46, אירחה בשעתו בביתה את ז'אקלין אסבר, החשודה ברצח ברסימנטוב. הדיפלומט הישראלי נורה לפני כארבע שנים למוות על־ידי "אישה צעירה" (כנראה ז'אקלין אסבר, להערכת הצרפתים) בפתח ביתו בפרבר מערבי של פאריס. תנועה שכינתה עצמה "גדודי המהפכה הלבנוניים" נטלה בשעתו על עצמה את האחריות לרצח.

מארטין טולוטי־טיבו שנעצרה השבוע בעיר גרנובל תועבר בימים הקרובים לפאריס ותיחקר על־ידי השופט־החוקר האחראי על "תיק" הרצח של ברסימנטוב.

טולוטי־טיבו פעילה זה שנים רבות בתנועה הטרוצקיסטית "הליגה הקומוניסטית המהפכנית". לקראת הבחירות הקרובות לאסיפה הלאומית בצרפת ממוקמת טולוטי־טיבו במקום הרביעי ברשימת המועמדים של "הליגה" בבחירות בחבל איזור שבדרום־מזרח צרפת.

אחד החשודים ברצח הימאים מישראל בספרד נעצר בדנמרק

"אל פאיס": הוגשה בקשה להסגירו

ברצלונה (א־פי). משטרת דנמרק עצרה אחד משני החשודים ברצח שני הימאים הישראלים בברצלונה באוקטובר אשתקד, מסר אתמול היומון "אלפאיס".

החשוד, ג'ייסס גומז (32), נעצר בקופנהגן ביום שני, ובית משפט בברצלונה ביקש את הסגרתו לספרד.

מקורות בדנמרק אמרו, כי גומז נעצר על גניבה מתנות, ורק אחר כך הסתבר למשטרה כי יש נגדו צו מעצר מטעם האינטרפול.

לדברי העיתון, הודיעה ספרד לדנמרק, כי גם החשוד השני, איסאם קודרי, ירדני ממוצא פלשתיני, נמצא בדנמרק. שני הימאים הישראלים, יעקב אבו וציון אבו נמצאו ללא רוח חיים בדירה בברצלונה ב־12 באוקטובר האחרון.

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

זה לא מצחיק

תיאטרון "הבימה" מעלה באולם מסקין את "הבית ברחוב שנקין". קומדיה מאת דניאל לסין ויונתן להב. תפאורה: משה שטרנפלד. תלבושות: אנמרי גרבייק. מוסיקה: גיא מרוז. בימוי: מיכאל גורביץ'. הדרכה קולית: חנה הבהן. אקרובטיקה: פמר רוש. תאורה: נתן פנזורין. משתתפים: אורי אברהמי, אבי אוריה, אליעזר אפלביים, רבקה גור, אבי חדש, עדית טפרסון, שמעון כהן, צבי סלוזון, אבי פלטי, אהוד שחר, הרצל אילוני (או רהן בבלקי).

מה שלא הצחיק אותי ב"כולם היו בני חוץ מבעמי או חופי שטירציה" בבית לסין לא נהיה מצחיק בתיאטרון הלאומי בתהלה אבצתית הרבה. בסך הכל נעמי רוכבת שנית: הפעם באה הממשלה להפתיע בדירה שבורה, מנסה להרוס בית ברחוב שנקין כדי לבנות כביש הוצההוצה שומרון. לשר האוצר אין כסף, שר הביטחון הוא שכן ומפחיד את כולם, ראש הממשלה פשרן ואובד עצות, הדתיים משתלטים. יש זוג אוהבים נבוך ותמים. הכל מתפתח למאבק בינגושי וכתניסט מסורת. בסוף הכל אמנם מתפוצץ.

זה לא מצחיק כי הדמיון של לסין ולהב — למרות בריחות הסריקה פארודיות ושבירת האילוזיה התיאטרלית שהיא כבר תו הכר בעבודתם — לא מספיק רחוק מהמציאות. והמציאות שלנו איננה מצחיקה. הם לא מצליחים להביא את המציאות עד אבסורד. נכון שבארץ קשה לעשות סאטירה כי המציאות מטורפת יותר, אבל הבעיה של לסין־להב מורכבת בעיני יותר מכך.

אם הם חושבים שכתבו הוא בדיחה אז אותי זה לא מצחיק. יכול להיות שבשבילם, בשביל הבמאי והתיאטרון הלאומי הכל כשר לכנען הבידור: אני חושב שלא. ברגע בו הכל מצחיק והכל נעשה למען הצחוק, שום דבר אינו מצחיק. לא מפני שאני מכבד משהו כדי מכדי לצחוק לו. בדיוק בפני שאני מפחד מדברים מסוימים מדי מכדי לחשוב שהם בדיחה. לדעתי גם זה שיקול שצריך להדריך הנהלת תיאטרון במסגרת אחריותה וכאן הוא נזנח להלוטין.

יש אמנם בהצגה הברקות בימוי, בדיחות טובות או סיטואציות מבדחות יותר באלמנטים פארודיים, בעיקר בעבודתם של שחקנים אחדים שאינם לוהטים: אבי אוריה או עדית טפרסון וצבי פינחן לכל האורך, אורי אברהמי, אבי חדש ואהוד שחר — לרגעים. האחרים מתאמצים מאד לעשות תגיגת תיאטרון וככל שהמאמץ גדול יותר ההצלחה קטנה יותר. אני בטוח שזה יהיה להיט כמו הצגתם הקודמת של לסין־להב ושהדריך הקיפה תקנה את הכל. גם זה לא כל כך מצחיק אותי.

זכו בפיס

בהגרלה הביפיס במבצע של מפעל הפיס בכל 08/86 שהתקיימה ביום 20.2.86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 166,000.00 ש"ח זכה הכרטיס שמספרו 774938.

הכרטיס הזוכה בפרס הגדול לא עלה בגורל. הסכום בסך 90,000.00 ש"ח יועבר להגרלה בשבוע הבא.

בסכום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 330,000.00 ש"ח.

בסך 7,500.00 ש"ח זכה הכרטיס 058453.

בסך 4,000.00 ש"ח זכו הכרטיסים 346105, 325932.

בסך 200.00 ש"ח זכו המספרים: 077267; 087767; 101248; 111762; 201638; 274828; 315003; 322523; 327093; 370007; 428028; 429825; 462470; 467467; 502419; 525465; 583343; 584670; 607357; 621107; 635219; 643980; 653704; 665742; 716371; 799329; 800958; 807533; 812830; 849278; 853916; 858408.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 3376, 5572.

בסך 18.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 013, 657.

בסך 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 122, 313, 904.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 6 או 8 או 9 זכו בסך של 1.80 ש"ח.

רק הרשימה המלאה של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

קונסול מצרים באילת יבהיר הסדרי מצרים בקשר לשיט לאי האלמוגים

ייפגש ביום ג' עם בכיר במשרד החוץ

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

הקונסול הכללי של מצרים באילת, חסן עיסה, ייפגש ביום שלישי הקרוב עם רענן סיוון, איש משרד החוץ הישראלי בירושלים, ויבהיר לו את ההסדרים שהכינו המצרים לגבי השיט באי האלמוגים — על כך מסר אמש הקונסול לסופר "הארץ".

לדבריו, התביעות המצריות לא הובנו ולכן יש צורך בהבהרה. הוא הדגיש, כי מצרים מבקשת מכל בעל יאכטה, הרוצה להפליג לאי האלמוגים, להעביר את רשימת הנוסעים לקונסוליה המצרית ולשלם תמורת כל נוסע.

37 שנים לאחר שנכרתה:

סנאט ארה"ב אישר רק כעת האמנה הבינ"ל נגד רצח עם

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

אחרי שלושים ושבע שנים אישר הסנאט האמריקאי ברוב של 38 נגד 11 את האמנה הבינלאומית נגד רצח עם. המתנגדים העיקריים לאישור האמנה מבין החברים השמרנים בסנט טוענים, כי היא מכפיפה את ארצות הברית לפסיקתו של בית הדין הבינלאומי ומהווה, לדעת המתנגדים, פגיעה בסוברניות הלאומית של ארצות הברית.

האישור ההיסטורי שהתקבל אתמול קובע, עם זאת, כי ארצות הברית רשאית לפטור עצמה מתחום השיפוט של בית־הדין הבינלאומי. האמנה, שהתקבלה על ידי העצרת הכללית של האו"ם בדצמבר 1948, קובעת כי רצח עם הוא פשע בין לאומי המחייב את המדינות החתומות עליה להעניש את מבצעיו. תשעים מדינות הצטרפו עד כה לאמנה, לרבות ברית המועצות, והיא אושרה במשך השנים על ידי כל נשיאי ארצות הברית, למעט דווייט אייזנהאור.

מרכזי מסחר בדרום אפריקה נפתחו לפני לא־לבנים

קייפטאון (ע"צ). דרום אפריקה הודיעה אתמול, כי מרכזי הסחר ה"לבנים" ביוהנסבורג ובדרבן יהיו פתוחים מהיום לפני כל הגזעים, לצורכי עסקים.

השר לפיתוח תחוקתי במפלגת פרטוריה גילה במסיבת עיתונאים בקייפטאון, כי מרכזים עירוניים אחרים, ובהם זה של קייפטאון בכלל זה, ייפתחו אף הם בפני כל הגזעים בעתיד הקרוב.

הצהרתו פירושה, כי שחורים ובעלי צבע יוכלו זו הפעם הראשונה לרכוש ולנהל עסקים במרכזי יוהנסבורג ודרבן ללא היתר מיוחד. אולם בעל הגזע שחור ב־2 ערים אלה עדיין יזדקק להיתר מיוחד אם ירצה להתגורר בדירה שבעל לחנותו, שכן מדובר באזורים למגורים לבנים.

בריה"מ הקדימה ארה"ב בשיגור תחנת חלל

מאת אליהו הובר
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). 5 ימים לפני פתיחת קונגרס המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, הצליחה אתמול בריה"מ להקדים את ארה"ב בשיגור תחנת חלל קבועה למסלול סביב כדור הארץ. מוסקווה הגדירה את התחנה החדשה, המכונה "מיר" — שלום — "שלב חדש בכיבוש החלל".

הטלוויזיה הסובייטית סיקרה את השיגור זמן קצר לאחר ביצועו, אף שלא נמסרה על כך הודעה מוקדמת.

תחנת החלל החדשה תשמש "בסיס קבע" לקוסמונאוטים — ובה, לפי ההודעה — תאים נפרדים לכל קוסמונאוט.

ייתכן כי שני הקוסמונאוטים הבאים בבריה"מ יהיו בצוות הראשון שישוגר לתחנה החדשה.

שיחת היום / ירח טל

עם: ד"ר אהרון מוס, ראש צוות פרויקט "מלחמת הכוכבים" במשרד הביטחון
על: ישראל ב"מלחמת הכוכבים"

החוזים עם ארה"ב יבואו

ישראל היא בין המדינות הראשונות והבודדות עד כה שנענו לארה"ב והודיעו על הצטרפותן לפרויקט. האם לא נחפזנו בקבלת ההחלטה?

אנחנו במשרד הביטחון קיבלנו אור ירוק מהממשלה להתחיל לעסוק בריכוז הצעות המחקר והפיתוח הרלוונטיות לפרויקט האמריקאי זה לא כבר. אני מניח שמקבלי ההחלטה שקלו את כל השיקולים הנדרשים בטרם קיבלוה.

כמה פרויקטים של מחקר ופיתוח כבר הצענו לאמריקאים והאם נחתמו כבר חוזים כל שהם איתם?

הצוות שבראשותי ריכז עד כה כמה עשרות הצעות של מחקר הן ממערכת הביטחון והן מגופים וחברות תעשייתיות שמחוץ למערכת הביטחון. מדענים באוניברסיטאות הגישו הצעותיהם בנפרד. חלק מההצעות שרוכזו במשרד הביטחון הוגשו לאמריקאים על־ידי נציגינו בוואשינגטון. בינתיים לא נחתמו חוזים. כפי שאני מכיר את השיטה האמריקאית, הם יקימו צוותי מטה לבדיקה מדוקדקת של ההצעות, כך שהתהליך יארך זמן. אולם בסופו אני מאמין שיבואו החוזים.

מהו הנתח הכספי שהאמריקאים מייעדים לנו מתקציב הפרויקט?

פה אני רוצה להעיר על טעות רווחת. לא מדובר שארה"ב תתקצב את מדינת ישראל בתקציבים מפרויקט מלחמת הכוכבים. החוק שהתקבל בקונגרס, עם אישור ההחלטה לאשר את יוזמת ההגנה האסטרטגית של הנשיא רייגן, מונע ממנהלת הפרויקט את האפשרות הזו. על מנת שנזכה בנתחים מתקציב הפרויקט יהיה על חברות ישראליות להתחרות עם חברות אמריקאיות על חוזי מחקר ופיתוח. לא מן הנמנע שבחלק מהמקרים תשמשנה החברות הישראליות קבלניות משנה לחברות אמריקאיות והן תבצענה רק חלקים מסוימים מעבודות מחקר ופיתוח כוללות יותר. בשלב זה אין לדעת מה יהיו היקפי התקציב שיעמדו לרשותנו.

האם כל ההצעות המחקר שהגשנו לאמריקאים הן בתחום המחקר הבסיסי או שמא יש גם הצעות לפיתוח אמצעי לחימה של ממש?

מדובר בעיקר בהצעות מחקר בסיסי עם אפליקציות יישומיות. יש לזכור שכל הפרויקט עתה מתרכז בשלב המחקר ועדיין לא מדובר על פיתוחים של ממש. זה יקרה בשלב מאוחר יותר, שאני מקווה שגם בו ישראל תתרום תרומה.

האם בין אמצעי הלחימה המתוחכמים שאותם פיתחו כבר בישראל יש כאלה שמתאימים להשתלבות בפרויקט ההגנה האסטרטגית של ארה"ב?

אמצעי לחימה שכבר פותחו כפי שהם אינם מתאימים אך הם בהחלט יכולים להוות בסיס לפיתוח נוסף כדי שיוכלו להתמודד עם דרישות הפרויקט.

האם בהגברת פרויקט "מלחמת הכוכבים" תעדיף ישראל מחקרים משותפים עם מדינות אירופאיות?

לא מן הנמנע שהדבר ייעשה, אולם לא בשלב הראשון.

באיזו מידה תביא ההשתלבות בפרויקט האמריקאי לתרומה ישירה ומיידית לביטחונה של ישראל באיזור?

פרויקט מלחמת הכוכבים יעסוק בטכנולוגיה שהיא בחזית הידע העולמי ומעורבותה של ישראל בו בוודאי תועיל לה בפיתוח אמצעים שיוכלו יותר להגנתה היא.

בעקבות פרשת פולארד היו החששות שהאמריקאים ימנעו העברת מידע וטכנולוגיה רגישה לישראל. האם התאמתו החששות האלה?

ככל שאני יכול לשפוט הפרשה לא השפיעה לרעה על השתתפות ישראל בפרויקט.

גוברת ההתנגדות של התושבים

(סוף מעמוד 1)

אולם הוא לא כתפש שטח או בית. אין לנו עניין בספיפה. אך לא נרפה עד אשר נתפוס את האחראים לפעולה החבלנית.

בתקריות אש עם חיילי צה"ל נהרגו כמה מחבלים מארגון חיזבאללה בכפר סריפה. בכפר הזה הגיע מספר ההרוגים בתקריות עם צה"ל לחמישה. סביב העיירה הנוצרית מרג' עיון נהרגו 10 מחבלים מאש חיילי צה"ל.

באזורים שבהם שוהים עתה כוחות צה"ל נתגלו אמצעי לחימה רבים: לרבות עשרות טילי קטיושה בקוטר 22 מ"מ ופצצות ארפי־ג'י. בכמה כפרים התגלו מחסני נשק גדולים. בארסלנייה נמצאו 100 פצצות מטל"ר בקוטר 122 מ"מ. בסריקות הנמשכות בכפרים, נבדקים בקפידה כל שביל ובאר, ובתים של חשודים בפעילות עוינת מפוצצים.

במקום שבו נחטפו שני החיילים עוסקים חוקרי מודיעין העצורים במעבדה לזיהוי פלילי של המשטרה בניסיונות למצוא סימנים שיבהירו מה עלה בגורל שני החיילים שנחטפו. על פי ראיות שנאספו בשטח, עולה החשש שאחד החיילים נפצע קשה בתהליך החטיפה. אף הנוספים החליטו להגביר את מאמצי החיפוש שלהם.

עד כה חקר צה"ל יותר מאלפיים תושבים בלבנון, אך רובם שוחררו בתוך החקירה. בין הנחקרים כמה כוהני דת שיעים. ארגון אל אמל הודיע על גיוס כללי של אנשיו בכל תחומי לבנון.

מודעים לאחריות למארב

במקורות יוניפי"ל נמסר כי טנקים ותותחים של צה"ל הפגיזו אתמול בכבדים את סריפה, לאחר שחייל צה"ל נהרג שם במארב. ההפגזה נערכה באמצעות טנקים, תותחים ארוכי טווח ומסוקים. במקורות "אמל" נמסר, כי בקרבות נהרגו 8 מאנשי התנועה ונפצעו 17.

חילופי האש באזור זה הופסקו אתמול לפנות ערב ויוניפי"ל שיגר שיירה של אמבולנסים לסריפה.

דובר יוניפי"ל לא ידע לאיזה גוף השתייכו האנשים שפתחו באש על הסיור הישראלי. אולם שני ארגונים יריבים — אנשי "ההתנגדות האיסלאמית" ואנשי התנועה השיעית "אמל" טענו לאחריות למארב. שני הגופים טענו כי בקרבות הופל מסוק ישראלי.

עוד מסר דובר יוניפי"ל כי כוחות צה"ל הרחיבו אתמול את פעולות החיפוש שלהם באזורים שבפיקוח יחידות יוניפי"ל מפינלנד, אירלנד וגאנה, בכפרים הארתא, שאקרא, צפר פולין, שבריקה, כאלד אל־סילם וכאנאסין.

בעיירה ג'זין נהרגו אתמול 10 מחבלים בידי כוחות צה"ל בעת החיפושים והסריקות. כן נתגלתה גופת מחבל שנהרג בחילופי אש בלסום ובתקרית שבה נהרגו עוד 4 מחבלים.

פרס: האחראים ייענשו

אילן שחורי סופר "הארץ" לענייני מפלגות מוסר: ראש הממשלה, שמעון פרס, הבטיח אמש בישיבת מרכז מפלגת העבודה כי האחראים לחטיפת חיילי צה"ל בדרום לבנון יובאו במהרה על עונשם.

ראש הממשלה הדגיש כי מדינת ישראל נלחמת בטרור השיעי ותוסיף להילחם בו. "צה"ל ערוך בדרום לבנון, הנמצא כעת בשיא פעילותו".

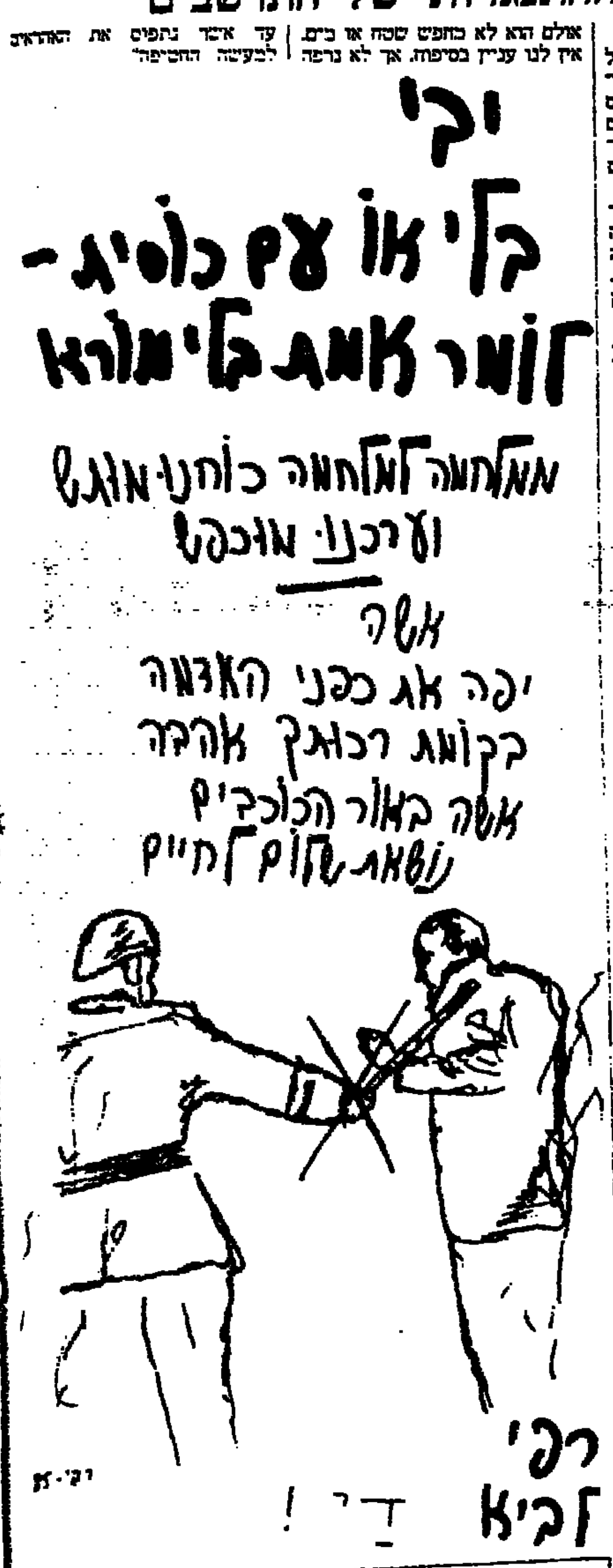

המעלות של
אל על

עיר	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]
אמסטרדם	12	22	בהיר	-10	-7
אתונה	12	18	מעונן	11	17
בואנוס איירס	0	2	גשם		-
בריסל	9	14	גשם	12	8
ז'נבה	2	2	מ.חלקית	2	1
לונדון	4	1	מ. חלקית	0	2
לוס אנג'לס	-7	-1	שלג	-1	3
ליסבון	-7	-2	שלג	9	12
מדריד	-4	1	שלג		
ניו־יורק	-6	-1	שלג	5	
פאריס	-6	-2	שלג	-1	1
פרנקפורט	8	13	גשם	-7	-2
ציריך	-2	2	מ. חלקית	-	
קהיר	-7	-3	שלג	9	23
קופנהאגן	-8	-4	מעונן	-8	-4
רומא	10	14	גשם	10	17
שטוקהולם	0	1	מ. חלקית	-9	-17

הנוסע המאושר
אל על

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו
צבי אמיתי
הלוויה תתקיים היום יום ו' י"ב באדר א' תשמ"ו 21.2.86
על שעת הלוויה נא להתקשר לטל' 03-740702
מיה ואפי ולך
נועה ודרון אמיתי
והנכדים

אנו משתתפים באבלו הכבד
של חברנו לעבודה **משה מרדכי**
במות **אמו** ז"ל
ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו
שרותי תעופה בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד
של חברנו לעבודה
אלמעלם יצחק
במות **אחותו** ז"ל
ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו
שרותי תעופה בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו
זאב ברונשטיין ז"ל
תעודך אזכרה ביום שני (24.2.86) כ"ה באדר א'
בשעה 15.30
נפגשים בכניסה להר המנוחות בגבעת שאול
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
בולסלב ליטוין ז"ל
נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה
ביום ראשון י"ד אדר א' תשמ"ו
23.2.86 בשעה 3.00 אחה"צ לבית עלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
משפחות: ליטוין
זינגר
ואברמוביץ

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אמנו
כתון (לולו) לביא ז"ל
ההלויה התקיימה אתמול ה־20.2.86
יושבים שבעה בבית המנוחה, רח' קפלן 13 תל־אביב
המתאבלים: בניה, בנותיה, אחיה
כלותיה, חתניה, נכדיה
ונינים

במלאת שנתיים לפטירתה של יקירתנו
יהודית איזנברג ז"ל
(לבית הרשקוף)
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום ראשון
י"ד אדר א' תשמ"ו 23.2.86 בשעה 15.30
בבית העלמין בקרית שאול
נפגשים ליד השער
המשפחה

לאלדד ספיבק
משתתפים בצערך הכבד
על מות
אביך ז"ל
עובדי אי.אי.טי בע"מ

המומים ודואבים עם המשפחה
על מותו של חברנו
ברוך צור
בית תנובה מחשבים
על מועד ההלוויה נא להתקשר לטלפונים:
03-899022 03-416907 ,03-942714

חוויה של ארוחה על גג "ההוויה"

אמרלד

בוא לעשות עסקים
על ארוחת צהריים טובה
15 ש"ח בלבד!
בערב ארוחה אקסקלוסיבית
עם פסנתר מוסיקלי.
אמרלד: על גג בנין ההוויה הישראלית
יפו העתיקה טל: 829966; 03-829595
כשר

ארגון המורים העל־יסודיים מפסיק העיצומים

בשבוע הבא לא יושבתו הלימודים בכיתות י"ב

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

ארגון המורים העל־יסודיים מפסיק את העיצומים בבתי־הספר. הלימודים בכיתות י"ב לא יושבתו בשבוע הבא.

אתמול הורה בית־הדין הארצי לעבודה בירושלים לממשלה לפתוח מיד במו"מ עם ארגון המורים העל־יסודיים על תביעותיו.

המו"מ יחל לא יאוחר מיום א' הקרוב ויסתיים לא יאוחר מיום א' בשבוע שלאחריו. השופט, נחמיה גוטמן, שישב בדין קבע, כי במסגרת המו"מ, יוכלו לעלות כל תביעות המורים, בנוגע למה שהם מגדירים שחיקת שכרם. מדובר בתוספת שכר, שהארגון מבקש כי ישולמו למורים, מיד בתום תקופת ההקפאה באפריל.

אם לא יגיע המו"מ לכלל סיכום בין הצדדים, הם יתייצבו בבית־הדין ביום ב' בעוד שבוע.

הביוגראפיה של שצ'רנסקי תופיע במאי בניו־יורק

נכתבה בידי מרטין גילברט, שכתב גם את הביוגראפיה של צ'רצ'יל

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). הביוגראפיה של אנטולי שצ'רנסקי, שנכתבה בידי מרטין גילברט, תופיע בחודש מאי בניו־יורק. גילברט כתב גם את הביוגראפיה הרשמית של וינסטון צ'רצ'יל. לא מכבר יצא לאור גם ספרו על השואה.

ההסכם על הוצאת הביוגראפיה נחתם לפני חודשים אחדים בין אביטל שצ'רנסקי לבין גילברט, לפני שנודע על שחרור שצ'רנסקי. בהסכם יש סעיף הקובע, כי חלק מהתשלום יוקדש למאבק לשחרור של אנטולי.

כ־60 אלף איש התפקדו עד כה במפקד של המפד"ל

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

כ־60 אלף איש התפקדו עד כה במפקד שעורך המפד"ל. יו"ר ועדת המפקד, עו"ד ישעיהו פריבס, אמר, כי ועדת השיקום של המפד"ל מתכוננת לעריכת הבחירות, המפימות, שאם יצליחו יחזירו את התנועה הדתית הלאומית לדרך המלך, ואם לא יצליחו, תהיה זו סוף הדרך של המפד"ל.

הוא תקף בחריפות את חברי הכנסת הדתיים של התנועה, אשר אמרו כי אנשים בעלי שליחות ציונית דתית יכולים למצוא את מקומם גם במפלגות לא דתיות.

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למפעלה בשדרות דרושים:
מנהל אחזקה
• מהנדס/הנדסאי מכונות, בעל רקע וידע בחשמל
• בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה
• בעל כושר ניהולי ויכולת להפעיל צוות עובדים
חשמלאי תעשיה מוסמך
• בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה
מגורים (ב־2 המשרות) בקירבת המפעל – הכרחיים.
יינתן סיוע למעתיקים מקום מגוריהם.
נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, למנהל כ"א במפעל, ת.ד. 111 שדרות 80150.
המשרות פתוחות לגברים ונשים !
סודיות מובטחת!

לשיווק והפצת מוצרי צריכה
דרוש/ה
איש/אשת מכירות
* דינמי/ת ונמרץ/נמרצת תכונות לעבודה קשה שהכנסה בצידה * יועדפו בעלי נסיון בקידום מכירות והפצת מוצרי צריכה.
* בעל/ת רכב פרטי, מגורים בגוש־דן.
נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, לת"ד 2651 תל־אביב 61026, עבור "מכירות".
סודיות מובטחת.

ארט־דיירקטור/ית
התפנתה משרת ארט־דיירקטור, שנתיים נסיון.
פגישה ניתן לתאם עם לאורה, טל: 03-624230
graphicdesign

אישור לששים עובדים בלבד עם פתיחת "מספנות ישראל"

כונס הנכסים: 590 העובדים הנותרים עוסקים ב"עבודות רס"ר" ★ עדיין לא הושג מימון בעבור המספנות

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

מספנות ישראל נפתחו אתמול מחדש, למרות שעל פי היקף העבודות הקיים, השיג כונס הנכסים עו"ד עמירם בלום אישור לעבודת 60 עובדים בלבד, מתוך 650 שהועסקו את עבודתם.

עו"ד בלום אמר, כי שאר העובדים, לגביהם לא הושג אישור לעבודה, עוסקים למעשה ב"עבודות רס"ר". לדבריו עדיין לא הושג כל מימון בעבור המספנות. הגרעון הכולל שלהן נע כעת בין 35 ל־36 מיליון דולר.

שר התחבורה, חיים קורפו אמר אתמול ל"הארץ" כי "בכוונתו של עובדי המספנות לחזור לעבודה תוך ויתורים, ולקיים בינתיים משא ומתן אינטנסיווי, שיאפשר לחדש את העבודה, הובילה לפתיחת המספנות".

בתשובה לשאלה מסר עו"ד בלום, כי פתיחת המספנות תלויה רק בתשלום משכורות לעובדים, דבר שנעשה במלואו, מפני שהם לא פוטרו. נודע, כי עו"ד בלום השיג אישור תשלום בעבור החברה הארדוית ל־60 עובדים בלבד. בוועד העובדים הוחלט לוותר כליל על תוספות אלו ולהחזיר בינתיים את כל העובדים לעבודה.

לדברי עו"ד בלום היקף העבודות הקיים הוא סיום עבודת תיכון, שהיא חסויה בחלקה. חלקה המותר לפרסום הוא הכנת הצעה למכרז על מבדוק.

מביקור במספנות הבוקר ניתן ללמוד, כי הודשה העבודה גם בבניית שתי ספינות קטמרן, המיועדות לחוף לידו בטבריה.

ראש מחוז עיבוד אלומיניום ובניית כלים קטנים, גלים רובינס, מסר כי אתמול בבוקר החל בעבודות ניקיון ובדיקת הציוד, ולקראת הצהרים החל בעבודה שוטפת. בינתיים עובדים במספנות ללא מנהל, את המפעל מנהלים למעשה מנהלי האגפים. ועד העובדים תובע למנות את חיים שחר כמנהל המספנות הזמני. בראשית השבוע הבא יתנהל משא־ומתן אינטנסיווי בנוגע לעתיד המספנות. חבר כנסת רפאל איתן אמר אתמול, כי מאז שנסגרו המספנות, חל שינוי בגישה של גורמים ממשלתיים בכירים כלפיהן. לדבריו עבודה חודשה אתמול אבן השגה בעבור גורם בינלאומי.

בכינוס "מגמות בחינוך המדעי בישראל":

לא יהיה חינוך מדעי נאות בארץ אם לא יהיו מורים טובים בתחום זה

תלמידי י"ב השיגו במבחן ידיעות בסיסיות במדעי הטבע התוצאות הגבוהות ביותר במקצוע, שלא נלמד בבתי־הספר: כדור הארץ

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

תלמידי י"ב, שהשתתפו במבחן הישגים, שבחן ידיעות בסיסיות במדעי הטבע, השיגו את התוצאות הגבוהות ביותר דווקא במקצוע שאינו נלמד בביה"ס — כדור הארץ.

שיעור התלמידים שהשיבו כהלכה על השאלות, הגיע ל־86 אחוז. נתון זה כלול בממצאי מחקר, שנערך בידי פרופ' פנחס תמיר, מהאוניברסיטה העברית, בקרב 2267 תלמידים מכל הארץ. הממצאים הובאו אתמול בפני באי הכינוס "מגמות בחינוך המדעי בישראל", שנערך בשיתוף אוניברסיטת תל־אביב והמרכז הישראלי להוראת המדעים.

פרופ' תמיר אמר, כי בניגוד להישגים הגבוהים בתחום הידע על כדור הארץ, מצא, כי קיים הבדל גדול מאוד בהישגי תלמידים, שלא למדו כלל מדעי הטבע בכיתות י"א— י"ב לבין אלה שלמדו. ההבדל הבולט ביותר היה בפיסיקה. לדבריו, תלמידים שאינם ממשיכים בלימוד מדעי הטבע אחרי כיתה י', השכלתם בתחום זה לקויה מאוד.

פרופ' דוד חן, ראש המרכז להוראת המדעים אמר, כי כאשר מעניקים לתלמידים חופש לבחור את מקצועות הלימוד, רק עשרה— 30 אחוז מהם, בוחרים במקצועות המדעיים, ובתוך זה במתמטיקה.

פרופ' פרלה נשר, מאוניברסיטת חיפה אמרה, כי עד היום אין למשרד החינוך מדיניות בנוגע לביה"ס בעידן המחשבים. לדבריה התפיסה הרווחת היום בבתי הספר היא, שהמחשב הוא מכשיר לתירגול ולאגירת מידע ולא מכשיר המעודד חשיבה יוצרת.

רבים מהדוברים בכינוס הדגישו, כי לא יהיה חינוך מדעי נאות בישראל, אם לא יהיו מורים מעולים בתחום זה, אולם אלה כמעט אינם בנמצא.

למרות שהוגבל השימוש במבחני מישכל קבוצתיים

מורים ביקשו מיו"ר הסת' הפסיכולוגים לשעבר לסייע להם להכין מבחני מישכל

פסיכולוגים טוענים, כי החלטת משרד החינוך להגביל השימוש במבחנים מוטעית ותפגע בעיקר בתלמידים החלשים

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

למרות שהגביל משרד החינוך את השימוש במבחני מישכל קבוצתיים, מנסים מנהלי אשכולות ביניים לשכנע פסיכולוגים, העובדים במערכת החינוך, לא להישמע להנחיות. מורים פנו ליו"ר הסתדרות הפסיכולוגים לשעבר וביקשו לסייע להם להכין בעצמם מבחני מישכל.

דברים אלה נמסרו בידי נציגי הסתדרות הפסיכולוגים, במסיבת עיתונאים בתל־אביב. הפסיכולוגים שבו וטענו, כי החלטת משרד החינוך בעניין זה מוטעית, והיא תפגע בעיקר בתלמידים החלשים. פרופסור יהודה אמיר, מאוניברסיטת בר־אילן אמר, כי בעקבות הלחץ המופעל על מנכ"ל משרד החינוך בידי הפסיכולוגים, ייערך בנושא דיון מחודש בסוגיה זו, בעוד כחצי שנה.

ד"ר שלומית [illegible], הפסיכולוגית של עיריית תל אביב, אמרה, כי לתוך החלל שנוצר בעקבות ההנחיות החדשות, קפצו למערכת מבחני הישגים, שנעשו בידיים לא מיומנות, ולכן יותר ילדים יכונו בצורה שגויה.

חלק מהדוברים הדגישו, כי בניגוד לפסיכולוגים, על המורה לא מוטלת חובת סודיות, כאשר למממצאי מבחני המישכל. זאת, באשר משרד החינוך לא קבע תקנון אתיקה בעניין זה.

בתוכנית ההבראה של החברה שהוצגה לפני פרס

רוב העובדים שיפוטרו מחברת סולל־בונה — מחטיבת הקבלנות

יפוטרו מאות מהנדסים ואנשי מינהל

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

רובם של כ־3000 המפוטרים מקרב 14 אלף עובדי סולל־בונה יהיו מחטיבת הקבלנות שנפגעה בצורה המעמיקה ביותר — כך עולה מתוכנית ההבראה שהתגבשה בקונצרן והוצגה לראש הממשלה, שמעון פרס. חטיבה זו, שבה מועסקים כ־7000 איש, תהיה הנפגעת העיקרית מתוכנית ההבראה של הקונצרן, שכן מספר עובדיה יורד בשליש.

קונצרן סולל בונה יביא גם לפיטורי מאות מהנדסים ואנשי מינהל, כמתבקש מירידת הפעילות. עד כה נמנע סולל בונה מלפטר מהנדסים ואנשי מינהל.

בהנהלת סולל בונה חוששים מגל של תגובות קיצוניות, בעיקבות תוכנית ההבראה המתגבשת. ההכרעה דאגה מתגובות העובדים. אם לא ימצאו הסדרים מתאימים לפרישתם של העובדים שוותק ניכר מהם העסקו בחברה 20 שנה ויותר.

בתוכנית ההבראה בדרג של הקונצרן ארבעה עקרונות:

★ התאמת המבנה הארגוני על ידי הקטנת מספר היחידות, תוך מיזוג יחידות קיימות, הן על בסיס גיאוגרפי והן על בסיס סמיכות לנושאים.

★ התאמת כוח האדם למצב העבודות הקיים.

★ ארגון מחדש של מיבנה ההון סולל מימוש נכסים השקעות: בתחום זה מצפה סולל בונה לסיוע של 300 מיליון דולר, על ידי הלוואות לטווח ארוך מהארץ או מחו"ל. מזה דרשו ראשי הקונצרן סיוע מידי של כ־130 מיליון דולר להחזרת חובות מעיקים במיוחד, ולמימון משכורות פברואר. חובותיו של הקונצרן לבנקים, יותר מ־500 מיליון דולר.

★ קיצוץ הוצאות המינהל והוצאות הכלליות, צמצום השכר הישיר והעקיף, צמצום הוצאות הרכב, וריכוז המשרדים.

במשרד ראש הממשלה ייבחנו ראשי הפרקים של התוכנית שהוגשה, ויימתינו לתוצאות דיווחי הוועדה הממשלתית, שבה שותפים אנשי האוצר ובנק ישראל, אשר דנה במשבר סולל בונה.

שגריר ישראל בספרד הגיש כתב האמנתו

מאדריד, (ע"ה). השגריר הראשון של ישראל בספרד, שמואל הדס, הגיש אתמול את כתב האמנתו למלך חואן קארלוס, בעקבות כינון היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

השגריר שימש בעבר כנציג ישראל בארגון התיירות העולמי, שמושבו במאדריד, הנחשב בבירה הספרדית בתקופה האחרונה כשגריר הבלתי רשמי של ישראל שם.

ממשלת ספרד, שחוששה מפעולות תגמול של ארגוני טירור ערבים, הגבירה את אמצעי הביטחון סביב השגרירות שלה ברחבי העולם, לאחר שהודיעה על כינון היחסים עם ישראל.

עריכת את העמוד: רחל רבה

חדשות חוץ

איראן: עיראק הפילה מטוס נוסעים ששימש להעברת פצועים

שגריר איראן בבון: העיראקים מפעילים נשק כימי ללא הגבלה בניגוד לאמנת ג'נווה

חיילים איראנים בוהלים, לאחר שתפסו בשבוע שעבר את נמל הנפט פאו. ברקע נראות מכליות דלק עולות בלהבות. (צילום: איי־פי)

טהראן (ע"ד וע"צ). איראן טענה אתמול, כי מטוסים עיראקיים הפילו מטוס נוסעים איראני, ששימש להעברת פצועים מאזורי המלחמה.

פקיד חברת התעופה האיראנית מסר, כי המטוס היה בדרכו מטהראן לעיר אהוואז בדרום־מערב איראן, כדי לפנות מהמקום חיילים שנפצעו בחזית.

הוא אמר, כי היה זה מטוס פוקר בעל שני מנועים המסוגל להוביל 40 נוסעים. בידיעה נאמר, כי המטוס נורה והתפוצץ באוויר אתמול בשעות הצהריים. לא ידוע בינתיים כמה נוסעים וכמה אנשי צוות נספו בהתפוצצות המטוס. מנמל התעופה אהוואז נמסר, כי המטוס התרסק ליד העיר, מרחק של 80 קמ"מ מגבול איראן—עירק. עיראק הודיעה קודם לכן, כי מטוסיה הפילו מטוס תובלה איראני מסוג הרקולס בתוך השטח האיראני.

חיילים איראניים נפגעו מנשק כימי

קרוב ל־8,500 חיילים איראנים נפגעו מנשק כימי שהפעילה עיראק בעת המתקפה שמבצע צבאה בחזית האי פאו בדרום־עיראק — אמר אתמול שגריר איראן בבון, ג'ואד סאלארי.

במסיבת עיתונאים שכינס במשרד אמר סאלארי, כי העיראקים מפעילים עכשיו נשק כימי ללא כל הגבלה. קודם לכן הפעילו גז חרדל בלבד, ועכשיו הם מפעילים רעלים מסוכנים יותר המתבססים על הרעל הקטלני ציאניד. המשתק את מערכת הנשימה של הנפגעים.

בריטניה עיכבה כניסת דיפלומט איראני לתחומה

היה בין הסטודנטים שתפסו בני־ערובה בשגרירות ארה"ב ב־79'

לונדון (ע"צ). איראן ניסתה למנות אחד מראשי הסטודנטים שתפסו בני־ערובה בשגרירות האמריקאית ב־1979, לראש הסגל הדיפלומטי שלה בלונדון, אולם בריטניה עיכבה את כניסתו – על כך מסרו מקורות דיפלומאטיים כאן אתמול.

המקורות אמרו, כי שלטונות איראן זועמים על סירובה של בריטניה לתת אשרת כניסה לחוסיין מאליק, פקיד בכיר במשרד החוץ האיראני, שנבחר לשרת כביוסה כוח של איראן בלונדון.

מקורות איראניים מסרו, כי מאליק היה בין פעילי הסטודנטים שהשתלטו על השגרירות האמריקאית בטהראן ב־4 בנובמבר 1979. בעקבות הרוח השאת, הם החזיקו 50 דיפלומטים אמריקאים כבני ערובה 444 יום.

דובר משרד החוץ בלונדון אמר, כי שלטונות בריטניה "עדיין בוחנים" את בקשתו של מאליק לאשרה. הבקשה הוגשה כבר בסוף השנה שעברה.

נעצר הבוס של ראשי המאפיה בסיציליה

מאת הולדה ליברנטמה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). מיכאלא גראקו, המכונה "פאפה", הבוס של כל ראשי המאפיה בסיציליה, נעצר אתמול בכפר ליד פאלרמו. שם נפתח ב־10 בפברואר משפט עשרות מהבולטים במנהיגי המאפיה.

בהיעדרו נשפט גראקו למאסר עולם בשנת 1981. על חלקו ברצח השופט קיניצי. נראה, כי הוא יובא בימים הבאים בפני שופט בפאלרמו, על חלקו בפשעי המאפיה אחרי 1981.

רוב בסנאט האמריקאי הצביע בעד החלטה המגנה הבחירות בפיליפינים

(ע"ד וע"צ). הסנאט האמריקאי הצביע ברוב גדול בעד החלטה המגנה את הבחירות בפיליפינים וקוראת לנשיא רייגן להודיע אישית לנשיא מרקוס על דאגתו נוכח המצב שנוצר.

אחד מפקידי הקונגרס מסר, כי הייתה זו הפעם הראשונה שהסנאט גינה בחירות במדינה אחרת.

השליח האמריקאי המיוחד למאנילה, פיליפ חביב, מקיים בינתיים פגישות עם אנשי השלטון, עם האופוזיציה, עם הכנסייה ועם אנשי עסקים. טרם נמסר דבר על שליחותו.

עיתונאי נרצח בקליפורניה

עיתונאי העובד בשביל עיתון פיליפיני־אמריקאי הנוקט קו אופוזיציוני לנשיא מרקוס נורה ונהרג בקליפורניה שלשום. מריבאים אמריקאים: הפעלן יחשת, כי הנשיא מרקוס עומד מאחורי הרצח הזה.

המשטרה מסרה, כי אוסקר סלוואטיירה (41), העומד בראש המשרד של "פיליפין ניוז" בסן־פרנסיסקו נרצח בביתו בבלגנייל.

איטליה וגרמניה המערבית יפעלו יחד למנוע פיגועים במתקני ארה"ב בתחומן

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). איטליה וגרמניה המערבית יפעלו במשותף למנוע התקפות טרור נגד בסיסים ומתקנים אמריקאיים בשטחן – על כך הוליטו אתמול ראש ממשלת איטליה, בטינו קראקסי, והקאנצלר הלמוט קוהל. שני האישים נפגשו במסגרת שיחות פסגה איטלקיות־גרמניות בבון.

הסכנה של התקפות טרור נגד מתקנים אמריקאיים נדונה גם בשיחות בין שרי ההגנה של איטליה וגרמניה המערבית, ספדוליני וורנר. באיטליה ובגרמניה המערבית נמצאים בסיסים גדולים של צבא ארה"ב. בשתי הארצות נבקטו באחרונה אמצעי ביטחון קפדניים ביותר סביב מתקנים אמריקאיים, מחשש, שחוליות של הגרילה העירונית, או טרוריסטים ערביים, ינסו לפגוע בחיילי צבא ארה"ב.

בשיחות הפסגה נדון גם המצב במזרח התיכון. דובר איטלקי מסר, כי קראקסי ינסה לשכנע את מדינות השוק המשותף, להביע תמיכה פומבית בהצעות ערביות לכנס ועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך הישראלי ערבי. יצויין, כי איטליה מכהנת כיושבת ראש תורנית של מוסדות השוק המשותף.

מכתב גלוי למנהל הטלביזיה

הנדון: השמצת חברתנו בתכנית קברט כלכלי ביום 2.2.1986

בתכנית קברט כלכלי הוקרא מכתב תלונה אנונימי של גברת המודעת שקנתה בארה"ב, ז'קט ב־29 דולר הנמכר על ידי פולגת בארץ ב־150 דולר.

במכתב מפורט ומנומק, הסברנו למנהל הטלביזיה, למחרת התכנית, את ההשוואות הנכונות [illegible] שלנו בארה"ב הוא בין 80 ל־150 דולר, אותה הרמה שבה נמכרים מוצרים אלה בארץ. יחד עם זאת, בהחלט יתכן למצוא ברוכנים מיוחדים בכל חנות הלבשה ברחובי תבל "מציאות", שהחנות רוצה להפטר מהן בסוף העונה במחירים נמוכים. מציאות ב־29 דולר אפשר למצוא גם בחנויות שלנו בארץ, ואין צורך להרחיק לנסוע עד ניו־יורק כדי להשיג מציאות.

הטלביזיה קבלה מכתב המשמיץ את חברתנו, ונתנה פרסום שלילי נרחב לחברתנו, שלא בצדק. איך יתכן להציג חברה מכובדת כשלנו באור כה שלילי, ובשימוש ציני בסיסמת הפרסום שלנו "מה שאני רואה באירופה אני קונה בפולגת"? האם עורכי התכנית מתיחסים לכל מכתב תלונה כאל עובדות מדויקות ובדוקות? האם לפני הצגה כה שלילית של מפעלינו, לא היה מקום לבדוק בצורה יסודית את העובדות?

דרשנו התנצלות מתאימה, אולם לצערנו הרב עד היום אפילו תגובה לא קבלנו.

פולגת תעשיות בע"מ

בטחה
ניהול קרנות נאמנות בע"מ.
מקבוצת כלל (ישראל) בע"מ
מודיעה על מבצע עד 6.3.86
50% הנחה
משעור ההוספה
בקרן הנאמנות
סביון
לפחות 70% מנכסי הקרן יהיו מניות ו/או ניירות ערך הניתנים להמרה במניות.
תל־אביב: רח' קרל נטר 8. טל. 03-201821
ירושלים: מרכז "כלל" (347) רח' יפו 97. טל. 02-227161
רמת־גן: כופר הישוב רח' ארלוזורוב 5. טל. 03-731384
רמת השרון: רח' אוסישקין 56. טל. 03-480115
חיפה: שד' וודג'ווד 7. טל 04-389220
מודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור לרכוש יחידות השתתפות בקרן

אנו מציגים בתערוכת "פיס 86" ביתן מס. 48,50,51
מחשב PC/XT חינם!
אתה רוכש
מערכת תוכנה משוכללת וגמישה המעניקה פתרון ממוחשב לרוב ענפי המשק "עמית 1" מורחבת הכוללת:
● הנהלת חשבונות מלאה
● מלאי מכירות ושיווק
● מעבד תמלילים
● תזרים מזומנים
● יומן משרדי ממוחשב
● רשימת תפוצה
אתה משלם
מחיר מבצע מיוחד עבור התוכנה המורחבת
4350.- ש"ח
● אפשרות ל־12 תשלומים
● אפשרות לליסינג (שכר־מכר) 60 תשלומים
* המחיר אינו כולל מע"מ
אתה מקבל חינם
מחשב אישי GENERAL PC/XT (תואם ויותר ל־I.B.M PC/XT)
256K זכרון, 10M דיסק קשיח
כרטיס תואם הרקולס, מסך מונוכרום
בתוספת קטנה למחיר אותו יכול לקבל מחשב GENERAL AT או I.B.M P.C. AT
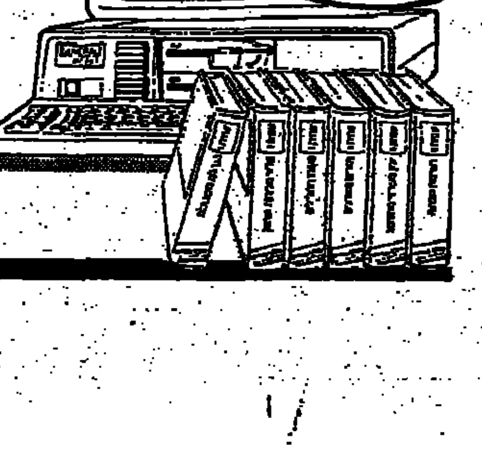

מכן – עמית – גם תוכנה... גם חומרה... והכל תחת קורת גג אחת
מכן־עמית תוכנה ומחשבים בע"מ
ת"א בית התעשיינים, רח' המרד 29 טלפון: 660216, 03-661746

לחברה העוסקת במו"פ בבאר־שבע
דרושים
1. מהנדס מערכות אנלוגיה
לפיתוח תוכנה למחשבים [illegible]
2. מהנדס אלקטרוניקה
לפיתוח ואחזקה של מערכות בקרה ומכשור.
מקום העבודה: באר־שבע.
המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 12094 ירושלים.

להוצאה לאור
דרושים:
★ גרפיקאי עם נסיון בגרפיקה ולייאוט.
★ מזכירה

هكذا في الأصل

גלגל הבורסה / יהודה ערוני

גם בסוף השבוע המשיכו המניות לעלות

שערי ניירות הערך בבורסה המשיכו לעלות גם בסיכום שבוע המסחר, כאשר מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה בסיכום השבועי בשיעור הריאלי של 10.66 אחוז. קרנות הנאמנות המתמחות במניות גייסו בסיכום שבוע המסחר יותר מ־10 מיליון דולר, ובחלק מהמקומות רכשו מניות. עליות השערים היו בכל ענפי המסחר. בולל ניירות ערך של אלה המזוהים עם קונצרן כלל וכהם ים המלח, וכן כור, דיסקונט השקעות ואחרים. פעילות ערה היתה גם בניירות הערך של חברות הברוקרים בסחוה ובהם אחרים וכלל סחר. בבורסה מעריכים כי התפנית בשוק המניות השבוע מוסברת במספר סיבות: הדיבורים על הצורך בחידוש הצמיחה, מדד המחירים השלילי לינואר שפורסם בשבוע שעבר והירידה המתמשכת בשערי הריבית בשוק. לא מן הנמנע כי תנופת עליית השערים בבורסה תואט במקצת בשבוע הבא.

מניות הסודר עולות

שערי מניות הסודר עלו גם אתמול חרף העובדה כי בחלק מקרנות הנאמנות הסולידיות היו אתמול פדיונות. מניית סטוק כלל עלתה בשיעור הגבוה היחסי של 0.7 אחוז.

בנק	תשואה שנתית דולרית באחוזים
בל"ל 0.1	14.35
הפועלים ש	14.41
אי.די.בי. רג	14.35
דיסקונט א	14.47
המזרחי ש	14.46

הגבוהות עדין עולות

ניירות הערך בעלי רמת הסחירות הגבוהה עלו גם אתמול, אם כי התמונה מגמה של האטה בתנופה. כך למשל, סופק ביקוש למניית הפנה ללא שינוי שער. לעומת זאת, נרשמו ביקושים לניירות ערך כמו רובק, דיסקונט השקעות, דלק ואחרות, שהביאו לעליות שערים. ביקושים בהיקפים גדולים יותר נרשמו למניות בעלי רמת סחירות גבוהה פחות כמו נכסי הדרים, אורים, מטעי הדר 5 ואחרות.

היצעים באחרות

למרות האווירה החיובית בבורסה היו אתמול מספר מקרים של היצעים באחרות כמניות. כך היה בבנית כלל תעשיות. בניירות ערך ספקולטיביים היו מקרים אחרים של רישום מוכרים בלבד. כך היה במניית גולדפרוסט 5. קרנות הנאמנות עושות באחרונה מאמצים גדולים לשיפור רמת התשואה שלהן לקראת סוף החודש. לפי שעה, השיגה קרן הנאמנות זמיר של בנק אמריקאי תשואה של 11.48 אחוז מתחילת החודש. שיעור התשואה הגבוה ביותר מבין קרנות הנאמנות מאז תחילת ינואר. במקום השני נמצאת קרן נטיף של בנק המזרחי, ובמקום השלישי קרן כוכב של בנק הפועלים. ביום א' תוצע לציבור המשקיעים קרן נאמנות חדשה בשם חץ, המתמחה בהשקעות שקליות. מנהלי הקרן פרסמו אתמול תיקון לתשקיף שלפיו עד 30 אחוז מנכסי הקרן יושקעו במלוות קצרי מועד ובתעודות פיקדון סחירות. הקרן לא תגבה עמלות על פעולות הקניה והמכירה, ושיעור התוספה ינוע בין 0.4 ל־0.2 אחוז

הבורסה סותרת ממצאי מחקר של יורדים

הבורסה סותרת ממצאי מחקר של חברת יורדים לפיו החברות שי הצטרפו לבורסה ב־1983 איבדו מערכן באופן משמעותי לעומת חברות ותיקות יותר. הסיבה לאבדן הערך, לטענת יורדים, היא שהקריטריונים לרישום למסחר של חברות בינואר 1983 לא היו חמורים דיים. הבורסה טוענת כי בדיקה ומצאה כי המחקר שיורדים ערכה הוא לקוי מכיוון שאוכלוסיית המחקר היתה שגויה. מתוך 56 חברות אליהן התייחסה יורדים, כ־20 הנפקו ב־83 אך בשיפולן החל ב־82. ולפיכך לא חלו עליהן הקריטריונים של רישום למסחר.

התייצבות באג"ח

לאחר שבוע מסחר הפכפך בשוק אגרות החוב שהחל בירידות שערים חריפות כתוצאה מפרסום המדד השלילי, היתה אתמול התייצבות בשוק האג"ח. שערי האגרות המודדות נטו לעלות, אך שערי אגרות החוב הדולריות נטו לרדת. בנק ישראל גייס אתמול 10 מיליון ש"ח בהנפקת אג"ח שגיא במחיר המינימום של 85. שיעור ההקצאה למשקיעים במחיר זה היה 69 אחוז.

אין שינוי בפעילות במק"מ

היקף הפעילות במק"מ לאחר יום המסחר אתמול נותר ללא שינוי מהותי. כך היה גם עם רמות התשואה לפדיון. בנק ישראל ניסה השבוע לגייס 100 מיליון ש"ח בהצלחה חלקית ביותר.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
246	—	—	—
316	12	99.40	1.54
326	—	—	—
336	26	98.65	1.60
346	33	98.20	1.69
416	40	97.80	1.71
426	47	97.40	1.72
436	—	—	—
446	—	—	—
516	—	—	—
526	75	95.50	1.88
536	—	—	—

מנהל כח אדם –
מסור מודעתך בדחף
בדחף תקבל יותר

לפרטים נוספים: תל אביב 03-622233 עדי סאמט; ירושלים 02 226335 אמיר רוזן; חיפה 04-646333 אריה טל, 04 662571

שערים יציגים של מטבע חוץ
20.2.86

המטבע		שער	המטבע		שער
ארה"ב	דולר	1.4752	אוסטרליה	דולר	1.0415
בריטניה	לירה	2.1531	דר"א	רנד	.7280
גרמניה מע'	מרק	.6401	בלגיה	10 פרנק	.3127
צרפת	פרנק	.2084	אוסטריה	10 שילינג	.9114
הולנד	גילדן	.5667	איטליה	1000 לירה	.9406
שוויץ	פרנק	.7714	יפן	100 ין	.8210
שוודיה	כתר	.2016	אירלנד	פאונד	1.0360
נורווגיה	כתר	.2051	מצרים	100 סנט	1.0170
דנמרק	כתר	.1735	ירדן	דינר	3.9830
פינלנד	מרק	.2850	לבנון	לירה	.7025
קנדה	דולר	1.0617	קפריסין	לירה	.8556

שערי מטבע־חוץ 20.2.86
בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שטרות קניה	שטרות מכירה
1 דולר ארה"ב	1.4659	1.4841	1.44	1.50
1 לי"ש	2.1395	2.1660	2.10	2.18
1 מארק גרמני	.6367	.6446	.63	.65
1 פרנק צרפתי	.2072	.2098	.20	.21
1 גילדן הולנדי	.5636	.5706	.55	.58
1 פרנק שוויצרי	.7675	.7770	.75	.79
1 כתר שוודי	.2006	.2031	.20	.21
1 כתר נורווגי	.2039	.2064	.20	.21
1 כתר דני	.1726	.1747	.17	.18
1 מרק פיני	.2834	.2869	.28	.29
1 דולר קנדי	1.0546	1.0677	1.04	1.08
1 דולר אוסטרלי	1.0364	1.0493	.98	1.08
1 ראנד דרא"פ	.7256	.7346	.64	.70
10 פרנק בלגיים	.3075	.3113	.30	.31
10 שילינג אוסטרי	.9063	.9175	.89	.93
1000 לירט איטל'	.9355	.9471	.91	.96
100 יינים יפן	.8160	.8261	.80	.83
1 דינר ירדני	— —	— —	3.96	4.21
1 לירה מצרית	— —	— —	.80	.85

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים
אתמול 20.2.1986 באירופה
מכירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.4580/1.4590	ל"ש שטרלינג
מרקים גרמניים	2.3030/2.3040	ל"ש ארה"ב
גילדרים הולנדיים	2.6032/2.6042	"
פרנקים שוויצריים	1.9110/1.9120	"
פרנקים בלגיים	47.18/47.20	"
פרנקים צרפתיים	7.0750/7.0780	"
לירטות איטלקיות	1567.00/1569.00	"
יינים יפאניים	179.60/179.70	"
$ ארצות הברית	1.1372/1.1377	לס.ד.ר.

שער הזהב 339.25 $ ארה"ב אונקיה להון פיקסינג

מכירה מאוחרת (פורוורד)

	לי"ש/$	פר"ש/$	מרק/$
ח' 1	1.4529/1.4541	1.9045/1.9060	2.2966/2.2981
ח' 3	1.4427/1.4442	1.8907/1.8922	1.2827/2.2842
ח' 6	1.4305/1.4322	1.8728/1.8748	2.2638/2.2658

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי המניות 20.2.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע.נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	13210	שב				
הספנות 0.1	791		1925	-20	-2.5	-1964
הספנות א 0.5	399		4369	-14	-3.4	-2548
הספנות אפ 2	509		1378			+224
כללי לא בהסדר	29000		100	+1000	+3.6	+68
בנק צפאור 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאור 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאור אפו			—	הפסקת	מסחר	—
דנות א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דנות 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
דנות יה 2			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3115		4152	+100	+3.5	+8895
פ.י.ב.י. 0.5	3049		3989	+89	+3	+6992
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אדיבי רג 100.0	74390		213	+340	+0.5	+330
אדיבי ב 100.0	75280		6	+180	+0.2	+6
אדיבי בב א	456500	שב				-1
אגוד 0.1	55310		377			-163
דיסקונט ב	95000		18	-300	-0.3	-23
דיסקונט א	94700		196			-121
דיסקונט יה ב	11160		195	-100	-0.9	-195
המזרחי ש	30540		689			-480
המזרחי ב	30620		82			+43
המזרחי יה 9	13980		1			-1
הפועלים בבב	120000	תב	1.3	-6600	-5.2	-3.5
הפועלים ש	50460		1138			+967
הפועלים ב	50000		1765			-1822
כללי א 1.0	130450		17	+450	+0.4	+22
כללי אפ 9	126700	שב		+800	+0.6	+10
כללי יה 5	98000	שב		-300	-0.3	-1
כללי יה 7	6200		23	-60	-1	-25
כלל 0.1	32115		681	+210	+0.7	+1455
כלל יה 9	43600		2			-2
כלל יה 11	12200		224			-212
מימון הכו' 1.0	43601		1			-1
מימון הכו' 5.0	22300	שב				
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	5500		21	+200	+3.8	+96
לאומשכן ש	3750	תב	870	+210	+5.9	+1022
לאומשכן ב	3665	תב	30	+220	+6.4	+88
כרמל ש	2785		40	+80	+3	+26
כרמל יה 1	2529		30	+18	+0.7	+30
בנין ב' 5.0	3050		52.8	+26	+0.9	+40.3
פ.ת משכ ש	888		1203			-733
משכן ב ש	1914	תב	864	+174	+10	+1770
עצמאות 0.1	2850		120	+50	+1.8	+85
טפחות מבב ש	11300	שב		-300	-2.6	-10
טפחות רג ש	9800		10			-13
טפחות יה 1	6600		7	-100	-1.5	-7
טפחות יה 2	3450		238	+85	+2.5	+502
יעסור 1.0	630		160	-30	-4.6	-160
יעסור 5.0	348		665			+615
כיוב 1.0	1870		755	+60	+3.3	+758
מוסדות מימון						
כלמון אס	321		9699	+12	+3.9	+16534
הלוואות מבב א	25500	תב	4	+1869	+7.9	+18.3
הלוואות מבב ג	159900	לג				
לאומי תעש' א ש	3855		245	+105	+2.8	+421
פתוח תעש' מבב	51499	לג				
פת תעש' בב ג	345630	לג				
פת תעש' בב גג	207000	לג				
פת תעש' בב גגג	208200	לג				
פת תעש' בב ד	208500	לג				
פת תעש' בב דד	64047	לג				
כרמן קבלנים 5.0	460		1335	+5	+1.1	+525
תיירות בב	166000	לג				
כלל ליסינג 0.1א	5169		20	+200	+4	+170
כלל ליסינג 0.5ב	2015		196	+30	+1.5	+623
כלל ליסינג אגח	10400	שב		+80	+0.8	+13
ביטוח						
ארית 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ארית אפ ב			—	הפסקת	מסחר	—
ארית יה 1			—	הפסקת	מסחר	—
אררט 0.1	3500		294			-36
אררט א 0.5	2400		1548			-1065
בטוח מבטח 0.1	630		762	+30	+5	+376
בטוח מבטח 0.5	250		1085	-9	-3.5	-2695
הדר 1.0	1208	תב	1410	+158	+15.1	+2142
הדר 5.0	610	תב	1900	+42	+7.4	+3103
הסנה ש	2640		2951			+923
הפניקס 0.1	1305		1276			-81
הפניקס 0.5	750		1729	+30	+4.2	+2507
המגדל-ישראל 1.0	5000		81	+230	+4.8	+100
המגדל-ישראל 5.0	1900	תב	301	+99	+5.5	+423
יהודית 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
יהודית 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מנורה 1.0	5300	תב	6	-400	-7	-6
מנורה 5.0	2036		50	+36	+1.8	+2
סהר 1.0	2940	בח	179	+140	+5	+285
סקורידס 0.1	5600		409	+100	+1.8	+378
צור ש	1241		374			-1
ציון החזקות 1.0	9859	תב	11	+659	+7.2	+35
ציון החזקות 5.0	2467		50	+117	+5	+62
מסחר						
אינטר מגא 1 ש	2720		31			-19
אינטר מגא 5 ש	816		70	+11	+1.4	+100
אינטר מגא אפ 1	380	תב	300	-30	-7.3	-694
כאיר עזרא 1.0	3800		102	-200	-5	-102
כאיר עזרא אפ 1	3700		46	-170	-4.4	-46
מתה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מתה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	2771		840	+50	+1.8	+157
קריפול 1.0	2750		67	-139	-4.8	-57
רפק 0.1	25000		6	+1000	+4.2	+3
רפק 0.5	4840		54	+130	+2.8	+52
שופרסל א 2.0	4250		844	+60	+1.4	+812
שופרסל ב 10.0	2430		968	+20	+0.8	+329
שירותים						
דלק ג ש	3925		3147	+70	+1.8	+4873
הראל 1.0	1800	תב	102	+100	+5.9	+155
הראל 5.0	612		230			+10
כבות הספקה 0.1	7479		67	-300	-3.9	-112
כבות הספקה 0.5	2600		179	-31	-1.2	-40
קרור 0.1	725	תב	228.7	+55	+8.2	+19564
קרור 1.0	173.5		3550	-8.5	-4.7	-4702
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
כוס עוזה 0.1	1753		483			+61
כוס עוזה 0.5	670		2137			+242
קנמורים 0.1	1190	תב	242	+156	+15	+226
קנמורים 0.5	660	תב	810	+83	+14.4	+1131
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	9900		4.8	-501	-4.8	-4.8
גלי זהר 5.0	3649		3.2	+48	+1.3	+18.2
מלונות דן 1.0	3700		109	+100	+2.8	+63
מלונות דן 5.0	2310		2			-2
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כגס גד 1 ב	2260			-10	-0.4	-93.9
מלונות הדרך	2100	תב	143	+185	+9.7	+218
מלונות יהלום 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחשבים ושירותי מחשבים						
דטה מימון 1.0	1761	תב	500	-185	-9.4	-395
ת.ו.ב. 1.0	7642	תב	119	+997	+15	+146
יעגא 1.0	2876		26	+28	+1	+8
יעגא אפ א	2400		44	-1		-53
כלל מחשבים 1.0	3400		135	+121	+3.7	+73
ב.ל.ל. 1.0	4457		54	+87	+2	+153
ב.ל.ל. 5.0	2480	תב	243	+150	+6.4	+362
מכון מחשבים 1.0	1900	תב	85	+153	+8.8	+99
גיעוב מחשבים 1	3630		89	+130	+3.7	+100
גיעוב מחש' 5	1600		100			
תים מחשבים 1.0	1720		298	-80	-4.4	-473
תים מחש' אפו	16900	תב	7	-1000	-5.6	-14
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם גינדי ש	270		868			+868
אברהם גינדי 5 ש	175	תב	4270	-10	-5.4	-5545
אורן 1.0	613		1324	-1	-0.2	-783
אורן 5.0	226		1970	+6	+2.7	+958
אזורים 1.0	3330	תב	5262	+230	+7.4	+6059
אילן 1.0	951		1316			-149
אילן אפ 1	990	תב	428	+60	+6.5	+1440
אל-רוב 1.0	2033		237	-107	-5	-277
אל-רוב 5.0	1950		8	-50	-2.5	-54
אמבנים 1.0	1994	שב		-105	-5	-1836
אמבנים אפ 1	1801	שב	167	-105	-5.5	-194
אפריקה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
אפריקה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ארזים	959	שב		+46	+5	+5579
אילון 0.1	11300		106			-69
אילון 0.5	7160	תב	493	+603	+9.2	+513
בן-יקר בת 1.0	2450		100	+17	+0.7	+23
בסטרין 1.0	2018		357	-40	-1.9	-204
בסטרין 5.0	1033		1059			-318
דוקטר 1.0	3240	תב	1169	+200	+6.6	+1721
דורוקר 1.0	426		273	+10	+2.4	+391
דורוקר 5.0	230		1370			-860
דוקר אפ 1	160		400			-831
דוקר 0.1	3649	תב	65	+190	+5.5	+49
דוקר 0.5	1910		154			+3
ת.ל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ת.ל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	2425		2618	+50	+2.1	+2275
נבים 0.1	3735		515			-143
נבים 0.5	2375		848			-139
הכשרת הישוב ש	34300		229	+300	+0.9	+114
ישפרו 0.1	1670		2502	+80	+5	+3569
ישראלום 1.0	5600		82			-3
ישפרס 10.0	7011		244	+334	+5	+242
כבך פיתוח 1.0	7199		34	+199	+2.8	+19
כלל נדל"ן	291		23451	+1	+0.3	+9962
לומיר 1.0	1590	בח	123	+70	+4.6	+92
לומיר 5.0	780	קב		+37	+5	+728
מ.ת.ב. 1.0	1250		344			+184
מגורי בניה 1.0	307		3208			-2613
מגורי בניה אפ 10	190	תב	8562	+16	+9.2	+12064
מהול בנין	1540		51	-81	-5	-154
מישגאל 5.0	366		2315	+16	+4.6	+2066
מנוב 5.0	435		931	+10	+2.4	+551
מרלו 1.0	283		1637	+5	+1.8	+633
מרלו אפ 1	2596	קב		+154	+6.3	+51
ליבנשטין 1.0	3091		276	+90	+3	+220
ליבנשטין 5.0	921	תב	2695	+68	+8	+4302
ליפשיץ 1.0	565	תב	2514	+37	+7	+2472
ליפשיץ 5.0	264		3642	+13	+5.2	+3396
נאות אביב 0.5	18800	תב	47	+1000	+5.6	+98
נכסי אורים	4650		360			+269
סהר החזקות 1.0	6880	תב	191	+420	+6.6	+322
סהר החזקות 5.0	4500		160	+200	+4.7	+342
סולל בונה מבב א	6400		255			-148
סוף 1.0	1838		58			+50
סוף 5.0	1246	תב	300	+113	+10	+300
סוף אפ 1	878	קב		+113	+14.8	+765
עפר ועלש מר 1 ש	525		290	+10	+1.9	+449
קסריה 0.1	1250		747	+60	+5	+1247
קסריה 0.5	528		859			+31
רובינשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רובינשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
רובנין 1.0	1680	בח	276	+80	+5	+264
רובנין 5.0	1027	שב				
רסקו מבב	2497	קב		+119	+5	+656
רסקו רג	2622	קב		+125	+5	+936
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2890		382	+100	+3.6	+22
מטעי הדר 0.5	1055	תב	1737	+65	+6.6	+2036
מהדרין 0.1	11900		400	+550	+5	+170
נכסי הדרים 1.0	1111		3537	+50	+4.7	+5424
פרי אור 0.5	5400	תב	98	+400	+8	+180
שנהר 5.0	7164		696	+341	+5	+428
מזון וטבק						
אסאם	1059		149	+9	+0.9	+53
אסלנטיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גולדפרוסט 1.0	1417	תב	223	-157	-10	-442
גולדפרוסט 5.0	565	מב		-30	-5	-1130
גולדפרוסט אפ 1	414	תב	342	-60	-12.7	-379
דובק מב ש	2715		874	+70	+2.7	+1365
דובק מב מ	2705		1396	+65	+2.5	+1385
תלבל 1.0	870		441	+20	+2.4	+807
תלבל 5.0	425		1040	+1	+0.2	+210
פרי-גן 1.0	4090		1995			-337
פרי-גן 5.0	3182		495	-98	-3	-331
מספוא בזה 1.0	9915		110	+150	+1.5	+190
מספוא בזה 5.0	6100		32	+100	+1.7	+138
יבור 1.0	1155	תב	1147	+80	+7.4	+1397
יבור א 5.0	586	קב		+28	+5	+13965
מן 1.0	10250		14	+450	+4.6	+144
מן 5.0	5510		5	+10	+0.2	+295
מפרוסט 1.0	4965		46			-92
עלית	10390	תב	333	+500	+5.1	+513
עסיס ב 0.5	23850		57	+1100	+4.8	+23
אמבל ישק 1	1664	תב	90	+141	+9.3	+385
כמן מבב א	4000		260.2			-122.1
טכסטיל והלבשה						
ארגמן מר 1 ש	500		300	-14	-2.7	-192
ארגמן אפ א	1515		100	-10	-0.7	-30
אופים 1.0	1616		260			-260
אופנת כוזך 1.0	1555		671	+20	+1.3	+546
אופנת כוזך 5.0	865	קב		+41	+5	+1896
אפגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפגן אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	6860		437	+160	+2.4	+405
דלתא-גליל 1.0	4140		435	+100	+2.5	+488
דלתא-גליל א 3.0	3000		335			-144
כבורית באחור 1	1680					
כבורית באחור 5	636		400	-4	-0.6	-34.1
כבורית באר אפו	430		250	+8	+1.9	+25.4
ויטלס 1.0	2440	תב	737	+120	+5.2	+657
ויטלס 5.0	1849		559	+1	+0.1	+306
חדיגן 1.0	3140		20			+20
דיקית 1.0	4700		94			-39
דיקית 5.0	3000		126			-80
כיב-כוב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כיב-כוב אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
זכאר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לודזיה 0.1	1450		362.2	+51	+3.7	+187.5
לודזיה 0.4	375		2106			-412
לינת 1.0	880		1763	+16	+1.9	+506
בית גליק	415		721			-40
מקס 0.1	19400		12	+900	+4.9	+10
מקס 0.5	5570		230			-35
עינ 1.0	10450	תב	244	+950	+10	+622
עינ 5.0	5650		583	+180	+3.3	+461
עמק ברינה 1 ש'	1890	תב	208	+100	+5.6	+711.3
פולגת א 0.1	8820		536	+160	+1.9	+314
פולגת ב 0.4	5660		1279	+60	+1.1	+623
פולינס א 0.5	3700		356	+77	+2.1	+192
פרטר	1020		168			-268
פלורינה 1.0	13450		214	+340	+2.6	+37
תעש חוטי 1.0	2230		1000			+566
מתכת ומוצריה						
אקסנגן 5.0	1396		235	+55	+4.1	+574
אקסנגן אפ 1	1090		367	+68	+6.7	+507
אורדן 0.1	12470		277	+70	+0.6	+59
אורדן 0.5	10400		24			-6
בבלים ש	12360		8	+600	+5.1	+18
התכוף 1.0	7119	קב		+339	+5	+274
התכוף 5.0	4260		386	+100	+2.4	+109
קבמאות פז 1.0	812		2508	+12	+1.5	+3112
קבמאות פז 5.0	606		1700			-235
מודון 1.0	400		793	-20	-4.8	-755
מודון אפ א	310		620			+75
מתכת כרום 1.0	1867		497	+89	+5	+216
מתכת כרום אפ 1	1432	תב	526	+267	+22.9	+512
כבלי ציון 1.0	1806		320	+26	+1.5	+319
כבלי ציון 5.0	615		1086			-1248
כבלי ציון אפ	560		900	-28	-4.8	-1638
קיסרי 1.0	675		498	-10	-1.5	-262
קיסרי 5.0	350	תב	2160	+21	+6.4	+631
המשק 0.1	12800	תב	74	-900	-7	-88
המשק 0.5	3999	תב	85	-251	-5.9	-343
עמד 3.0	1050		485	+5	+0.5	+78
ספר פלדה 1.0	4271		96	+100	+2.4	+227
קרגל 1.0	993	תב	1896	+65	+7	+1997
קרגל 5.0	540		1324	+22	+4.3	+1776
קליל 1.0	2465		100	+50	+2.1	+53
קליל 5.0	1230		169			-30
שלוות 5.0	1385		78			-28
תעשיות לכיש 1.0	882		279	+30	+3.5	+217
תעשיות לכיש 5.0	450		834	+5	+1.1	+409
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	392000		27			+11
אליק 0.1	3420		130	+40	+1.2	+42
אליק 0.25 ב	2045		700	+70	+3.5	+1050
אליק 0.25 מ	2010		25	+20	+1	+25
אלקטרה 0.1	11000		1	-20	-0.2	-1
אלקטרה א 0.5	5850		28	+50	+0.9	+39
אלרון 3.0	342000		20	-4000	-1.2	-17
אמת 1.0	38440		120	+40	+0.1	+44
כלל תעש' אלק'	2984		3151	+55	+1.9	+4199
כפיטרוניקס 1.0	1720		973	+20	+1.2	+456
כפיטרוניקס 5.0	1124		1894			-1729
פרמנגנר 1.0	1745	תב	319	+85	+5.1	+319
פרמנגנר 5.0	802		1558	+32	+4.2	+2164
ציקלון 1.0	4200		85	+170	+4.2	+185
ציקלון 5.0	2400		207	+25	+1.1	+32
קוגפוין אילר 1.	2995		50	+45	+1.5	+47
קוגפוין אילר 5.	1320	תב	108	-70	-5	-107
ת.א.ת. 1.0	3479		363	+149	+4.5	+129
ת.א.ת. 5.0	1400		1640	+5	+0.4	+1018
ת.א.ת. אפ 1	11200		50	+240	+2.2	+61
תדיראן	4960		259			-331
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	4838		511	+120	+3.1	+411
אלקל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין 1.0	1101	קב		+52	+5	+16618
אקרשטיין 5.0	860	קב		+41	+6	+9800
בטון תדיר 1.0	8690	לג				
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בי-טון 1.0	2500	שב				+22
בי-טון 5.0	630	קב		+30	+5	+1155
המכלול 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
המכלול 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרומסמנט 1.0	5093		15	-157	-3	-64
פרומסמנט 5.0	1400		94	-30	-2.1	-44
מ.ל.ב. 1.0	725	תב	80	-70	-8.8	-80
מ.ל.ב. 5.0	373	שב				-204
מודול השק בתעש	2145	קב		+102	+5	+833
מטאליקה לפפן 1	9210	לג				+5
מטאליקה לפפן 5	5458	לג				+13
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	15300		40	+350	+2.5	+79
אליאנס ב	831	תב	380	+43	+5.5	+399
גל תעשיות 1.0	5606		35	+85	+1.5	+126
גל תעשיות 5.0	3210		100	+27	+0.9	+111
דקסטר 1.0	3100		18			-18
דשנים 0.1	9505		49	+5	+0.1	+74
דשנים 0.5	3360		521	+110	+3.4	+665
חיפה כימי 10.0	825		6206			-226
טבע ש	49580		125	+2200	+4.7	+183
טבע אפ 4	43900	תב	20	+3300	+8.1	+127
ליפסקי 1.0	935	תב	440	+50	+5.7	+289
ים המלח	12950		1122	+150	+1.2	+1462
פטרוכימים 10.0	375		8299	+3	+0.8	+2311
מקסימה 1.0	3800	שב				
מקסימה 5.0	1552		297			-377
פקה בכימיקל 1.0	3070	מב		-162	-5	-119
טגו 1.0	6700		100	+230	+3.6	+149
טגו 5.0	4050		394	+120	+3.1	+277
קסם כימיקל 1.0	4468	תב	58	-280	-5.9	-106
ת.ג.ל. 1.0	1574	בח	45	+75	+5	+45
ת.ג.ל. 5.0	745		222	+10	+1.4	+630
תיא 5.0	4080		12			-123
פרומאדים 10.0	7150	תב	48	-640	-8.2	-76
תור א 5.0	2740		165	-148	-4.9	-306
עץ, נייר ודפוס						
דפרון 1.0	4030		5			-3
דפרון 5.0	1823		150			-116
תמג 1.0	3000	תב	979	+210	+7.5	+786
תמג אפ 1	2576		312			+11
יאה 1.0	3725		88	+60	+1.6	+58
לבידי אשקלון 1	360	תב	5282	-40	-10	-3453
לביאשקלון אפו	563		1124	-58	-6.2	-1029
מולט ב 0.5	22270		12			-4
מפעלי נייר 10.0	147000		91	+4000	+2.8	+121
סקורה 1.0	1400		220	+50	+3.7	+170
רים 0.1	2644		140			-45
רים 0.4	1440	תב	307	+110	+8.3	+576
הפל ב 0.2	11800		283	+350	+3.1	+276
תעשיות שונות						
אלומית 1.0	3443	תב	329	+315	+10	+554
אלומית 5.0	1800	תב	200	+99	+5.6	+208
אגדין 1.0	1935	קב		+92	+5	+457
אגדין 5.0	934	קב		+44	+4.9	+2071
אגדין אפ א	564	בח	501	+44	+8.5	+953
חמישה יוד	7550		34	+200	+2.7	+40
זיקה 1.0	4500	תב	50.8	+300	+7.1	+49.4
זיקה 5.0	1970		82.8	+88	+4.7	+38.8
הנפלק 1.0	6860	תב	118	+600	+9.6	+240
הנפלק 5.0	3750	תב	282	+270	+7.8	+439
השקעות בתעשיה						
מרכזיות ב 0.1	6300		1328	+260	+4.3	+1070
כור מב ש	4511000		.5	22000	+2.8	.9
כלל תעש' 1.0	1319		8251			-1371
מאגרי ספנולוגיה	439		2477	-1	-0.2	-3804
מאגרי ספנו אפו	348		2178	+2	+0.6	+358
חברות השקעה						
אמיק ש	3990		235	+120	+3.1	+426
אדיבי פתוח 2.0	3060		2656	+20	+0.7	+1434
אינקובה 0.1	1315	תב	1190	+65	+5.2	+567
אינקובה 0.5	648		257			-257
אלגר ש	3610		99	+60	+1.7	+100
אלגר ב	3560	שב		+60	+1.7	+22
אלון ש	2195		1041	+20	+0.9	+882
אלון ב	2250		323	+30	+1.4	+88
אבנר בב	21110		13	-500	-2.3	-6
אפיק 1.0	529		1248	-1	-0.2	-5
אפיק 5.0	380		400	-10	-2.6	-201
נחלת 1.0	1260		36	-20	-1.6	-11
החברה לישראל 1.0	5700		724			-238
החברה לישראל 5.0	2850		786			-54
הלפכן 0.1	63860		1	+360	+0.6	+1
הלפכן 1.0 ש	17400	תב	72	+1300	+8.1	+104
אבבא א 0.5	9345	תב	427	+600	+6.9	+410
מפעלים השק ש	4350		960	+145	+3.5	+1167
כלל השק	4200		1217	+200	+5	+1257
דיסקונט השק ש	4250		2896	+100	+2.4	+5751
כוכב השק ש	8199		28	+104	+1.3	+6
כור השקעות 124	9680	שב				-24
הדרן 1.0	1756		116	-92	-5	-116
הדרן 5.0	370		3430			-291
יבגא ש	7450	תב	270	+450	+6.4	+357
ידין א 0.1	2081	תב	597	+170	+8.9	+1682
כלל 10.0	2409	תב	2364	+219	+10	+4354
כלל 50.0	1600	בח	999	+110	+7.4	+1133
לנדיק 0.1	6400		10	+168	+2.7	+19
לנדיק 0.1	1860		281			-69
מנור 0.1	5800		358	+200	+3.6	+77
מנור א 0.5	3290		389	+150	+4.8	+211
עוז השק ב 0.1	1730		170	-10	-0.6	-220
עוז השק ב 0.5	680	תב	461	-65	-8.7	-604
פז השק ש	18400		188	+400	+2.2	+128
פנה א 0.1	6216		306	+296	+5	+340
פנה 0.5	3530		684	+100	+2.9	+1113
פרוז ב 2.5	2065		1806	-70	-3.3	-3128
מחקר ופיתוח						
אבגעים מינהל	1700		124	+20	+1.2	+134
גליל טכנולוגיות	472		3828			-1002
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	2400		427	-100	-4	-286
דלק חיפושים 5.0	1150		572	-50	-4.2	-309
דלק חפ' אפ 2	596		2103	-16	-2.6	-3568
מ' חיפושי נפט	10590		27			-37
כנאיל 1.0	1700		35			-35
כנאיל 5.0	580		225	+12	+2.1	+400
ינאל 5.0	1201		1420	-2	-0.2	-1578
ב.נ.ג. 1.0	1699		108	-4	-0.2	-87
ב.נ.ג. 5.0	756		870			-629
סיסמיקה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
סיסמיקה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
סיסמיקה אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
מאיל ב 0.3	2940		62			-32
נפטא-פטנט 1.0	215		1617	+2	+8.9	+1548
נפטא-פטנט 5.0	160		1037	+3	+1.9	+1474
נפטא-פטנט אפ 2	390		725	+15	+4	+144
נפטא ש	970000	תב	3	-65000	-6.3	-3
נקובות במט"ח						
בית מ	245					

פק"מ נייד
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

מחזורים (במיליוני דולר)

מניות ותעודות	3.5
בנקים בהסדר	1.7
אגרות חוב צמודות מדד	1.4
אגרות חוב צמודות דולר	0.9
מלווה קצר מועד	0.4
סה"כ מחזור	7.9

מדדים

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	101.77	+0.82
כללי ללא בנקים	111.31	+2.00
מדד אג"ח כללי	96.85	+0.03
אג"ח צמודות מדד	97.14	+0.14
אג"ח צמודות מט"ח	95.46	-0.40

מקרא לבורסה

קוד	הסבר	קוד	הסבר
רג	שער רגיל	אק	אקס
כב	שער מכירה	תב	תנועה בלתי מוגבלת
קב	קונים בלבד	בח	ביצוע חלקי
מב	מוכרים בלבד	2ק	קונים בלבד יום שני
שב	שער בלבד	3ק	קונים בלבד יום שלישי
לג	לא נסחר	3ב	מוכר בלבד יום שלישי
הפ	הפסקת מסחר	מק	מוכרים, קונים
		קם	קונים, מוכרים

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3601	29790	-147
3602	27502	-91
3603	25757	+118
3604	23046	+38
3605	20888	+26
3606	19674	+25
3607	18272	+23
3608	17287	+22
3609	16349	+80
3610	15042	+76
3611	14521	+73
3612	14090	+72
3613	13057	+62
3614	12519	+59
3615	11551	+56
3616	10566	+52
3617	9951	+8
3618	9435	+7
3619	8672	+8
3620	8051	+7
3621	7640	+5
3622	7032	+6
3623	6474	+27
3624	6089	+25
3625	5576	+5
3626	5151	+4
3627	4771	+4
3628	4351	-48
3629	4071	-46
3630	3844	-44
3631	3525	+3
3632	3317	+3
3633	3129	+2
3634	2909	+3
3635	2748	+2
3636	2645	+3
3637	2402	+9
3638	2233	+8
3639	2042	+8
3640	1674	+4
3641	1448	+3
3642	1305	+23
3643	1130	+19
3644	989.1	-10.4
3645	890.7	-9.6

4.25% מלווה מדינה

סדרה	שער	שינוי
3701	775.9	+1.7
3702	592.5	+1.5
3703	515.5	-5.8
3704	441	-5
3751	236.6	+0.2
3752	93	-1.9
3753	89	-1.8
3901	87.8	+0.9
3902	83.5	+0.8
3903	82.6	+0.8
3904	81.4	+0.8

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי
4101	258.9	-1.8
4102	102.8	+0.1
4103	98.5	— —
4104	95.3	+0.1
4301	95.9	+0.1
4302	91.2	+0.1
4303	90.4	+0.1
4304	88.9	+0.1

4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3104	263000	— —
3105	244000	— —
3106	235500	— —
3107	233000	— —
3108	222000	— —
3109	218100	— —
3110	218700	+100
3111	213600	+100
3112	211500	— —
3113	212100	+100
3114	203100	+50
3115	199500	— —
3116	194650	+150
3117	203501	-1999
3118	196950	— —

4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי
3201	169000	— —
3202	169390	— —
3203	169500	— —
3204	163000	-1500
3205	159800	— —
3206	163000	— —
3210	158721	+20
3211	155800	— —
3212	152500	— —
3213	145400	— —
3214	142450	— —
3501	135500	— —
3502	135000	— —
3503	125800	— —
3504	120000	— —
3505	118990	— —
3521	116369	+257
3524	109781	+244
3522	111582	+250
3523	110857	+260
3525	107704	+600
3526	107478	+618
3527	105305	+606
3528	102389	+609
3529	101891	+558
3530	99506	+545
3531	99133	+559
3532	96228	+544
3533	96019	+557
3534	90445	+527
3535	90101	+77
3539	84876	+75
3536	90574	+650
3537	90431	+651
3538	85114	+615
3540	84866	+628
3541	81982	+607
3542	81807	+621
3543	77759	+592
3544	77176	+87
3546	75214	+75
3547	74973	+75
3548	74894	+75
3550	74216	+83
3551	73882	+83
3545	75438	+449
3549	71175	+424
3552	68220	+410
3554	68015	+418
3555	68015	+418
3553	67547	+113
3571	58144	+102
3556	64624	+92
3558	64477	+93
3559	62164	+89
3560	58783	+85
3561	58550	+85
3557	64885	+55
3572	58770	+50
3573	58425	+67
3574	53858	+62
3577	53775	+63
3578	49628	+58
3575	55552	-282
3576	55338	-283
3579	49147	-269
3580	45965	-256
3581	41754	-259
3582	38444	-227
3583	35678	-216
3584	33880	+52
3585	32066	+46
3586	30339	+48
3588	30269	+48
3587	30493	+168
3591	27749	+155
3592	27705	+155
3593	27639	+155
3589	27521	+53
3594	26198	+51
3590	27348	+63
3595	26012	+61

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	113152	+82
2002	112782	+81
2003	108784	+79
2004	108949	+79
2005	105637	+90
2006	105416	+90
2007	103338	+88
2008	102545	+712
2012	108252	+719
2015	97544	+723
2009	103610	-895
2010	103215	+1338
2011	101207	+1216
2013	101062	+1251
2014	98391	+1224
2016	99220	+541
2018	96578	+543
2021	93317	+541
2017	96057	+938
2019	95701	+965
2020	92896	+937
2022	87318	+1119
2023	87485	+246
2024	82401	+377
2027	79378	+372
2031	73297	+361
2025	82516	+78
2026	82124	+70
2028	79161	+275
2030	75189	+265
2029	74369	+201
2033	68264	+182
2035	64692	+182
2032	75473	+62
2034	69323	+50
2036	65694	+56
2037	62190	+231
2052	52028	+206
2038	61842	+53
2040	59450	+51
2051	56145	+48
2039	59293	+51
2041	56070	+48
2053	55854	+44
2054	54149	+40
2056	50190	+37
2058	45741	+34
2060	44219	+31
2055	52057	+48
2057	48195	+38
2059	45856	+35
2061	33804	-425
2062	31890	+23
2063	29965	+22

רבון

סדרה	שער	שינוי
7001	225.1	-2.5
7002	218.3	-2.1
7003	205.2	-3.1
7004	190.8	-2.7
7005	179.5	+0.5
7006	167.6	-0.4
7007	162.5	-0.4
7008	154.3	-0.4
7009	149.0	+0.1
7010	139.7	-0.4
7011	132	-0.3
7012	127.3	-0.5
7013	120.2	-0.2
7014	104.7	-0.7
7015	86.1	-0.2
7016	88.2	-0.2
7017	87.3	-0.3
7018	87.1	-0.3
7019	87.5	-0.3
7020	87.3	-0.3
7021	86.5	-0.3
7201	86.2	-1

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	11614	-149
6102	7048	-116
6103	6419	-41
6104	5863	-17
6105	5547	-16
6106	5353	-15
6107	5155	-15
6108	3724	-11
6109	3543	-10
6110	3484	-10
6111	2893	-8
6112	2805	-8
6113	1906	-6
6151	756	+5.5
6152	722.5	+5.4
6153	632.9	-6.8
6154	611.7	-6.4
6155	392.8	-4.1
6156	318.6	-0.8
6157	243	+1.2
6158	230.2	+1.2
6159	190	-3.8
6160	180.3	-0.5
6161	174.4	-0.5
6162	157.4	-0.4
6163	146.7	-0.9
6164	141.1	-0.8
6165	133.4	-0.4
6166	124.8	-0.4
6167	123	-0.4
6168	121.1	-0.5
6169	114.2	-0.5
6170	107.5	-0.3
6171	76.9	-0.2
6172	74.7	-0.2
6801	82.4	-1.1

ארבון

סדרה	שער	שינוי
2501	152.7	-1.2
2502	150	-1.2
2503	145.2	-1.1
2504	144.3	-1.8
2505	136.7	-1.8
2506	134.7	+0.2
2507	130	+0.2
2508	95.6	-2.1

אחרים

שם	שער	שינוי
אלסינט	19.4	— —
תדיראן	109.2	— —
הב ים	195.8	+5.6
רדן ים	189.5	— —
מר מ רג	162	+2
כלל מב	461	-4
מימר ד מב	301	-0.5
כימס ב מב	384.5	— —
כימס מב	436	— —
מל בת מב	204.7	— —
תיעש	171.3	+3.8

שערי קרנות הנאמנות

שם הקרן	מחיר ההנפקה	מחיר הפדיון
אג	— —	— —
אביגה	22956.26	22731.51
אביב	24926.21	24681.16
אגד	1062.91	1061.71
אגיר	1174.95	1151.46
אורה	1368.32	1341.61
אופיר	1398.26	1370.33
אור	391.62	383.40
אורן	313.11	306.76
אוריאל	16441.34	18214.47
אילן	8423.47	8258.05
אייל	2660.76	2606.85
אשלים	3531.77	3455.14
אירים	3705.80	3624.22
איתן	520.61	510.03
אלון	7409.50	7253.81
אלומה	544.22	533.58
אמי	561.73	550.88
אמת	106.31	104.00
אשל	465.55	459.24
אתגר	1035.65	1030.66
בדולח	1447.14	1419.50
בריש	5302.24	5198.20
בק	5405.65	5376.31
ביקעה	702.87	689.03
גבריש	1013.96	993.93
גבע	756.15	744.84
גורן	512.76	502.59
גיא	6862.53	6760.70
גל	1959.68	1922.24
גלית	459.11	456.95
דולפין	1465.92	1451.62
דוכיפת	3173.01	3111.07
דולב	1086.69	1063.34
דורון	1135.06	1111.12
דוכן	204.77	208.74
דליה	344.09	337.32
דן	— —	— —
דנית	— —	— —
הדר	3057.58	2998.51
הל	3653.51	3582.50
הים	25155.28	24930.54
הוד	364.76	357.58
הבית	2203.41	2150.60
הדר	14313.77	14101.30
זיו	13592.47	13390.54
זמיר	3067.50	3007.74
זהבה	122.62	119.93
חלופן	100.49	99.95
חלמיש	526.94	516.52
חצב	1092.30	1066.46
טל	3602.52	3552.51
יובל	573.22	561.99
יהלום	1310.65	1284.66
יסודות	28655.19	28411.00
יערה	498.47	487.50
כוכב	635.53	623.41
כחל	114.58	112.26
כלנית	377.72	370.29
כספית	572.41	566.66
כרמל	109.11	106.68
כתר	814.25	798.14
לוטם	3045.94	2987.02
למשקיע	87238.70	85482.30
לשיר	8058.66	7894.80
לקט	1340.18	1312.23
לשם	706.00	692.08
מאור	— —	— —
מגדל	871.13	853.22
מגבית	2490.50	2463.40
מגר	185.38	182.71
מנוף	2315.20	2292.20
מגל	551.37	540.79
מור	901.18	977.03
מורן	560.80	555.47
מנחה	21909.63	21328.07
מיתר	676.86	663.50
מעוז	2620.40	2568.50
מעיין	625.00	611.06
מקשה	738.10	723.75
מרגלית	853.26	836.79
נחום	860.24	845.81
נחל	18622.99	18346.74
נטיף	520.56	518.39
נשר	322.85	316.36
נוף	3165.36	3117.93
סביון	367.98	360.74
סגולה	109.90	107.70
סלע	730.94	716.31
ספירה	3538.81	3469.10
ספן	565.18	555.06
סער	506.12	403.69
עדן	576.34	565.82
עדינים	1436.25	1427.62
עוז	5104.98	5015.44
עומר	1131.98	1106.25
עצמון	1904.29	1885.21
ערבה	975.89	955.06
ערמון	295.18	289.43
פזא	1087.51	1066.17
צבי	517.99	507.70
צבעוני	1176.47	1153.33
צופית	765.02	746.42
צמרת	5542.41	5466.56
צפורן	1369.77	1343.26
קליל	1500.33	1492.50
קדמה	15017.00	14894.79
קשת	402.69	394.77
רימון	605.75	592.75
רקפת	574.70	565.67
רותם	772.69	756.41
שאול	27665.09	27124.52
שחר	61201.51	60475.55
שניר	466.49	459.82
שקד	14896.01	14554.08
שמיר	612.43	609.31
תבור	1667.06	1650.97
תהל	698.47	685.20
תמר	5034.40	5009.15
תאנה	96.52	94.49
תמרים	364.52	360.90
תפוז	996.94	977.45
תמוז	961.48	954.28
תרשיש	1172.44	1149.56
תשרי	— —	— —

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

יום היסטורי במאדריד — אבל עוד לילה עצוב בכדורסל

נגד ריאל נמשך העידן הישן

גם 41 הנקודות של לי ג'ונסון לא מנעו הפסד 86—111 לאור חולשתם של ג'מצ'י ומאגי ★ תצוגה מרשימה של טאונס (34) ומרטין (25)

קווין מאגי (ראשון משמאל), במאבק אוויר עם שלושה משחקני ריאל אמש במאדריד (מימין לשמאל): קורבאלאן, טאונס והרבינזון. (צילום רדיו איפי)

גביע האלופות

מאדריד (שרות "ספורט הארץ"). ביום בו הגיש שגריר ישראל את כתב ההאמנה שלו למלך ספרד, הוא יכול היה לצפות להופעה מכובדת יותר של הנציגה הקבועה שלנו, המופיעה מדי שנה מאז 1968 בבירה הספרדית. אבל בסופו של דבר הוא ראה, ביחד עם הצופים המקומיים וחובבי כדורסל רבים בישראל, את מכבי תל־אביב במיפגן חולשה נוסף, המשך ישיר למה שראינו מהאלוף שלנו במרבית מישחקי גביע אירופה העונה.

התרגלנו כבר להפסיד במאדריד. אבל זו השנה השניה ברציפות שמכבי נחלו תבוסה צורבת במאבין. אשתקד בהפרש של 24 נקודות והפעם בהפרש 25 נקודות — 86—111 אחרי 55—36 בהפסקה.

עכשיו כבר ברור גם לאלה שחיו כל הזמן באשליות שמכבי תל־אביב מסוגל עדיין להבטיח את מקומו במישחק הגמר בבודאפשט, שלאלוף הישראלי, בצורה בה הופיע השנה במישחקי בית הגמר, אין זכות לחשוב על מקום בצמרת האירופית. עם הגנה חלשה, שנחתכה בקלילות ע"י שחקני ריאל ועם התקפה המגיעה ל־86 נקודות בלבד, מכבי פשוט אינו טוב דיו כדי להתמודד עם העילית האירופית.

שלושה ימים לפני היציאה ללימוז' בראשית ינואר, קלעו המכבים 139 נקודות במישחק ליגה נגד הפועל חיפה. בלימוז' הגיעו ל־77 נקודות. בראשית שבוע זה קלעו 153 נקודות נגד מכבי רמת־גן. אמש השיגו 86 בלבד. ועם יכולת דלה כזו בהתקפה קשה לצפות שמכבי יעשה משהו מול קבוצה שהיתה בערב קליעה מזהיר ונתנה שיעור מאלף כיצד לשחק כדורסל קבוצתי. זה היה ההבדל הגדול בין שתי הקבוצות. מכבי התבסס על מיבצעים אישיים — ריאל שיחקה כקבוצה. וכאשר לי ג'ונסון הוא היחיד שממצה את הפוטנציאל שלו, זו התוצאה.

רק ג'ונסון

ג'ונסון, עם 41 נקודות ו־7 כדורים חוזרים, היה משכמו ומעלה. אם כי גם הוא איבד יותר מדי כדורים ולא תמיד היה עירני בהגנה. כל היתר איכזבו, בעיקר קווין מאגי. יתכן ובעיית הברכיים שלו פגעה בו אבל הוא היה צל של עצמו כשחקן יעיל שראינו כל העונה. 4 נקודות במחצית הראשונה. זה היה המאגי של קודם. כך גם לגבי דורון ג'מצ'י שעדיין מחפש את הכושר במישחקי גביע אירופה. [illegible] אלא שכשל כליל בשמירה על לינטון טאונס. המנצ'י [illegible] להושבנו על הספסל.

גם למיקי ברקוביץ' היה זה מישחק בינוני. בעיקר התקשה בשמירה על אלפונסו דל־קוראל שבפעם השניה העונה גרם למכבי כאבי ראש. עד ליפין הטלה משימה קשה מול ד"ר קורבאלאן המנוסה והעייל. הוא עשה כמיטב יכולתו, אבל זה לא הספיק. מוטי ארואסטי ניסה לשחק אבל במצבו הגופני הנוכחי אי אפשר היה לצפות ממנו ליותר.

בעבר השני ראינו מכונה משומנת, בהגנה ובהתקפה כאחת. לינטון טאונס היה אמש הכוכב התורן — הקלע המצטיין (34 נק), והריבאונדר מספר אחד בריאל (6 כדורים חוזרים) ושחקן ההגנה הטוב ביותר (חיסל את ג'מצ'י). אבל גם כל היתר שיחקו היטב, בעיקר פרנאנדו מרטין, שתמיד הצליח למצוא עצמו חופשי מתחת לסל.

כבר בדקה החמישית הובילו המקומיים 13—6 ובדקה ה־12 העלו ל־31—16. היה ברור שרק מהפך מוחלט יביא לשינוי. אבל חולשתם של מאגי וג'מצ'י לא התירה כל סיכוי. ריאל ביצעה חילוף ראשון בדקה ה־28 כאשר איטורריאגה נכנס במקום קורבאלאן (4 עבירות). כעבור שלוש דקות הגיעה ריאל להפרש השיא 90—62.

מכבי תל־אביב ימשיכו לקוות שבפעם הבאה יהיה טוב יותר במאדריד.

ריאל מאדריד — מכבי תל־אביב 111—84 (55—36)

★ המצטיין: לינטון טאונס

● לריאל קלעו: טאונס 34, מרטין 25, דל־קוראל 16, רומיי־סן 13, איטורריאגה 12, קורבאלאן 8, רומאי 3.

● למכבי קלעו: ג'ונסון 41, ברקוביץ' 18, ג'מצ'י 13, מאגי 12, ליפין 1, לאסוף 1.

● כדורים חוזרים: לריאל — 13 הגנה, 7 התקפה (טאונס 4+2). למכבי — 17 הגנה, 12 התקפה (מאגי 6+8, ג'ונסון 4+3).

שפטו: ריגאס (יוון) וריצ'רדסון (אנגליה). 7,000 צופים בפאבין במאדריד.

בית הגמר

	קבוצה	מש'	סלים	נק'
1.	ז'לגיריס	8	721—743	14
2.	סימאק	7	580—625	11
3.	ציבונה	7	667—684	11
4.	ריאל	7	631—662	11
5.	מכבי ת"א	8	768—722	11
6.	לימוז'	7	765—638	8

לימוז' נוצחה 112—100 בקובנה

קובנה (שרות "ספורט הארץ"). אלופת ברית המועצות, ז'לגיריס קובנה, עשתה כאן אמש צעד נוסף בדרך לגמר גביע אירופה כאשר זכתה בניצחון שישי, 112—100 על לימוז'.

במחזור הבא, ביום חמישי, תשחק ז'לגיריס בזאגרב נגד אלופת אירופה ציבונה בעוד שריאל מאדריד תארח את סימאק מילאנו. שתי העולות לגמר ייקבעו מבין ארבע קבוצות אלה. המישחק בין מכבי תל־אביב ולימוז' ביד־אליהו לא יקבע כבר דבר.

כדורגל

יונייטד ב־17 במארס בחיפה

מאת סופר "ספורט הארץ" בחיפה

מחזיקת הגביע האנגלי מנצ'סטר יונייטד תשחק ב־17 במארס באיצטדיון קרית־אליעזר נגד אלופת ישראל מכבי חיפה.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול מסר יו"ר המחלקה לכדורגל של מכבי חיפה צבי וייצנר שזה המועד היחיד בו יכלו מנהלי מנצ'סטר יונייטד להבטיח את הופעתם של כל הבינלאומיים. מנהל יונייטד רון אטקינסון אישר את קיום המישחק רק לאחר שקיבל אישור שמשטח הדשא בחיפה ברמה גבוהה. המישחק יהיה בחסות חברת "חולות".

יונייטד תגיע לישראל במוצאי שבת, ה־15 במארס אחרי מישחק הליגה בסאותהמפטון ותחזור לאנגליה ב־19 בחודש.

● יוון וקפריסין נפרדו באתונה בתיקו־אפס, במישחק רעים בכדורגל. שתי הנבחרות הוגרלו לבית אחד במוקדמות לאליפות אירופה.

הפסד ביתי לפורטוגל ★ ניצחונות לספרד ומכסיקו

מונדיאל 86

מכסיקו סיטי (איפי). נבחרת הכדורגל של מכסיקו הוכיחה שוב שהיא תהווה יריבה קשה עת יערכו כאן מישחקי המונדיאל בחודש יוני. במישחק מיבחן באיצטדיון "אצטקה" גברה מכסיקו על ברית המועצות 1—0 משער נגיחה של אגירה בדקה ה־39.

נבחרת המישנה של ברית המועצות המסיירת בנירדילנד סיימה בתיקו 1—1 את מישחקה עם נבחרת נירדילנד. חמש נבחרות אחרות שישתתפו בתחרויות המונדיאל היו בפעולה באמצע השבוע. פורטוגל נחלה הפסד מפתיע במישחק ביתי שנערך בבראגה נגד מזרח־גרמניה 1—3. המזרח־גרמנים הובילו 3—0 בדקה ה־32 משערים של אנדריאס תום, אולף קירסטן ודיינר ארנסט. פרנאנדו גומש הבקיע לפורטוגל בבעיטת 11 מ' בדקה ה־61.

באלצ'ה הכניעה ספרד את בלגיה (שותפתה ישחקו במכסיקו) 3—0 לעיני 30 אלף צופים. אמיליו בוטראגואנו (3), חוליו סליניאס (40) ואנטוניו מאסדה (72) הבקיעו את השערים.

בראבאט נפרדו נבחרות מארוקו ובולגריה בתיקו־אפס.

בבואנוס־איירס פירסם המאמן קרלוס בילארדו שמות של 7 כדורגלנים שמקומם מובטח כבר בנבחרת שתצא למכסיקו: השוער הנרי פומפידו, שחקני ההגנה נסטור קלאוסן, חוסה בראון, אוסקר גארה ואוסקר רוגרי, הקשרים ריקארדו ג'וסטי ודייגו מאראדונה. בילארדו אמר שיקבע את הסגל הסופי ב־20 באפריל.

הגביע האולימפי הוענק לסין

לוזאן (איפי). הוועד האולימפי הבינלאומי הודיע כאן על הענקת הגביע האולימפי לשנת 1985 לסין, על מאמציה לקידום ופיתוח הספורט באפריקה. בהודעה רשמית נאמר, כי סין סיפקה ציוד ספורטיבי והדרכה מאמנים ואנשי מקצוע ל־16 ארצות אפריקאיות.

הפרס, המוענק מדי שנה, נושא את שמו של הבארון פייר דה־קוברטן מצרפת — הוגה רעיון המישחקים האולימפיים בעידן החדש.

אן.בי.אי.

אטלנטה נותרה עם 4 שחקנים

ניו־יורק (איפי). אטלנטה הוקס, שביצעה 42 עבירות, נותרה עם 4 שחקנים בלבד ונוצחה אחרי הארכה 105—109 ע"י יוטה ג'ז. שבע שניות לסיום נזקפו לחובת אטלנטה שלוש עבירות טכניות בזו אחר זו. הראשונה משום שביקשה פסק זמן למרות שלא נותרו לה פסקי זמן. השניה בגלל שגלן ריברס התווכח עם השופטים והשלישית משום שנותרה עם 4 שחקנים בלבד.

פילדלפיה 76 השיגה את ניצחונה הגבוה ביותר מאז 1980 כאשר גברה על פורטלנד 153—133 עם 38 נק' של מוזס מאלון ולמרות היעדרו של ד"ר ג'יי. לארי בארד קלע 56 נק', קטף 21 ריבאונדים ומסר 11 אסיסטים בניצחון בוסטון על גולדן סטייט 115—100.

תוצאות אחרות: מילווקי — דאלאס 124—107, לוס אנג'לס לייקרס — אינדיאנה 90—81, דנוור — סיאטל 118—113, שיקאגו — ניו ג'רזי 99—96.

● חוסה־לואיס קלרק, הטניסאי הארגנטינאי המצוין, הודיע על פרישה מפעילות בגיל 27. הוא נימק זאת באווירה [illegible] בתחרויות הבינלאומיות של השחקנים. ב־10 שנות פעילות הרוויח קלרק יותר מ־2 מיליון דולר.

טניס

לנדל־קונורס וילאנדר־אדברג בחצי הגמר

בוקה ראטון, פלורידה (איפי). איוון לנדל יתמודד הלילה נגד ג'ימי קונורס ומאטס וילאנדר יפגוש את סטפן אדברג בשלב חצי הגמר של טורניר ליפטון, על פרסים כספיים בסך 1.8 מיליון דולר.

בהמשך המישחקים ברבע הגמר ניצח קונורס את הצרפתי יאניק נואה 5—7, 6—4, 7—6, 6—4 בעוד שוילאנדר גבר על צרפתי אחר, גי פורז'ה, 5—7, 6—4, 6—4, 6—3.

בועז מרנשטיין הפתיע את פוני

במישחקי שמינית גמר גביע סנאוס־סבנה הנערכים ברמלה, הפתיע אתמול בועז מרנשטיין בניצחון על שי פוני 6—2, 2—6, 6—4. תוצאות אחרות: יאיר ורטהיימר — אמיר ויינברג 6—4, 6—2, גיא בייטל — יורם ברנר 6—0, 6—4. בנשים: דליה קוריאט — פרי דרוש 6—0, 6—1, יעל ויטלה — אודית קנדל 6—2, 7—6. המישחקים יימשכו היום ומחר.

נקבעו יריבות ישראל בגביעי אירופה בטניס

איגוד הטניס קיבל אתמול את הגרלת גביעי אירופה השנתיים לקיץ הקרוב.

בגביע גליאה (עד גיל 21) ישראל תתמודד בבית אחד עם קפריסין, פורטוגל ומכסיקו. המישחקים יתקיימו בפורטוגל בחודש יולי. בגביע האליוו (גילאי 18), ישראל בבית אחד עם נורווגיה, הולנד ואיטליה. המישחקים יתקיימו באיטליה בחודש אוגוסט. בגביע ברוטורה (גילאי 16), ישראל בבית אחד עם שוויץ, פולין, הולנד וצ'כוסלובקיה. המישחקים יתקיימו ביולי בשוויץ. בגביע המלכה (בנות 18) ישראל בבית אחד עם שוודיה, ספרד ואנגליה והמישחקים יתקיימו באוגוסט בספרד. בגביע הלנציה (בנות 16), ישראל בבית אחד עם ספרד, גרמניה, שוויץ ובלגיה. המישחקים יתקיימו ביולי בספרד.

ביום השני של אליפות החורף

שגב פורת מחק עוד שיא של גניאל ב־200 מטר

שחיה

מאת סופר "ספורט הארץ"

שיא בוגרים וחמישה שיאי גילאים הושגו אתמול ביומה השני של אליפות החורף של ישראל בשחיה הנערכת בבריכה המחוממת בנהריה (25 מ').

שגב פורת מהפועל גליל עליון קבע ב־200 מ' חופשי 1.51.87. הישג המהווה שיפור לשיא שקבע אמיר גניאל ב־1982 (1.52.62). גם הוד וייס מהפועל בני־שמעון, שסיים שני, קבע הישג טוב משל גניאל.

ערן גרומי ממכבי ירושלים שזכה במדליית הכסף ב־100 מ' פרפר, קבע שיא גילאי 16 ו־17 — 58.73 שניות. שניא שטייגמן שזכתה ב־100 מ' חזה, שיפר את שיא גילאי 18 כשקבע 1.07.47 דקה. גלעד חן מהפועל גלבוע, שזכה במדליית ארד ב־400 מ' מעורב אישי, שיפר את שיא גילאי 15 ו־16 כשקבע 4.47.21 דקות. השיא הקודם של יורם כוכבי נקבע לפני שמונה שנים — 4.49.64 דקות.

יתר הזוכים במדליות הזהב: ב־100 מ' פרפר — דוד קליין (הפועל נהריה) 58.43 שניות, 400 מ' מעורב אישי — אמיר שטרנפלד (הפועל הוד השרון/בית ברל) 4.37.79 דקות.

המנצחות בין הנשים: 200 מ' חופשי — אילת שלזינגר (מכבי נהריה) 2.11.34 דקות, 100 מ' פרפר — הדר קליינמן (מכבי קרית־אתא) 1.06.09 דקה. 100 מ' חזה הדר להמבורג (הפועל גליל עליון) 1.18.59 דקה. 400 מ' מעורב אישי — הדר קליינמן 5.15.06 דקות.

בתום היום השני מוליכה בסיכום הכללי הפועל הוד השרון/בית ברל עם 125 נקודות. התחרויות יימשכו היום ויסתיימו מחר.

התחזית של סופר "ספורט הארץ":

מ־4 הקבוצות המובילות רק מכבי חיפה ינצח מחר

התחזית שלי

מאת משה הר־געש

האם יצליח המוליך, הפועל תל־אביב, לשמור על יתרון ארבע הנקודות בפיסגה? זו השאלה המרכזית של המחזור ה־18 שיהיה מחר. להפועל תל־אביב מצפה מישחק חוץ נגד מכבי ביבנה, ואילו מכבי חיפה האלוף, המדורג שני, יארח במגרשו את מכבי פתח־תקוה. בני־יהודה המדורגים במקום השלישי ישחקו במגרשם נגד מכבי תל־אביב. בית"ר ירושלים המדורג רביעי יתמודד בחוץ עם הפועל באר־שבע. תחילת המישחקים בשעה 3.00 אחה"צ.

מכבי יבנה — הפועל תל־אביב

(בסיבוב הראשון 0—3 להפועל)

הכיכר הביצאים של ליאון קונסטנטינובסקי שיפרו באחרונה את מעמדם ללא הכר. גם נגד הפועל תל אביב המוליך, טובים סיכוייהם לשפר את מאזן נקודותיהם.

● התחזית שלי: תיקו.

מכבי חיפה — מכבי פתח־תקוה

(בסיבוב הראשון 1—0 לחיפה)

החיפאים טוענים כי הניצחון בדרבי 2—0 על הפועל, הוכיח כי נחלצו מהמשבר. האורחים, מפתח־תקוה עלולים להוכיח כי יש בטענה זו מידה רבה של הגיון.

● התחזית שלי: ניצחון לחיפה.

בני־יהודה — מכבי תל־אביב

(בסיבוב הראשון 0—1 לבני־יהודה)

חניכיו של יצחק שניאור הפתיעו את הליגה בסיבוב הקודם, בניצחון חוץ ברמת־גן. ספק אם יצליחו לחזור במגרשם על ההישג.

● התחזית שלי: תיקו.

הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים

(בסיבוב הראשון 1—1)

האירועים האחרונים וגם התוצאות, רומזים כי משהו חורק בבית"ר ירושלים. הפועל באר־שבע עשוי לצאת נשכר מכך.

● התחזית שלי: ניצחון לבאר־שבע.

מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא

(בסיבוב הראשון 1—1)

ניצחון החוץ על בית"ר ירושלים בימק"א, מלמד כי ההתאוששות של מכבי נתניה אינה מקרית. נראה שמחר גם הכפר־סבאים יאלצו להודות בכך.

● התחזית שלי: ניצחון לנתניה.

הפועל ירושלים — מכבי יפו

(בסיבוב הראשון 2—0 לירושלים)

שקט שלאחר הסערה. זה המצב בהפועל ירושלים עם מינויו של צבי רוזן למאמן הקבוצה במקום ניגו ברגיג. אפשר שהפעם יתברר כי הפתגם הנושן, "משנה מאמן משנה מזל", אינו ריק מתוכן.

● התחזית שלי: ניצחון לירושלים.

הפועל פתח־תקוה — הפועל חיפה

(בסיבוב הראשון 1—0 לחיפה)

אם להתבסס על התוצאות האחרונות של הפועל חיפה, נראה שלמארחים מפתח־תקוה מצפה אחד המישחקים הקלים בליגה.

● התחזית שלי: ניצחון לפתח־תקוה.

שמשון תל־אביב — מכבי שעריים

(בסיבוב הראשון 1—1)

השמשונים בתנופת הישגים. ספק אם שעריים בצורתה הנוכחית מסוגלת לעצור אותם.

● התחזית שלי: ניצחון לשמשון.

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	הפועל ת"א	17	13—32	38
2.	מכבי חיפה	17	12—25	34
3.	בני־יהודה	17	7—10	31
4.	בית"ר ים	17	20—29	30
5.	מכבי ת"א	17	19—26	27
6.	באר־שבע	17	12—15	23
7.	כפר־סבא	17	22—24	23
8.	הפועל פ"ת	17	21—22	23
9.	שמשון ת"א	17	23—22	23
10.	מכבי פ"ת	17	24—22	21
11.	מכבי יבנה	17	19—12	20
12.	מכבי נתניה	17	22—24	19
13.	הפועל ים	17	28—19	17
14.	מכבי יפו	17	24—14	16
15.	הפועל חיפה	17	27—9	14
16.	מ. שעריים	17	20—9	13

מיבחני חוץ קשים לשלושת מובילי הטבלה הארצית

טבלת הליגה הארצית

	קבוצה	מש'	שערים	נק'
1.	בית"ר נתניה	17	13—29	35
2.	בית"ר ת"א	17	16—24	29
3.	הפועל לוד	17	14—21	29
4.	ה. עמידר	17	11—16	29
5.	ב. רמלה	17	10—17	28
6.	הפועל ר"ג	17	16—20	25
7.	הפ. חולון	17	17—18	25
8.	הפ. טבריה	17	20—19	25
9.	הכח ר"ג	17	20—16	24
10.	הפ. חדרה	17	15—18	23
11.	רמת־השרון	17	24—20	21
12.	הפועל עכו	17	14—15	19
13.	הפ. מרמורק	17	24—15	15
14.	הפ. יהוד	17	16—9	13
15.	בית־שמש	17	26—12	11
16.	ב. חיפה	17	23—11	9

הליגה הלאומית

מאת סופר "ספורט הארץ"

תכנית מישחקי המחזור ה־18 העידה מישחקי חוץ לקבוצות המדורגות במקומות 1 עד 3. בית"ר נתניה, המוליך בביטחה בפיסגה, יתמודד בחוץ עם הפועל מרמורק מהתחתית ונראה שלא יחזור הביתה בידיים ריקות. מכשול גבוה צפוי לבית"ר תל־אביב נגד הפועל בחדרה, הסיכויים פתוחים למרות הפרשי המיקום. גם להפועל לוד צפוי מבחן קשה בעכו נגד הפועל המקומי. האורחים מלוד עלולים לאבד נקודות.

לבית"ר רמלה תהיה הזדמנות טובה לנצח בחוץ את הפועל בית־שמש. מכבי רמת־עמידר כבר לא יתקשה להכניע במגרשו את בית"ר חיפה. חלוקת נקודות צפויה ביהוד, כאשר הפועל המקומי יארח את הפועל טבריה. גם בחולון צפויה חלוקת נקודות, כאשר הפועל המקומי יארח את הכח רמת־גן. הפועל רמת־גן יבקש להוסיף ניצחון נוסף לשרשרת הצלחותיו האחרונות במישחק הביתי עם הפועל רמת־השרון.

ליגה אנגלית

דרבי בליוורפול

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). הדרבי של ליוורפול יעמוד במרכז מישחקי הליגה האנגלית מחר בתוך זה. שמגוג העיר יאפשר זאת. המישחק יהיה באיצטדיון "אנפילד" שם מקווה ליוורפול (מדורגת שלישית עם 54 נקודות) לנצח את המובילה אברטון (59 נק').

מי שתעקוב בעניין רב אחרי תוצאות מישחק זה היא המדורגת שניה בטבלה, מנצ'סטר יונייטד (56 נק') המישחק הסרג', שתארח את האחרונה בדירוג, ווסט־ברומיץ', שיהיה זה לה מישחק ראשון תחת מנהלה החדש רון סונדרס.

יתר המישחקים: אסטון וילה — איפסוויץ', קובנטרי — סאותהמפטון, לסטר — ברמינגהאם, אוכספורד — ניוקאסל, ק.פ.ר. ריינג'רס — לוטון, שפילד ונסדיי — טוטנהאם, ווטפורד — נוטינגהאם, ווסטהאם — מנצ'סטר סיטי. המישחק בין ארסנל לצ'לסי יתקיים ביום א'.

● הורסט הרובש בן ה־34 הודיע על פרישתו מפעילות לאחר פציעה באימון של בורוסיה דורטמונד. הרובש הופיע 21 פעמים במדי נבחרת מערב־גרמניה וב־224 מישחקים בבונדסליגה בהם הבקיע 135 שערים.

ליגה גרמנית

מישחקי בית ל־4 המובילות

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). ארבע הראשונות בבונדסליגה משחקות מחר בבית במחזור ה־24. המובילה וורדר ברמן (36 נק) מארחת את פורטונה דיסלדורף. השניה, באיירן מינכן (32 נק), משחקת נגד פ.צ. קלן. השלישית, בורוסיה מנשנגלאדבך (31 נק), תתמודד עם נירנברג והרביעית, באייר לברקוזן (27 נק), תארח את ואלדהוף מאנהיים.

יתר המישחקים: שטוטגארט — האמבורג, שאלקה — סארבריקן, קייזרסלאוטרן — פרנקפורט, דורטמונד — בוכום, האנובר — אורדינגן.

חדשות המשק

הפסדי סאיטקס גדולים בהרבה מתחזיות החברה

החברה מקווה שמאמציה לשיפור הריווחיות יבואו לביטוי ב־86'

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

סאיטקס הודיעה אתמול, כי היא צופה שהפסדיה בשנת 1985 יגיעו לסכום של 13 מיליון דולר, הרבה מעבר לציפיות הראשוניות של החברה.

בעקבות הפסד של 2.3 מיליון דולר שנרשם ברבעון השלישי של השנה עשתה החברה מאמצים ניכרים לשפר את ריווחיותה, אבל התוצאות יבואו לידי ביטוי בשנת 86'.

אפי אראזי, נשיא סאיטקס, אמר כי החברה מסבירה את הפסדיה במדיניות הכלכלית של הממשלה ובפעולות השונות שהחברה עשתה על מנת להתכונן לקראת פעילותה בשנת 1986. לדבריו, סאיטקס לא הצליחה ליהנות מהתנאים מהם נהנו מרבית התעשיינים המייצאים את תוצרתם בשנה האחרונה, כיוון שסוג הציוד שסאיטקס מייצאת גורר אחריו הוצאות מימון כבדות.

יחד עם זאת, מסר אראזי כי סאיטקס שיפרה את מאזנה ברבעון האחרון בכ־40 מיליון דולר על ידי הורדת מלאים, הקטנת מימון הלקוחות והקטנת הלוואות מהבנקים בסכום של 20 מיליון דולר. סאיטקס צופה, כי בשנת 86' יואט קצב הגידול של החברה מכ־30% בשנה שעברה לכ־15% בלבד. מכירות החברה ב־85' הסתכמו בכ־135 מיליון דולר בהשוואה ל־104 מיליון דולר בשנת 84' ולכן צפוי שמכירות שנת 86' יעמדו על סכום של כ־155 מיליון דולר.

סאיטקס צופה ששני הרבעונים הראשונים של שנת 86' לא יהיו רווחיים בגלל הורדת מוצרים חדשים לשוק.

עץ לבוד ויוצה להנפיק אג"ח נקובות במט"ח

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת עץ לבוד מבקשת לגייס סכום של 5 מיליון דולר בהנפקת איגרות חוב, שיהיו צמודות לשער היציג של המרק הגרמני או לשער היציג של הפרנק השווייצרי, לפי הסכום השיקלי הגבוה מבין השניים.

הריבית על איגרות חוב אלו תהיה בשיעור של ליבור ועוד 2 אחוזים ולא תפחת משיעור של 5 אחוזים, כשהיא צמודה למרק הגרמני.

עץ לבוד הגישה לבורסה לניירות ערך טיוטת תשקיף להנפקה זו והסכום הנקוב באיגרות החוב ייקבע על פי האישור העקרוני שיינתן.

39 אלף ש"ח — שכר טרחתם של המנכ"לים הזמניים של קלרין

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

עורכי הדין חיים צדוק וישראל גפני, ששימשו במשך חודשים כמנכ"לים זמניים של חברת קלרין עד שהוחלט על פירוקה, יקבלו שכר כולל של 39 אלף שקלים, קבע אתמול שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב ד"ר אליהו וינוגרד.

השופט וינוגרד שיבח בהחלטתו את עבודת המנכ"לים הזמניים, וציין כי עם הפרסום על התמוטטות החברה הלכו הנושים לעשות דין לעצמם ולקחת חומרים וציוד מאתרי הבנייה. המנהלים השקיעו מאמץ בפרק זמן קצר כדי לרכז את המידע הדרוש על נכסי החברה והנותרות, תחת פיקוחו של כונס הנכסים.

נציג דיירי קלרין טען, כי מן הראוי ששני המנכ"לים הזמניים יקבלו שכר מועט, או שעליהם לבקש את שכרם מהבנקים. השופט וינוגרד כתב בהקשר זה כי בטענה זו יש משום כפיות טובה.

משרד התעשייה בודק אפשרות לבטל ההתחשבנות הדולרית בכרטיסי הטיסה

המועצה לצרכנות מתנגדת למחיר אחיד ותובעת הסדרים להבטחת כספי רוכשי הכרטיסים

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

משרד התעשייה והמסחר בודק את האפשרות לבטל את הדולריזציה במערכת מכירת כרטיסי הטיסה בעקבות פנייה של התאחדות סוכני הנסיעה והתיירות. המינהל לתכנון כלכלה ומימון לומד את פרטי הסוגיה ומגבש את עמדתו בנושא.

חברות התעופה ובראשן אל על, מתנגדות לביטול שיטת נקיבת המחיר בכרטיסי הטיסה במטבע האמריקאי ומנהלות מערכת מחירים שונה בכרטיסי טיסה הנרכשים בישראל לעומת אלה הנרכשים בחו"ל לאותם יעדים. מתזכיר שהגישה התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות לשר התחבורה חיים קורפו, מתזכיר נגד שהגישה לו חברת אל על ובו פירטה את נימוקי התנגדותה לביטול הדולריזציה במערכת מכירת כרטיסי טיסה עלה, כי מחיר כרטיס טיסה הנרכש בחו"ל לישראל, זול בכמה עשרות אחוזים ממחיר אותו כרטיס טיסה ליעד זהה בחו"ל הנרכש בישראל.

דובר חברת אל על, נחמן קליינמן, אמר בתגובה, כי לא מדובר בשתי מערכות מחירים נפרדות אלא בהפרשי מחירים היכולים לנבוע מהחישוב על פי שער הערך של המטבע המקומי בכל מדינה ומדינה, ביחס לשער של הדולר. לדבריו נהוגה שיטה זו זה שנים רבות ומקובלת על כל חברות התעופה.

הפאנל תוקף את סוכני הנסיעות

פאנל חברות התעופה הסדירות הפועלות בישראל תקף אתמול את סוכני הנסיעות והתיירות על כוונתם לטפל בעצמם בתלונות הציבור כלפי חברות התעופה. בהודעה לעיתונות שפרסם אתמול פאנל חברות התעופה, בתגובה על הנזירות פנייה בכתב שהעבירה התאחדות סוכני הנסיעות לחברה בברכא נאמר בין השאר, כי "בישראל פועלות 14 חברות תעופה סדירות והן מנהלות מעקב שוטף וקפדני על טיב השירות שהן נותנות לנוסעים. בהשוואה לכך, פועלים ברחבי הארץ כ־400 סוכני נסיעות — עובדה המקשה על פיקוח מסודר בנוגע לאיכות השירות שהם מציעים".

בתגובה נמסר מהתאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, כי הדרישה לטפל בתלונות באה מצד ציבור הנוסעים וסוכני הנסיעות.

סכנת מניעת תחרות חופשית

א. קרן, סופר "הארץ" מוסר: קביעת מחיר אחיד לכרטיס טיסה עלולה לבטל תחרות חופשית ועמה הזולות והנחות — אמר יו"ר המועצה הישראלית לצרכנות דב ברזילי.

בפנייתו אל שרי התחבורה, התיירות והאוצר, הביע ברזילי את התנגדות המועצה לקביעת מחיר קבוע לכרטיסי הטיסה. לדעתו יש לנקוט צעדים להבטחת כספם של רוכשי כרטיסי הטיסה על ידי קביעה בתקנות של ביטוחים וכן ערבויות וביטוחים לגבי סוכני הנסיעות וחברות התעופה וכן להקים קרן (במימון גופים אלה או על ידי הפרשת אחוז קטן לקרן) כדי להבטיח החזר כספי לרוכשי כרטיסים, במקרה של התמוטטות סוכנים, חברות או תקלות דומות.

פז ומינהל הדלק הגיעו להסכם על מבנה המחיר של הדלק המשווק בארץ

ההסכם שיהיה בתוקף חמש שנים יסדיר ריווחיות חברות הדלק

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מנהלי חברת פז ומינהל הדלק סיכמו השבוע את פרטי ההסכם שיקבע בין השאר את רווחיות חברות הדלק בשנים הקרובות. בהסכם המכונה "הסכם מבנה המחיר", נקבע בין השאר של הוצאות שיוחזרו את האומדן להוצאות חברות הדלק בשנים הקרובות.

כך למשל, יקבלו חברות הדלק במרכיב הוצאות המימון 13 ימי אשראי. על פי מרכיב הרווחיות שנקבע בהסכם יגיעו רווחי חברות הדלק בשנה הקרובה ל־15—18 מיליון דולר.

סופר "הארץ" מעיד כי בשנתיים האחרונות לא היה הסכם בין חברות הדלק שקבע את רווחיות החברות. ההסדרים שהיו קיימים היו זמניים. חברות הדלק טוענות כי רווחיותן נשחקה באופן משמעותי בשנים האחרונות.

במשרד האנרגיה מקווים כי ההסכם החדש שיהיה בתוקף לחמש שנים, עם התאמות מסוימות, יקנה יציבות למערכת הדלק בישראל. עם הסיכום על פרטי ההסכם, תוכל רשות החברות הממשלתיות להשלים את פרטי התשקיף שאותו היא מכינה לצורך מכירת חברת פז. טיוטת ההסכם הועברה למשרד האוצר לאישורו.

עוקלו מחשבים תואמי אפל לפי צו שופט שקבע כי הם חיקוי

אפל מתכוננת לעקל גם מחשבים שכבר נרכשו על ידי מוסדות

מאת אריה חשביה
סופר "הארץ" לענייני מחשבים

עו"ד משה ברונובסקי, נציג חברת המחשבים אפל האמריקאית, ביצע אתמול עיקול של מחשבים שיובאו לארץ והיו אמורים להיות משווקים כתואמי אפל. העיקול בוצע בדירותיה במכס של נמל התעופה בן־גוריון ואצל היבואנים ברחוב אבן גבירול ובלב דיזנגוף בתל־אביב, על־פי צו שהוציא שופט השלום אפרים שלו האוסר הפצתם של מחשבים אלה.

השופט אישר את טענת אפל שהמחשבים התואמים הם למעשה חיקוי הפוגע בזכויות־היוצרים של "אפל". המעקלים ביצעו אף פשיטתם לאחר מעקב סמוי, בעזרת אנשי אבטחה של חברת שפע ביטחון והצליחו לאתר את המחשבים שפה אחת לאחר ששוחררו מהמכס.

בכוונת אפל להמשיך במאבק ולעקל חיקויי־מחשבים גם אצל לקוחות שכבר רכשו אותם, אם כי סביר שיפעלו בעיקר נגד מוסדות כמו בתי־ספר ואוניברסיטאות, ולא נגד אנשים פרטיים.

לפני שבוע הוציא השופט תנ־יחזה פסקדין עקרוני בתביעה שהוגשה לפני שנתיים נגד יבואנים של חיקויי אפל. פסקדין אישר שהחיקויים פוגעים בזכויות־היוצרים של אפל. בפסקדינו הסתמך השופט בין היתר על חוות־דעת מקצועית של עמי פרידמן, איש־מחשבים שבדק באופן יסודי את אפל המקורי ואת חיקויין והצביע על תחומי ההעתקה.

יבואני הרכב דחו תגובתם על סירוב האוצר להעלות מחירים

מאת א. קרן

איגוד יבואני הרכב החליט אתמול להמתין עוד כמה ימים בטרם יקבל החלטות על צעדים נוכח אי־הנכונות במשרד האוצר לאשר העלאת מחירי רכב.

הנהלת האיגוד ניסתה שלשום ללא הצלחה להיפגש עם מנכ"ל האוצר, עמנואל שרון. יו"ר האיגוד, אריה קרסו אמר אתמול כי דחיית קבלת ההחלטה באיגוד באה עקב הרגשה כי בסופו של דבר תתקבל עמדת היבואנים על דעת משרד האוצר.

ערך את המדור: אוריאל רייכמן

פז
דרושים
1. מנתח מערכות ענ"א
למשרד הראשי בחיפה (משרה מס' 2.86)
הכישורים הדרושים: ★ השכלה גבוהה; ★ נסיון מעשי בניתוח מערכות של 3 שנים לפחות; ★ כושר ניהול צוות עובדים; ★ נסיון בעבודה עם משתמשי קצה; ★ ידיעה טובה של השפה האנגלית.
2. מתכנת
למשרד הראשי בחיפה (משרה מס' 3.86)
הכישורים הדרושים: ★ נסיון של 3 שנים לפחות בכתיבת תכניות בשפת קובול; ★ ידיעת שפות תכנות נוספות; ★ ידיעת השפה האנגלית.
3. מזכירה
למנהל אספקה, אגף המתקנים, מפרץ חיפה. (משרה מס' 4.86)
הכישורים הדרושים: ★ השכלה תיכונית משלמת; ★ כושר הבעה בכתב ובעל־פה באנגלית ובעברית; ★ נסיון קודם של 3 שנים לפחות בהדפסות אנגלית ועברית; ★ נסיון קודם בבדיקת חשבונות והמעקב כספי; ★ נסיון בהפעלת P.C.; ★ יכולת לעבודה עצמאית, בעלת יוזמה ויחסי אנוש.
תנאי שכר בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 434 חיפה (31003), בציון מספר המשרה המופיעה מול כל תפקיד.
— סודיות מלאה מובטחת —
פז חברת נפט בע"מ

דרושה
טלפנית
מנוסה
לעבודה בשעות 14.00 עד 21.00
בי"ח ליכטנשטדטר
תל־אביב, יד־אליהו
שד' החייל 4
טל. 03־331414

לחברה למסחר בינלאומי בהרצליה
דרושה
מזכירה
ספרדית/אנגלית
עם נסיון בניהול כללי וכתיבה במכונה בשתי השפות
ת.ד. 382 הרצליה ב'
טלפון 052־78938

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע"מ
עוזר ראש מחלקת משאבי אנוש
הכישורים הדרושים:
– רצויה השכלה אקדמית
– רצוי בוגר/ת קורסים או השתלמויות בנושאי כח אדם
– נסיון בעבודה בנושאי כח אדם
– נסיון בהפעלת צוות עובדים וניהול משרד
– כושר הבנה ותחום הוראות והסכמי שכר
– כושר לקיים מגע נאות עם קהל
– שליטה מלאה בשפה העברית כולל יכולת הבעה וניסוח בכתב ובעל־פה
– ידע טוב בשפה האנגלית
– נסיון בעבודה עם יחידת עיבוד נתונים
– רצוי נסיון בעבודה עם מיקרו מחשב
מכרז מס' 10/86
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים אל יחידת המנגנון, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה – 32000 עד יום 2.3.86 בציון מס' המכרז.

לחברה גדולה ורצינית בדרום
דרוש
חשב / מנהל
חשבונות ראשי
רואה חשבון או בעל השכלה מקבילה עם נסיון של 5 שנים לפחות.
נא לפנות בכתב עם פרוט קורות חיים ל־ת.ד. 9076 רמת אפעל מ. 52960.

לחברת
ADVANCED SYSTEMS DESIGNERS
(ASD) LTD
דרושים:
מהנדסים, הנדסאים, טכנאים
בתחומים הבאים:
– אקוסטיקה
– אלקטרוניקה
– הידרואקוסטיקה
– ניהול מלאי
– סקע התחזוקתי משולב (ILS)
ידע באנגלית, כולל התבטאות בכתב – חובה.
לפנות לת.ד. 50036 ת"א 61500 בצרוף הולדות חיים ופירוט נסיון בתחומים הנ"ל. סודיות מובטחת

לחברה ותיקה בענף החומרים לבנין
דרוש
איש מכירות
בעל נסיון וקשרים בענף
☆ נסיון במכירות 3—5 שנים
☆ היכרות טובה של ענף הבנין
☆ גיל מעל 30
☆ בעל רכב
נא לפנות בכתב־יד עם פירוט קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד 51480 ת"א 48204 עבור "מכירות".

למנג"ל [סיידר הגליל]
דרוש/ה
לבורנט מזון
להתקשר 069־44554/8

מרפאה לת"א
לשעות הבוקר:
1. רופאים
2. רשמים רפואיים
טלפון: 03־228545

לצה"ל
דרושים רוקחים
יוצאי צבא לתפקידים בעלי אתגר.
בענין פרטים נא לפנות לטלפון 03־616330/1.

هكذا من الأصل

הלוח החדש

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

הארץ מעריב THE JERUSALEM POST העיר כל העיר

המשרד הראשי: רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים ישירים למסירת מודעות: 371222 (רב-קווי) בלבד

לוח ירושלים

וילות ובתים

* בני ביתר, וילה דו-משפחתית, 5 + מחסן גמורה, 195.000. אבגלו סכסון 221161 (מלו"ן)
* וילה מפוארת 6 חדרים 280 מ"ר, גינה 800 מ"ר. אחד מהיפים לדין .325.000 בלעדי לאבגלו סכסון 221161 (מלו"ן)
* במעלה אדומים קוטג' 4 + גינה + מרפסת + סככה כשמכלל הדר בית. 253291
* במבשרת וילה מפוארת + בריכה, מיידית. 222707 .345310
* בל הקודם זוכה נותר בית פרטי אורגן בגבעת קנדה, 3 מפלסים 225 מ"ר, אפשרות חלוקה לשתי יחידות נפרדות להורים, ילדים או כנה, במחיר אטרקטיבי. אבסבדור 668101
* ק. המסון וילה 5 חדרים גדולה, נוף לכנסת, מיידי, בלעדי לאבסבדור 668101
* במעלה אדומים קוטג' מושלם, 5 + מרפסת גג + גינה + תוספת. 253334
* בבית שמש וילה 7 חדרים 220 מ"ר גינה 85.000 "מגדיר" 221314
* ברמות קוטג'ים 6 חדרים למכירה מיידית "אורים" רחוב יפו 97 ירושלים. 234733
* הר נוף דירות ופנטהאוזים בכל הגדלים בכלב א. "דיל ישראל אמריקה". 817657
* בבנית שירת בביצוע "האחים ישראל" דירות 3, 4, 5 + פ"א. בכדות: "ציפוקר" 221451"4
* בקרית שמואל 2 + מרפסת + הסקה + נוף ק"ר. 50.000 "בסר בית" 639345 (מלו"ן)
* בגבעה צרפתית קוטג' 6 + מחסן + עליית גג, חניה בקומה גינה. קפטיל 532131
* קוטג' מפואר במבשרת 6 + 3 שירותים חדר ארונות 3 מחסנים וגינה. 126.000 417235
* במושבה יונית בבית ערבי מתאים ל"צ בכשפות במקום מבויין רכוש "קורין דבר" 532131/1604
* בבקעה לוקסוס דו מפלסי 4.5 220 מ"ר סלון 60 מ"ר מרפסת חניה. 240.000 בלעדי לדאסי. 243951 מלו"ן
* בתלפיות קוטג' 6 חד' + גינה גדולה במיידית. 690271
* בבית הכרם המלון קטע, 4.5 + גינה + כאוי + מחסן + הסקה מרכזית. 185.000. תיווך בוקבונה. 520513 .552428
* בתלפיות פנטהאוז יפה ביותר בעיר, 7 + מחסן, נוף מרפסת. מיידי 761894
* במעלה אפרים וילה בודדת + גינה חצי דונם + תוספת. 761894
* בבקעה מפוארת להפליא 5. 180 מ"ר ק"א מרפסת גינה חניה 190.000 בלעדי לדאסי. 243951 מלו"ן
* בהזדמנות נדירה בגבעת המבתר וילה שבעה חדרים אחרי בניה. 812726 .819878
* אצלנו מודעתך תגיע לכל אדם במדינה ובאמריקה. כשתפרסם ב"לוח החדש" בפרסום חביבה. 244415
* במבשרת וילה יפה כבוד של' דים ובעיר גנים או וילה חדשה ובקרית יובל קוטג' במרכז ובגבעת המבתר וילה בהזדמנות. אחוד נכסים 341827
* במושבה מיוחדת מאוד חייבת למכור. 300.000 המבתחות בל' פאיים גילה. 766369 .765584
* בקטמון הישנה הדירות [illegible] 4 קוה וביות בנינה [illegible], קוטג'ים [illegible] 12.00>8.00 תוך פרינטו 666943 מלו"ן
* וילה ברמת מוצא 41 + [illegible] וילה בבית [illegible] "המשרד לנכסים" 248337 536507
* במושבה הגרמנית קומה שלמה חייבת להמכר. בהזדמנות, עם גר 816833 מלו"ן
* במבשרת בכד משפחתי, 9 חדרים, 500 מ"ר, גינה 160.000, 341122
* רמות קוטג' 6 בנה ביתך + מגרדה, גינה נפרדת, נוף 524394 בערב
* ברמות 82 קוטג' 6 חדרים + גינה 142.000 "בנייני יעקב" 227414
* הזדמנות בארמנה בית מיוחד. קיימת אפשרות ל"ב קוטג'ים מפוארים, בן יהודה 1 234076
* במושבה הגרמנית קוטג'ים 5"6 גינה הפרטה ב-175.000 "כתר" 243105/6
* בגבעת המבתר כרז משפחתי. יחידה תלת מפלסי + נוף 190.000 "כתר" 243105/6
* במרכזה פנטהאוז באזור הד' לות 6 כניסה פרטית, חניה פרטית 4 כוונים (חניה) מ.ג.ב. 232535
* במושבה הגרמנית 4 קומה שלמה 160 מ"ר + מרפסת 138.000 "יסוד" 223377
* במושבה היונית, וילה + גינה גדולה, אפשרות בניה "רמונט" 226191/1885
* בבקעה בית ערבי מקורי, חד קומתי + גינה + מרפסת, ביזה 122.000 בלעדי ל"ביכל נכסים" 227412 בערב ובשבת 941865

קבלנים

* 4"5 בבלעדי גמר. ספרינג קוסטו. 231694 .225788
* בהר נוף 5"4, לכניסה מיידית, סטנדרט גבוה, משרד מכירה, 13.00>11.00 רח' סירב 11, או בטלפון 221211

* בהר נוף 4 ו-5 חדרים, מפוארות + גינות, לרוכשים 16.000 הלוואה, 657401 בערים
* קוטג'ים בארנונה 4.5 + גינה 5 + מרפסת גדולה, "עצמונים" טלפונים 534177 .664861
* בהר נוף מיידית דירות 4.5 ופנטהאוז נוף יפה "עצמון". 534177 .664861
* אצלנו מודעתך תגיע לכל אדם במדינה ובאמריקה. כשתפרסם בלוח החדש בפרסום חביבה שמאגים 1 דירות ראשונים 13
* בהר נוף פרויקט חדש, כניסה תוך שנה 5"4 חדרים, פנטהאוזים וגינות בחדרים סכירים "אודטל" 287973 .288588
* בנוה ברמות דירות מפוארות, כניסה מיידית. "פרץ מהנדסים" 667993 .639779
* ברמות במבנה מיוחד, דירות 3 חדרים ולהלוקים ר"נ חדרים, וקוטג'ים 4 חדרים. "ער" שלומציון המלכה 225840 .227775
* הר נוף מבחר יפה של דירות גמורות ובבניה. מבצע מחיר 4.5 פנטהאוז .590.000 4 + גינה .575.000 פנו למומחים ב"מיכאל סמאר" בע"מ .225226 ,223817 228993 מלו"ן

4 חדרים ויותר

* 4 חדרים כרח' קרצין (קרית משה), משופצת. 523966
* בגבעת מרדכי הרחשה 4 + פ"א + מרפסת נוף + כיוונים טובים. 667793 לא בשבת
* במרחביה בגילה 4 + שירותים כפולים + חצר + נוף + אישור בניה. 760878 בגול
* בסדה הנרוני 4, דרומית, בנר קם מבין, בם חנות. 423562
* ברמה הדרושה 4.5 + מחסן + חצר מרפסת + כניסה נפרדת + תוספת השירותים. 861561
* ללא תיווך לרצינים 4 ברמות א. 863726 (בגול)
* ברמות 4 + פ"א, סלון גדול, ק"ב. 861521 בערב
* במרכז העיר 4, ק"ק, מוארת במכרה טובה + מרפסת שינים. 243757
* בהזדמנות רמת א', דרומית, מטבח אמריקאי. .911571 .862108 ללא תיווך
* בבקעה הגרמנית 4, ק"ה + מחסן, נוף, חנה, 84.000 816394
* בגילה 5 מיוחדת, נוף מרהיב. מרפסת גנים 819007
* הזדמנות [illegible] 4 + מחסן + חניה. מטבחים, ארונות + [illegible] הסקה פרטית 665684 בגול
* בבית הכרם 4 גדולה + גינה כיוונים טובים כניסה פרטית + מרפסת גדולה 155.000 (מלו"ן) 634495
* בני בינירה 4 מרוחות + פינת אוכל קומה 2, מעלית, נוף, שקט 633722 .110.000 בגול
* בארמון הנציב 4 ק"ב + מטבח אמריקאי + ארונות .64.000 716008
* בהוליסים בגילה 4 + גינה + סככה, מכהד .65.000 760055
* גינה נוף פנטהאוז 4 כיוונים + מחסן + חניה, ק"ב ללא מעלית 535825
* בקרית משה 5 חדרים, מפוארת + כל הפיכלולים, .522450 631771
* רחביה 6 + 4 מרפסות, ק"ה, ארונות והלמה, 200 מ"ר. כלי מעלית 634116 .250.000 בקרקים
* בגבעה הצרפתית בהזדמנות 4 מרוחת + נוף + כיוונים "זהוו" 242422
* בגבעת זאב קוטג' 4 + פ"א + טלפון. 051"33575 ובעבודה 02"225141
* חייבת להמכר בבית הכרם, 4 ק"א, תוך "הכרם" 534770
* בקרית מנחם 4, 91 מ"ר + דו"ש כיוונים טובים 414818
* קטמון הישנה 4 ק"א, מרפסות 85.000 אבגלו סכסון 221161 מלו"ן
* רמת דניה 4 קומה נוחה, מרפסה דרומית, נוף 90.000 אבגלו סכסון 221161 מלו"ן
* בלב בית הכרם 5 חדרים + 4 מרפסת מבודדת 535718
* בנוה יעקב פנטהאוז 112 + 70 מ"ר מרפסת, תשלומים נבוחים 853941
* [illegible] בבית גן 4 חדשה, [illegible] ק"ב 98.000 423484
* בקרית יובל 5, מרפסת, 125 מ"ר + מחסן, מסודרת 411508
* בגילה ב' 4.5 ק"א, כניסה נפרדת, מסודרת 68.000 ללא תיווך 765901
* דירה גן בגבעת קנדה, 122 מ"ר וגינה, [illegible] 159.000 [illegible] אבסבדור 668101
* בהר נוף 4 + 3 שירותים + מעלית + מחסן 244777 .242030
* בקרית שמואל 4 קומה ב' יציאה לגינה מיידי אבסבדור 668101
* בק. שמואל דירות למכור 4 + פ"א, [illegible] ק"ב נוף מרהיב אבסבדור 668101
* ב. צרפתית 5 מאות חדרים גדולים, במחיר אטרקטיבי אבסבדור 668101
* מציאה [illegible] 5 סלון גדול, נוף, כניסה נפרדת 585.000 אבסבדור 668101
* גינה 5 ק"א, מרפסת גדולה, [illegible] אבגלו סכסון 221161 מלו"ן
* [illegible] 4.5 ללא [illegible] הסקה [illegible] 422245 .115.000

* בקטמונים 5 ק"א, ק"ע, נוף מרפסת, מטבחת, .110.000, ירושלים 1" 225569
* ברמות רבינים 4 + מטבח מיידי, .58.000, מפתחות בידיך דירות, ללא תיווך 231477"8
* בתלפיות 4 (1 קטן) .80.000 ק"ב "לפאיים גילה" .765584 766369
* בהזדמנות בקלאוזנר 4 + מחסן ומרפסת, בק"ב "לפאיים רחביה" 666218/9
* ברמת אשכול ק"ק + [illegible], בקרית יובל משופצת + גינה, בבית הכרם שקטה ויפה ובקרית מנחם משופצת + חדר + גינה "אחוד נכסים" 341827
* בגילה (חשיים) קוטג' יפה 5 + גינה 03"484032
* 4.5 + חצר + [illegible], כניסה מיידית 444185 05
* בגילה 4 חדרים, 2 מפלסים + תוספת + מטבח אמריקאי + נוף מרהיב, אפשרות להרחבה 760263
* במטרסדורף 4 מרוחות, 115 מ"ר 85.000 ק"ב, 661894
* ברחוב רש"ק, 5 גדולים (3 חדרי שינה) 140 מ"ר, נוף נהדר, "קנה הבנה" .638655 665560
* בבית הכרם בשדרות הרצל 78, 4 + מחסן, חדשה .413516 233194
* ברמת אשכול 4 חדרים גדולים במרכז 65.000 "עם גר" 816833
* בארמון הנציב 3 ק"ב, כיוונים, נוף, מסודרת, פינוי גמיש 718884
* בהר נוף 4 חדרים, חדשה, כניסה מיידית בהזדמנות .225788 231694
* בשדרות הרצל 4 + מחסן מעליות, כיוונים + נוף מרהיב 531754
* [illegible] 4 מפוארת, נוף מרהיב + דירות הדר קומלס, .718275 234951 ללא מתווכים
* בבית הכרם בבית קטן 4.5 ק"א + מרפסת. 95.000 תוך זהר .244716 243386 מלו"ן
* היחד ביותר בעוזיאל 4.5 ק"א, מטבח מסודר, נוף מרהיב, 84.000 תוך זהר 248727 .244716 מלו"ן
* ברמות 4 [illegible] + כניסה נפרדת + גינה "תוך זהר" .244716 248727 מלו"ן
* במקום השוב ביותר [illegible], דירות יוקרה 3, 4 חדרים בית אבן "אורים" רחוב יפו 97 ירושלים 234733
* ברמות דירות פאר 3, 4 חדרים, קוטג' בניה בבקעה, "אורים" רחוב יפו 97 ירושלים 234733
* גילה 4 + גינה 60 מ"ר, נוף, מרפסת .61.900 גבים נכסים גילה 764155
* בתלפיות 4 מפוארת, ק"ב + מרפסות ומחסן "הגאמן יונ" 232581 מלו"ן
* בית הכרם מפוארת 4, מחסן, חניה, מרפסת, 135.000 527770
* בנין גיר 4 + מרפסות ק"ב. מרוחות 89.000 דולר 721588
* בגבעה שירת בית שמש 4.5 יפהפיה. 45.000 ס"ח 520065 בגול
* במבשרת 4 יפה, 4 מרפסות, 204 מ"ר כל הכיוונים, "הגר" .245117 241272
* במרכז 12 חדרים מתאים לישיבה ומוסד, "הגר" .245117 241272
* ברמות 4 יפהפיה, מרוחת, כניסה הסקה פרטית + מרפסות 877225 .233904
* גילה 4 משופצת, .53.000, רמות 4 .60.000 "תיווכית 4"ב"ב" 233211
* בגבעת מרדכי הותיקה 4.5 .668130 431847 לא בשבת
* בית יעקב 601, 4 + כיוונים, נוף, מיידית הסקה 816287
* [illegible] 4 ק"ב, הסקה דירתית, מיוחדת 413487
* ברמת שרת 4 + פ"א + מחסן, הסקה פרטית "זהר נוף" .243021 228633
* ברמת אשכול 4 מסודרת ק"ב 69.000 ללא תיווך 242551
* בגן מיכון פנטהאוז מיוחד, 150 מ"ר + 150 מ"ר מרפסת, סטנדרט גבוה "דוד נוף" .243557/8 228633
* בית הכרם 4 (1 קטן) ק"א + [illegible] כניסה יקרתית ושקטה תוך מקבץ 242006/7
* תלפיות (מנזר אלכס) 4 (1 קטן) ק"א, ארונות, שכונה שקט + נוף במחיר סלוסה. תוך מקבץ 242006/7
* בנוה יעקב (במרכז) 4 ק"ה + מעלית + נוף מיידית, תוך מקבץ 242006/7
* רמת שרת 5 ק"ה + מעלית חדשה ומיידית (110.000) .639424 244320
* דירות 4, 5 בתלפיות, [illegible], מרפסה, חניה, ותלביה, תוך הגלגל 227135
* בבית הן 7 + גינה + חניה, מקופצת בהזדמנות, חביבה 225786
* ברמת אשכול ללא מרפסת .72.000, בגבעה הצרפתית ק"ב + מעלית 73.000, בגילה ק"ב + מחסן 56.000 באזור דירות ללא תיווך 224179
* באזור קרית הלפמן 5 + מחסן + חניה 165.000 תוך מכום 249579
* ברמות (חדשה) 4 כניסה נפרדת + מרפסת .69.000 עם גר 816833
* בגילה מול גבעת קנדה 4 + [illegible], לוקסוס, גינה פרטית 80 מ"ר. נוף מרהיב, "ולפ' לבר נכסים" .763740 252821
* בהר נוף למחיר המלכה 4 + מחסן .565.000 כניסה מיידית "אודטל" .288588 287973

* בגילה 3.5 + פ"א + מרפסת, 88 מ"ר ק"ב. 764751
* רמות 85 באזור מגב משפחה לארבעה בהזדמנות. .52.080 862489
* [illegible] 3 סמוך לעיבה, 537823 לא בשבת
* [illegible] ק"ב 3 + פ"א + מחסן מסודרת, פינוי גמיש. 712864
* בשדרות הרצל 3 + פ"א מרוחות + דו"ש מרפסות. 525776
* בית הכרם 3 פ"א מרוחות, ארונות, נוף. 551974
* בית הכרם 3 מיידית .57.000 אבגלו סכסון 221161 (מלו"ן)
* ברחביה (ליד [illegible]) 3 גדולים בבית ערבי ק"ב. 65.000 אבגלו סכסון 221161 (מלו"ן)
* בגילה 3 חדרים מסודרת, ק"ב 46.000 דולר. 765816
* ברחביה ק"ב ארונות דו"ש + הסקה דירתית. 431386
* בנוה יעקב 3 חדרים + ארונות ק"ב. 810889, לא בשבת
* בגילה 3.5 + ארונות + דו"ש. מסודרת למסירה [illegible]. 761358
* בשדרות הרצל 3 + הול, מרפסת דרומית ק"ב. 714354
* ברמת שרת 3 + פ"א מסודרת + ארונות, כיוונים טובים. 411883
* בקרית משה 3.5 ק"ב, מיקום מבויין דו"ש, מחסן 537996
* בהזדמנות בגבעת מרדכי 3 חדרים + טלפון + [illegible], ק"ה מעלית 249552 בעבודה
* בגילה א' 3 מסודרת + הסקה + טלפון, ק"ב, כיוונים 713991
* בגבעת מרדכי 3 + פ"א ק"א מעלית, הסקה. 699888 בגול
* [illegible] 3 + ארונות ק"א + מעלית + נוף. 430915
* בגילה א' 3 ק"א + תוספת, ארונות [illegible]. 761431 בגול
* בבקעה 3 ק"ב כיוונים טובים + דו"ש מסודרת. 722894
* בתלפיות 3 [illegible] ק"ב מאורת. .630963 639397
* ברמת א' 3, דו"ש ק"ה. .861812 630370 בגול
* במעלה אדומים 3.5 ק"ב נוף מרוחות 36.000 מיידי. 522551
* [illegible] 3 גדולים, גינה, מיוחות .75.000 "ירושלים 1" 243679
* בקטמון [illegible] 3 + אפשרות לארכבה, ק"ב, מרפסת, דרומית, .49.000 "ירושלים 1" 225569
* בקטמון הישנה ערבי 3 גדולים + פ"א ק"א, 75.000 "ירושלים 1" 222987
* בקרית יובל 3 [illegible] + כיוונים 36.000 בלעדי ל"קנס רוזיד" מלו"ן 635036
* ליד אולם בארמון הנציב 3.5 משופצת, בערב 710968 מחסן
* [illegible] 3 115 מ"ר, כיוונים נוף, מרפסת גדולה + מחסן הסקה פרטית אבסבדור 668101
* בגילה 3 + פ"א + ארונות + דו"ש, משופצת, 761367
* בקטמון הישנה 3.5 ק"א מרוחות, משופצת, שקט אבסבדור 668101
* במעלה אדומים 3, 80 מ"ר, ק"ב ארונות מטבח 252923
* בנוה יעקב [illegible] 3 ק"א 25.000 "ידיד דירות" ללא תיווך 231477"8
* [illegible] זאב 3 + מרפסת + נוף 38.000 מפתחות בידיד דירות ללא תיווך 231477"8
* בנוה יעקב 3 + ארונות מסודרת, בית, .852952 עבודה 552442
* 3 בארמון הנציב [illegible] מסודרת, יפה ללא מתווכים 714928
* ברחביה [illegible] 3.5 + הסקה למספחים, (בגול) 535095 .52.000
* בקרית שמואל 3 + פ"א ק"ב + מרפסות, מיידי "הגאמן יונ" 252581 (מלו"ן)
* ברחביה 3, דוחים + מרפסת + נוף ק"ב 69.000, 639545 (מלו"ן)
* רמת אשכול 3 [illegible] קומה גבוהה 62.000 אבי כהן .228922 233125 (מלו"ן)
* בקרית משה 3.5 ק"ב מסודרת דרומית דו"ש 246290 .630198
* ברמת אשכול [illegible] 3 קומה וקיום נוחה. מ.א.ק 631764 (מלו"ן)
* בגינה נוף 3 [illegible] מרפסת גדולה נוף מ.א.ק 631764 (מלו"ן)
* ברחביה [illegible] 3 יפה, מרפסת שמש מ.א.ק. 631764 (מלו"ן)
* בגילה 3 ק"א דו"ש נוף 14.00 766161
* ברמות 3 חדרים 84 מ"ר ק"ב פ"א. 862355
* ברמות 3 81 + חדר קטן ק"ב דרומית ארונות. .53.000 245852
* בקרית יובל [illegible] 3.5 + מרפסת הסקה, מיידית 415096 .50.000
* ברמות 3 חדרים ק"ב 52.000 ללא מתווכים. 866683
* בקרית שמואל 3 במקום שקט [illegible] מרפסת דרומית יפה קורין דבר. 532131/1604
* ברמות 3 + פ"א + [illegible] + דו"ש + טלפון. 863626
* [illegible] + נוף + מרפסת קומה נוחה 543.000. 225706

* במרכז קטמון יפה + נוף בהזדמנות לפאיים רחביה.
* בארמון הנציב 3 יפה + נוף .41.000 לפאיים רחביה 666218/9
* אצלנו מודעתך תגיע לכל אדם במדינה ובאמריקה. כשתפרסם בלוח החדש בפרסום חביבה. 244415
* בארמון הנציב 3 ק"ב כיוונים נוף מסודרת פינוי גמיש. 718084
* ברמות 3 חדרים גדולים [illegible]. 41.000 עם גר. 816833
* בגבעה הצרפתית 3 ק"ב. כיוונים טובים, מיידית בלעדי ל"ציפוקר" מלו"ן 221451"4
* ברמת אשכול ליד מכללה, 3 + פ"א 817024
* גילה [illegible] 3 עקית 91 מ"ר + מרפסות. 45.000 תיווכית 4"ב"ב 233211
* קרית [illegible] 3 משופצת. 26.000 קרית יובל 3 מסודרת. 25.500 תיווכית 4"ב"ב 233211
* תלפיות [illegible] 3 [illegible] 75.000 תיווכית 4"ב"ב 233211
* [illegible] 3 ק"ב, מסודרת + דו"ש + ארונות, מיידי 712703
* ברמות 3 נוף, דו"ש, משופצת מיקום 863278 בגול
* [illegible] 3 + פ"א + מחסן מרפסת, מסודרת + דו"ש 527688
* בהזדמנות בקרית שמואל, 3 גדולה + מרפסת + תוספת "ציפוקר" מלו"ן 221451"4
* מציאה בבקעה 3 שיכון דרומית מיידית רק 34.000 "אמנון הסר" 532860 מלו"ן
* מציאה בקרית משה (שיכון) 3 עקית מרוחות 52.000 "אמנון הסר" 532860 מלו"ן
* ברמת אשכול (משמר הגבול) 3.5 [illegible] מיידי דב תוך 667276 מלו"ן
* [illegible] נוה יעקב 3 + פ"א מיוחות ומשופצת 851831 בגול
* 3 בנוה יעקב + דו"ש + טלפון משופצת 253337 בערב בגול
* בבית הכרם [illegible] 3.5 ק"ב והסקה לשיפוץ דוד נוף .243821 243557/8
* בקטמון הישנה 3 + מרפסת שמש ק"ב 79.000 532131/58155
* מיוחדת במרכז 3 + גינה [illegible] 38.000 222159
* בגבעת מרדכי באזור הדתי 3 + דו"ש + הסקה ק"ב 240698
* בגבעה צרפתית 3 ק"ב + יציאה לגגן דירה יפה כניסה מיידית תוך מקבץ 242006/7
* בהזדמנות בעוזיאל 3 + מרפסת קומה נוחה 420744
* בבקעה 28.000 בגולה, ארמון הנציב .42.000 בבקעה הגרמנית והבקעה 48.000 ללא תיווך 224179
* במעלות דפנה 3 ק"ב 84 מ"ר 55.000 "עם גר" 816833
* [illegible] בבעלה אדומים 3 + חצר מיקום מבויין 252401
* [illegible] בקרית [illegible] 3.5 גדולים + ארונות "אהל" 248012 מלו"ן
* בהזדמנות 3 בנוה יעקב מרוחת רק 24.500 מיידית 223342
* [illegible] 3 בגבעת מרדכי דרומית 49.000 מיידית 223342
* [illegible] 3 בחשמונאים מרפסת 527492 44.800
* בגילה [illegible] מסודרת [illegible] 763799
* בנוה יעקב 3.5 [illegible] 84 דו"ש מסודרת 854419
* [illegible] 3 גדול ק"ק + [illegible] 526204 בגול
* [illegible] בארמון הנציב 3 [illegible] 239.000 גילה 3 [illegible] 138.000 "תוך מקבץ" 242006/7
* תלפיות הישנה 3 עקית ק"ב + מרפסת גדולה דירה מיוחדת "תוך מקבץ" 242006/7
* [illegible] 3 חדרים גדולים 110 מ"ר + הסקה 057"39873
* [illegible] 3 בהזדמנות [illegible] 763740 252821
* בגבעה הצרפתית 3 + פ"א 85 מ"ר [illegible] 03"811792 .03"588508
* 3 ברמה + פ"א מסודרת טובים 862343 .862654
* בהזדמנות ברמות 01 רבינים 3 + פ"א 84 מ"ר טובים תוך 861616
* בבית הכרם 3 גדולים ק"א [illegible] 85.000 "כתר" 243105/6
* בגילה 3 ק"א [illegible] מיכאל סמאר .223017 .228993 225226 מלו"ן
* בנוה יעקב במרכז 3.5 משופצת [illegible] 852162
* בנוה יעקב (במרכז) 3 דרומית + פ"א + ארונות בית כרמל 225093 מלו"ן
* ברמת אשכול 3.5 .63.000 בגבעה הצרפתית 3. .63.000 בית כרמל 233580 מלו"ן
* בנוה יעקב 3 ק"א + גינה 25.500 מיידי "אריה נכסים" 241330/6
* בארמון הנציב [illegible] 3 + פ"א, קומה נוחה, מסודרת 48.000 222319"8
* בגבעת זאב [illegible] 3 חדרים ק"ב מרפסת גדולה 823672
* בארמון הנציב 3 ק"א מסודרת דו"ש + ארונות 721566
* ברמת שרת 3.5 + מרפסת 106 מ"ר ק"א .412377 690680
* [illegible] 3 [illegible] 36.000 .430318 בשבת
* בגילה [illegible] 3 מסודרת + נוף 36.000 תוך זהר .244716 243386 מלו"ן
* ברמת שרת 3.5 [illegible] + נוף מרהיב תוך זהר .244716 248727 מלו"ן
* בגילה א' 3 + פ"א + מחסן [illegible] 80 מ"ר + ארונות + דו"ש וכל התוספות, [illegible] 46.000 [illegible] 761205
* בגילה ב' 3 מרוחות + מחסן חצר 45.000 761875
* בקרית [illegible] 3 משופצת 105 מ"ר מרפסת [illegible] 227414
* במושבה הגרמנית [illegible] דירת 3.5 22 + פ"א + הסקה דירתית 663929

* [illegible] שקט בגילה, 3 גדולים 53.000 265950
* ליד מלון דיפלומט, 3 ק"ב, נוף מרהיב 716680
* [illegible] קוטג' 2 קומות + גינה + מרפסת 811539
* בגבעה הצרפתית 3 כיוונים טובים + טלפון + הסקה 811359
* ברוממה 3 + פ"א + תוספת משופצת בגול .534807 528352
* בקרית משה 3 חדרים, הסקה דירתית ק"א .522450 651771
* להורים בנוה יעקב 3 גדולים + טלפון + דו"ש .243424 852018
* 5, 4, 3 חדרים (בסטנדרט גבוה) 224181

דירות 2—2.5

* [illegible] 2 ק"ב, טלפון ותוספות מיידי. .234593 224288
* בגבעת פת 2 + 2 גינות + מרפסת. אפשרות בניה. .29.000 413569
* ברמות 03, 2 + מטבח גדול, ק"ק. .874729 556572
* בקרית יובל ברחוב שקט 2.5 מיידי. 227205 "תיווך"
* ברמת א' דירת 2 ק"א + ארונות + דו"ש מיידי. 875348
* בנוה שאנן 2 מיוחדת + גינה [illegible] 2 קומים. מ.א.ק 631764 (מלו"ן)
* בנוה יעקב 2.5 + גינה צמודה בלוק 509, 64 מ"ר [illegible], רק לרצינים 30.000 אפשרות לתשלומים 851632
* בהזדמנות בקרית [illegible] 2 + אפשרות בניה ק"ק נוף 26.000 דאסי 245647
* ברמת אשכול 4 חדרים + טלפון + דו"ש 03"358590
* דירות להבבי בבעלה אדומים 4 + פ"א .232805 251899 בבית
* תלפיות 2 מסודרת .24.580, עיר גנים 2 + נוף .22.000, תיווכית 4"ב"ב 233211
* 2 מיוחות, 64 מ"ר גילה ב' 715654
* 2 ברמות, מקום מבויין [illegible], 551529 בעבודה 863223
* [illegible] 2.5 + [illegible] "אריה נכסים" 241330/6
* ברחביה 2 + מחסן ק"ב יפהפיה, הסקה, דו"ש, נוף, מסודרת 63.000 634561 בערב
* בהזדמנות בארמון הנציב 2 (גדול) 2 + גינה 34.000 631360
* ברמות 2 + פ"א ק"ב [illegible] "בית כרמל" 247999 מלו"ן
* [illegible] 2 בקרית שמואל, רסקו, קטמון הישנה, רחביה, "בית כרמל" 225095 מלו"ן
* [illegible] בקרית שמואל 2 + אפשרות יציאה לגינה 58.000 "בנייני יעקב" 222597
* [illegible] 1.5<2.5 [illegible] .66.700 "בנייני יעקב" 227414
* [illegible] 2.5 [illegible] "כיף לי" .244008 232742 מלו"ן

דירות 1—1.5

* [illegible] 1 [illegible], גינה, 20.000 "ירושלים 1" 245679
* בליפמן 1.5 + מרפסת, ארונות, 44.500 222159

דירות כללי

* [illegible] 2 [illegible] בלעדי לאבסבדור 668101
* [illegible] 16 דירות [illegible] "בנייני יעקב" 245724
* [illegible] קוטג'ים 4"5 חדרים + גינה [illegible] 59.600 [illegible] "בנייני יעקב" 227414

דירות מרוהטות

* בתלפיות [illegible] 2.5 + טלפון + הסקה [illegible]. 734423
* קרית [illegible] 2.5 מרפסת ק"א [illegible] 526320 בערב
* בנוה יעקב 3 מרוהטת טלפון [illegible] 855697
* במושבה הגרמנית דירת חד + טלפון [illegible] 140 דולר 632058
* [illegible] 3 + טלפון + מרפסת + הסקה. .522493 639858
* [illegible] בית הכרם 3.5 גדולים מרוהטת [illegible]. 343955 .520212
* בבית הכרם 3 רהוט חלקי + טלפון. 240, 222434.5
* בארמון הנציב 3 ק"ב + טלפון + דו"ש. מרוהטת נוף. 719418
* [illegible] 3 מרוהטת + טלפון [illegible]. 661586
* בתלפיות [illegible] 2 יפה [illegible] "קנה הבנה" .638655 665560
* קוטג' [illegible] + גינה [illegible] 250 דולר [illegible]. 451416
* לתיירים דירות מרוהטות [illegible] .224456 226919
* בבית הכרם דירה 3 מרוהטת [illegible] 250 224456
* [illegible] 2 חדרים כיוונים + טלפון 666379
* אצלנו מודעתך תגיע לכל אדם במדינה ובאמריקה כשתפרסם בלוח החדש בפרסום חביבה 244415
* בקרית שמואל 3 מרוהטת להשכרה ארוכה, 320 "ציפוקר" 221451"4 מלו"ן
* [illegible] 2 חדרים ק"א, מרוהטת [illegible] "אודטל" .288588 287973
* [illegible] 03"908256
* בבית הכרם 4 ק"ה [illegible] 330 נוף 242422

* לתיירים ברחביה 3.5 + מרפסות, [illegible] 249579
* בבית הכרם 2 + טלפון, דו"ש, הסקה, קומת כניסה 234576
* בבית הכרם 4.5 ומרפסת מרוהטת [illegible] 664326 ובשבת 533074
* [illegible] 4 מפוארת מעלית, נוף מרהיב "לפאיים רחביה" 666218/9
* דירת [illegible] 6 + נוף [illegible] 750 "ציפוקר" מלו"ן 221451"4
* בהר נוף 4 ק"ב, מיקום מבויין [illegible] 584618
* [illegible] 3 + טלפון + דו"ש, הסקה [illegible], ק"ב 524457
* בנוה יעקב במרכז 3 + רהוט חלקי + טלפון + דו"ש 850155
* בשיכון טשרניחובסקי 4 + פ"א + טלפון [illegible] לרהוט חלקי 634590
* בשדרות הרצל 2.5 מרוהטת חלקית + טלפון .055"28817 02"524429
* בית הכרם 3.5 יפה, טלפון, ארונות, מקום שקט, נוף 416045
* בהר נוף 4 יפהפיה, ק"א, שירותים כפולים, ארונות מטבח 862378
* בגבעת זאב 3 חדרים, חדשה, להשכרה. 063"34824 בערב
* קוטג' בגבעת זאב 4 חדרים + טלפון + דו"ש, מיידי 884619 051
* להורים 3 בגילה + טלפון + דו"ש + הסקה 03"795543 בערב
* בגבעת ארזים 4 + פ"א, הסקה דירתית, "בנייני יעקב" 227414
* בקרית משה 3 ק"ק, מסודרת, דרומית "טוביה בדר" 226231 מלו"ן
* [illegible] 4 ק"ב + דו"ש + טלפון לשנה, מיידי 634880
* [illegible] 2, "מיכאל סמאר" 225226 .241367 .223017 מלו"ן
* קרית יובל 3 מרוהטת, [illegible] "מיכאל סמאר" 225226 .241367 .223017 מלו"ן
* הר נוף 4 מיידי, "מיכאל סמאר" 225226 .241367 .223017 מלו"ן
* ברחוב יפה ושקט בבקעה, 5 חדרים 350, "טוביה בדר" 226231 מלו"ן
* בגבעת מרדכי [illegible] מרוהטת + טלפון, 90 דולר 637025 בערב
* במושבה הגרמנית 4 [illegible] + גינה .418478 422092
* [illegible] מיידית 252838 ובעבודה 694317
* ברחביה 3 ק"ב יפה + מרפסת, הסקה .245825 552553
* ברמת שרת דירת 4 חדרים חדשה 713388
* [illegible] (ללא תיווך) 222319
* בגילה 3 חד' ק"ב + טלפון, ריקה 714366 בערב
* [illegible] 3.5 ק"ב, [illegible], 527042 לא בשבת
* [illegible] 3.5 יפהפיה + נוף, דו"ש, 643450
* [illegible] קרית יובל דירת 2 חדרים, לא מרוהטת, 418973
* בגילה 3"5 + טלפון + דו"ש, ק"א [illegible] 660401 בגול
* בהר נוף קוטג' פרטי עם גינה, להשכרה ארוכה 428882
* בארמון הנציב דירת חדר, [illegible] מיידית + הסקה, ריקה 761711

דירות בשכר חודשי

* 3 חדרים, ק"א, דו"ש 535304
* בקרית יובל דירת 1.5, כניסה מיידית 414545 בערב (בגול)
* [illegible] דירות 4 + [illegible], טלפון 222915
* בבקעה בבית ערבי דירת 4 [illegible], אפשרי למשרד 245962 761751
* בגבעת זאב 3 חדרים מיידית 244887 .22168 .261812
* קטמון הישנה 5 + מרפסת גדולה, דו"ש + טלפון, חניה 534585
* [illegible] 3.5 גדולים + מחסן, כיוונים טובים + טלפון, לתקופה ארוכה "קנה הבנה" .638655 665560
* בבית הכרם 4 חדשה + טלפון + גינה, מיידי .884927 527796
* דירת 2 [illegible] 234425 .222704 בגול
* [illegible] 2.5 + טלפון + ארונות .533571 537803 בגול
* בבית הכרם 4 חדרים + טלפון + הסקה + נוף .638622 533591
* [illegible] 4 חדרים, [illegible] 3.5 מרוהטת + טלפון + חצר 526653
* קרית שמואל 3.5 לתקופה ארוכה דו"ש + 3 מרפסות 634502
* 4 בגבעת זאב + מחסן + דו"ש + הסקה דירתית, מיידית 667250
* 4 בקרית משה, חדשה, [illegible] .225690 .661522 234825
* דירת 4 חדרים גילה כניסה נפרדת 810977 .244477
* [illegible] 3 + טלפון מיידי 231738 לא בשבת
* ברמת אשכול ליד האוניברסיטה 3 ריקה מיידי 344986
* [illegible] 6 מרפסת גדולה 750 "אבי כהן" 233125 .228922 מלו"ן
* [illegible] 4.5 מהודרת, מעלית, נוף, "אבי כהן" 233125 .228922 מלו"ן
* ברמת א' 4 + פ"א + טלפון, מרפסת 419610
* [illegible] 4.5 [illegible] 77585 052 בעבודה 03"414551
* 4 [illegible] + ארונות + מרפסת + טלפון + הסקה 02"663447 08"426535
* [illegible] 3 + טלפון [illegible] 661525 .452192
* [illegible] 7 דירת 2 חדרים, [illegible] + טלפון 433180

* בקרית משה 4 חדרים + טלפון + הסקה (בגול) 531948
* בקרית משה 4 [illegible], ק"ב כיוונים + טלפון + הסקה 635337
* דרושות מרוהטות, ריקות למסירה מיידית 225706
* [illegible] 4 ק"ב + טלפון, [illegible] 300 "דאסי" 245647 מלו"ן
* ברמת אשכול 4 + ארונות + טלפון, שקט, 520513 .532428
* בית [illegible] מרוהט [illegible], גינה 521644
* למכירה/השכרה דירות 4 חדרים [illegible] מתאימה למשרד, בלעדי לאבסבדור 668101
* להשכרה במרכז 2 או 2 + חדר [illegible] 224150 בגול
* [illegible] 3 חדרים, להשכרה, ק"א. 690157 .533367
* [illegible] 2.5 משופצת, למשרד מיידית .226514 225706
* ברחביה 3 [illegible] בבן יהודה 3 במלך ג'ורג' 4 בטשרניחובסקי 8 2223198
* ברחביה 2 חדרים במשרד + טלפון 14.00"9.00 636811
* בשכ"ח במרכז 3 חדרים גדולים + הול + טלפונים 652089
* [illegible] בשכ"ח 3 + מחסן [illegible] 224576
* דירות בשכ"ח 3+4 מרפסות סגורות להשכרה 580. מיידי 634495
* מיידי למכירה/השכרה [illegible] + טלפון לתקופה ארוכה 249586

דירות בדמי מפתח

* 4 גדולים, במושבה הגרמנית, 3.5 משופצת, בתלפיות 2, ברחביה 2.5 248012 מלו"ן
* [illegible] 3 פ"א + חצר [illegible] (עמידר) [illegible], בלעדי למ.ב.מ 232535
* בבקעה דירת חדר ק"ב [illegible] 17.000 [illegible] למ.ב.מ 232535

ביקוש דירות

* [illegible] וילה 15"20 חדרים, רצוי ק"א 822633
* בדחיפות [illegible] אשכול, 4 [illegible] עד .62.000 ללא תיווך 861155
* [illegible] 300"250 מ"ר, [illegible] "קנה הבנה" .638655 665560
* [illegible] מיידי 3 + מרפסת ק"ה, בגילה ב', "גבים נכסים" 764155
* [illegible] 765830
* דרושה להשכרה דירת 3"4.5 ברחביה טלביה, ק"א .662962 244811
* לקניה 3 ברמות 01, .65.000 שקל, לא עליונה. 432481
* [illegible] דירת 6"4 חדרים ברמות לא למתווכים 863475
* [illegible] 718581
* דרושה דירת 3"4 חדרים ללא תיווך 818968
* [illegible] מ.ב.מ 232535

הצעות עבודה

* בקרית שמואל [illegible], עם נסיון 638953 בגול
* דרושה מזכירה אנגלית 15.00 עד 9.00 240803
* [illegible] 247294
* סטודנטים/יות [illegible] 247774
* [illegible] פקידה לעבודה מלאה, [illegible] אנגלית, הדפסה [illegible] 807550
* [illegible] 233095
* צעיר בעל נסיון [illegible] 226819 231765
* דרוש איש מיזוג אויר, עם נסיון [illegible] .528538 526076
* לחברה קבלנית [illegible] לעבודה מלאה 699226
* [illegible] אלקטרוניקה [illegible] .254662 664851
* דרושה עוזרת ברמת אשכול, 812648 לא בשבת
* [illegible] 866385 בערב
* בקרית יובל [illegible] 14.00>8.00 412715
* למשרד אדריכלים, אדריכל [illegible], עם נסיון של 5 שנים לפחות, טלפון 419143
* [illegible] 248377 .228305
* [illegible] 02"821113 או .08"439355
* מזכירה/שרטטת למשרד אדריכלים ברחביה חצי משרה 639557
* גרפיקאי/ת בעל/ת נסיון [illegible] .234131
* דרוש נגר [illegible] 520558
* [illegible] 660358
* [illegible] 6.3.86 [illegible] 234661
* [illegible] 227412
* [illegible] 532095

* [illegible] 242727
* פקידה כתבנית [illegible] 15.00>11.00, עברית [illegible] אנגלית. 225457"8
* [illegible] 244416
* דרושים/ות מלצרים/ות עם נסיון תנאים טובים 722477
* מזכירה למשרה מלאה במשרד [illegible] 228222
* דרושה אישה מבוגרת [illegible] 638298
* דרוש שליח [illegible] בעל רכב [illegible] 699329 .663986
* דרושה אישה דתית דוברת אנגלית, [illegible], טיפול בילדים, אפשרות לינה 50 דולר לשבוע 285077 בגול
* [illegible] 668101
* דרוש מורים [illegible], טלפון 03"9611903
* [illegible] 814362
* [illegible] 535263
* דרושה קופאית [illegible] ב"רובע היהודי" + תנאים 285516
* [illegible] 521574
* ל"השמשה" דרושות עובדות נקיון לאחה"צ. תנאים טובים 858204
* דרושים עובדים לחנויות [illegible] במשרה מלאה/חלקית 584294
* [illegible] פעמיים בשבוע לנקיון בישול קל וקבלת ילדים 875195
* [illegible] 559351
* לבית חולים [illegible] 521351
* [illegible] 222450
* [illegible] 639787
* [illegible] 91071 ירושלים 7110
* אדריכליות עם נסיון למשרד אדריכלים .233564 235874
* [illegible] 825696
* [illegible] .222073 222706
* [illegible] 931738 .951520
* [illegible]

* דרוש/ה [illegible] אפשרות שותפות 667764 722172
* לאו.אר.אם דרושות [illegible] בעברית ואנגלית 242159 .245561
* לאו.אר.אם דרושה מזכירה עברית אנגלית כולל הדפסה לעבודה במשרה מלאה 242159 245561
* לאו.אר.אם דרושות [illegible] בעברית או באנגלית 242159 .245561
* לאו.אר.אם דרושות עבודת נקיון 242159 .245561
* לאו.אר.אם דרוש עובד מחסן לעבודה בלילה 242159 .245561
* לאו.אר.אם דרוש מפעיל לעבודה על קו יצור, בוגר ב"ס מקצועי בעל נסיון בתעשיה 245561 .242159
* לאו.אר.אם דרוש [illegible] בעל נסיון 242159 .245561
* לאו.אר.אם דרוש [illegible] בעל נסיון, כלכלן יתרון
* [illegible] 245819
* דרושה מזכירה עברית אנגלית כולל הדפסה לעבודה במשרה מלאה 245561
* [illegible] 225974 בערב
* [illegible] 539769
* [illegible] 222034
* [illegible] 15.00"18.00 .23.2.85
* [illegible] 721424
* [illegible] 248065
* [illegible] 224746
* [illegible] 232335
* [illegible] 253690
* [illegible] ירושלים בין 15.00"17.00
* [illegible] 228956
* [illegible] 717998
* [illegible] 244786
* [illegible]

* לאו.אר.אם. דרוש עובד מחסן לעבודה בלילה 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרוש [illegible] לעבודות [illegible] ואלקטרוניקה [illegible] 245561 .242159
* לאו.אר.אם. [illegible] אלקטרוניקה [illegible] 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרוש מנהל [illegible] 242159
* לאו.אר.אם. דרוש [illegible] 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרושות עבודת נקיון 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרוש מפעיל לעבודה על קו יצור, [illegible] 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרוש [illegible] בעל נסיון 242159 .245561
* לאו.אר.אם. [illegible] 242159 .245561
* לאו.אר.אם. דרושה מזכירה אנגלית, כולל הדפסה לעבודה במשרה מלאה 242159 .245561
* לאו.אר.אם. [illegible] בעברית ו/או באנגלית 242159 .245561
* לאו.אר.אם. [illegible] בעברית ו/או באנגלית 245561 .242159
* [illegible] 247873

מנפאואר

* [illegible] 235436"9
* [illegible] 235436"9
* [illegible] אלקטרוניקה 5 שנות נסיון 235436"9

מציעים למכירה

* [illegible] 663012
* קופה רושמת [illegible] אלקטרונית בהזדמנות. 539985
* [illegible] 221924 .669503
* [illegible] 431264
* [illegible] 421139 .442361
* [illegible] 220947
* [illegible] 249501 .223365
* [illegible] 521472
* [illegible]

חנויות

* [illegible] 344859
* [illegible] 522369
* למכירה במרכז העיר 180 מ"ר, 2 כניסות 690129
* [illegible]
* [illegible]

מבני תעשיה

* [illegible]

שידוכים

* [illegible]

שירותים

* [illegible]

כלי נגינה

* [illegible]

(המשך בעמוד [illegible])

הלוח החדש

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

הארץ מעריב THE JERUSALEM POST העיר כל העיר

המשרד הראשי רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים ישירים למסירת מודעות: 371222 (רב־קווי) בלבד

תל־אביב

משכנתאות
[illegible]

קבלנים מציעים
[illegible]

3 - 3 1/2 חדרים
[illegible]

2 - 2 1/2 חדרים
[illegible]

וילות ובתים
[illegible]

1 - 1 1/2 חדרים
[illegible]

דירות בשכ"ח
[illegible]

תל־אביב יפו
[illegible]

4 חדרים ויותר
[illegible]

גוש דן
[illegible]

4 חדרים ויותר
[illegible]

3"3 1/2 חדרים
[illegible]

2"2 1/2 חדרים
[illegible]

1"1 1/2 חדרים
[illegible]

דירות בשכ"ח
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

4 חדרים ויותר
[illegible]

3"3 1/2 חדרים
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

דירות בדמ"ש
[illegible]

ביקוש דירות
[illegible]

2"2 1/2 חדרים
[illegible]

דירות בשכ"ח
[illegible]

חולון בת־ים
[illegible]

4 חדרים ויותר
[illegible]

3"3 1/2 חדרים
[illegible]

2"2 1/2 חדרים
[illegible]

1"1 1/2 חדרים
[illegible]

דירות בשכ"ח
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

ביקוש דירות
[illegible]

4 חדרים ויותר
[illegible]

3"3 1/2 חדרים
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

עסקים
[illegible]

אולמות
[illegible]

מגרשים
[illegible]

משרדים
[illegible]

חנויות
[illegible]

מבני תעשיה
[illegible]

הלוואות
[illegible]

הצעות עבודה כללי
[illegible]

פקידים
[illegible]

הנה"חש
[illegible]

עוזרות ומטפלות
[illegible]

גזירה ותפירה
[illegible]

חרטים ומסגרים
[illegible]

שליחים
[illegible]

נהגים
[illegible]

טכנאים הנדסאים
[illegible]

שמירה ואבטחה
[illegible]

ביקוש עבודה
[illegible]

מכוניות כללי
[illegible]

אודי
[illegible]

אוטוביאנקי
[illegible]

אוסטין מוריס
[illegible]

אופל
[illegible]

אלפא רומאו
[illegible]

ב.מ.וו.
[illegible]

וולוו
[illegible]

טלבו
[illegible]

דייהטסו
[illegible]

מרצדס
[illegible]

מסחריות
[illegible]

סובארו
[illegible]

סיטרואן
[illegible]

פולקסוואגן
[illegible]

פורד
[illegible]

סיאט
[illegible]

פיג'ו
[illegible]

פיאט
[illegible]

רנו
[illegible]

טנדרים
[illegible]

ביקוש רכב
[illegible]

אופנועים וקטנועים
[illegible]

בתי ספר לנהיגה
[illegible]

חלפי רכב
[illegible]

מוסכים
[illegible]

מציעים למכירה
[illegible]

וידאוטייפ
[illegible]

חיות בית
[illegible]

חקלאות
[illegible]

כלי נגינה
[illegible]

מכונות כביסה
[illegible]

מערכות קול
[illegible]

מקררים
[illegible]

מכונות גילוח
[illegible]

ריפוי והדייה
[illegible]

מכונות כתיבה
[illegible]

ספרים
[illegible]

נקיון ופוליש
[illegible]

רהיטים
[illegible]

מעוניינים לקנות
[illegible]

שיפוצים
[illegible]

קורסים
[illegible]

שעורים
[illegible]

אסטרולוגיה
[illegible]

קייט ונופש
[illegible]

חוגים
[illegible]

הכרויות
[illegible]

מחשבים
[illegible]

טיולים
[illegible]

אותיות דביקות
[illegible]

שידוכים
[illegible]

בת זוג
[illegible]

מדריך הארץ

יום שישי

פרק יומי
דניאל ט'

משנה יומית
תמיד ג'ד, ה'א

דף יומי
ביצה ג

הלכה יומית
תפלה קח, ב'ג

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים
מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר
בתחנת מד"א טל' 101.

ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052—81333
רחובות 084—51333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03־433300, 03־433500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
(24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04־672222/3
תל־אביב 261111 03
חיפה 04—672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057—48111
מרכז רפואי באר יעקב 03־223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס
(24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611

מרכז סיוע למצבי לחץ
בנוער "מעגלים"
א ו־ה 11.00־15.00
ב ו־ד 16.00־18.00
רח' מאפו 13 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49
טל: 02־284649
פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 04—523566. שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00
שירו"ן - שירות רפואי נייד ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום - 660585, 02־669531
מוקד לילה שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכבי
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03—433300, 03—433500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
(24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
חיפה 04—672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057—48111
תורנות רופאים ושיניים
ד"ר בורנשטיין רוני טרומפלדור 63 פ"ת 9226984
מרכז סיוע לקורבנות אונס: — 24 שעות ביממה.
תל־אביב טל' 234819
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04—82611
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49
טל: 02־284649
פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04—523566, שעות הקבלה כל יום 20.00־23.00
שירו"ן - שירות רפואי נייד
(24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום - 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכבי ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים,פנימית)
איכילוב — (כירורגית)

ירושלים
שערי צדק — (כירורגית)
הדסה ע"כ — (ילדים, פנימית, עיניים)
הדסה ה"צ — (אורטופדית)
בקור חולים — (עגים, א.א.ג.)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בני דיזנגוף 174 222386
דיזה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
נתניה
נאות שקד מ. מסחרי אחרים 52464
פתח תקוה
קופ"ח
רמת־גן
רמת יצחק שד' ירושלים 96 777506
חולון
אהרון הפרין 52 889153
בת ים
עצמאות בלפור 75 865583
ירושלים
טג'ר קק"ל 23 639893
חיפה
בלפור כסרה 1 662289
הקריות
גיב הקריות שד' בן גוריון 73 ק. מוצקין 737477
רחובות
ברק הרצל 155 452154

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל. 9—281228.
חיפה: ימים א', ד' — 16.00־19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

זמן הדלקת הנר

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	4.53	6.06
תל אביב	5.11	6.08
חיפה	5.02	6.06
באר־שבע	5.10	6.08

יום שבת

פרק יומי
ירמיה י"א־ב

משנה יומית
תמיד ד', ב"ג

דף יומי
ביצה ד

הלכה יומית
תפלה קת, הז

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים
מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר
בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052—81333
נהריה 923335
רחובות 084—51333

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)

ירושלים
בקור חולים — (ילדים, א.א.ג.)
הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים)
הדסה ה"צ — (אורטופדית)
שערי צדק — (כירורגית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
יהודה המכבי יהודה המכבי 42 455198
אילוזורוב אילוזורוב 76 230746
נתניה
הנשיא שד' ויצמן 36 23639
פתח תקוה
מינימרם שפרינצק 20 9321067
חולון
ד"ר חורי סוקולוב 70 842433
בת־ים
רמת יוסף מבצע סיני 20 867951
רמת־גן
פינצי חיבת ציון 43 782821
ירושלים
מרפאת רוממה המ"ג 28 523191
מנ"ס, צרפתי גילה (מול הפארק) 766943
חיפה
חניתה חניתה 22 ב"ש 231905
הקריות
ביאליק שד' ירושלים 15, ק.ביאליק 721230
רחובות
כנל הרצל 134 451228

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום ששי ושבת 21—22.2.86:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק, ב־0545 פאן אמריקן (115) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0645 סי.וו.אי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0645 סי.וו.אי. (825) לפאריס, בוסטון ושיקאגו, ב־0650 אל־על (363) לרומא, ב־0705 אל־על (385) לרומא, ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן, ב־0725 בריטיש איירווייס (577) ללונדון, ב־0740 אל־על (541) לאתונה, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־0805 אייר פראנס (131) לניצה ופאריס, ב־0810 טארום (246) לבוקרשט, ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (1317) ללונדון, ב־0905 אייר סיני (055) לקאהיר, ב־0930 אל־על (323) לציריך ופאריס, ב־0950 אל־על (581) לאיסטנבול, ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1025 אל־על (315) ללונדון, ב־1555 ק.ל.מ. (532) לאמסטרדאם, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1725 ס.א.ס. (1772) לקופנהאגן, ב־1825 אליטליה (747) לרומא.

נחיתות

ב־0820 אייר סיני (054) מקאהיר, ב־1110 אל־על (004) מניו־יורק, ב־1235 אל־על (542) מאתונה, ב־1335 אל־על (334) מבריסל, ב־1400 ק.ל.מ. (531) מאמסטרדאם, ב־1405 אל־על (348) מציריך, ב־1445 אל־על (582) מאיסטנבול, ב־1500 אל־על (364) מרומא, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 טי.וו.אי. (800) מסן פרנציסקו, ניו יורק ופאריס, ב־1525 טי.וו.אי. (812) משיקאגו, בוסטון ופאריס, ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1625 ס.א.ס. (771) מקופנהאגן, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך.

שבת

המראות

ב־0235 פיינאייר (3156) להלסינקי, ב־0545 פאן אמריקן (115) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0645 סי.וו.אי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0645 סי.וו.אי. (825) לפאריס, בוסטון ושיקאגו, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־1100 אריקיע (431) לפרנקפורט ומינכן, ב־1610 האפאג לויד (538) לקלן/בון, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1825 אליטליה (747) לרומא, ב־2330 אל־על (005) לאמסטרדאם, שיקאגו ולוס אנג'לס.

נחיתות

ב־0135 פיינאייר (3155) מהלסינקי, ב־0550 אל־על (1318) מלונדון, ב־1510 האפאג לויד (537) מקלן/בון, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 טי.וו.אי. (800) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1525 טי.וו.אי. (812) משיקאגו, בוסטון ופאריס, ב־1600 פאן אמריקן (114) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־1920 אייר פראנס (136) מפאריס, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2045 לופטהאנזה (606) ממינכן, ב־2235 אריקיע (432) מפרנקפורט ומינכן.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא בשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל, בטלפון 03—381111.

מכז־ומין אלאחל

הלוח החדש

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

הארץ מעריב THE JERUSALEM POST העיר כל העיר

המשרד הראשי: רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים ישירים למסירת מודעות: 571222 (רביקה) בלבד

בן זוג

המשך תל־אביב (תוספות)

קבלנים מציעים

תל־אביב יפו

4 חדרים ויותר

וילות ובתים

2 - 2 1/2 חדרים

1 - 1 1/2 חדרים

דירות בשכ"ח

3 - 3 1/2 חדרים

3"3 1/2 חדרים

2"2 1/2 חדרים

1"1 1/2 חדרים

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

הלוואות

הצעות עבודה כללי

גזירה ותפירה

אחיות

שליחים

ביקוש עבודה

מכוניות כללי

אמריקאיות

אודי

פקידים

הנה"ח

עוזרות ומטפלות

אוטוביאנקי

אופל

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

וולוו

טלבו

לנצ'יה

מרצדס

מסחריות

סובארו

סוסיתא

סימקה קרייזלר

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

עסקים

אולמות

מגרשים

משרדים

חנויות

מבני תעשייה

מחסנים

מוכרים / מוכרות

עובדי מתכת

יהלומים

נהגים

טכנאים הנדסאים

אוסטין מוריס

חיפה

מסחריות

פיג'ו

פיאט

מציעים למכירה

רהיטים

אבידות

שידוכים

בת זוג

מגרשים

משרדים

מבני תעשייה

הצעות עבודה כללי

פקידים

ביקוש עבודה

מרצדס

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

3 - 3 1/2 חדרים

דירות בשכ"ח

עסקים

המשך ירושלים

מכוניות כללי

אופל

אלפא רומאו

פורד

אמריקאיות

ב.מ.וו.

וולבו

סובארו

סוסיתא

פולקסווגן

פיאט

פיג'ו

רנו

עסקים

למושב גבעת־יואב
דרוש נגבר
עם נסיון קודם
להתקשר בשעות הערב
לטלפון: 067-63334,
067-63339

הכז אמן الأصل

הארץ מעריב THE JERUSALEM POST העיר כל העיר

המשרד הראשי: רח' הנגב 4, ת"א, מיקוד 66186, ת.ד. 28233 ת"א. טלפונים ישירים למסירת מודעות: 371222 (רב־קוי) בלבד

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

וולוו

לנצ'יה

מרצדס

מסחריות

נסאן

סובארו

סוסיתא

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיג'ו

פיאט

רנו

טנדרים

אופנועים וקטנועים

בתי ספר לנהיגה

מציעים למכירה

חיות בית

חקלאות

טרקטורים

כלי נגינה

מכונות כביסה

מערכות קול

מקררים

מזגני אויר

מכונות גילוח

ריפוי והרזיה

מכונות כתיבה

נקיון ופוליש

צילום

דרושים

שרותים

ציפוי אמבטיות

חוגים

הכרויות

קוסמטיקה

שידוכים

בת זוג

בן זוג

ל.„רבינטקס" – מישור אדומים
דרושים
מבקרות טיב
אחראיות קו
תופרים/ות
ימי עבודה א' עד ה'.
02-232701.

בוא לעבוד בחזית הטכנולוגיה
לרגל הרחבת פעילותנו בתחום הגרפיקה והמעבר למשכננו החדש, אנו זקוקים לטובים:
נציג/ת מכירות
לשיווק מערכות עיבוד תמונות תלת ממדיות.
רצוי נסיון במערכות גרפיות.
איש סיוע טכני
לתחום מערכות גרפיות ועיבוד תמונות
נסיון וידע מוכחים.
נא לפנות טלפונית מיום א' 03-9243301.
ליגת מידע טכני
רח' אפעל 17, ק. אריה, פ"ת
טל' 03-9243555.

דרושים
מועמדים לשליחות חינוכית
לדרום אמריקה ואירופה
דרישות:
★ יוצא צבא בתפקיד פיקודי
★ רווק/ה עד גיל 29
★ בעל השקפה פוליטית ציונית מרכזית
★ בעל השכלה ורקע בעבודה חינוכית
★ ידיעה טובה של שפת ארץ היעד (צרפתית, אנגלית, ספרדית, פורטוגזית)
★ על המועמדים לשלוח פרטים וקורות חיים לתנועת ציון 18/9, תל־אביב.

סולוג
דרושות
עובדות
למשרה מלאה
למחלקת תפירה, עבודות יד וביקורת
סולוג-מפעלי סריגה בע"מ
רח' הפלך 3, ת"א, טל': 824121 ליד איצטדיון בלומפילד

דרושים
פיסיקאי בכיר
+ 5 שנות נסיון בחזית „כולל" של חברה עתירת ידע. בעל יוזמה ונסיון בפתוח מוצרים, ארגון ייצור, תכנון עסקי, תכנון מוצר ועיצובו. בעל נסיון בניהול משא ומגע מסחרי ועסקי בחו"ל.
תינתן העדפה להצעות רציניות ומעשיות.
תואר במשרה בכירה
בתחום מו"פ, הנדסת מוצר ושיווק.
נא לפנות לת.ד. 16667 תל־אביב, מיקוד 61164.

מנהל חשבונות ראשי/חשב
דרוש
לחברה מסחרית
הכרוך נסיון בעבודה עם מחשב
לפנות לת.ד. 1334 תל־אביב ד"ר 52340.

מערכות זמן ותדר בע"מ
חברת בת של תדיראן ו־F.E.I ארה"ב
למנהלת החברה בחולון
מנהל/ת חשבונות
כישורים נדרשים:
★ סוג 3 בהנה"ח או ידע מקביל
★ ידע ונסיון במערכות ממוחשבות
★ יוזמה ויכולת עבודה עצמאית
5 ימי עבודה בשבוע 8.00–17.30
מועמדים מתאימים יפנו בצירוף קורות חיים ופירוט נסיון מקצועי לת.ד. 1792 חולון 58117

משהב
חברה לשכון בנין ופתוח בע"מ
למשרדנו בתל־אביב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
ידע בהנהלת חשבונות ממוחשבת ובדיווחים למס הכנסה – הכרחי
רק בעלי נסיון, יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 2770 תל־אביב

דרושים
רופאים
1. משרה מלאה או חלקית בשעות הבוקר או הערב בת"א (כללי או פנימי).
2. בכל הארץ רופאים לבדיקות בשעות הפנאי. הכנסה בטוחה.
03-243130

דרושים:
מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
ידע ב־RF ו/או בספרתי.
יוצא צ"א או חמ"ן.
אפשרות נסיעה לחו"ל.
טלפון 03-339774/5/6 מיום א'

דרושים:
עורכים/עורכות טכניים
לפנות בכתב לת.ד. 866, תל־אביב 61008 עבור מס' 442

דרושה
מזכירה
מחלקת שיווק
דינמית ומנוסה
בעלת נסיון
ליום עבודה מלא.
לפנות בכתב־יד עם פרוט תולדות חיים
לת.ד. 949 בני־ברק 51108.

חשוב שתדע עם מי יש לך עסק
חברה בינלאומית המתמחה במתן שרותים עסקיים, בעלת ותק ומוניטין עולמי, אשר מרכזה בארה"ב, מציע לך תפקיד מלא אתגר.
נציג מכירות
לפרוייקטים פירסומיים בינ"ל
הכישורים הנדרשים:
נסיון מוכח במכירות לדרג הנהלה, שליטה בשפה האנגלית, כושר הבעה בע"פ ובכתב, רישיון נהיגה ברכב, הופעה נאה, מעל גיל 25, נסיון במכירת שיטות פרסום והשכלה אקדמאית - יתרון.
תנאים:
• 5 ימי עבודה בשבוע
• שכר בסיס + עמלות.
אנא פנה בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 20001 תל־אביב מיקוד 61200, או למשרדי החברה. סודיות תשמר בקפדנות.
הקשר שלך אל עולם העסקים
דן אנד ברדסטריט (ישראל) בע"מ
רח' החשמונאים 105 תל־אביב, מיקוד 61200.

לחברה גדולה במרכז ת"א
דרושה
מזכירה/כתבנית אנגלית
הכישורים:
★ ידיעה מושלמת בשפה האנגלית (שפת אם)
★ נסיון רב בהדפסה, כולל ניסוח והרגומים
★ משרה מלאה (6 ימים בשבוע)
המועמדות העונות לכישורים הנ"ל, תפנינה בכתב־יד, בשפה האנגלית, בציון נסיון מקצועי וקורות חיים לת.ד. 1058 תל־אביב 61009.
– סודיות מובטחת –

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש/ה
עורך/ת דין מתחיל/ה
בדבר פרטים ובצרוף קורות חיים נא לפנות לת.ד. 767 חיפה.

קרן קימת לישראל
דרוש
שליח לספרד
8/86
דרישות התפקיד:
★ השכלה אקדמית מתאימה ונסיון רב בתחום הארגוני, בעריכת מגבויות ובעבודה ציבורית.
★ ידיעת השפות העברית והספרדית על בוריין, רצויה ידיעת השפה הצרפתית.
★ כושר הבעה בכתב ובע"פ בשפות הנ"ל.
★ ידיעה יסודית בהיסטוריה, בספרות ובתרבות של עם ישראל והכרת הקהילות היהודיות בארץ הנ"ל.
★ כושר ונסיון בקיום בית פתוח ומגע עם אנשים.
הצעות של מועמדים אשר לא גרו בישראל שלוש שנים ברציפות לפני מועד הדיעה זו לא תובאנה לדיון.
רק מועמדים מתאימים, המשלאים אחר הדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים, השכלה ונסיון עד ליום 2 במארס 1986, לקרן הקיימת לישראל, אגף האדמיניסטרציה, ת"ד 283 ירושלים ולציין על גבי המעטפה את מספר המשרה.

תופרות לדוגמאות
נסיון במכונות אוברלוק, זיגזג ו־2 מחטים
למשרה מלאה
סולוג-מפעלי סריגה בע"מ
רח' הפלך 3, ת"א, טל': 824121 ליד איצטדיון בלומפילד

לקרן קימת לישראל
דרושים
1. **מזכירה ופקידת חשבונות בתל־אביב** 6/86
דרישות המשרה:
ידע ונסיון בניהול מזכירות והנהלת חשבונות המיומנות בהדפסה במכונת כתיבה.
2. **מאבטחים, חובשים במחנות הקיץ של הקק"ל בארץ** 7/86
בחודשים יולי־אוגוסט 1986
דרישות התפקיד:
יוצאי צבא לאחר שירות צבאי עד גיל 30, רצוי סטודנטים יוצאי יחידות שדה בעלי רקע חינוכי מתאים.
העבודה בתנאי פנימיה.
לפנות לעוזר הגזבר טלפון: 03-289946 או 03-287111 עד השעה 14.00

לחברת תמרוקים
דרוש
סוכן מכירות
☆ בעלי נסיון קודם
☆ לבעלי רכב
☆ העבודה באזור: גוש־דן, ת"א
☆ תנאים טובים למתאימים.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב־יד לת.ד. 9092 חיפה מיקוד 35023 עבור „סוכן".

ציקלון מוצרי תעופה בע"מ
לצוות העוסק בפיתוח מטוס קל
דרוש/ה בדחיפות
מהנדס/ת אוירונאוטיקה
לעבודה מעניינת בנושאי אוירודינמיקה, מכניקת טיס, ניסויי מנהרה וניסויי טיסה.
הכשורים הדרושים:
★ יכולת פעולה עצמאית תוך שתוף פעולה צמוד עם צוות מהנדסים ועובדי ייצור.
★ בעל/ת נסיון בתחומים הנ"ל.
סודיות מובטחת

יותר טוב במנפאואר

לסניף תל־אביב
רח' בן־יהודה 12, א'–ה' 8.00–14.00
טל' 03-298877
למחלקה הטכנית
דרושים
לפרוייקט מיוחד לתקופה ממושכת
★ **חרטים**
★ **משחיזנים**
★ **כרסמים**
★ **מבלטנים**
בעלי מקצוע מעולים.
לפחות 5 שנות נסיון מוכח.
תנאים מיוחדים למועמדים המתאימים.
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

שרות בתי הסוהר
תן יד לשמירת במחון הפנים ולאיכות חיים
לשרות בתי הסוהר – מחלקת כח־אדם
דרושים – לאזור הצפון והדרום

עובדים/עובדות סוציאליים
כישורים נדרשים:
★ תואר אקדמי בעבודה סוציאלית.
★ נסיון בעבודה טפולית, רצוי בתחומי תקון ועבריינות.

מדריכים/מדריכות חברתיים
כישורים נדרשים:
★ רצוי בעל תואר אקדמי.
★ בעל נסיון בחנוך ועבודה עם מבוגרים.

המעונינים יפנו אל: לשכת הגיוס, בקריה ת"א, רח' מקלף 3, טל' 03-255357, 03-251128 או מחלקת חינוך טיפול ושיקום – טל' 08-230227 (יהודית).

לחברה גדולה בענף התרופות
דרוש
SUPERVISOR
לניהול קבוצת תעשמלנים רפואיים
רק בעלי נסיון של 3 שנים לפחות יפנו בכתב בצירוף תעודות באם יש לת.ד. 29312 תל־אביב.

למפעל מזון גדול בצפון הארץ
דרוש
טכנולוג מזון
הכישורים הדרושים:
1. בוגר טכניון או מוסד מוכר
2. נסיון מוכח של 3 שנות עבודה
3. רצוי שפה זרה נוספת
המעוניינים יפנו לת.ד. 1178 קרית טבעון.

לציבור הפיזיותרפיסטים
מר J. Pendry מארה"ב
נציג
Health Professionals International
ישהה בארץ בשבוע הבא (24.2.86 עד 2.3.86).
פיזיותרפיסטים המעוניינים ביעוץ ובעזרה במציאת עבודה בארה"ב מתבקשים להתקשר לטלפון: 04-244078 (בשעות הערב), לקביעת ראיון.

לחקר ימים ואגמים לישראל בע"מ
דרוש/ה
ביטאי/ת אנאורגני/אנליטי
★ בעל תואר ראשון/שני
★ נדרש ידע באנגלית מקצועית ונסיון במחשבים
תחילת העבודה מיידית
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון לת.ד. 8030 חיפה.

לחברה גדולה באזור תל־אביב
דרוש
מהנדס ייצור
עם רקע בענף הטכסטיל ונסיון קודם בתכנון ייצור
רצוי ידע במחשבים
התפקיד כחייב נסיעות
לפנות בכתב יד עם קורות חיים לת.ד. 24238 תל־אביב מיקוד 61241
– סודיות מובטחת –

תמי (אימי)
מכון למחקר ולפתוח בע"מ
דרוש
מהנדס בנין
לניהול ופיקוח על הקמת מבנה מעבדות כימיות משוכללות
המועמד צריך להיות בעל נסיון של 5 שנים לפחות בפיקוח באתרי בניה.
המועמד המתאים יועסק בחוזה אישי
המועמדים ישלחו קורות חיים לכח־אדם, תמי, ת.ד. 313 חיפה, מיקוד 31002
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים.
בקבוצת כימיקלים לישראל

לחברה גדולה ודינמית
הפועלת במישור הארצי בענף מוצרי צריכה
דרוש
מנהל מכירות
כישורים:
★ נמרץ ובעל יוזמה.
★ נסיון מוכח של 3 עד 5 שנים.
★ הכרות עם השוק המוסדי, יתרון.
(משרדי החברה באיזור תל־אביב.)
נא לפנות בכתב יד אל ת.ד. 33263 תל־אביב, עבור מספר 45.
סודיות מובטחת

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
דרוש/ה
ראש מחלקת תקציב ותמחיר
תאור התפקיד:
עריכת התקציב הרגיל ותקציב הפיתוח של הטכניון ופיקוח על ביצוע במשך שנת התקציב.
עריכת דו"חות תקציביים ודיווח לשותפות המינהליים של הטכניון.
עריכת סקרים כלכליים וסטטיסטיים, בדיקות כדאיות וניתוח פעולות כספיות בעלות היקף גדול.
כל עבודה אחרת הקשורה לטיפול בפני שתוטל עליו.
הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמית מושלמת בכלכלה, ו/או ראיית חשבון.
נסיון קודם בניהול פעולות תקציביות וכספיות בהיקף גדול.
ידע ונסיון בביצוע תחשיבים כלכליים.
ידע בניהול מערך תקציבי באמצעות מחשבים.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
מספר המשרה: מ/40
מועמדים/ות מתאימים ות הבוניים ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 2.3.1986, אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון חיפה 32000.

לחברת סוכנויות
דרוש מהנדס
בעל נסיון בבקרת תהליכים תעשייתיים
לפנות בכתב יד ת.ד. 11578 תל־אביב 61114

Ovnat|Karmon|Shifrin|Na'aman
International Advertising Division
requires
ADVERTISING EXECUTIVE

Qualified candidates will possess a strong direct adversiting background in industrial and consumer products with a hands-on knowledge of local and international media.

This means that he or she has to be capable of

* planning, coordinating and controlling well-integrated advertising strategies, programs and budgets for many clients, over a wide range of local and international media.
* liaising internally and externally with personnel at all levels, progressing work — from conception to completion.
* successfully leading and encouraging creative and production teams, establishing priorities and coping at times with extreme work pressure and conflicting demands.

Essential: a thorough knowledge of Hebrew and English with at least 2-3 years' experience as an Account Executive in an advertising agency. A knowledge of marketing would be a distinct advantage.

If you feel you have the experience required to tackle this highly demanding position, please send your c.v. and salary requested in pencil, in your own handwriting to:
Denis Shifrin, Ovnat, Karmon, Shifrin and Na'aman Ltd., Clal Building, 5 Druyanov Street, Tel Aviv 63143.

Confidentiality assured.

מפעלי תובלה בע"מ
דרוש
מנהל יחידת חשבונות לקוחות
במחלקת הנהלת חשבונות
★ מנהל חשבונות בעל סוג 3 לפחות.
★ נסיון קודם של מספר שנים בניהול צוות עובדים בעל אופי דומה.
★ נסיון ויכולת קיום קשר שוטף בכתב ובע"פ עם גורמים בתוך ומחוץ לחברה.
★ הכרה ונסיון שוטף בעבודה עם מערכות ממוחשבות.
על המועמדים להתגורר בבאר־שבע או בסביבה הקרובה.
תנאי שכר בהתאם לכישורי המועמד.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 72 באר־שבע, מיקוד 84100 ולציין עבור מנהל כ"א.
בקבוצת כימיקלים לישראל | המודעה מיועדת למועמדים ולמועמדות

هكذا من الأصل

היפנית היעילה שתפתיע אותך במחירה!

יוקי JUKI 2100

מכונת כתיבה אלקטרונית בעלת מניפה, רב לשונית - עברית, אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית.

קח אותה לנסיון

עכשיו במבצע

3 תשלומים של 333 ש"ח כ"א
המחיר כולל מ.ע.מ.

יבואן: ראלקו טכנו-ראלקו בע"מ
תל אביב, רח' רבניצקי 7, טל' 333825, 332097, (03)337116
נתניה, הרצל 34, טל' (063)23869
חיפה, מ.מ. מיכון, מסדה 2, טל' (04)672220
ירושלים, שרון גרף, ישעיהו 2, טל' (02)248771

זכויות עולים יעוגנו בחוק

מאת גדעון אלון
כתב "הארץ"

ראש הממשלה שמעון פרס מינה ועדה ציבורית להמליץ על הדרכים לעגן ולהסדיר בחקיקה את זכויות העולים החדשים בישראל ואת דרכי הסיוע לקליטת העולים בארץ. בראש הוועדה יעמוד המשפטן פרופ' יוסף גרוס וחבריה יהיו פרופ' דוד ליבאי, פרופ' יהודית שובל, הד"ר אהוד אולמרט, מנכ"ל משרד הקליטה מאיר שמיר, יו"ר תנועת העבודה הציונית יחיאל לקט ונציג של הסוכנות היהודית, שטרם נקבע.

שר הקליטה יעקב צור, שיזם את הקמת הוועדה הציבורית, אמר, ש"חוק העולה" שיבוא בספר החוקים בהמשך ל"חוק השבות" נועד ליצור מסגרת, שתגדיר ותבטיח את זכויותיהם הבסיסיות של העולים.

נוקבו גלגלי מכוניתו של ראש עיריית ר"ג

מאת א. קרן

ארבעת צמיגי מכונית הוולוו של ראש עיריית רמת גן, אורי עמית, נוקבו אתמול על ידי אלמונים במכשיר חד.

עמית מסר לחוקרי המשטרה, כי אינו יכול להצביע על חשודים במעשה, וכי אינו מאמין שגורם פוליטי עומד מאחורי המעשה.

גשמי השבוע לא שיפרו מהותית את מאזן המים הארצי

נערכים להוריד במטר את מפלס המינימום בכנרת

מאמץ רב מושקע באחרונה בהורדת גשם מלאכותי

מאת אלי אלעד, כתב "הארץ"

בשל החורף השחון הנמשך, נערכת חברת מקורות לאפשרות שיוחלט להוריד את מפלס המינימום של הכינרת במטר נוסף, דבר שיאפשר לשאוב בקיץ "שכבה" נוספת של מים בכמות של כ־160 מיליון מ"ק. מפלס המינימום מוגדר כיום ב"תקנות המים לוויסות מפלס הכינרת – 1976", כמינוס 212 מ' מתחת לפני הים.

מאז הפעלת המוביל הארצי נמנעה חברת מקורות להגיע למפלס הנמוך ממה שנקבע בתקנות. עם זאת הודיע דובר מקורות, מרדכי יעקובוביץ, כי החברה נערכת לביצוע פעולות שיתחייבו מהחלטה כזו.

במסגרת ההכנות נהרס סכר ליד דגניה והוא ייבנה מחדש כשגובהו נמוך במטר. כמו כן מנמיכים את צינורות היניקה של מכוני השאיבה הפרטיים לאורך חופי הכינרת, כדי שיוכלו לינוק את המים במקרה שהמפלס יונמך במטר. הדובר הוסיף כי העבודות, שעלותן נאמדת ברבע מיליון דולר יסתיימו תוך כשלושה שבועות.

בגשמי השבוע החולף לא גרמו שינויי מהותי לטובה במשק המים. בעשרת הימים האחרונים עלה מפלס הכינרת ב־25 ס"מ בלבד, שהם כ־40 מיליון מ"ק מים וכיום חסרים למפלס האופטימלי של האגם כ־400 מיליון מ"ק מים.

בגלל עצירת הגשמים פועלת מקורות להורדת גשם מלאכותי באזורי הנגב עד באר שבע. עד כה "זרעו" אנשי מקורות יודי־הכספי בעננים באמצעות מטוסים במשך 200 שעות ובמקביל הופעלו ה"גנרטורים" למשך יותר מ־5300 שעות.

נציב המים הורה אתמול למקורות לא לספק מים עד סוף מארס לאותם צרכנים חקלאים, שצרכו כבר את מלוא כמות המים השנתית שהוקצבה להם ל־1985/6. זאת עקב עצירת גשמים והמצב שנשתרר במשק המים.

הבעל ראה באשתו קניין והשופט חייבו במזונות

(ע). בעל שדרש מאשתו כניעה מוחלטת, חויב אתמול על ידי השופט המחוזי אלישע שינברג בתל־אביב לשלם לאשתו דמי מזונות בסך 475 שקלים מדי חודש, להשלמת הכנסתה החודשית.

התובעת, רחל בוסי מתל־אביב, נשואה לבעלה בנימין כ־30 שנה ולהם ארבעה ילדים. הרקע למחלוקת ביניהם הוא מי ישלוט. הבעל רצה לכפות את רצונו בבית ואסר על אשתו לעשן.

בפסק דינו ציין השופט: "אין לי ספק, שפגיעות נפשיות היו מנת חלקה של האשה, עד שעזבה את הבית, בעקבות תקרית עם הבעל על רקע קידוש של ליל שבת".

ימים מספר לאחר שיצאה את ביתה, נאמר בפסק הדין, ערך הבעל רשימה אנציקלופדית של תכונותיה הרעות מול תכונותיה הטובות, הוא גיש זאת כמסמך לבית־המשפט.

מעדותה של האשה, מדגיש השופט, ברור שיחסו של הבעל אינו של אדם אוהב, אלא יחס של בעלים לקניינו.

נדחה משפטו של זהר ארגוב

ישיבה ראשונה במשפטו של הזמר זהר ארגוב, הנאשם בעבירות סמים, התקיימה אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב.

התביעה טוענת כי ארגוב נתפס לפני מספר חודשים בעת הופעה במועדון בגבעתיים כשברשותו 0.14 גרם הרואין. סניגורו של ארגוב, עורך הדין אשר ארבלי, ביקש בבית המשפט דחייה בדיון, בנימוק שלא הספיק עדיין לעיין בתיק הגנה. שופט השלום יצחק בראו"ן נעתר לבקשת הסניגור והמשך המשפט נדחה לחודש מארס.

רמת איילות

רמות 03

קוטג'ים 8,7,6 חדרים, דו ותלת משפחתיים, בשניים או שלושה מפלסים. בפרוייקט יוקרתי בבנה ביתך. נוף מרהיב מהאתר הפונה לכיוון דרום.

שטח: 240-200 מ"ר.
גינות: עד 150 מ"ר.

■ ערבות בנקאית צמודה.
■ לוח תשלומים עפ"י התקדמות קצב הבניה.

חפציבה רח' יפו 234 ירושלים טל' 524772, 02-533177/8/9

מבצע למחליקים בחרמון

מלון "מצפה הימים"

דיאטות יופי והרזיה

התאריך הקרוב 6.3.86 – 2.3.86

בפיקוח רפואי צמוד

קוסמטיקה אמבטיות צמחים, מסג'
רפלקסולוגיה ג'קוזי, סאונה, פדיקור, מניקור
התעמלות, חדר כושר

פרטים: טלפון: 4–37013–069
מלון "מצפה־הימים" בכביש ראש־פינה צפת

הנדקר והדוקר נעצרו כחשודים בהתפרצות

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בבת־ים

חוקרי תחנת משטרת בת ים עצרו את חברו של צעיר שהתלונן כי נדקר בידי אלמונים ואת הנדקר עצמו.

השניים חשודים בהתפרצות לדירה ברחוב וייצמן 61 ב־5 בינואר וגניבת מכשיר טלוויזיה, וידאו ופריטים נוספים.

נראה כי השניים לא הצליחו להגיע להסכמה על חלוקת השלל, הסתכסכו ובקטטה שפרצה דקר אחד מהם את חברו בירכו, באמצעות אולר.

הנדקר, שאובחן אצלו קרע בעורק, התלונן ב־17 בינואר, כי נדקר בידי אלמונים בעת שערך קניות באחד משוקי יפו. מכשיר הטלוויזיה אותר בבת ים לאחר שנקנה תמורת 200 דולר.

הדוקר הוא פנים מוכרות למשטרה; הנדקר אינו בעל עבר פלילי.

שרון: ההצעה לפטר את עדה לבנון – לא בתמיכתי

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ"
לענייני כלכלה

שר התעשייה אריאל שרון אמר, כי ההצעה לפטר את עדה לבנון מתפקיד מנכ"ל המועצה הישראלית לצרכנות נעשתה שלא בידיעתו וללא תמיכתו.

במכתב, ששיגר שרון ליועצת ראש הממשלה למעמד האשה, אומר השר, כי שמח על המאמצים הנעשים למתן יותר איזון בייצוגן של נשים בתפקידים בכירים.

בעניין פעולות יועצת ראש הממשלה למעמד האשה קובע שר התעשייה, כי כשר בממשלה, הוא כבול. שצריך לפעול למען ייצוגן של נשים בתפקידים בכירים במערכת הממשלתית.

מחלוקת בין משרדי החינוך והתיירות:

התהיה הספינה בכותרת מוקד תיירות או אובייקט למחקר?

מאת זהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תיירות

מחלוקת חריפה בין משרדי התיירות והחינוך התגלעה אתמול, על רקע השימוש שיש לעשות בספינה העתיקה שנמצאה בכנרת.

משרד התיירות סבור שיש להשתמש בגילוי הספינה, כמנוף שימשך אליו מיליוני מאמינים נוצרים ולהפוך אותה לאתר תיירות.

אגף העתיקות במשרד החינוך מתנגד להצעת משרד התיירות. לדעת ראשי האגף יש לפרק את הספינה, על מנת לאפשר את המשך העבודה המדעית עליה ולזהותה ברזרות מבחינה מדעית.

ההשערה כרגע היא, כי הספינה היא מהמאה הראשונה לספירה.

הארנונה באילת תועלה רק בשיעור עליית המדד

למוסדות תהיה העלייה גדולה יותר

עיריית אילת עומדת להעלות את מיסי הארנונה רק בשיעור עליית המדד – על כך סוכם בהתייעצות בין ראש העירייה, רפי הוכמן, ובין חברים ממועצת העיר. ההחלטה הפורמלית על כך תתקבל, כנראה, בישיבת מועצת העירייה בתחילת השבוע הבא.

באותה התייעצות סוכם שלגבי מוסדות ציבור ומוסדות פיננסיים תועלה הארנונה בהתאם להמלצת משרד הפנים.

רנר דורש מעיריית ת"א רכב צמוד לצרכי עבודתו

ראשי אגפים לא זכאים לכך ★ העירייה בודקת

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

יושב ראש איגוד העובדים הליברליים וחבר הנהלת עיריית תל אביב צבי רנר, דורש כי עיריית תל אביב תעמיד לרשותו מכונית צמודה שתשמש אותו בתפקידו כראש אגף התברואה. לרנר יש מכונית צמודה מהמפלגה הליברלית. יצוין כי ראשי אגפים בעירייה אינם זכאים לרכב צמוד במסגרת תפקידם.

רנר הסביר אתמול שבמסגרת תפקידו כראש אגף התברואה עליו לצאת לסיורים בשטח ולכן דרושה לו מכונית. "אין לי כל כוונה להשתמש ברכב אותו אני מקבל כאיגוד העובדים הליברליים לטובת עבודתי בעיריית תל אביב. אם להם לא יענו לבקשתי אשקול את המשך צעדי", הצהיר רנר.

מלשכת דובר עיריית תל אביב נמסר כי בקשתו של רנר נבדקת.

להקת תיאטרון מהונגריה הגיעה לסדרת הצגות

(ע). להקת תיאטרון, המשתייכת לתיאטרון הלאומי של הונגריה, הגיעה אתמול לארץ לשבעה מופעים של ההצגה "בודאפשט אחר פאוס". להקה אחרת של התיאטרון הלאומי ההונגרי עמדה להגיע לארץ לפני כחודשיים. אך בדרכה לארץ, נפצע קשה אחד השחקנים בהתקפה של אש"ף בנמל התעופה של וינה, ובואה נדחה. הלהקה כוללת שלושה שחקנים ושלושה מלווים מוסיקליים.

הוארך מעצרם של שלושה חשודים בהתעללות בנער

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

בית משפט השלום בצפת האריך אתמול את מעצרם של שלושה תושבים מקרית שמונה, החשודים כי במשך שנתיים התעללו בנער, תושב העיר, וביצעו בו מעשים מגונים. לפי החשד הם ביצעו בו מעשה סדום ותמורת כל מגע מיני שילמו לנער 20 שקלים חדשים. בבתיהם נמצאו סרטים שבהם מוצגים סרטי מין שבהם משתתפים בני נוער.

נעמ"ת מטפלת בזוג בדואי שגורש משוודיה לישראל

מאת שמואלה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

נעמ"ת מגלה עניין בגורל זוג הבדואי מערב שיבלי שגורשו משוודיה לישראל והמסתתרים באיזור תל אביב מפחד הדייהם. נעמ"ת ניסתה לעניין את משרד השיכון בגורל בני הזוג עאיד ועאידה שוידה ובנם התינוק מודד בן שמונה חודשים.

שופטת דחתה המלצה לחקור חשוד תחת השפעה של זריקת הרדמה

החשוד ברצח אחיו אינו מדבר מלה כבר למעלה משנה

(ע). סגנית הפסיכיאטר המחוזי של ירושלים ממליצה לבדוק באמצעות "זריקת שינה", אדם החשוד שדקר בגרזן וסכין את ראשו של אחיו לפני שבועיים בירושלים. זאת, משום שהחשוד אינו מוציא מלה מפיו ואינו מדבר כבר למעלה משנה.

ההמלצה הושמעה בעת דיון שהתקיים אתמול בבית משפט השלום בירושלים, בעת הדיון בבקשת המשטרה להאריך פעם נוספת את מעצרו של החשוד. החשוד הובא כבר בצו בית משפט לבדיקה פסיכיאטרית, והוצע להזריק לו "זריקת שינה". כך שבעת שנתו לא יוכל לשלוט על רצונו ואז אולי תהיה אפשרות להוציא ממנו פרטים שונים על חייו ועברו, שיאפשרו לקבוע ממצאים מדויקים על אישיותו ולברר אם הוא סובל ממחלת נפש כלשהי.

סניגורו של החשוד, עו"ד יאיר גולן, התנגד לפעולה, בטענה כי הדבר אינו חוקי. יש בו פגיעה בזכותו של החשוד לפרטיותו, והדבר גם מהווה עוולה של תקיפה. הוא הדגיש כי הפעולה לא נדרשת לצורך טיפול כלשהו אלא כדי להוציא בדרך לא־חוקית מידע שהחשוד אינו מוסר בדרך אחרת.

השופטת מרים נאור קיבלה את טענת עו"ד גולן, וקבעה כי תחווה דעתה בבקשה רק אם תובא בפניה בנפרד. היא ציוותה להאריך ב־15 ימים את מעצרו של החשוד בתנאי אשפוז.

קריאה לעזרה להצלת ראיה!!!

אבי, סיגלית ועליזה, שלושה ילדי משפחה אחת הסובלים ממחלת עיניים נדירה זקוקים לניתוח דחוף להצלת ראייתם. ניתוח זה ניתן לבצע אך ורק בארה"ב. הנסיעה למטרה זו אושרה ע"י הועדה המיוחדת במשרד הבריאות והומלצה ע"י רופאי עיניים מומחים.

עלות הוצאות ניתוח זה לשלושת הילדים גבוהה ביותר ואין בכח המשפחה וידידיה לכסות סכומים אלו.

ועדה צבורית מיוחדת בחסות "בית חנך עורים" בירושלים. המשתתף בחלק מההוצאות פונה לציבור הרחב לתרום בעין יפה למטרה חשובה ודחופה זו.

את התרומות נא להפקיד בחשבון מיוחד בבנק המזרחי המאוחד סניף גבעת שאול בירושלים מס. 175555 או בבנק הדואר חשבון מספר 6־20600־4 ע"ש "הצלת ראיה" – בחסות בית חנך עורים ירושלים.

הרב אביעזר בורשטין, יו"ר הנהלת בית חנך עורים
בכור מכלוף – יו"ר אגודת העורים בישראל
יוסף לורברבוים – ירושלים
נתן מרל – ירושלים

אנו מצטרפים לקריאה זו וכל המסייע למטרה הקדושה יתברך שיסייע לו מן השמים וקויים בכם והסירותי מחלה מקרבך. אכי"ר.

מרן הגאון רבי מרדכי אליהו שליט"א
הראשון לציון
הרב הראשי לישראל

מרן הגאון רבי אברהם כהנא שפירא שליט"א
הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני העליון

מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א
נשיא מועצת חכמי התורה

הגאון רבי יצחק קוליץ שליט"א
הרב הראשי וראב"ד ירושלים

הגאון רבי שלום משאש שליט"א
הרב הראשי וראב"ד ירושלים

קרן מילגות לתלמידי תיאטרון הוכרזה במלאת 80 לשמעון פינקל

מאת שמעון כאמט

בטקס חגיגי בבית הנשיא הוכרז אתמול על הקמת קרן שתישא את שמו של שמעון פינקל מוותיקי תיאטרון הבימה. מפירות הקרן יוענקו מילגות לתלמידים במוסדות לאמנות התיאטרון. הטקס נערך במלאת 80 לפינקל.

על אישיותו ופעלו של פינקל בתיאטרון דיברו נשיא המדינה, מנהל הבימה שמואל עומר, השחקן יהודה עפרוני, שהנחה את הערב, חנה מרון ונחום בוכמן. אהרן טלר דוברג, יו"ר אגודת הידידים של הבימה מסרה כי כבר נתרמו סכומים ניכרים לקרן.

פינקל השיב למברכים והציג בפני הנוכחים אחדים מ־150 התפקידים שגילם. בתום הטקס, שבו נכח גם ראש הממשלה, שמעון פרס, קיבל פינקל שי – ציור דמותו שייכלל בתצוגת הקבע של תמונות ותיקי הבימה.

שמעון פינקל

נעצרו תושבי כפרים מוואדי ערה שגנבו כבשים מקיבוצים

(ע). כנופיה שעסקה בגניבת כבשים וטלאים מדירים של קיבוצי העמק נלכדה על ידי המשטרה באזור ואדי ערה. בסוף השבוע נגנבו 35 כבשים מהדיר של קיבוץ רמת השופט. ובעקבות זאת נפתחה חקירה מקפת.

נעצר אחד מתושבי הכפרים בוואדי ערה, שאצלו נתגלו 14 מהכבשים. בעקבות חקירתו נעצרו עוד שניים מהכפר ואצלם נתגלו 9 כבשים, שנגנבו לפני מכפר הדרכים מקיבוץ דליה.

ערך את העמוד: אדריאל רייכגלד

Data General
a Generation ahead.

לאגף המכירות דרושים:

נציגי מכירות בכירים

1. לתחום הביטחון – לטיפול במיגזר הצבאי ביטחוני.
2. למחלקה המסחרית – לטיפול במוסדות ציבור ואירגונים גדולים.

הכישורים הנדרשים:
השכלה אקדמית ונסיון בתפקידים דומים.

נא לפנות בכתב עם פירוט קורות חיים ונסיון קודם ל"תים מחשבים", ת.ד. 325, בני־ברק.

team תים
מחשבים ומערכות בע"מ

TARO תרו
תרו תעשיה רוקחית בע"מ

לרגל הרחבת מח' פיתוח תכשירים
דרוש/ה

רוקח/ת

– בעל/ת נסיון של שנתיים לפחות בעבודה בפיתוח תכשירים פרמצבטיים.
– המועמד/ת המתאים/ה יהיה אחראי/ת לצוות המחלקה ונדרשים ממנו/ה כושר ניהול צוות עובדים ויכולת קיום יחסי אנוש טובים.

התנאים ייקבעו עפ"י כישורי המועמד.
נא לפנות בכתב למח' כח אדם, ת.ד. 10347 מפרץ חיפה 26110.
– סודיות מלאה מובטחת –

תרו-תעשיה רוקחית בע"מ
מפרץ חיפה ת"ד 10347, טל' 04-723257-9

solo

למחלקת ביקורת איכות
דרוש/ה

מבקר/ת טיב

עם נסיון בענף הקונפקציה
למשרה מלאה

סולו-מפעלי סריגה בע"מ
רח' הפלך 3, ת"א. טל': 824121 ליד איצטדיון בלומפילד

לביה"ס ערב לאקסטרנים

דרושים מורים

להכנת כיתות לבחינות בגרות
בשעות הערב במקומות ובמקצועות הבאים:

★ תל־אביב (טלפון: 03־460618): מתמטיקה 5 יחידות, פיסיקה 5 יחידות.
★ ירושלים (טלפון: 02־222375): מתמטיקה 3 יחידות ו־5 יחידות.
★ חיפה (טלפון: 04־641040): מתמטיקה 5 יחידות, פיסיקה 5 יחידות, דקדוק עברי.
★ באר־שבע (057־71690): מתמטיקה 5 יחידות.

מורים בעלי נסיון בהכנה לבגרות מתבקשים לפנות בדחיפות לטלפונים הנ"ל.
● תנאים טובים למתאימים ●

לרשת חנויות קלאס
לחנות בחיפה
דרושה

מנהלת חנות

ועובדות למשרה חלקית.

לראיון לפנות:
למשרד נחיב, לגב' רבקה אבל,
ביום שלישי 25.2.86, בין השעות 9.00–12.00, שדרות המגינים 86
קומה ג', טלפון 04־538047.

למרכז הגריאטרי בכפר־סבא

דרושים

מוסמכים/ות לריפוי בעיסוק

נא לפנות טלפונית 03־433447 או 03־433400 בין השעות 8.00–12.00

האזינו –
ל"זכרון דברים"
בשבת, בשעה 13.00
– בנושא –
"שליחות במחוזות הילדות"
יפתח טרגמן –
נציג תנועת העבודה הציונית באמל"ס

כשאריה הר אבן מחליט, אף אחד לא יעצור אותו!

א.ה.א. שיווק בע"מ, נוה שאנן 37 תל-אביב

טרטל אותה

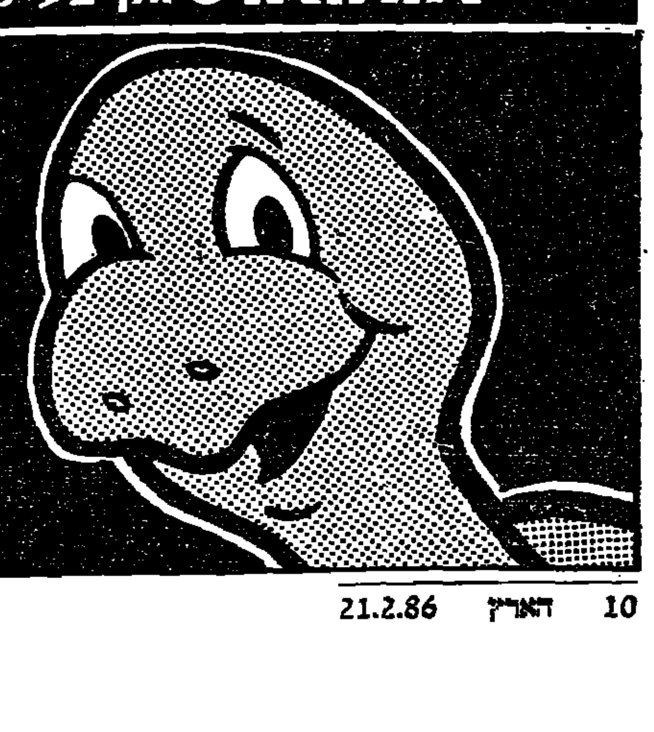

הארץ

יום ו', י"ב באדר א', תשמ"ו
21 בפברואר 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245־6, ת.ד. 275 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רח' נורדוי 20 טל' 601160־8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, הנהלת מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזוהה בתוכנן.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

חוסיין מתנתק מאש"ף

הצהרתו של המלך חוסיין בנאומו שלשום, שפירק המגעים שלו עם מנהיג אש"ף למען קידומו של תהליך השלום נסתיים בכשלון, השמיטה את הקרקע מתחת להערכות המשקיפים לפיהן השליט ההאשמי איננו מסוגל לוותר על השתתפות עם יאסר עראפאת. חוסיין הוכיח, הרף הפקפוקים, שהוא מסוגל לקבל את ההחלטה הזאת, והתיאור המפורט של מאמציו הממושכים, שנועדו להגיע לידי הבנה עם ראש אש"ף, מקנה משקל־יתר להכרעתו המטילה את האשם באי־הצלחתו, על כתפי עראפאת ועוזריו.

אמנם חוסיין התפאר גם עכשיו, כי דחה במשך שנה תמימה כל ההצעות האמריקאיות שיפעל בנפרד, ללא אש"ף וללא שאר הצדדים לסכסוך — סוריה וברית המועצות. הוא גם הקפיד להזכיר את החלטת ועידת רבאט משנת 1974 שהכירה באש"ף כנציג החוקי היחידי של העם הפלשתינאי, בין ארבעת היסודות למדיניותו. אבל גם נימה חדשה, שונה ומנוגדת, נשמעה בנאומו.

ירדן תמשיך, כך אמר, לעמוד לימין הפלשתינאים בגדה וברצועה, תוך ציפיה מהם כי "יוכלו לכוון את הצעידה לעבר דרך הישר". הוא הפציר בפלשתינאים שמחוץ לשטחים המוחזקים בידי ישראל, וכן במדינות ערב ובפורומים הבין־ערביים, לפעול "לפי המציאות הבאושה שנוצרה, כדי לא לאבד הזדמנות של פז לפתרון הבעיה הפלשתינאית".

מובאה זו מנאומו, נותנת מקום לפירוש כי המלך קרא למעשה לתושבי השטחים שיתנתקו גם הם מאש"ף ויסכימו לשלוח נציגיהם למשלחת משותפת עם ירדן, וכן קרא למדינות ערב שייפו כוחה של ירדן לפעול בזירה הבין־לאומית תוך התעלמות מהחלטת רבאט מלפני שתים־עשרה שנים.

דברים אלה של חוסיין נפלו על רבים מבין ערביי הגדה והרצועה כרעם; ואין לצפות שיתאוששו ממנו בין רגע. אבל הם אינם יכולים שלא להודות כי השליט ההאשמי עשה כמיטב יכולתו להתקרב אל עראפאת; גם יקשה עליהם להתכחש להכרה כי מפי הגבורה שברבת־עמון שמעו עתה מה שמנהיגי ישראל טענו באוזניהם כל הזמן. הכתם של חסימת הדרך בפני פתרון בעייתם הדבק כעת במישרין על ראשו של ראש אש"ף, ויהיה עליהם לכלכל את צעדיהם על סמך האבחנה כי התקווה לא תבוא מעראפאת ומחבריו.

שר הביטחון וראש הממשלה פנו אליהם תוך הבעת משאלה כי יסיקו את המסקנה ההגיונית מאכזבתו של חוסיין. יהיה עלינו להמתין תקופת מה לתגובות שקולות מצד מנהיגי הערבים בשטחים; ואם יתגלו אצלם עתה תולדות של התפכחות, רצוי מאד שריצ'ארד מרפי ואנשיו יימנעו מלהפריע בכך שיוסיפו לפעול במליצי יושר של אש"ף.

תקשורת לקויה בנאס"א

ואשינגטון (ע'ר, ע'צ). ועדת החקירה לבדיקת אסון המעבורת "צ'לנג'ר" הודיעה אתמול כי לוועדה נודע שמהנדסי טילים יעצו שלא לשגר את המעבורת באותו יום, אך שלושה מראשי סוכנות נאס"א לא ידעו על כך.

יו"ר הוועדה קרא אתמול את הודעת היו"ר ויליאם רוג'רס בה נאמר כי מהנדסי "טיוקול", יצרנית טילי ההאצה, הסתייגו מהשיגור בשל הקור המקפיא ששרר באותו יום, שיכול היה לגרום נזק לטבעות האיטום בטילים. "טיוקול" המליצה שצ'לנג'ר לא תשוגר, אך שינתה עמדתה עוד באותו יום, למרות התנגדות המהנדסים.

רוג'רס לא הזכיר את שמות ראשי נאס"א שלא ידעו על ההסתייגויות האלה.

משבר משבר ואין משבר

שבע סיבות טובות מדוע משבר הצמיחה יסתיים ככל משברי הממשלה הזאת

מאת יואל מרקוס

המשברים הממשלתיים שלנו דומים למחול הנפתח ב"הורה" קורע אוזניים ונגמר ב"מינואט" שכולו רוגע ותיקים. שלו למשל את המשבר של השבוע — משבר מס' 148 (או שמא מס' 172) בסולם קשל (בגלל הטוענים) או אולי בסולם ריכטר (בגלל היועצים), עשוי קרוב לוודאי גם הוא להסתיים לקראת בוסתר פשרה ובקול דממה דקה. כך קורה בדרך כלל אצל בני זוג ב"נישואי־נוחות". אין מה לעשות, על "פרשת הצמיחה" לא תיפול — לפחות לא צריכה ליפול — הממשלה, הרוטציה לא תופר. יש לכך כמה סיבות טובות:

א — אם אמנם התכוון ראש הממשלה ליצור משבר מלאכותי — ואיני מאמין בכך — על ידי נגינה על עצביו הקפיציים מצד התנגדויותיו הבלתי צפויות של מודעי, הרי זו טעות בחישוב. מודעי של היום איננו מודעי של פעם. קרה לו משהו. הוא טעם את טעמה המתוק של ההצבעה שמעניקה לו כהונתו באוצר. ועוד שר אוצר המאמין שהצלחות התוכנית הכלכלית היא כולה שלו. למודעי שאיפות להגיע בבוא היום לראשות הליכוד והוא מבטח כשר אוצר לאורך כל הקדנציה. הוא לא יתן עילה לפוצץ את הממשלה. צריך להודות שאלה ימים קשים למתנגדי הרוטציה — אי־אפשר לסמוך עוד לא על שרון ולא על מודעי.

ב — אם החבריה של פרס בצמרת התכוונו להפוך את נושא הצמיחה לתירוץ למשבר — וכזה אני רואה כן מאמין — יבוא כשידם על התחתונה מבחינה הסברתית. הם לא העריכו נכון את הליכוד, שהיתה לו הזדמנות, אחרי שטשטש את כלכלת ישראל ופרס ניצח על הבראת הכלכלה שהוא גרם, להאשים אותו ב"כלכלת בחירות". אבל מה לעשות שפרס והחבריה עזרו לליכוד לזכות בסיבוב ההסברתי על ידי "פצצת הצמיחה" שהקימה על הרגליים את כל העיתונות ואת רוב הכלכלנים נגד המערך.

ג — אין נושא זה בסיס מתקבל על הדעת למשבר. הליכוד הצליח להחדיר לתודעת הציבור את התחושה שפרס נותן בלהטי מפלגתו על שאינו עושה מספיק למען עצי ביתו (סולל בונה, קופת חולים, המושבים והקיבוצים). אך הליכה לבחירות על נושא זה, של עזרה ראשונה לסולל בונה וכו', שוודאי יתואר כאינטרסים סקטוריאליים, לא תוסיף קולות למערך.

ד — אין מחלוקת תהומית בין פרס למודעי בנושא הצמיחה. שניהם שואפים ליעד זה. וכדי לשם מה ריסנו, בלמו, מיתנו וייצבו אם לא כדי לצאת מהסטגנציה של המשק? בלשכת ראש הממשלה נרשמה כבר נסיגה מסויימת מהטון ה"מצוא" של פרס. הם מסבירים שכאשר פרס אמר "צמיחה עכשיו" אינו מתכוון לעכשיו־עכשיו. מה שהוא רוצה, לדבריהם, הוא להתחיל עתה ביצירת תשתית, "מערך אסטרטגי" תוך הסכם עם התעשיינים וההסתדרות. בלאו הכי תשתית זו תתחיל להניב רק בעוד שנה. משמע, שהוא רוצה להבטיח כבר עכשיו את מעורבותו בשלב הצמיחה שבהבראה, גם כשלא יהיה ראש הממשלה. אילו היה פרס יוצא עם כותרת הצמיחה בפחות פתאומיות ולא מודיע על כוונותיו לשר האוצר רק כמה שעות לפני כינוס ישיבת המרכז, אולי לא היה מתפתח כלל המשבר. מאחר שהוויכוח הוא בעיקר על עיתוי והסבסיקה — קשה לשער שלא תימצא נוסחת הפשרה.

ה — צריך להודות שהצמד פרס־מודעי הוא סיפור הצלחה לא פחות מזה של הצמד פרס־רבין. פרס יכול לטעון שבלעדיו לא היתה הבראה ומודעי יכול לטעון שבלעדיו לא היתה. ושניהם עשויים להיות צודקים. שכן ספק אם מודעי בלי ראש ממשלה כפרס ופרס בלי שר אוצר כמודעי היו עושים מה שעשו בנסיבות הקיימות. יש אפילו שותפות גורל מסויימת בין שניהם בכך שהשניים נתונים במטר ביקורת במפלגותיהם בנושא הצלחתם המשותפת. זוהי כימיה בין שני חומרים מנוגדים. זה פועל טוב לפירות הוריקות ועשוי להמשיך לפעול.

ו — לא כל מה שפרס עשה נובע מרצון לסכל את הרוטציה. קודמת הרוטציה עשה לו במידה מסוימת שמול שכן היא מחשידה כל מהלך שלו אפילו נעשה לטפו של עניין. לא מעט אשמה בכך צמרת מפלגתו שמהיום הראשון לממשלה זו "מתווכחת" איך לא לבצע הסכם שנחתם כדת הדין. אילמלא היו מדברים כל כך הרבה ואילמלא היו נותנים לו הרבה עצות איך לא לקיים את ההסכם, פחות היו חושדים כיום בפרס והיו מגדילים את סיכוייו לא לבצע, בסופו של דבר, את מה שהם רצו. עתה זה כמעט מאוחר מדי. איש אינו יודע מה באמת רוצה פרס, אבל רצוי לקחת בחשבון את האפשרות שהוא פועל כפי שהוא פועל מהסיבה הפשוטה שלא עולה בדעתו לא לקיים את הסכם הרוטציה.

ז — לבסוף, הציבור די מרוצה מממשלה מחזה זו, על כל מיגבלותיה, כי היא עשתה כמה דברים. הוא לא יאהב הפרת הסכם גם משום שעוד לא גמר בנפשו אם מוכן הוא לתת לאחד משני השותפים רוב לשלוט לבדו. משבר השבוע לא שינה את המצב וגם לא שינה את האופציות. גם בשל כך הצמיחה לא צריכה להצמיח משבר.

* * *

הנושאים, שבגללם עשוי היה להתפתח משבר אמיתי, נותרו, מסיבות שאינן תלויות במולידים, כעוברים שלא נולדו. לעומת זה, כל תמיכות לפברק נושאי מחלוקת מלאכותיים יצרו הרבה כותרות ראשיות בסולם קשל ובסולם ריכטר אך נגמרו במינואט. ואנחנו 233 יום לפני שמיר יהיה ראש ממשלה. מסקנה: אם הרוטציה לא תתבצע בסופו של דבר, וזה בהחלט אפשרי, היא לא תתבצע בלי תכנון, בלי "תתסוך", בלי תחבולות — כך, כרעם ביום בהיר, אולי תוך כמה שעות — לפי תסריט שאיש לא חשב עליו. ככה זה אצלנו: דרמות גדולות באות אלינו כמעט תמיד ב"פוקס".

המאבק באזור הביטחון

הסיכום הצבאי מלמד שניצחה התפישה של הישענות על צד"ל ועל רצועת ביטחון

מאת זאב שיף

חטיפת שני חיילי צה"ל על ידי אנשי חיזבאללה מתוך אזור הביטחון שהקימה ישראל בדרום לבנון עוררה מחדש את השאלה לגבי עתידו של צה"ל בתוך רצועת הביטחון הזו ואת כדאיות קיומה בכלל. אזור הביטחון במתכונתו הנוכחית החל לפעול לפני כשמונה חודשים כאשר השלים צה"ל את נסיגתו הפורמלית מלבנון ב־10 ביוני 1985. המדובר בנסיגה פורמלית משום שברור כי צה"ל ממשיך לקיים רשת פעילות מסויימת ברצועת הביטחון הסמוכה לגבול. אין הוכחה טובה יותר לכך מאשר חטיפת שני החיילים שנכשפו עם אנשי צד"ל במכוניות אזרחיות עם מספרים לבנוניים וכן את העובדה כי חודשים אחרי הנסיגה נהרגו שני חיילי צה"ל באזור הביטחון. צה"ל אינו מכחיש את דבר פעילותו המבצעית באזור הביטחון אך מדגיש כי היא מוגבלת. הנסיגה המאסיבית מלבנון השלמה ביוני 1985. מקורות לבנוניים טוענים כי צה"ל ממשיך להחזיק באזור הביטחון כאלף חיילים בסמוך למעברים בין הרצועה והשטח שמצפון. אין ספק כי לצה"ל יש שליטה מבצעית עקיפה על אזור הביטחון. אין זו שליטה הדומה לזו של הסורים על שטחי הבקעא המוחזקים על ידי כוחותיהם, אך בהתחשב במספרים הקטנים יותר של אזור הביטחון ברור כי הכוח הדומיננטי באזור זה הוא צה"ל והוא מהווה משענת לצבא דרום לבנון בראשותו של גנרל לחד. אין זה שטח שבו מתגבשת הריבונות הלבנונית במלואה. אך זו אינה קיימת גם בבירת המדינה, בבירות, וגם לא בבקעת הלבנון.

שמונה חודשים לאחר שהוקם אזור הביטחון ניתן לעשות סיכום ראשון. עלי להודות כי תחילה הייתי ספקני באשר ליכולת עמידתו של צבא דרום לבנון מול הלחץ הצבאי של המיליציה השיעית של אמל. הערכתי היתה כי מהר למדי יצליחו כוחות אמל בסיועם של הסורים לגרום לכך שצה"ל יתערב בשטח ויבוא לעזרת כוחותיו של גנרל לחד וכך ניגרר לפעילות צבאית מאסיבית מחודשת בלבנון. הסיכום הנעשה כיום, בעקבות חטיפת שני החיילים, מלמד כי מבחינה צבאית התוצאות הן שונות. כך עולה מסיכומים מספריים, מעובדות בשטח ומתגובות של הצד השני, בעיקר של השיעים על קבוצותיהם השונות.

מבחינת האבידות הישראליות מתברר, כי בתקופה האמורה נהרגו שני חיילי צה"ל בעת שחוליה של אנשי אמל עלתה על מארב של צה"ל באזור הביטחון. בקרב נהרגו גם שלושה מאנשי החוליה. בנוסף לכך היו לצה"ל בתקופה זו 6 פצועים באזור הביטחון. אזרחים ישראליים לא נפגעו כלל אף שמאז הנסיגה נורה מספר לא מבוטל של קטיושות לשטח ישראל. בסך הכל היו מאז הנסיגה 20 מקרי ירי, לרוב מהגזרה שמצפון לאזור הביטחון. בגלל המרחק וקשיי התצפית התקשו היורים לפגוע. ב־19 מקרים לא היתה כל פגיעה ולרוב נפלו הרקטות בשטחים פתוחים. במקרה אחד, ב־2 בינואר, נגרם נזק למכוניות כאשר פגעה רקטה בקרית שמונה. היורים היו בדרך כלל מאנשי חיזבאללה, ממיליציה נאצריסטית־סונית בצידון או פלשתינים. בשני מקרים בלבד (כולל הפגיעה בקריית שמונה) נראה כי היורים היו אנשי אמל. ייתכן מקבוצה אופוזיציונית. בכל מקרה, ההערכה היא כי רצועת הביטחון מכבידה על ירי הקטיושות.

גם עמידתו עד כה של צבא דרום לבנון מול התקפות עליו מראה שאין ידו על התחתונה. מחישוב כולל של הנפגעים באזור נראה כי צה"ל הצליח לגרום יותר אבידות לצד השני מאשר האבידות שנגרמו לו. גם הנזקים שנגרמו לכפרים שבחזקת אמל רבים מן הנזקים שנגרמו לכפרים שבחזקת צד"ל. צד"ל הצליח להדוף התקפות כבדות בכפרים נוצריים שמחוץ לאזור הביטחון (ליד פאלוס וליד ג'זין) למרות שכבודות אלה הוא פועל מתוך ידיעה ואזהרה כי צה"ל לא יחוש לו שם עזרה ישירה במקרה של התקפות. מקרב השיעים המשרתים בצד"ל ובעיקר במשמר הלאומי שבכפרים באזור הביטחון רבו העריקות. אך בסך הכל הצליח מפקד צד"ל לקיים את המיליציה שלו. זוהי הצלחתו למרות שהוא מקבל סיוע מאסיבי מצה"ל, כשם שאמל מקבל סיוע כזה מהסורים.

תחושת הסכול

על מנת להשלים את הסיכום הצבאי הזה עלינו לבחון גם את התחושות בצד האחר. אצל השיעים, ובפרט בקרב מנהיגי אמל בדרום לבנון. אלה מדברים בפירוש על כשלונם למוטט את רצועת הביטחון שהקימה ישראל ועל אי הצלחתם לערער את המיליציה של לחד עד כדי הבאתה לכלל פירוק. לכן הם קוראים להערכה מחדש ולהחלטות חדשות כיצד לנהוג בעתיד. הערות הסובה לכך הם דברים מפורשים שאמר מנהיג אמל בדרום לבנון דאוד דאוד. בראיון ארוך שבעתון הלבנוני "כיפאח אל ערבי" טען כי כיום אין התנגדות לכיבוש בדרום לבנון. הוא דוחה את דברי הטוענים שאי אפשר לנהל בהצלחה את ההתנגדות לצה"ל, כפי שהדבר נעשה בעבר. בגלל קרבתה של רצועת הביטחון לישראל. לדבריו אפשר לנקוט באותן השיטות המבוססות על התנגדות עממית. אך זו אינה קיימת לטענתו בדרום לבנון. רוב הפעולות נגד צה"ל נראות בעיניו בלתי יעילות משום שכמעט ולא נגרמות אבידות לצבא הישראלי בעוד שלאנשי ההתנגדות הלבנונית יש נפגעים רבים. ירי הקטיושות לעבר ישראל, דבר שהוא מתנגד לו. לא הכביד עד כה על ישראל והזיק יותר לתושבי הדרום. לדבריו במקום מאבק יעיל עוסקים ארגונים רבים בפעולות ראווה. הכוונה כנראה לפעולות ההתאבדות המבוצעות כיום בעיקר על ידי המפלגה הלאומית הסורית וגורמים שמאלנים, לרוב תמורת תשלום. אין פלא שתחושת תסכול זו בקרב מנהיגי אמל דירבנה אותם לחפש ייעוץ מקצועי אצל כמה מהארגונים הפלשתינים. יש הוכחות כי בכמה התקפות על מוצבים של צד"ל שיתף אמל לוחמים מארגונו של ג'יבריל וגם מאנשי החזית העממית הדמוקרטית. אנשי חיזבאללה, לעומת זאת, חיפשו שיתוף פעולה עם הפתח של עראפאת: שני ארגונים שאמל מונע את פעילותם בדרום לבנון מחשש שיאבד שליטה על הנעשה.

תחושת התסכול הזו מוצאת את ביטויה גם בפרסומים הרבים שמקדישה העיתונות הלבנונית לרצועת הביטחון. בניגוד לחוסר העניין שמגלה דעת־הקהל הישראלית בנושא (אלא אם מתרחשים שם תקלה ויש אבידות לצה"ל), מרבים הלבנונים לטפל בשאלת המשך הכיבוש הישראלי בדרום לבנון ומרבים לתאר את הלחצים הקשים שמפעילים צה"ל וצד"ל על האוכלוסיה הלבנונית: גיוס בכוח של צעירים, גירוש המסרבים להתגייס, עונשים קיבוציים (כמו גירוש תושבי הכפר כונין שפעמיים כבר מנעו שיבת תושביו), הגליות, פיצוץ בתים והטלת עוצר. תיאורי אימה מוקדשים למתקן המעצר של צד"ל בעיירה חיאם. מקום נכבד מוקדש לנזקים ולאבידות מהפגזות של צד"ל על כפרים מצפון לרצועה. נושא שעליו ידוע מעט מאד בישראל.

מצב המעטן הומר־נפין

תיאורים אלה הם הוכחה נוספת כי הלחץ הצבאי בא מכיוון צה"ל ולא ההיפך. אך זוהי גם הוכחה כי הרגשות האנטי־ישראלים בדעת־הקהל בדרום לבנון ובלבנון בכלל מעמיקים. יש בכך כדי להסביר את הקריאות הרבות בלבנון למנהיגי אמל לשנות את הגישה ולא להיבגע עוד מתגובות נגד "יהודים ישראליים בגליל". במלים אחרות, כבר הינה צבאית הסיכום עד כה הוא לטובת צה"ל ולטובת התפישה של אזור הביטחון. אך זהו סיכום מן ההיבט הצבאי בלבד. רבים בהכודים ואנשי הביטחון מסבירים כי לטווח ארוך היה רצוי מאד כי ייבצא הסדר בין ישראל ותושבי הדרום השיעים בהנהגת אמל. אלא שלדעתם טרם הגיע הזמן להסדר כזה. לדבריהם אין אמל מסוגל לקבל על עצמו את ניהול ההסכם. הטענה היא כי אילו היו מאפשרים לאנשי לחלוס עד לגבול הבינלאומי (בלא הסכם בין ישראל הארגון) במקום צה"ל, לא היה אמל מסוגל לעמוד בלחץ חיזבאללה, הפלשתינים וכל אותם גורמים המבקשים לחדש את ההתקפות על ישראל. כמה מאנשי הביטחון מוכנים להודות כי בהכבד הקצב הקיים טמון הזיהוי־פצץ רב והוא עלול להביא לידי כך שהגישה המתונה של מנהיגי אמל בדרום תישחק הארגון ייסחף אחרי הקיצונים ואחרי חיזבאללה.

תפישתם של דאוד דאוד ומנהיגים שיעים אחרים בדרום לבנון, כולל מנהיג דתי כמו האייתולה עבד אל אמיר קבלאן, היא שהמאבק נגד רצועת הביטחון וצה"ל צריך להתנהל רק בתוך הרצועה וכי יש להימנע מפגיעות בישראל על מנת למנוע סבל מתושבי דרום לבנון בשל תגובות ישראליות. אנשי חיזבאללה טוענים ההפך ואינם נרתעים מסבל שייגרם לתושבים. אלה נעזרים בלחץ איראני. משלחות של אנשי סיעה איראנים באו לביקור בדרום לבנון והתקבלו בין השאר אצל דאוד דאוד. משלחות אלה רמזו שהסיוע הכספי מאיראן ייפסק אם מנהיגי אמל לא יתירו לחיזבאללה לפעול ויעמדו בסירובם להתפשר עמו. עד כה עומדים מנהיגי אמל בסירובם ומוסיפים לדבוק במדיניותם המתונה יחסית. הם כועסים מהארגונים הפלשתינים להקים תשתית צבאית חדשה בדרום לבנון ולאחרונה אף ביצעו עריכות מעצרים בקרב קומוניסטים בדרום לבנון שסייעו לפלשתינאים לשוב בכוח צבאי לאזור. השאלה היא כמה זמן תימשך מדיניות זו, האם לא יגרר אמל לבסוף אחרי קיצוני חיזבאללה בדרום לבנון כאשר יצדיך מחדש את יחסו לצה"ל ולאזור הביטחון של ישראל?

עלינו להיזהר שלא לדחוק את אמל להידרדרות החיזבאללה והקיצונים. הפריקות הנרחבות של צה"ל נועדו בראש ובראשונה להבלת ההסופים, ואחרי שלא יהיה כיעדם זה ויהפכו את צה"ל שוב לצבא כיבוש.

המרכיב החסר: התמדה

היעדרו של יסוד חיוני במדיניאות, ההתמדה, מחבל בכושר הפעולה הישראלי: שלוש דוגמאות, ולא מן העבר, להמחשה

מאת א. שוייצר

בן גוריון העיד פעם, כי עם ישראל ניחן בכשרונות רבים וגדולים; אך חסר לו הכשרון הפוליטי. אם מעיינים יותר מקרוב באמירה זו מתגלה, שלא היסוד האנליטי של המדינאות חסר, וגם לא הכושר להעריך מצב בריאליזם פקוח עיניים. מה שחסר הוא היכולת להגשים, יכולת המורכבת מן היכולת לגיוס הסכמה יציבה במדיניות האמורה להינקט ולהתמיד בהגשמתה.

לא זה המקום לעסוק בניסיון לבסס דעה זו של בן גוריון, או לנתח את נימוקיה. אם מדובר בליקוי תורשתי, או בתוצאה של נטייה לחשיבה מופשטת, או שמא בהיעדר, במשך היסטוריה של אלפיים שנה ויותר של קיום מהלכתי הכפה על בעליו את הצורך בעשיית מדיניות בפועל. במקום כל אלה מוטב לפנות להדגמת הליקוי בשלוש דוגמאות הלקוחות מן המתרחש בזירה הציבורית בזמן האחרון: הכוונה למדיניות הכלכלית, היחסה להשגת הסדר בגבול המזרח, והמדיניות כלפי דרום לבנון.

* * *

אין כיום חולקים רבים על ההערכה, כי המדיניות שננקטה בידי אשתקד, הצליחה במידה בלתי־משוערת מראש בכבישת האינפלציה. מה שפחות הרך להודות הוא, כי הסוד האמיתי של ההצלחה נעוץ פחות ברעיון המונח ביסוד המדיניות — רעיון פשוט וגם, כמו מרבית הרעיונות המדיניים המוצלחים — מאשר בהגשמתו הרדיקאלית וחסרת ההתחשבות. היתה זו מדיניות כוחנית במובנה הזוהר של המלה, המרץ והנחישות־הדעת שנשאו אותה, החזיקו מעמד לא יותר מחמישה חודשים.

הרעש שקם עתה סביב השינויים המתבקשים במדיניות זו, היה בעצם צפוי מראש. אך התמדה נחוצה לא רק כאשר הציבור כנוע משלים, אלא גם כאשר מבצע המדיניות נתבע לשלם את מחירה מול תביעות תקיפות להקלה בעול. והשאלה המתעוררת איננה נוגעת לתיקונים שוליים, שהם גם נחוצים וגם משתלבים בביצוע נאות, אלא במה שפוליטיקאים הגדירו כתפנית, שבלעדיה, יורד המשק לטמיון. חלק מן התביעות לשינויים הם פרי חוסר הבנה, חלק אחר נובע מאינטרסנטיות חסרה בושה. לעומתם, אין התייצבות מצד של מי שהוליכו על מדיניות של דפלציה עזה וכוונתה היא להתייצבות מנומקת — להבדיל מסיסמתית — שמקורה בידיעה, כי מדיניות אשר אין מתמידים בהגשמתה, סופה להתנדף, פשוטו כמשמעו.

* * *

הוא הדין ביוזמת השלום. לא רק הישראלי המצוי, אלא האליטה המדינית והתקשורתית, קיבלה בכבי עין הבאה מוכיססית את אי־הצלחה במשיכת המלך חוסיין לתהליך המוביל להסדר בגבול המזרחי — והדברים אינם אמורים במי שמלכתחילה התנגד לעצם היוזמה. רבים רצו בהצלחה ועודדו את ראש הממשלה במאמציו — אך כשקם להם מכשול, מיהרו לסתום עליהם את הגולל. האולם, מסקנתם זו נמהרת גם לגופו של עניין.

שכן היוזמה עצמה, הגם שלא השיגה בינתיים אחד את יעדה המוצהר, היתה עמוקת ושינתה, ולו במשהו, מוסכמות של המדיניות הישראלית כלפי ירדן והפלשתינים. יתר על כן, היא שיפרה את מעמדה הבין־לאומי של ישראל, בהציגה אותה כמדינה, המחפשת מוצא ממעגל המלחמות, הטרור והייסורי. אפשר שאין לצפות מן הישראלי המצוי שיחדור אל מתחת לפני השטח, שכן מתוחים רק הישגים שאפשר להפקידם בבנק. אך אפשר היה לצפות מן הקהילה הפוליטית, לרבות הפרשנים הפועלים בתחום הציבורי, שיעמדו על טיב המדיניות, ידאו נכונה את קשייה, ויעודדו — אם הם מסכימים לכיוונה הכללי — את ראש הממשלה להמשיך במה שהתחיל. גם במקרה זה, נעדר יסוד ההתמדה: ההידרדרות, ם הקשיים, לרבות אלו שהיו חזויים מראש, התגלתה כחזקה יותר מן ההשקפה, אף שזו מעוגנת היטב בהערכות מצב ובמסורת פוליטית בעלת מעמד וותק.

* * *

לבנון: כאשר יצא צה"ל מארץ זו, ששכבותה היא אחת מן המכות שדגודל הנחית על ישראל, היתה הסכמה רחבה בנחיצותו של אזור ביטחון, מן מכשול קדמי, שנועד לעכב, או לשבור מראש, פעולות איבה נגד צפון ישראל. גם בעת ההיא, היו שהתנגדו לתפיסה זו ולמדיניות הנגזרת ממנה. אך בחודשים שחלפו, הוכחה יעילותו של אזור הביטחון, לרבות ההגנה הניידת עליו — ומכל מקום, מבקריו באלשו דום. הנה עתה די היה בתקרית, שעם כל הצער שהיא מעוררת, היא כמוף קטן במלחמה על שלום הגליל — כפשוטה במקרה זה — ואיננה ראויה שאנשי מדינה וכותבי מאמרי מערכת יעוררו בעטיה מחדש את הוויכוח סביב המדיניות שנקבעה מאז אמצע 1985 להסכמה מפורשת או אילמת.

צריך לקוות — נראה, כי זו איננה תקוות שווא — כי מקבלי ההחלטות לא יתרשמו יתר על המידה מהתהוויי מינות בקול רם של המתנגדים לתפיסה המונחת ביסוד אזור הביטחון. מדינה איננה יכולה להתנדנד בין החלטה להירתעות; מדיניות שאינה עמידה בתקלות, יהיו כאובות כאשר יהיו במישור האישי, איננה ראויה לשם מצלצל זה. אם, לצד כל הספקות שליוו בדמנו את ההחלטה לכונן אזור ביטחון, היא התקבלה בקהילייה הפוליטית ובציבור, כדין שתישאר בתוקפה גם עכשיו, לאחר שהתעמדה במבחן באופן ראוותני. אך בשביל זה נחוצה התמדה, אשר היא, כאמור, אינה הצד החזק של המדיניאות הישראלית. ולא רק וראי שחורות מלידה עלולים לחשוש גם בעניין הלבנוני מפני קיום הקללה מן התורה: "ורדף אותם קול עלה נידף".

פואבלו אנגלזי בדימונה

מה אפשר ללמוד מכך שבעיר מדברית בונים קוטג'ים אשר גגותיהם המחודדים נועדו במקור לנקז שלג?

מאת גדעון סאמט

אתה רואה שיכון של שורות בתים דו־קומתיים עם גגות מחודדים חוויות בצבעים עזים ושומע שקוראים לזה כאן קוטג' אנגלי. קצת מוזר, כי לא זו בלבד שאתה, כמובן, לא בעיירה בריטית — שגם בה הגגם היה נראה חיקוי חריג — אלא לפניך עיר מדברית בדרום הארץ שרוב בתיה שיכונים ישראליים אופייניים בשממונם. לכאורה, מבצע אריסטוקרטי שבא לגוון, למעשה, בלבול יוצרות פאתטי.

מה שנראה כתעוזה אדריכלית היא בעצם מוצר שעטנז של משרד השיכון וביטוי להומצה פואבלו אנגלזי, בביטוי הכללי של פואבלו אספניול בערי החוף, מעין דימוי ישראלי של משהו שאמור להיות אחר, אירופי. אבל המעט האנגלי הזה, שגגותיו המשופעים מאד נועדו במקור לנקז זרמי גשם עז ועריימות שלג, שרוי כאן ליד שרידים של טורי השיכונים המופזים והבלים משמות המושבים. מסביב מתגוססות תוצאות הבנייה המבוצעת של משרד השיכון גם בתקופה שלאחר מכן.

זאת איננה אנגליה, אבל גם לא בתים, אשר הועיד איזשהו חן עירוני בה מפוצה על־ידי גרויות התושבים להיות במרכז הארץ. כאן דימונה, הגדולה בערי הפיתוח בארץ ומהטובות שבהן. אתה רוצה בלבך שתצליח לגדול ולהיות בשביל רבים אלטרנטיבה מושכת לאיכות העירונית של מרכז הארץ. אבל ביקור בה, בעוד היא מציינת שלושים שנה לייסודה, הופך למפגש מעורר מחשבה על הסיכוי שלה ושל הנגב למשוך אליהם אנשים.

* * *

אפשר להרעיף עליה שבחים בשפע. באמת הכל שמחות והולכו להתפעל מסיפורי ההתחלה האומללה של צריפים אחרים, טוכי סופות־חול, עם כמה עשרות משפחות מצפון אפריקה שהועברו מנמל חיפה בו ביום אל חוד בירות. עכשיו יש שם כמעט 30 אלף תושבים. הרבה השגים מרשימים. ביקור בדימונה יכול להיות מבהנה את משתבלב. הוא גם מסויר.

כשאומרים לך שם שאולי מוטב לחסל את העיירה שורות ולהעביר את תושביה לדימונה, הדאגה מתעוררת. לא רק לגבי העיירה הקטנה ועתידות הקשיים. אם מיכוה מפתכי דימונה מעלה על דעתו שהגיע אולי הזמן לחסל את שורות, הרי זה בגלל שהסיכוי שלה להציע חיים סבירים מוטל בספק גם בעיני האופטימיים של הנגב, ולא רק בגלל משבר תעסוקה זמני. החיים בשורות עלובים, נעודי חן ונתונת. אבל גם דימונה, על כל השגיה, מעוררת שאלות: האם המקום הזה יכול להיות מושך בשביל הפוטנציאל האנושי הטוב שהוא מקווה להשיג, מבלי שיצליח להעניק תמורה מיוחדת של איכות החיים? שאם לא כך, אולי כל הרעיון הזה של פיזור האוכלוסיה אל הנגב וערי הפיתוח הוא תקווה הלולה.

דווקא בגלל שדימונה רשמה הצלחות רבות, יש מקום מרפריים בנוף העירוני שלה. למבקר, יהיה בעל הרצון הטוב ביותר, קשה להתרשם מה ישכנע לבחור בה ולא בחולון או בגבעתיים. על אף המאמצים לעצבותה מקום טוב לחיות בו, דימונה נותרת יותר עם אחורות מהעיירות הפחות מוצלחות מכבה, דמבי־ישכוב בעיירה.

היא טבועה בחותם של תכניות משרד השיכון הכופה עליה, כמו על ישובי פיתוח אחרים, את טעמו הזול, הגס, הרווח. ככל שהיה רוצה, ראש העיירה אלי הללי, מנהיג מקומי מוצלח, אינו יכול להזמין אדריכלים ומתכננים שיחרגו מתכתיבי הנוהל־נפש של הבנייה הציבורית. את הפואבלו אנגלזי קיבל מהביורוקרטים של משרד השיכון. זוהי העין כהווה בעוד־תת עליפי המרשגים שלהם, כמו הנוי הגוודני הראוי לעיר האפורה ההיא שם. שכן שיטה הרפנית של רימוז מבוריות קובעת שהמימון לבנייה יבוא יחד עם התכנית של רודני הטעם הרע במשרד השיכון.

כשנוספת עכשיו לדימונה, מקהלה בתנופה של יהודים משווייץ שהיתנו את מענקם בתכנון על־ידי אדריכלים ראויים לשמם. כך מוקם שם קונסרבטוריון יפהפה. מה, לכל הדוחות, חייב היה למנוע מדימונה להיות מלאה בדוגמאות יפות כאלה של בנייה. מדוע במשך שנים של בנייה יש מאין, ההחמצה ההדרגתית לעשות את העיר למקור משיכה אסתטי בשביל אותו סוג של תושבים שלא יסתפק אף פעם בפחות מזה.

דימונה, ולא רק היא, היתה יכולה לצמוח יפה הרבה יותר. לנצל את הנכל הכבר של שנות הבנייה הראשונות ושאר אילוצי העבר. במקום השטאנצים, מזי רוח הארץ ועד צפונה, המבצבות סחות־הטעם על תכתיבי מכרד ממשלתי. יכולנו לקבל עירות שתכנונן גבוה, רב השראה יותר.

מקור משיכה אמיתי לאנשים לא מעטים שאין להם עניין בעוד מקבץ רחובות די כאובקים וסיח כתקלף מריבועי שכונים, בסביבה מדברית לא קלה. שהיו מתפתים אולי ללכת אל גרסה עירונית רעננה ובעניית. בעוד היה ניסיון כזה. הרזגבה המוכחקת, אם גם שונה בתנאיה, היא עיר־החוררים בגליל.

בגיל שלושים, דימונה היא עדיין תוכנית להתכבה של האפשרות הזאת. הרי אני יודע שעוב יבואו בטענה מדוע תמיד כותבים רעות כשאפשר להסתכל על השגים. כן, יש הרבה כאלה בדימונה. אלא שהתוצאה הכוללת שם כאילו מעוצבת על־פי קוד גנטי ישראלי שהכתיב לא רק את ההצלחות אלא גם את הפגמים האסתטיים הברוגזים כליקד, את חוסר ההדראה בתכנון, את מה שהופך את פניק של עיירות הפיתוח לחדזיון כה בלתי מרשך.

אם עיירות פיתוח בנגב בהבטסות אין זה רק, אפילו לא בעיקר, בגלל שיש שם עכשיו אבטלה ומצוקה כספית. אם מצפה רימון נעשתה לעיר רפאים ואיננה רחוקה בדיבורי החיסול האמורים על שורות, הרי זה בבידה יבוא כיוון שתבונתה הלקוי. לא רק מיקומה. עשה אותה למקום שאין רוצים לגור בו. שלושים שנה לדימונה הם גם מאה שנה להולדת בן־גוריון. החזון שלו, סליחה על הביטוי, לאכלוס גדול של הנגב יהיה כשאלה חסודה אם הנגב הזה יימשך. אם עיר בדימונה, בעלת פוטנציאל טוב, תהיה התוצאה המוצלחת ביותר שאליה אפשר להגיע.

יפשיט להגנע את יובלותיה. לשמוח בהצלחותיה, אבל יקה את זה מרחוק. יאמרו עליה אנשים טובים, כמו על ניו־יורק להבדיל: מקום טוב לבקר, אבל לא לגור בו.

פולגת

רשת חנויות

50% הנחה עד גמר המלאי

• ליידי בגיר:
חליפות, חצאיות, מכנסים.
• שמלות יבוא וייצור מקומי.
• מעילי נשים יבוא.

polgat
chain stores

תהליך השלום: הרבה מחותנים בלי חתונה

הרבה אבות יהיו לה, לכישלונו של תהליך השלום שנפתח לפני שנה בפגישה בין חוסיין לערפאת ברבת עמון והסתיים החודש במקום שבו נולד. מסעות יאסר ערפאת בין ירדן למצרים היו אך פרפורי הגסיסה האחרונים של הזדמנות שהוחמצה. שוב תוכח כי דרוש מישהו אמיץ, תמהוני, כמעט "מת־אבי", כמו אנואר סאדאת, כדי להעמיד את ישראל וירדן מתחת לחופה.

חוסיין הסביר בפגישה שקיים בנובמבר עם יצחק רבין בפאריס שאין הוא יכול להרשות לעצמו לוותר על אף שעל ללא ברכתו של אש"ף. בפגישתו האחרונה עם ערפאת, התברר למלך שעם אש"ף, תהליך השלום לא יכול לזוז אפילו שעל אחד. שלוש הנקודות של ערפאת מלמדות — כדרישתו של סאדאת לקבל את כל סיני — כי אין משא־ומתן ללא תנאים מוקדמים. הדרישות שמנה ערפאת כתנאי לאי־מוץ החלטות האו"ם 242 ו־338 מדברות גם על מדינה עצמאית לפלשתינים.

באחרונה הוסרו בוואשינגטון ובישראל הספקות האחרונים באשר לתפקיד השלילי שמשחקת מוסקווה בתהליך. השליח האמריקאי ואנס קלוואריוס סיפר לשר החוץ יצחק שמיר על שלוש פגישות (לפחות) שקיים ערפאת עם שגריר ברית המועצות ברבת עמון. לאחר כל פגישה עם המלך, מיהר מנהיג אש"ף לבניין השגרירות הסובייטית. לאמריקאים אין ספק שערפאת שמע שם "נייט" ב"נ" רבתי. אחר כך נסע ערפאת למצרים והצליח שוב להוציא את המלך מכליו. השליח קלוואריוס נאלץ לדלוק אחרי מנהיג אש"ף עד לקאהיר כדי להזהיר את הנשיא מובארק. בוואשינגטון חששו שערפאת יזין גם את הנשיא המצרי בדיסאינפורמציה אודות הסכמות כביכול בינו לבין האמריקאים. קלוואריוס נאלץ למהר אחר כך לשמיר כדי להרגיע שלא חל כרסום בעמדות הממשל. הכל בחוששים בקהיר והעיסה דביקה.

הערכות בירושלים ובוואשינגטון מלמדות כי חוסיין ומובארק אינם מהמרים עוד על שמעון פרס. המלך הירדני מאמין, על־פי דיווחים מעבר לירדן, כי הרוטציה תקדים את פריצת הדרך בתהליך השלום. הזמן אינו דוחק עוד. אף אם יקרה הלא־צפוי ותימצא דרך לזמן את הוועידה הבין־לאומית, חוסיין אינו מאמין שפרס יספיק לקבוע עובדות ששמיר לא יוכל להן בבוא יומו.

פרס נותר אישא עם כמעט שני מיליון ערבים בשטחים וסיפוח זוחל. ההכרזות על "האצלה" ו"ממשל עצמי" לא רק שאין להן כיסוי בחיי היום־יום בשטחים, הן גם הרתיעו משתפי פעולה בכוח. ראש הממשלה מנסה עתה לגבש תכנית פעולה שקטה שתתקבל על דעתו של יצחק רבין ולא תרגיז את הליכוד. הצהרותיו של פרס בעניין הממשל העצמי לא תואמו עם שר הביטחון ותגובתו של רבין לא איחרה לבוא. באיחור מה זומנה פגישה בין השניים ושם לובנו הדעות. רבין אף ניאות עקרונית להחזיר לתושבי השטחים כאלפיים דונם שהופקעו לצרכי ביטחון ולא נוצלו מעולם. עתה יצטרך פרס להחליט במה לבחור: בהקמת ממשל עצמי בלי הצהרות, או בהצהרות בלי ממשל עצמי. כך או כך, לשמצטוט המדיני צפויים ימים לא קלים.

נביל אל־ערבי (מימין), ראש המשלחת המצרית: משחקים על זמן

מטאבה לדיר אל־סולטן

בשיחות הרצליה היו סימנים לכך שהמצרים משחקים על זמן. ראש המשלחת שלהם, נביל אל ערבי, אינו ממהר לנסח את שטר הבוררות. אחד ממשתתפי הדיונים העריך כי המצרים סופרים את הימים שנותרו עד ל־16 באוקטובר. לדעתו, הם חוששים שמתוך משרד ראש הממשלה יוכל שמיר להשתמש בהליך הבוררות כשוט מונף על הנורמליזציה. מאמר בעיתון מצרי שיעליב אותו יוכל לשמש עילה לשליחות הבוררים הביתה. יותר מכך, מצרים נטלה על עצמה באחרונה תפקיד פעיל בתהליך המדיני ולא נוח לה להזדהות את השלום עם ישראל כאשר השלום הכולל מונח על קרש רווי.

המשלחת המצרית הצליחה בינתיים לדחוק את ישראל למבוך דווקא בנושא הנורמליזציה. הם הקימו להזמין את שר התיירות אברהם שריר למצרים, ומיד הניחו על שולחן המשא־ומתן עניין רגיש הנוגע לסטטוס בתנועת התיירות ממצרים לישראל. שוב ושוב נזרק השם דיר אל־סולטן והדרישה להחזרת החלק שבכנסיית הקבר בירושלים לידי הכנסייה הקופטית.

שר החוץ לשעבר אבא אבן סיפר לי השבוע על ביקור שערך באפריקה בראשית שנות השבעים: "ביקורתי אז גם באדיס אבבה נפגשתי עם גור אריה יהודה. מלך מלכי המלכים וראשי הכנסייה האתיופית דיברו אתי אודות דיר אל־סולטן. כשחזרתי לירושלים היה ברור שצריך לפסוק לטובת הידיד האתיופי. עכשיו התהפכו היוצרות והאינטרסים שלנו במצרים חשוב יותר. בפגישות עם חברי פרלמנט קופטים ממצרים הם כמעט השתוללו בהזכירם את פרשת גניבת המפתחות עלידי הכנסייה האתיופית. הם לוחצים על השלטון המצרי לעמוד במשא־ומתן עם ישראל על החזרת המצב לקדמותו. איני יודע באיזו מידה יש למשטר הפאשיסטי־מרכסיסטי באתיופיה עניין בכנסייה. השאלה היא האם לממשלה שלנו תהיה תעוזה לעשות משהו".

הסכסוך הקופטי־אתיופי מופקד כבר שנים רבות בידי ד"ר יוסף בורג ואין ערובה טובה מכך להנצחתו. ועדת שרים מיוחדת בראשות שר הדתות אינה מתכנסת, בתקווה לפסוח לאורך ימים על שתי הסעיפים. בשיחות הרצליה התברר כי מצרים מתכוונת להפוך את דיר אל־סולטן למהדורה חדשה של טאבה. המצרים דחו הצעות להעביר את הסכסוך לבוררים (ראשי הכנסיות בירושלים) ואינם מקבלים את הטענה הישראלית שדיר אל־סולטן עברה במשך עשרות שנים מיד ליד מבלי שנמצא פתרון קבע לסכסוך. המשלחת המצרית טוענת כי רק החזרת הכנסייה לידי הקופטים מבטיחה אלפי תיירים מצריים בירושלים.

הצליינים הקופטים מוחרים את ישראל בגלל פרשת דיר אל־סולטן, ואילו ישראל נהנית מהתערבות בסכסוכי הכנסיות בירושלים. כאן פוטנציאל לכאב ראש לארכוסן. עניין קופטי־ירושלמי אחר שנודע בהרצליה תקוע אף הוא לדעת בידי שר הדתות. שר הפנים הרב יצחק פרץ מחזיק על שולחנו את רשיונות הבניה של הקולג' הקופטי בשכונת בית חנינה בירושלים. ועדת התכנון אישרה את התכניות, משרד הבטחון הסיר את התנגדותו (בגלל הקרבה לפיקוד המרכז). מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי מתרפק על הדלתות, אך פרץ בשלו. מקורביו אומרים ש... פרשת המורמונים מרתפת סביבו והוא רואה מיסיונרים מאחורי כל דלת בית־אולפנא נוצרי. כיון שהם מבינים את הקשיים, המצבים בדיר אל־סולטן, רוצים. מאז ראשי המשלחת הישראלית לשיחות עם מצרים להפיס את דעת המצרים בעניין הקולג'. מישהו צריך לשאול את הרב פרץ מה הוא היה אומר אילו שללו המצרים מהקהילה היהודית בקאהיר את הזכות לפתוח שם ישיבה ספרדית.

עודפים

ארגון התעופה הבין־לאומי דימן את ישראל לדיון בתלונת לוב על יירוט מטוס המנהלים הלובי. נראה כי צפוי לישראל גינוי שני בארגון בתוך זמן קצר (ישראל גונתה בעקבות התקפה האווירית על תוניס). ראש מינהל התעופה האזרחית שי שוהמי והיועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל ייצאו ביום שני לבריסל כדי להתגונן, ולנמק את דרישתה של ישראל לגנות את לוב על איומיה נגד התעופה האזרחית לישראל.

***

אל העיתונאים שנתקלו במהומה אבי מעט בדרכם אל אנטולי שצ'רנסקי הצטרפו השבוע שני שגרירים נכבדים ואנשי משרד החוץ בירושלים. שגריר אוסטרליה ביקש ממשרד החוץ להעביר לידי שצ'רנסקי איגרת ברכה מראש ממשלתו בוב הוק, אשר בימים ששימש יו"ר האיגודים המקצועיים, נסע למוסקווה כדי לדבר על לב שליטי הקרמלין בעניין שצ'רנסקי. שגריר צרפת בישראל הביא אף הוא למשרד החוץ איגרת ברכה מהנשיא פרנסואה מיטראן, אשר כידוע לא החמיץ שום פגישה עם הסובייטים להעלאת עניינו של אסיר ציון. תוך כל ההפצרות בשומר ראשו, נותרו האיגרות בקריית משרד החוץ, מהלך עשר דקות מבית שצ'רנסקי בקריית משה.

***

במרוצת השנים האחרונות נפגעו עשרות אנשים, חלקם נפגעו קשה, כתוצאה מהוואנדליזם החרדי־קיצוני, כתב מזכיר מחוז ירושלים במפלגת העבודה עמנואל זיסמן ליועץ המשפטי לממשלה. זיסמן מזכיר כי עשרות עסקים נהרסו ואנשים נותרו לעתים ללא רכוש, בנוסף לפגיעות גופניות ונפשיות. זיסמן מציין כי מקצת הקבוצות הקשורות באלימות החרדית אינן מכירות במדינת ישראל, ולפיכך יש לבדוק אם ניתן להחיל על נפגעי אלימות זו את החקיקה העוסקת בנפגעי פעולות איבה.

המשנה ליועץ המשפטי שלמה גוברמן מעודד את זיסמן לתרום לנושא שאותו עורר במכתבו לפרופ' יצחק זמיר. בתשובה לפנייתו של מזכיר המחוז כותב גוברמן: "הדאגה לקורבן העבירה קרובה ללבנו, ומצער שמגבלות תקציביות מונעות הסדר מקיף של פיצוי הקרבנות. למותר להדגיש בעניין זה כי אין נפקא מינה אם העבירה בוצעה בידי עבריינים "מקצועיים" או עבריינים שהונעו על־ידי קנאות דתית או אחרת".

מר גוברמן מספר שמשרד המשפטים מנהל מזה זמן דיונים עם משרד הבריאות במגמה להביא לביטול הוראה בתקנוני קופות החולים השוללת כיסוי מנפגעי הקופות שנפגעו במעשה אלימות. לדעת המשרד, מוטל על הקופות להעניק לחבריהן שנפגעו במעשי אלימות את מלוא הטיפול ולתבוע אחר כך את החזר ההוצאות מהעבריינים. גוברמן מסיים את מכתבו לזיסמן בבקשה: "נשמח אם תעורר לשינוי התקנונים להקל בכך ממנת חלקם של קרבנות אלימות".

זיסמן מבטיח לפעול אצל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

***

עם בוא עונת המינויים מקווים הדיפלומטים המקצועיים של משרד החוץ שהשר יצחק שמיר הפיק את הלקח המר ממינוי אנשי מפלגתו לתפקידי מפתח בנציגויות ישראל בחו"ל. בימים אלה צריכה המדינה להשיב לתביעה שהגיש נגדה השגריר היוצא בהולנד והציר לשעבר בוואשינגטון עו"ד יעקב נחושתן בבית־הדין לעבודה בירושלים. נחושתן, איש תנועת חירות, שזכה למשרות שאנשי משרד החוץ נאלצים להמתין להן שנים ארוכות, תובע לשלם לו פיצויי פיטורין לפי משכורתו האחרונה כשגריר בהולנד. המשרד שילם לנחושתן, כמקובל, על־פי המשכורת שהיה מקבל אילו שירת בישראל. ההפרש מסתכם בכ־17 אלף דולר.

שמיר שלח לא מכבר את איש תנועתו, האדריכל אוסקר פרישר, לשמש שגריר בוונצואלה. אחת הפעולות הראשונות של פרישר היתה הדפסת חוברת מפוארת גדושה בתמונותיו הנגיגיות. בקרוב יצטרך שמיר לספק לוועדת הכנסת לביקורת המדינה הסברים על פרשת מבטיחו של איש חירות יעקב גוטל, שקודם אחרי חשיפת הפרשה מקונסול כללי לשגריר בקולומביה. מינוי פוליטי אחר, יעקב אבן, הקונסול הכללי בלוס אנג'לס, הביך את שמיר כאשר הבטיח בסולט לייק סיטי שממשלת ישראל תדע ל... הסתודד עם הדתיים. ולאפשר את הקמתו של המרכז המורמוני בירושלים. שמיר היה צריך אחר כך לספק הסברים לשותפיו הדתיים בממשלה.

אף על פי כן, ספק אם שמיר יצליח להדוף את ההסתערות השנתית של אנשי הליכוד על משרד החוץ בעונת המינויים הקרובה.

יחסי פרס מודעי — בשפל

שמעון פרס: כעס

יצחק מודעי: תגובות

מערכת היחסים בין ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר יצחק מודעי, ידעה ב־16 החודשים האחרונים עליות ומורדות רבים. אולם נראה כי השבוע הגיעה לנקודת השפל הנמוכה ביותר.

בלשכת ראש הממשלה שרר בסוף השבוע כעס רב כלפי מודעי, בעיקר לאחר חגיגת המדד שערך בתוך סיעת הליכוד בכנסת עם פרסומו של המדד השלילי בתחילת השבוע, ובשל ניצול דובר האוצר לפרסום על נייר רשמי את ה"חמשיר" שחיבר לאירוע זה, ח"כ מיכאל איתן. ובו ביטא התקפה לא קטנה כלפי ראש הממשלה. התחושה בלשכתו של פרס היתה, כאילו מבקש שר האוצר "לגנוב" מראש הממשלה את השני התוכנית הכלכלית, למרות שבתחילת הדרך עמד מודעי לנקוט בסדרת צעדים שהיו עלולים להביא להרס התוכנית, ורק התנגדותו של ראש הממשלה הסיטה את התוכנית לכיוון הנכון.

בלשכתו של פרס הגדירו כ"עזות מצח" את נסיונו של מודעי להצטייר כ"מציל הלאומי", וסוכם כי אין להשאיר ויזה זו מופקרת בעתיד.

אין זה מקרה שפרס חזר בימים האחרונים ותוקף את הליכוד, על כי הרס כל חלקה טובה במשק במשך שבע שנות שלטונו. פרס נמנע מלחזור על דברים אלו במשך כל זמן ביצועה של התוכנית הכלכלית, ובראשונה חזר לנקוט בלשון חריפה נגד עמיתיו לממשלה בישיבת מרכז מפלגת העבודה ביום חמישי בשבוע שעבר. שבה הציג את דרישתו להנהיג את השלב השני של התוכנית הכלכלית: שלב הצמיחה. מסתבר כי בלשכת ראש הממשלה הוחלט לחזור לטאקטיקה הכות מודלי הליכוד כדי למנוע נסיונות שרים מהליכוד להוכיח עצמם היום כמצילי המשק. גורמים בכירים במפלגת העבודה ביקרו השבוע בכמה התכנסויות את הטאקטיקה שנקט פרס בנושא דרישתו להחיל כבר כיום את שלב הצמיחה. היו שטענו כי הדרך שבה הוצג הנושא חיזקה דווקא את שר האוצר, המצטייר כמגן התוכנית הכלכלית. אך פרס סירב לקבל ביקורות זאת, והצדיק את טענותיו, גם בפורום "שרינו" של מפלגת העבודה שהתכנס לדיון מיוחד אתמול בבוקר, בעניין המחלוקת הכלכלית עם הליכוד. אירועי סוף השבוע הוכיחו כי ראשי העבודה אינם מתכוונים לסגת מדרישתם להנהיג את שלב הצמיחה כבר עכשיו. אפילו במחיר פירוקה של ממשלת האחדות. רמז לכך נתן בדבריו שר הביטחון יצחק רבין בהופיעו ביום רביעי בתוכנית "מוקד" בטלוויזיה, בחזקו גם את ידי ראש הממשלה במאבקו. גם הידיעה שהגיעה מלשכת ראש הממשלה שפרס מבקש לא לקיים את ישיבת הממשלה ביום ראשון עד אשר יתקיים בירור מעמיק ביחסי מערך־ליכוד, בעיקר בעקבות ישיבת הממשלה האחרונה, חידדה את הקצוות.

משיחות ראשונות שהיו השבוע בין שרי הליכוד נפסלה על הסף הצעת תוכנית הצמיחה של השר גד יעקבי, שאותה הוא מבקש להביא לאישור בישיבת הממשלה הקרובה. שרי הליכוד עומדים עתה כולם מאחורי התנגדותו המוחלטת של יצחק מודעי. מפי שרי הליכוד ניתן היה שוב לשמוע השבוע, התקפות קשות כלפי ראש הממשלה. שר בכיר בליכוד אמר באוזני התייעצויות שהיו בסוף השבוע כי פרס מבולבל ביותר בזמן האחרון: תחילה הורה ליירט מטוס לובי לשווא, ועכשיו הוא מנסה ליירט את התוכנית הכלכלית. באותה התייעצות נאמר כי פרס ניסה לחבל בתוכנית הכלכלית כמעט בכל דרכה בעיקר בזה שאיפשר חריגות תקציביות בניגוד לדעתו של שר האוצר, לכל המשרדים שבידי המערך, כמו משרד החינוך, משרד הביטחון ומשרדי החקלאות והבריאות.

הקרב הגדול על 191 צירים בחרות

הקרב הגדול הנטוש בתנועת החרות, הוא על 191 הצירים שתמנה "ועדת האישים" לוועידת התנועה שתפתח ב־9 במארס. חוקת התנועה קובעת כי בסמכות ועדת אישים זו לצרף עד 10 אחוזים מכלל חברי הוועידה, אישים בכירים בתנועה שלא מיוצגים בסניפים. אולם לאחר קביעת בית הדין העליון של תנועת החרות מהשבוע שעבר, אשר פסק כי אין למנות צירים באמצעות הסקטורים המפלגתיים, הגדיל מספר הצירים בוועדה זו ל־191. בכוחה של ועדה זאת, שלהרכבה האישי משמעות גדולה, לשנות לחלוטין את מאזן הכוחות שהושג בבחירות בשבוע שעבר.

עדיין קשה לנתח את תוצאות הבחירות הפנימיות בחרות שהסתיימו השבוע, בסיבוב שני בוררת במושבי תנועת החרות. מחנה שמיר־ארנס מזה והקואליציה בין דוד לוי ואריק שרון מזה, ממשיכים לטעון לנצחונות ומבקשים להוכיח גרסתם על ידי רשימות האישים שנבחרו. במחנה דוד לוי טוענים כי מתוך 1200 הצירים שנבחרו בשבוע שעבר, 570 מזוהים באופן ברור עם דוד לוי. 250 הם מאנשיו של שרון, ולמחנה שמיר נבחרו רק 380 צירים. תוצאה זאת מוכיחה נצחון ברור של השר לוי, שיחד עם שרון עשוי לזכות לרוב ברור בוועידה.

מנגד טוענים אנשיו של שמיר כי בידיהם 45 עד 50 אחוז מכלל הצירים שנבחרו, ובתוספת הצירים שייכנסו דרך ועדת האישים, ותמיכת 150 הצירים של לע"ם, הרי בידם הרוב המוחלט בוועידה. אגב מקורות נייטראלים המקורבים לוועדת הבחירות המרכזית בחרות טענו השבוע כי שמיר זכה להשג של 45 אחוזים, לוי ל־40 והשר אריאל שרון ב־15 אחוזים.

מכל הניתוחים וההסברים הסותרים, עובדה אחת תהיה כנראה ברורה, והיא מעמדו של השר אריאל שרון כלשון מאזניים בין מחנה שמיר ללוי. עד רגע זה נראה כי הקואליציה שהקימו לוי ושרון מאז ישיבת מרכז חרות האחרונה מחזיקה מעמד. השניים הבהירו או כוונו נגד מגמתו של שמיר להוסיף כ־200 צירים לוועידה באמצעות הסקטורים. שרון ולוי פנו יחד לבית הדין העליון והתנגדותם נתקבלה. אם אכן תישמר קואליציה זו גם במהלך הוועידה, הרי הדבר צריך לעורר חששות לא קלים בקרב אנשי מחנהו של שמיר וארנס. אלו אומנם חוזרים וטוענים כי להם יהיה הרוב בוועידה. אולם כבר בימים אלה נעשים מצד אישים בכירים במחנה זה נסיונות להביא לפירוק השותפות של שמיר ולוי ולמשיכת שרון אל מחנה שמיר, ואפילו להגיע להסכמה משולשת עם פתיחת הוועידה. כמובן תמורת הכרתם של לוי ושרון בבכורתו של שמיר. אגב אדריכלי הידוק הקשר בין לוי ושרון הם עו"ד מיכאל קליינר, מקורבו של השר לוי וישראל כץ יועצו של השר שרון.

במחנות לוי ושרון מכינים בימים אלה את האסטרטגיה לקראת פתיחתה של הוועידה. על פי המגעים המתקיימים בין ראשי הקואליציה זאת, יתמודד לוי על תפקיד המפתח בוועידת חרות — יו"ר ראשות הוועדה המתמדת, שתפקידה לקבוע את הרכב המרכז הבא של תנועת החרות. לשרון לעומת זאת מיועד תפקיד ראש ועדת המינויים, שבסמכותה להוסיף צירים לוועידה מתוך אלו שלא השתתפו בבחירות. לח"כ יורם אריזור, המזמן בקבוצה זאת מייעדים את תפקיד יו"ר נשיאות הוועידה. אגב, בקבוצה הנגדית, שוקל בימים אלה השר משה ארנס אם להתמודד על תפקיד יו"ר הוועדה המתמדת. יועציו של שמיר אינם מאוהדים מכוונה זו ומעדיפים להעמיד מול דוד לוי אישיות, ברמותו של השר משה קצב או ח"כ מאיר שטרית.

אולם למרות האידיליה הנראית כיום ביחסי לוי־שרון, יש במחנה של אריאל שרון מלחמת כוחות לא קטנה נגד שיתוף הפעולה עם דוד לוי. את ההתנגדות העיקרית להלכה משותפת עם לוי מוביל ח"כ מאיר כהן אבידב. אחד הכוחות המרכזים בקרב אנשי שרון. אבידב התבטא השבוע כי אם יחליט שרון ללכת עם לוי לוועידה, הוא, אבידב, יתמודד נגד שניהם. הבוקר או מחר עתידה להיפגש עם שרון משלחת של אוהדים מתומכיו המרכזיים. כדי לנסות ולשכנעו להעדיף הליכה משותפת עם שמיר מאשר שיתוף פעולה שעשוי להנחיל הפסד צורב לשרון.

משוב: להקפיא הפעילות בשטחים

קריאה לפירוק כל ההתנחלויות בשטחים, בעיקר אלה המצויות משפזות בוחרות, כלולה בהצעת ההחלטה אותן עומדות לקבל ועידת "משוב" של חוג המשוב במפלגת העבודה. הוועידה מתכנסת מחר בהשתתפות ראש הממשלה ושר הביטחון בבית האהרונה ברמת רחל ליד ירושלים.

תהיה זאת הוועידה השלישית של משוב, חוג חוץ הממשך היחיד במפלגת העבודה, בעל המתכונת הקבועה, שיתכנס הפעם במסגרת ההכנות לוועידתה הכללית של מפלגת העבודה אשר תתקיים ב־8 באפריל. חלקה הראשון של הוועידה מוקדש לגיבוש עמדותיו של החוג לקראת ועידת העבודה הבאה. ויאפשר לפעילי משוב להגיש הצעות החלטה לכל הוועדות המכינות את ועידת התנועה. חלקה השני של הוועידה יוקדש לנאומים המרכזיים של שמעון פרס ויצחק רבין.

לקראת כינוס הוועידה פירסם חוג משוב דף עמדות במספר נושאים, שלאחר אישורו מחר, יהווה את החלטות הוועידה. בנושא השטחים קובע הדף כי יש להקפיא את כל פעולות הפיתוח בשטחים, הגורמות סיפוח עקיף. בנושא תקציב הבטחון תובע משוב, כי יש לגבש אסטרטגיה לאומית ביטחונית שתקבע סדרי עדיפויות חדשות תוך קיצוץ תקציב הביטחון, קיצור השירות הצבאי, והתאמת הפעילות של מערכת הביטחון ליכולת התקציבית של המדינה. "על תקציב הביטחון לשקף את שינוי ההערכות המדינית לאחר חוזה השלום עם מצרים, נסיגת צה"ל מלבנון ולקראת מו"מ בין ירדן לפלשתינאים", נאמר בהצעה.

ב"דף העמדות" של החוג מודגש כי הפרדת הדת מהמדינה היא הדרך היחידה למניעת קרע בין דתיים וחילוניים. "ישראל היא מדינת חוק, ואין בה מקום לסמכות רבנית פוליטית ואוטונומית".

בנושאי המגעים לשלום קובעת הצעת ההחלטה כי לא תתכן התקדמות לישוב הסכסוך במזרח התיכון, ללא פתרון בדרכי שלום של הבעייה הפלשתינאית. לדעת חוג משוב המו"מ לשלום יכלול כל גורם פלשתינאי מייצג שינטוש את דרך הטירור ויכיר בקיומה של מדינת ישראל.

אורה שם־אור: תגובה

כהנא בצילינדר

בעוד 7 שנים יגיע מספר הערבים בתחום הקו הירוק למליון, ואז יהיו להם מעל ל־20 חברי כנסת. בעוד 7 שנים תחדל ישראל להיות מדינה יהודית ותהיה למדינה דו לאומית למעשה בכל שטחי החיים: תרבות, כלכלה וביטחון. כבר היום כל צעיר רביעי עד גיל 19 בישראל הוא ערבי ובעוד כמה עשרות שנים ישראל תהפוך לפלשתין.

קטע זה הוא המסר העיקרי של התנועה לישראל רבתי שהוקמה בשבועות האחרונים על ידי התעשיינית אורה שם אור. ומגמתה ברורה ביותר: כדי לשמור על ישראל כמדינה יהודית, אין דרך אחרת אלא להעביר חלק של ערביי ישראל מחוץ לגבולות המדינה. אל איזור הסהר הפורה.

הקמתה של התנועה והכרזותיה של שם אור עוררה ביקורות קשות והיו שהישוו את מגמתה למצע הגזעני של תנועת כך של הרב מאיר כהנא. שם אור טוענת כי בניגוד לכהנא היא מבקשת להגיע לתוצאה המקווה אך ורק באמצעות הכלים הדמוקרטיים של מדינת ישראל ועל ידי אזרחים נאמני המדינה. ולא בעזרת אספסוף.

כדי להוכיח את רצינות כוונתה פנתה שם אור לפני כשבועיים ליועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר בשאלה אם יש בעיקרי התנועה שהקימה משום עבירה על החוק למניעת הסתה לגזענות. בתשובתו של זמיר נאמר, כי כרגע, בשעה שהחוק עדיין לא התקבל בכנסת אינו רואה מקום להביע חוות דעת. אולם "כדי למנוע אי־הבנה, אציין שברור בעיני כי בלשון בני אדם וללא קשר לתשובה המשפטית שתינתן לאחר שהחוק יתקבל. קריאה לגרש את ערביי ישראל, כולם או חלקם, אל מחוץ לגבולות המדינה, הנה הסתה גזענית ואין משנה אם נוקטים לשון גירוש או לשון של העברה או הוצאה. שהרי הכוונה היא אותה כוונה".

תשובתו של זמיר לא סיפקה את יו"ר תנועת "המעגל הלאומי". אורה שם אור אמרה השבוע כי מתשובת פרופ' זמיר משתמע כי יכולות להיות תשובות משפטיות שונות לגבי מצע התנועה עם קבלת החוק. שם־אור טוענת כי אם בכל זאת ימנע החוק החדש מ"המעגל הלאומי" להביא באופן חופשי ודמוקרטי את העובדות המדאיגות לעם ולהצביע על הסכנות לקיום המדינה אם לא יוצאו המסקנות, הרי שהדבר יהיה בניגוד לסעיף המרכזי במגילת העצמאות המכריז על "הקמת המדינה היהודית". שם אור מכריזה, כי במקרה זה שומר לעצמו "המעגל הלאומי" את האופציה לפעול בדרכים משפטיות או פוליטיות נגד יישום החוק הזה.

האמנם סיכוי לשינוי שיטת הבחירות?

השר גד יעקובי אינו מרפה ממאבקו למען הגשת הצעת חוק בכנסת שתביא לשינוי שיטת הבחירות. יעקובי מחתים בימים האחרונים חברי כנסת רבים על הצעת חוק שניסח בעצמו. ועד אמצע השבוע צירפו את חתימתם לא פחות מ־50 חברי כנסת. תקוותו היא שבעקבות ועידת תנועת החרות, בראשית החודש הבא, בה עומד הנושא על סדר היום, יצטרפו ליוזמה גם חברי הכנסת של חרות וניתן יהיה לאשר את החוק.

יעקובי ניסה לקבל החלטה בעד שינוי החוק בוועדה קואליציונית מיוחדת של הליכוד והמערך. הדיונים בוועדה זאת והתמשכו ולמרות גישתו החיובית של השר משה ארנס, התקשה יעקובי לקבל את אישור סיעת הליכוד כולה, והשיחות הגיעו למבוי סתום. לאחר שנה ומחצה של דיונים, החליט יעקבי לפעול בכנסת. לפני כחודש כינס למעלה מ־20 חברי כנסת מ־7 סיעות שונות, תומכי שינוי שיטת הבחירות. היה זה כינוס ראשון מסוג זה וההחלטה שנתקבלה היתה על נסיון לאסוף חתימותיהם של 61 של חברי כנסת, הדרושות להביא לאישור של החוק, הנחשב כ"חוק יסוד" והמצריך אישור ברוב מוחלט.

הצעת החוק של גד יעקובי מדברת על תיקון לסעיף 4 לחוק יסוד הכנסת הדן בשיטת הבחירות. הצעתו קובעת כי 80 חברי כנסת ייבחרו בבחירות איזוריות יחסיות ב־16 איזורי בחירה ברחבי הארץ, כשבכל איזור ייבחרו חמישה חברי כנסת. ברשימה הארצית ייבחרו 40 חברי כנסת, על פי מספר הקולות היחסי שקיבלה הרשימה בכל אזורי הבחירה.

השמיניסטים כבני־ערובה

מאת נילי מנדלר

העיצומים פגעו קודם כל בתלמידים החדשים * הן האוצר והן ארגון המורים טוענים שהצד השני הפר הסכמים * בינתיים פסק ביה"ד לעבודה שהעיצומים יסתיימו לפי שעה

החלטת ארגון המורים העל־יסודיים לקיים השבתות־שרשרת, חלקיות ומפתיעות, הוכיחה את יעילותה בשבועיים האחרונים. מדי יומיים־שלושה, זכה הארגון לכותרות שמנות בכלי התקשורת בגין העיצומים שנקט. כך החדיר סוף־סוף את דבר מאבקו לתודעת הציבור. רק עתה, כחמישה חודשים מאז החל בעיצומים "צמחוניים" יחסית, וימים אחדים לפני התוכנית הגדולה של השבתת הלימודים בשמיניות, הגיעה תשומת־הלב הציבורית לדרגת הרתיחה הרצויה.

השבתת הלימודים הכללית והמלאה בשמיניות בכל רחבי הארץ, עמודה להתחיל ביום א' בשבוע הבא. את הדיון בפגיעה זו בתלמידים המתכוננים לבחינות הבגרות, יש להפריד מהדיון בשאלת הלגיטימיות של מאבק המורים נגד שחיקת שכרם.

גם אם היו כל דרישות ארגון המורים צודקות עד הפרט האחרון, פגיעה בשמיניסטים היא קשה ביותר. בארגון המורים העל־יסודיים יודעים היטב כי השנה יסתיימו בחינות הבגרות מוקדם מבשנים קודמות (בסוף יוני, במקום באמצע יולי), מפני שמשרד החינוך נעתר לבקשת צה"ל להקדים את מועד הגיוס. מבחני המגן ייערכו החל מאפריל ואילו בחינות הבגרות יחלו במאי. מי אם לא המורים העל־יסודיים מודעים לעצבנות וללחצים בהם שרויים היום, הן מורים והן תלמידים. לחצים הנובעים מאילוצי החומר הרב לבגרות המוכתבים מלמעלה, מפרקי הזמן המעטים יחסית בין בחינה אחת לשנייה, ומשינויים בהרכבן ובאופיין של חלק מבחינות הבגרות. לא מעט ציניות דרושה למי שמשתמש כבני ערובה בבעיתיים, שאלה החודשים המתוקים האחרונים שלהם בבית הספר.

העיצומים — חמישה חודשים

העיצומים בעל־יסודיים נמשכים זה חמישה חודשים בקירוב. במהלכם לא קיימו המורים ישיבות פדגוגיות לדיון במצבם של התלמידים, לא קיימו אסיפות־הורים לדיווח על הישגי התלמידים ולא חלקו תעודות־שליש. תלמידים טובים ספגו את העיצומים בלי ניד עפעף, חלקם אף בשמחה גלויה. עתידים של תלמידים חלשים או בינוניים, אולי נוזק לשבט בפרק זמן זה. הדברים נכונים בעיקר בנוגע לתלמידים העומדים לעבור מחטיבת הביניים לחטיבה העליונה, ואשר היה צרך להכריע עליהם לפי רמת הישגיהם.

ארגון המורים יטען בצדק, כי העיצומים היו הדרגתיים, וכי במהלכם הוזהר שוב ושוב כי הוא נוקט בהם כדי לא להזדקק לנשק המכאיב ביותר. קרי השבתת הלימודים בשמיניות. ובכל זאת, האזהרות עדיין אינן נותנות לגיטימציה לפגיעה בשמיניסטים.

אשר לעצם הסכסוך בין הארגון ובין הממשלה, וליתר דיוק, בינו ובין האוצר (למשרד החינוך אין הרבה מה לומר בעניין זה), אין ספק כי שכר המורים נשחק באופן יחסי יותר מבמגזרים אחרים במשק. אפשר רק להתווכח על גובה שעורי השחיקה הריאליים.

הארגון טוען כי שכר המורים נשחק ביותר מ־50 אחוז, בעוד שהשחיקה במשק היתה בשעור של כ־31 אחוז. משרד האוצר דוחה טענה זו מכל וכל. חישוב שיעורי השחיקה על ידי הארגון מתבסס בעיקר על התביעות הבאות: תוספת שכר בשיעור 10 אחוזים בגין שחיקה; תוספת איזון בשעור 8 אחוזים שהמורים לא קבלו; תוספת בשיעור 8 אחוזים מהשכר עבור מה שמוגדר כ"עיבוי הטבלה" (תוספת שניתנה למהנדסים, אליהם צמודים המורים לצורך חישוב השכר).

נסיונות למחוק את הארגון

תביעת ארגון המורים בנוגע לתוספת האיזון, מתבררת בבית הדין האיזורי לעבודה (האוצר מסרב להיעתר לדרישת הארגון ולוותר מראש על הגשת ערעור. במקרה שבית הדין יפסוק לטובת המורים). האוצר חולק גם על הדרישה לתוספת עיבוי הטבלה ותוספת השחיקה. יתר על כן, הוא מערער גם על הצמדת שכר המורים למהנדסים בשירות הציבור (כפי שנקבע על ידי ועדת עציוני) ועל הדרישה להצמדה החלתה על מהנדסים מחוץ לשירות הציבורי.

אי אפשר להבין את מערכת יחסי העבודה המורכבת בין הארגון לממשלה, בלא להכיר את הארגון המתחרה — הסתדרות המורים. המאבק הנצחי בין שני גופים אלה תורם לשלהוב הרוחות. ב־3.10.85 חתם האוצר הסכם עם הסתדרות המורים, על פיו ידרוה תשלום תוספת עציוני מאפריל '86 למאי '86, ואילו תוספת השחיקה תידחה מאפריל '86 לספטמבר '86. האוצר ניסה להחיל הסכם זה על חברי ארגון המורים העל־יסודיים, אף שהם התנגדו לו. בכך ניסה האוצר לכפור בקיומו של הארגון כגוף יציג ומוכר בחוק. הדבר לא עלה בידיו.

האוצר טוען, בצדק מבחינתו, כי הסכמי השכר השונים הנחתמים בין הממשלה ובין הארגון ובין הממשלה ובין הסתדרות המורים, גורמים מצב בלתי נסבל. נוצרות שתי מערכות תחשיב נפרדות לאותו דירוג שכר למורים, על פי השתייכותם הארגונית.

האוצר טוען כי המורים התחייבו לשקט תעשייתי, הן בהסכם המסגרת, אליו הצטרפו בדצמבר 84 והן בהסכם קיבוצי עליו חתמו במאי '85. ובעניין זה פנתה פרקליטות המדינה לבית הדין הארצי לעבודה. הארגון מצידו טוען כי הפרת ההסכמים אינה חד־צדדית, כי הממשלה לא כיבדה סעיפים אחרים להם התחייבה באותם הסכמים עצמם.

מכון גיתה תל־אביב
מרכז התרבות הגרמני
הקורסים מתחילים ב־2.3.86 במכון גיתה
רח' ויצמן 4, בית אסיה, תל־אביב
ההרשמה מ־23.2 עד 27.2 בין השעות 18.00—15.00 פרטים טל' 03—217265
קורסים בשיתוף עם מכון גיתה:
תל־אביב: ההרשמה מ־26.2—27.2 ו־2.3 בין השעות 19.00—18.00 בבית הספר "יובל", רח' מודליאני 19, פרטים: טל' 03—701985.
חיפה: ההרשמה מ־23.2—25.2 בין השעות 21.30—19.30 במועדון הכרמל, שד' הנשיא 103, פרטים: 04—257349; 04—245346.
כפר־סבא: בית התרבות ע"ש רייצל, רח' גאולה 12, פרטים: טל' 052—35649

התאחדות האכרים בישראל
מחלקת ההתיישבות
מבצע קליטה 1986
מועמדים המעוניינים להצטרף להתיישבות צעירה בשיטת "בנה ביתך" בישובים:
* קידמות צבי — ברמת הגולן — יישוב חקלאי. (עדיפות עם ילדים בכתה א')
* כמון ומכמנים — ליד כרמיאל — כפר קהילתי
* עדי — ליד שפרעם — יישוב קהילתי.
* קציר — בנחל עירון — יישוב קהילתי.
מוזמנים לכנס מועמדים שייערך ביום ד' 5.3.86 משעה 10 בבקר במועדון בית האכרים ע"ש צבי איזקסון רח' קפלן 8 תל־אביב.
על המועמדים להיות זוגות נשואים עד גיל 40.
המעוניינים להשתתף בכנס יתקשרו טלפונית לאתי, 03־252227 לצורך תיאום.

גולד מחשבים
עברנו
...ומתשיכים להיות הכתובת עבורך
רח' אחווה 12 רעננה 43373 טלפון: 052-454117 ת.ד. 417 הרצליה ב' 46103
GOULD
Electronics

هكذا من الأصل

אבטלה 1986 (ג')

האיש החזק מאשדוד

אברהם פניני, מנהל לשכת התעסוקה האזורית באשדוד, סבור כי בלחץ ובהתמדה אפשר להוריד בהרבה את שיעור האבטלה, ולהכריח את המובטלים לקבל עבודות המבוצעות על ידי פועלים מן השטחים. למרות רצונו — זה לא תמיד מצליח

מאת רן כסלו

את האזור בו שולט אברהם פניני, מנהל לשכת התעסוקה האזורית באשדוד, אפשר להגדיר — מבחינת מיקומו במפת האבטלה בארץ — כאזור אפור. אין בו נקודות שחורות, של מוקדי אבטלה חמורה, כמו שדרות, ירוחם ודימונה בדרום, או בית־שאן, מגדל העמק ועפולה בצפון; אך אין בו גם כתמים לבנים, דוגמת גוש דן וסביבתו הקרובה, שבו האבטלה למעשה אינה קיימת.

מבחינה גיאוגרפית משתרע האזור ממבואות תל־אביב דרומה, דרך מית לרחובות, ועד מעבר לגבולות צפון הנגב. נוסף לאשדוד עצמה כולל האזור עוד ארבע לשכות תעסוקה מקומיות: יבנה וקרית מלאכי בחלקו הצפוני, קרית גת ואשקלון בצידו הדרומי. כך גם מתחלקות הלשכות בחומרת תופעת האבטלה שבטיפולן: ביבנה ובקרית מלאכי שיעור האבטלה קרוב מאוד לממוצע הארצי; בקרית גת ובאשקלון גבוה השיעור מן הממוצע פי שתיים ויותר. את החוקיות הזאת מקלקלת במעט אשדוד עצמה. מבחינה גיאוגרפית היא נמצאת אמנם במרכזו של האזור, אך לא מבחינת האבטלה: שיעור האבטלה בה נמוך אפילו מהממוצע הארצי.

על מבנן השפיר של יבנה וקרית מלאכי משפיעה ללא ספק קירבתן לתל־אביב והעובדה שבמשך שנים רבות, למרות הקירבה הזאת, נהנו מהפריווילגיות של אזורי פיתוח (הצירוף ששיכנע חברות רבות להעתיק אליהן את המפעלים מגוש דן). לגבי אשדוד יש להוסיף לכך עוד גורם אחד: אישיותו של אברהם פניני. במנהל הלשכה האזורית הוא אחראי אמנם על כל הלשכות המקומיות שבאזור, אך באשדוד הוא מכהן גם כמנהל הלשכה המקומית, ומטביע את חותמו האישי על הנעשה בה.

★ ★ ★

אברהם פניני הוא, ללא ספק, איש חזק. חזותו מרשימה ואף מאיימת במקצת: גבה־קומה, בעל כתפיים רחבות, מוצק, ידיו ארוכות ושריריות מאוד. פניו קשות, מקושטות בשפם מטופח היטב. מדבר במשפטים קצרים. לא־חוסך במלים בוטות. התנהגותו וחזותו מתאימות יותר לדגם הקלאסי של עסקן תנועת הפועלים, מאשר לפקיד ממשלתי.

הוא עלה ארצה מעיראק ב־1950, בהיותו נער בן 17. בשנים הראשונות היה חבר קיבוץ עין החורש, גם לאחר שעזב את הקיבוץ נשאר חבר מפ"ם, אך אחרי משפטי פראג התרחק מן המפלגה וממפלגתיות בכלל. אחרי מלחמת ששת הימים, כאשר הוקמה מפלגת העבודה, נרשם כחבר בה ומאז הוא פעיל בסניף אשדוד. התחככויות הפוליטיות במשרד העבודה לא פגעו בו.

בשירות התעסוקה הוא נמצא מינואר 1957. התחיל ברחובות כ"פקיד השמה" (הפקיד ה"שם" אנשים בעבודה) וב־1963, כשהוקמה אשדוד עבר להתגורר בה. אחרי מלחמת ששת הימים עבר שלוש שנים כממונה על הפיקוח. תפקידו העיקרי היה לגלות, ולסלק, פועלים ערביים מרצועת עזה, שהועסקו ללא רישיון. עד היום הוא אינו משלים עם העובדה כי פועלים רבים מן השטחים עובדים בכמויות באזור שעליו הוא מופקד ובארץ כולה. עד היום הוא עושה כל שבידו, כדי לסלקם. מ־1976 הוא מכהן כראש הלשכה האזורית.

אישיותו ואמונתו של אברהם פניני קשורים ללא ספק לתולדות חייו ולהיותו אחד הוותיקים ביותר בשירות התעסוקה. הוא זוכר היטב את תקופת האבטלה ההמונית בשנות ה־50 וה־60 המוקדמות, את הקללות, המכות ששפגו אז מי שלהבר על יום נוסף של עבודת דוחק. כאב לו שעכשיו, כאשר האבטלה מתעוררת מחדש, המאבק הוא לא על הזכות לעבודה, אלא על דמי אבטלה.

הוא עדיין מאמין בערך העבודה, כערך מרכזי לכל אדם. כך הוא גם רואה את תפקידו בלשכת התעסוקה: "אנחנו לא יושבים פה כדי לרשום את המובטלים ולחלק דמי אבטלה," הוא אומר. "התפקיד שלנו לחלק עבודה ולא כסף."

הוא אינו מאמין שיש עבודות שיהודי אינו מסוגל לעבוד בהן. אין כל סיבה שיהודים לא יעבדו בעבודות ניקיון בעיר. אין סיבה שלא יעבדו בקטיף. ולבטח אין כל סיבה שלא יעבדו בבתי אריזה. כמובן, קיימת בעיה של השכר הנמוך ודמי אבטלה גבוהים יחסית, אך לדעתו של פניני, אין בכך כדי להצדיק סירובו של אדם לקבל עבודה המוצעת לו. "יותר טוב להפוך לפרזיט ולחיות על חשבון החברה?" הוא שואל.

המוטו הזה הוא ביסוד אופיה המיוחד של הלשכה באשדוד. למרות מיקומה הנמוך בסטטיסטיקה של המובטלים, אין העבודה בה מתנהלת על מי מנוחות, כמו בשדרות למשל, שם שיעור האבטלה גבוה פי שש. באשדוד שומעים התפרצויות זעם, לפעמים גם גילויי אלימות.

למעשה זוהי מלחמה יומיומית ומרטיטת עצבים מתמדת, טוען פניני. מנסים לשכנע כל אחד ואחד לקחת עבודה — אפילו אם אינה מתאימה לו לפי הקריטריונים הנהוגים בחוק התעסוקה, ואם השיכנוע לא עוזר — להכריח אותו. התוצאה: כל חודש מגישים כ־90 איש ערעורים לוועדת הערעור של שירות התעסוקה על הכוונה לעבודה שאינה מתאימה לפי החוק. כשליש מוותרים ואינם מופיעים בפני הוועדה. שליש אחר מצליח לגבור על פניני ויוצא מן הוועדה כשידו על העליונה. שליש נדחה אחרי הדיון. בסופו של דבר — שני שלישים נשארים לעבוד, אומר אברהם פניני.

התוצאה הסופית היא במספרים של אבטלה ותעסוקה. בדצמבר '85 פנו ללשכת העבודה באשדוד 1001 דורשי עבודה. באותו זמן נמסרו ללשכה 711 הזמנות לעובדים. 111 מהן לא בוצעו ו־53 בוצעו על ידי הכוונת עובדים מהשטחים. היתר — כ־560 מקומות עבודה פנויים — נתפסו על ידי היהודים. ועוד מספר המאפיין את המצב. באותו חודש דצמבר נרשמו 88 סירובים: מובטלים שסירבו לקבל עבודה הוצאו לאותו החודש מהמאגר מקבלי דמי אבטלה. בסופו של דבר הוצאו בדצמבר 192 אישורי אבטלה בלבד, מספר נמוך מאוד לעיר שאוכלוסייתה עולה על 60 אלף תושבים. למען ההשוואה: זהו מספר הנמוך כמעט במאה ממספר אישורי אבטלה, שהוצאו באותו חודש בשדרות — עיירה שמספר תושביה כשישית מזה של אשדוד. "אם לא היינו לוחצים, היינו מגיעים בקלות ל־400, או אפילו 500 אישורי אבטלה," אומר פניני. "בסופו של דבר גם אצלנו רוב רובם של המובטלים המגיעים ללשכה הם עובדים מקצועיים, או לפחות מציגים תעודות של הכשרה למקצוע, ואילו רוב ההזמנות הן לעבודה שחורה, בעיקר עבודה עונתית בבתי האריזה."

הוא סבור שאפשר לצמצם גם את המספר הזה של המובטלים. לשם כך הוא השאיר עדיין 111 הזמנות שלא בוצעו, ולא הסכים כי יוזמנו עובדים מהשטחים. גם כך עובדים בשטח המסומן על ידי הלשכה המקומית באשדוד כאלף פועלים מהרצועה ומהגדה. פניני היה רוצה מאוד להחליפם ביהודים מובטלים. "לא צריך לפטר אותם," הוא אומר. "יש ביניהם תחלופה גבוהה. מספיק אם לא יתפסו חדשים את מקום הפורשים."

★ ★ ★

כדי להדגים את המצב בשטח, לוקח אותי פניני — בדרך לאשקלון — לאחד מבתי האריזה, סמוך לאשדוד. המפעל שבבעלות "תנובה אקספורט" נקרא "עד הלום". כאן אורזים ומכינים למשלוח פרי הדר מהסוגים המיוחדים, "הקליפים": מנדרינות, תפוזינות וכו', הדורשים עבודה אחראית ועדינה יותר מזו הנדרשת בבתי אריזה המיועדים לתפוזים, אשכוליות ולימונים. בעונה — והעונה נמשכת כשישה חודשים, מסוף נובמבר ועד להתחלת מאי — עובדים כאן כ־100 פועלים; בשישה החודשים הנותרים של השנה נשאר במפעל רק צוות מצומצם של עובדי תעסוקה, כעשרה איש.

גאוותו של מנהל המפעל, אלי אלוני, ושל אברהם פניני גם יחד, על כך שבמפעל לא עובד ולו פועל אחד מן השטחים. כל הפועלים יהודים, מאשדוד או ממושבים בסביבה. וזה כולל פועלי ניקיון וסבלים. וכך זה נמשך כבר שלוש שנים, מאז שאלוני קיבל את תפקיד מנהל בית האריזה. אין במפעל עבודה "בקבלנות" (עבודה לפי נורמות, המאפשרת לפועל להרוויח יותר, במאמץ מוגבר), הכל עובדים לפי שכר יומי. לפני כחודש הועלה השכר, מסכום של 10.50 שקל ליום, ל־16.64 שקל — מעל ומעבר למה שמשלמים בבתי אריזה אחרים עבור עבודה יומית.

רוב העובדים במפעל הן נשים, ברובן כלל נערות צעירות, אך יש ביניהם קבוצה גדולה של ותיקים — קטגוריה של פועלים "עונתיים קבועים", החוזרים לכאן מדי שנה לעונה שלמה. לאלה יש תנאי שכר מיוחדים, כולל שכר חודשי, המגיע ל־500 ואף 600 שקל בחודש. לדעתו של אלוני יצא המפעל נשכר מן המעבר ל"עבודה עברית": טיב העבודה עלה, שומרים על הסדר. הבכר הוספים בפועלי ניקיון וכן ירדה במידה ניכרת התחלופה של העובדים.

גאוותו המיוחדת של פניני קשורה בקבוצה קטנה, שמונה איש שנשלחו לכאן מקרית גת, ומובאים מדי יום בהסעה מיוחדת על חשבון משרד העבודה. כל השמונה הם משוחררי בתי כלא, אחדים — אחרי ריצוי עונשי מאסר ארוכים. במשך חודשים רבים השתייכה הקבוצה כולה לכ־20 איש, מן האזור כולו, המועסקים בעבודות של הקרן הקיימת. זה הגלגול החדש של עבודות דוחק מימי המיתון. תוצאות עבודתם היו קרובות לאפס. ואפילו גרוע מזה: הם עבדו בנטיעות, אך הנזק שגרמו ליער הצעיר עלה על התועלת שבנטיעות היער החדש.

לפני כשבועיים החליט פניני להביא סוף לעניין. הוא דרש ממנהל הלשכה בקרית גת לשלוח את הקבוצה לבית אריזה ליד אשדוד, ומאלי אלוני — לקבל אותם. באותו בוקר הגיע פניני לבית האריזה יחד עם הקבוצה [illegible]. התנהלה שיחה קשה ("אתה יודע עם מי יש לך עסק? אתה יודע מה אנחנו מסוגלים לעשות לבראכסם?" שאלו אותו הפועלים החדשים, שאף לא חשבו להתחיל לעבוד והתכוונו להעביר את היום בבטלה ובמשחקי קלפים) ובהמשכה הסביר להם פניני כי זאת עבורם ההזדמנות האחרונה. אם לא יעבדו כמו שצריך, לא יקבלו עוד עבודה. גם לא דמי ביטוח לאומי. בסופו של דבר יחזרו לכלא.

בינתיים הניסיון הצליח. מזה שבועיים הם עובדים, ואפילו נראים מרוצים. איש לא יכול להבטיח שכך זה יימשך לאורך זמן, אבל פניני אופטימי. לדעתו, אין דבר שאי אפשר להשיג במאמץ ובהתמדה.

אברהם פניני: איש חזק

★ ★ ★

אלא שלא בכל המקרים הוא מצליח, ואין זה רק פונקציה של "מאמץ והתמדה". בהמשך הדרך, במבואות אשקלון, אנחנו מבקרים בעוד בית אריזה אחד, הפעם של יכין. המפעל שונה מזה שבסביבת אשדוד. קודם כל בגודלו — הוא מעסיק 250 פועלים, פי שניים וחצי בהשוואה ל"עד הלום". שנית, כאן אורזים הדרים "רגילים": תפוזים, אשכוליות ולימונים. שלישית, וזה ההבדל הקובע, בבית אריזה האחר עובדים במשמרת אחת. בבית האריזה הזה — בשתי משמרות.

לדברי מרדכי חסן, מנהל האריזה ליד אשקלון, הוא לא היה מסוגל להפעיל את המפעל בלי פועלים ערביים. אין זה אפילו עניין של שכר — בבית האריזה שלו עובדים "בקבלנות", לפי נורמות, ומגיעים ל־25 ואפילו 30 שקלים ליום. אבל היהודים פשוט לא מוכנים לעבוד במשמרת שנייה — אפילו שיש לו השנה תוספת של כוח אדם מקרב האתיופים. הנכנסים השנה למעגל תעסוקה הבודדים פחות מישראלים מקוריים. התוצאה היא שבמשמרת הראשונה עובדים 90 אחוז יהודים ועשרה אחוז ערבים; במשמרת שנייה — עשרה אחוז יהודים ותשעים אחוז ערבים.

כל זה למרות ששיעור האבטלה באשקלון הסמוכה עולה בהרבה על זה שבאשדוד.

מסך יורד, מסך עולה

יעקב אגמון ש"הקים על רגליו" את בית לסין פורש לאחר שש שנים של מלחמת התשה בביורוקרטיה ההסתדרותית

מאת רומן פריסטר

בסוף השבוע הבא יפרד יעקב אגמון מהמפעל שבנה משך שש שנים — תיאטרון בית לסין על כל שלוחותיו — ויפנה לעיסוקים אחרים. עם החפצים שיטול מבתלי משרדו תהיה גם הגילה ממוסגרת של הזמנה לבירור בוועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות הכללית. ההזמנה התלויה לנגד עיניו שימשה כעין תזכורת־מתמדת, למאבקי הבר־תיש של אדם יוצר נגד מנגנון אפור אך בעל עוצמה של פקידים ועסקנים. האיש שיזם את הבירור ודאג למשלוח ההזמנה, גזבר ההסתדרות נתן אלמוזלינו, יכול לומר בפרטיות ביתו — ברוך שפטרני.

עתידו של מר אלמוזלינו שפרש בינתיים לגמלאות מובטח ודאי על־ידי קניית הפנסיה. אך מה יעלה בגורלו של "בית לסין", אחד מאותם המפעלים המעטים שמוכיחים לציבור כי ההסתדרות בכל זאת אינה רק חברת עובדים ורק איגוד מקצועי ושיש לה גם שליחות חברתית־תרבותית?

נחום פסה, יושב־ראש האגף לחינוך ותרבות בוועד הפועל, בוחר כבר את המועמד שיטול את מושכות הניהול: צחי בקר. סגן המנהל של מרכז האירועים בירושלים והרוח החיה מאחורי הפסטיבל של עכו. "יעקב אגמון הביא את המפעל לרמה גבוהה; אני מצטער על שהוא החליט לעזוב ואני מאמין שצחי בקר יראה את הרמה הזאת כנקודת זינוק להישגים נוספים", מצהיר נחום פסה.

אולם בקרוב תוחלף גם מועצת המנהלים של בית לסין שהעניקה לאגמון גיבוי מלא ואיש לא יחתום על שטר־התחייבות שאכן יתגלגלו העניינים כרצונו של פסה. גורלו של תיאטרון "אהל" ששקע באפרוריות מעציבה עד שההסתדרות קיפלה את דגלי המסד התרבותי ההבלתי שלה והורדה לנעול את שעריה, עלול לשמש אות אזהרה אקטואלי מאוד.

יעקב אגמון משוכנע, כי גזבר ההסתדרות לשעבר הצר את צעדיו בעיקר בשל הפער העמוק בהשקפותיהם הפוליטיות. "אני יונה והוא נץ", קובע אגמון, כמו ביקש להסביר בארבע המלים הללו את כל העימותים, הסכסוכים וההסדרות שליוו את עבודתו ושבמידה רבה גרמו להתפטרותו עכשיו.

הגיעו מים עד נפש. אגמון משוכנע כי אלמוזלינו פעל כפי שפעל בזדון: "גם כשסיכמתי דברים מסויימים עם מזכ"ל ההסתדרות, היה הגזבר מוצא אלף תירוצים ותירוץ כדי לא לקיים אותם. 'מה פתאום,' היה אומר לי. 'קודם צריך להביא את הנושא להכרעת הוועדה.' אני בטוח שהכל יודעים כיצד נחונות ונחונות הוועדות ההסתדרותיות. הרגשתי שאני משפל ושכובלים את ידי. אילולא התמיכה בה זכיתי מצד מועצת המנהלים שלי, מזמן הייתי מרים ידיים ועוזב. בגלל התמיכה והעידוד שלהם נקלעתי למלחמה קשה ומתישה.

"בית לסין מסתכם בכ־15 אחוזים בסך הכל. העירייה תרמה מבתור ומערכת תופים ומשרד החינוך הקציב לנו, לראשונה בשנת 1985, סכום של 50 אלף דולר. אלו מיפות בית. במשך הזמן גיליתי שאת עיקר מרצי אני משקיע לא בניהול יצירתי אלא בגיוס כספים. זה טוב אולי לפקיד שעובד במגבית המאוחדת. אבל לא למנהל של מפעלים תרבותיים. גיליתי גם שחלק מהמנגנון ההסתדרותי שונא אנשים בעלי יוזמה ומחשבה עצמאית. אמנם העלינו את בית לסין על המפה והוא זכה במוניטין, אך במידה רבה של צדק אפשר לומר שבמקרה שלפנינו אכלה המהפכה את מחולליה. אני יודע שלא כתום מזה. אבל ההנאה שלי הלכה. ובאין הנאה, הלכתי גם אני."

יצור כלאיים

בחגיגות שערך בית לסין לציון חמש שנות פעילותו, כתב חיים חפר שיר בשם "דימו אותנו", בתחילת השיר מנה את כל ההבטחות שניתנו עם פתיחת התיאטרון: שיטול על עצמו את המשימה לחרוש את הקשר בין התרבות לבין תנועת העבודה, שלא רק ישבור אבל גם ייצור כלים, שיהיו בו הצגות, סרטים, ג'ז, מועדון ומה לא. "ואת כל זאת אמרו בפיך וחצצה בהאת ובשטון / עד כי נדמה היה לך שמישהו שם נתקף בשגעון / והנה — דימו אותנו. כל מה שהבטיחו, קיימו, עד הפרט האחרון... / זה מרגיז. זה מפתיע. זה שונה. זה מרגיז / זה עלול לגרום דפיקות לב מנראות לכל גוער..."

בעבר הלא־רחוק היה בית התרבות ההסתדרותי ברחוב וייצמן בתל־אביב, כעין יצור כלאיים חסר אופי מוגדר. בקומה עליונה פעל חוג לריקודי־עם, בקומת הקרקע התקיימו הרצאות ושיעורים במדיטציה טרנסצנדנטלית. מדי פעם הוקרן סרט. מדי פעם פעל כאן דיסקוטק. בחוות הבית רעשו המבקרים והשכנים פנו לערכאות. מנהל הבית ניהל בצד עסקים פרטיים. בחדר המדרגות הריחו המבקרים ריח של שתן ובדלי סיגריות עם חשיש. עד שמבקר־סוף נכנסו לעובי הקורה מבקר ההסתדרות וגם גדעון שניא, האיש שעל המשק בוועד הפועל. בעקבות הבירורים הוחלט למסור את ניהולו של בית לסין לידיים מקצועיות. יעקב אגמון קיבל את מפתחות הבית.

יאיר שטרן בבית לסין

עכשיו, כשנחום פסה מביא את צחי בקר (שלידו יפעל מנהל אמנותי נוסף), אין שומעים קולות זעקה. אבל אז... "אגמון? מה פתאום אגמון!" מזה גזבר ההסתדרות ודרש לפרסם מכרז. מאחורי הדרישה הלגיטימית לכאורה הסתתרה לא רק הדאגה הטהורה לכללי הניהול התקין. בפרוזדורי ה"קרמליך" הושמעו טענות כי המינוי שנקבע סמוך כל כך לבחירות בוועד הבחירות, מלמד על הכוונה להשתמש באגמון ובבית לסין לצרכי תעמולה מפלגתית. התבואות השחורות לא התגשמו למרות שליעקב אגמון יש כרטיס ביקור פוליטי ברור ומובהק, הוא מעולם לא התכוון להשקפת עולמו הסוציאליסטית־יונית. אבל את בית לסין ניהל בפתיחות אמנותית שהפכה את המקום למוקד חשוב של החיים התרבותיים בגוש דן. ובכל זאת, היכן גבולות הפתיחות האמנותית? ערב פרישתו שאלתו:

היית מסכים להעלות על בימת בית לסין מחזה על מנהיג לח"י אברהם שטרן, למשל? האם מועצת המנהלים שלך היתה מאשרת דבר כזה?

אגמון: "עם כל טענותי להסתדרות עלי לציין שמעולם לא הכתיבה לי תכנים ואני אישית בוודאי לא הייתי מתנגד למחזה על "יאיר". אבל זו שאלה שקל להתחמק ממנה, שהרי גם הימין וגם השמאל מועצים ממשיכי דמם. אילו יכולנו להציג את האיש על כל המורכבות שבדמותו — למה לא? אבל אתה רשאי להכביד עלי ולשאול: אגמון, מה היית עושה אילו הציעו לך מחזה מעולה מבחינה אמנותית אבל מפאר, למשל, את גוש אמונים? ובכן, תשובתי היא חד־משמעית: לא הייתי מעלה אותו. בית לסין אמנם אינו כמו צוותא, אך גם אינו 'סתם תיאטרון'. יש לו בסיס חברתי ואין כל סיבה שנתכחש לו. אני זוכר שבהתחלה העדפתי לא לציין על הכרזות ועל המודעות שלנו שאנחנו מפעל הסתדרותי. פחדתי מן הסטיגמה. רציתי שהקהל ישפוט אותנו על־פי ההשתייכות התנועתית. היום אין עוד צורך להתבייש במוצא. יש לנו 10 אלפים מנויים ורבבות מבקרים מזדמנים. אולם עם כל זיקתי לתנועת העבודה מעולם לא הנהגתי צנזורה לגבי האישים המופיעים בערבי הראיונות שלנו. אירחנו את אריק שרון, את משה ארנס ואת גאולה כהן. אני בהחלט רואה הישג בעובדה שבאולם ראשי חובשי כיפות רבים".

גם דתיים באים

על המחזמר המסורתי "כולם היו בני חוץ מעצמי" כתבו מבקרים שזו הצגה נהדרת. אבל כתבו גם שזו הוצאה שאין מקומה על בימה המכבדת את עצמה. בסופו של דבר הכריע קהל הצופים: היא רצה שלוש שנים. המחזה "ריקוד של ג'ינג'ים כהן" עוסק בסיפורו של קומיקאי יהודי שהוצא להורג על־ידי הנאצים. "סיפור אהבה בשלושה פרקים" מתאר את כאבם של צעיר הומוסקסואלי על זכותו להיות בכבוד כלי להתביים לנכריה. "אחרון הפועלים" של יהושע סובול העלה בבבבי הכבחה את דמותו של א.ד. גורדון. בפנטומימה "גבירתי המדינה" מביים יורם בוקר קטע מן החזר הישראלי — עשויות הצגות, סרטים, ראיונות, ערבי מוסיקה וערבי ססירה משכשים אכ־רוך במסלול שעשה "בית לסין" בשנים האחרונות.

גם אם אנשי־שעם ראשים להתווכח על הרמה האמנותית או על השיקולים בבחירת הרפרטואר, איש אינו מטיל ספק בהצלחתו האדירה של המפעל האמנותי שנוסף לפעילות בבית לסין עצמו. פורש את חסותו על 18 בו־ענינו "מופת" שליד מועצת הפועלים. "יום תיאטרון אחד" הפך לתופעת־קבע: מאות תלמידי תיכון באים לבית לסין במסגרת לימודים הסדירים. שום דבר אינו מוסדר כגבוה: אין ההורים של משרד החינוך או של העירייה. הכל נעשה במגע בלתי־אמצעי עם בתי הספר. את הבורים ואת ההורים המהססים בוכיתה הנהלת בית לסין ליום תיאטרון ארוך של מוסד חינוכי אחד. שיציצו ויציגו. ההורים נפרץ עוד סכר: באו תלמידים של בית ספר ממלכתי־דתי. בנים ישבו בצד שמאל, בנות בצד ימין — ולפני כולם הבמה. וגם המחזה הפרוך למחזה בגבל יפו. המכשיר לפעמיים אולם לבופעי תיאטרון, בעולם לא סבל מחוסר קהל.

אין מרשם

איך הוא יודע, ינק'לה אגמון הזה, מה הולך ומה לא הולך, מה ממלא אולמות ומה מרחיק את הבריות מן הקופה?

"אין כל מרשם בדוק", טוען אגמון. "לעולם אין ודאות. לעולם אינך יודע לדעתו של כי קלעת. אני פועל על־פי התחושה. קרה שאכזבו אותי".

החל בהו בבאורש יפעיל אגמון את חושיו כדי לכוון את פעביו. אנשים המכירים אותו מקרוב אומרים שאין צורך לדאוג לעתידו. עתידו של בית לסין הוא שצריך לעורר דאגה. לא בגלל אישיותו או כישוריו של המנהל החדש, אלא בגלל עינו הפקוחה של האח הגדול. שינויים בהנהלה ובמועצת המנהלים משמשים תמיד הזדמנות נאותה לביקורת. אולם אסור לשכוח שסוד ההצלחה טמון היה בעובדה שבית לסין היה מפעל תרבותי של ההסתדרות. אם יבקשו להפוך למפעל מטעם ההסתדרות יגזר עליו כלייה.

יעקב אגמון: פרישה

מלחמת פאשקאוויל בפאשקאוויל

הופעתו של יומון חרדי חדש, "יתד נאמן", לא עברה בשקט ברחוב החרדי: הרב שך והליטאים נגד הרבי מגור והחסידים או אולי להיפך?

מאת נדב שרגאי

הרב אליעזר שך זעם כאשר הראו לו אנשיו קריקטורה, שהפיצו החסידים ברחוב החרדי. בקריקטורה נראו ארבע דמויות רוכבות, ספרים בידיהן. האחד — ר' מאיר שפירא מלובלין מחזיק בידו תלמוד בבלי. הרבי מגור מחזיק בידו תלמוד ירושלמי. הרבי מלובאביטש את השיעור היומי של הרמב"ם, ואילו הרב שך, הדמות האחרונה בשורה, מחזיק בידו את העיתון "יתד נאמן". כל הפאשקאווילים (גילויי־הדעת ומודעות־הקיר) שבעולם, כך מדברים, לא הרגיזו את שך כפי שקוממה אותו התמונה הזאת.

הוא מיהר לקרוא אליו את תלמידיו הקרובים, וציווה עליהם לארגן כינוס גדול של 1,000 רבנים ותלמידי־חכמים, אשר יבואו להזדהות עם "יתד נאמן", שהרב שך עומד מאחוריו. על ההזמנה לכינוס, שהתקיים באולם קורייר בבני־ברק, חתמו מטובי הרבנים הליטאים, הרב חיים קניאבסקי בנו של הסטייפלר ז"ל, הרב נסים קרליץ חבר מועצת גדולי התורה, ועוד.

כאשר נודע דבר הכינוס המתוכנן לרבי מגור, הבהלו מיד שליחים כדי לנסות ולרצות את הרב שך. את מרביתם סירב שך ברוב כעסו אף לראות. לרה"כ אברהם שפירא נמנה חזיה מיוחדות. עד שעה אחת בלילה ישב שפירא והתחנן בפני הרב שך למען שלום־בית ב"אגודה". כשסיים, שאל שך את שפירא שאלה אחת: "אתה — כבר פירסמת ב"יתד נאמן"?" לשפירא לא היה מענה, ושך הוסיף בפרידות — "בעיתונים החילוניים כבר פירסמת..." ובכך תמו ניסיונות הריצוי.

אבי־מולידו של היומון החרדי "יתד נאמן" הוא בראש ובראשונה הרב שך, העומד בראש הפלג הליטאי בציבור החרדי. מ"המודיע", שבו שלטו ושולטים אנשי חסידות גור, אומרים אנשי שך, שבעו הליטאים מרורים. לפני חמש שנים, כאשר החל המאבק על הרוטציה בתוך אגודת־ישראל, העלה הרבי מגור את תביעתו הבלתי מתפשרת — להוליך את פרוש ולהרגע. הרב שך הטיל וטו על פרסום עמדתו של הרבי ועורכי "המודיע" החליטו להתעלם כליל מהמחלוקת. בעוד שבכל העיתונים החילוניים פורסמה עמדתו של הרבי מגור. כאות וסימן להסתר בתוך אגודת־ישראל, בביטאונה של האגודה לא נכתבה על כך ולו מלה אחת. שלוש שנים אחר כך, לא היה יכול גם "המודיע" להמשיך ולהתריס. הרבי מגור העביר החלטה על הרוטאציה במועצת גדולי התורה, ובערב, לאחר הישיבה, התקבצו מאות חסידים ליד בניין המערכת במקור־ברוך בירושלים ותבעו להכניס את נוסח ההחלטה לעיתון. שלושת העורכים זומנו עוד באותו לילה לביתו של הרבי מגור וההודעה פורסמה למחרת היום.

הרב שך ואנשיו הגבכו. מאותו יום היה הרבי מגור לבעל ההשפעה המכריעת ב"המודיע". כאשר חרג "המודיע" מהקו שאותו מייצג הרבי מגור בנושא ארץ ישראל, ופירסם מאמר של רב התומך בפשרות טריטוריאליות, הודיע המערכת להוסיף בכתב קטן ליד הכותרת — כי יש מגדולי ישראל הסוברים אחרת. בימים שלפני הבחירות מיעטו ב"המודיע" להזכיר את ש"ס, שלה ניתנה תמיכתו של הרב שך. פרשת מלון גני־חמת והחרם על בנק לאומי זירזו את הקמת "יתד נאמן". כזכור, ביטל הרבי מגור, ועמו מרבית הרבנים החרדים, את החרם על כל"ל הבנ־תיה, בעוד שהרב שך מכריז בגלוי עד היום כי החרם בתוקפו. "המודיע", ברוב חוצפתו, אומרים מקורבי שך, פירסם את הודעת הביטול של הרבי מגור, אך סירב לפרסם את הודעת הרב שך כי החרם שריר וקיים.

בשיטות הזוגות

עם הקמתו של "יתד", פרצה ברחוב החרדי מלחמת עיתונים. בצעד יוצא דופן הודיע הרב שך לראשי ישיבות ומוסדות תורניים, כי הפרשת תרומות ושבתיות למסורת צדקה כמקובל, אפשר להעביר גם להוצאת "יתד נאמן". מנגד, החלה שורה של התנכלויות בלתי פוסקות לעיתון החדש. אנשי שך טוענים — אלה הם חסידי גור. חסידי גור אומרים: להד"ם. בבני־ברק ובירושלים קיבלו מפרסמים ב"יתד" איומים טלפוניים ואישיים, על חייהם וחיי משפחותיהם. בבני־ברק הוצת "פוסט" אשר בעליו פירסם מודעה ב"יתד". לאחר שתיחקרה כמה אנשים, זימנה המשטרה לחקירה חשוד. העונה לשם להנטל. בעל ה"פוסט" התבקש לבוא ולזהות את החשוד. הוא אמנם הגיע לתחנת המשטרה אולם סירב להפליל את החשוד, בנימוק לגרוטזר הקודמת, כי אין הוא מכיר את האיש. ברחוב החרדי מספרים כי האיש קיבל הבטחה מאותם הגורמים המתנגדים ל"יתד" לשקם את הפוסט המוצת, ובלבד שלא יפליל את החשוד.

לחנות חשמל גדולה בבני־ברק נכנס לפני שבועות מספר יהודי, עטור זקן ולבוש בהידור רב. האיש החל מזמין סחורה — כך וכך תנורים, כמה מקררים ומקלטי־רדיו אחד. הסוחר כבר רשם קבלה ואז, בעיתוי מושלם, נכנס לחנות אדם נוסף, זיהה את המזמין וקרא בקול ובפליאה, אתה קונה אצל מי שמפרסם ב"יתד נאמן"? ההזמנה כמובן בוטלה, והזוג יצא להמשך המסע נגד "יתד נאמן" בחנויות נוספות, שם חזר המחזה. אחד מזמין כמות גדולה של סחורה ושנה מתחיל בהשלכות לסיום "העיסקה" ואחר כך תמה בקול כיצד זה אפשר לקנות אצל מי שמפרסם ב"יתד נאמן".

יש שיטות פשוטות יותר. למשל, להתיז מים מבינוד על נקודת ההדרכה שבה נערמים אלפי גיליונות העיתון לחלוקה השכם בבוקר, ולשבש למנויים המעטים את השכמתם.

הדרך המסורתית — פירסום פאשקאווילים — גילויי דעת, אזהרות, חרמים והודעות שונות, על רוב בלתי חתומות, מוכה. אף היא למלחמה ב"יתד".

להלן מבחר מצומצם. תוכן הדברים — על אחריות המפרסמים הר"מ"ל בלבד:

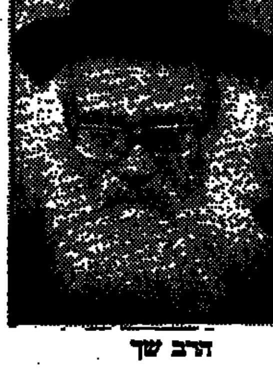

הרב שך

"אל מרנן ורבנן ראשי הישיבות די בארעא קדישא, שלומכון יסגי! — המצב שנשתרר בעולם הישיבות קשה מנשוא. בחורי חמדים מסתודדים ראשי הישיבות, המשגיחים והרמים על הסכנה המרחפת זה כבר על מעון כלל ישראל שהוא עולם הישיבות. כל אריכות בעניין — למותר היא, ואחרון הכביד — הרעיון הפסול של הפצת עיתון חדש בקרב בני התורה כמשימה מרכזית בעולם התורה, שהוא דבר שלא שיערוהו רבותינו מרנן הגק"ל... סכנה גדולה ר"ל מאיימת על ציבור בני התורה מן ההסתה הפרועה של מרשיעי ברית, העדר דברים של מעכ"ת מרנן ראשי הישיבות והמשגיחים שליט"א שמבעים להפסיק קולם מסיבות ידועות..." על החותם — "המעוררים".

על כרוז אחר חתומים אלמונים מ"מסורת אמת", והכותרת השחורה באותיות קידוש־לבנה עם קו שחור ועבה מודגשת — "לא תגורו". הטקסט מאלף: "חכמי התורה ועמד ליה, מעתיקי השמועה הנושיה, החרדים מפני מסלפיה... אליכם זאת הקריאה — מעלת כבודו היודע כי הקריאה התורנית של הרשות המתנוססת בעולם במודעות ברעות. המודעים מסירה לב מתורת ד' וכו' עבודתו המשבשת את הדעת. מעלת כבודו היודע, כי עיקרו יסודות איתנים אלה המיתו כבר אסון בהיכלי התורה. הבני תורה הפכו למטבי עיתון ומתרימים למענו. המון בני תורה אשר התגודד בעבר ברגש קודש מדעות חול הוסתו והשיגו, המצווה יישוב להם לדרוש בחדשות העיתון המאמרים... מעלת כבודו היודע כי הסתת ותומכי תורה תמימים להפנות כספים המקודש אך ורק לתורה תצקה אל עיתון עב־כ"מ מלא ובין בישין אינו אלא טירוף."

"השעה שעת ניסיון. הרב האיום מגפגף. אל תכבשו ללהטים. אף תפחדו מגהרו. אל תחושו למעמדכם. העמידו דברים כזומה. אנא, אנא חוסו על הכלל וקיימו בנפשותיכם את המאמר — הבא להטעות את ישראל לא תגורו ממנו..."

זכותם של צדיקים, מנוחתם עדן, אף היא אינה מכשיר במחלוקת. שמו של הסטייפלר זצ"ל, הרב קניאבסקי, שנפטר לפני כשנה מוזכר יותר ויותר בחיבתו על כשרות "יתד". הרב שך כתב לקהלו, מעל דפי "יתד נאמן", כי מרן הגרי"י קנייבסקי זצוק"ל עודד את הקמתו. מנגד מספרת מודעת קיר אחת על 24 איש, שאליהם בא עד כה הגרי"י קנייבסקי בחלומם. לדבריהם, כך על פי המודעה, אין הגאון הקדוש יכול לנוח בשלום על משכבו כאשר משרבבים את שמו להקמת "יתד". כמה בעלי חנויות מבני־ברק ומירושלים המפרסמים ב"יתד" כבר זכו לביקור אישי של כמה מהחולמים.

סירע מסוג

מבין שלל ההתייחסויות למלחמת "יתד" ב"המודיע" ולהיפך, בולט בפיקחותו מאמר מערכת ב"המחנה החרדי" של חסידי בעלזא: "... איננו מתכוונים להיכנס למחלוקת שבין ההוגים העומדים מאחורי "יתד נאמן" לבין ההוגים העומדים מאחורי "המודיע". בעינינו כולם אהובים, כולם ברורים וכולם קדושים. אולם גם לא נתעלם מכל האקורדים הצורמים העולים משולי שני הצדדים. בוודאי שלא נצדיק מעשי טרור ופאשקווילים המופצים על ידי הצדדים השונים. ומדוע כל־כך צורם באוזנינו לקרוא ולשמוע את השמצות האחד על השני? משום שדווקא אותם הוגים, בשני הצדדים, האשימו אחרים בכל פעם שהיו ביטויים קשים או חריפים נגד בעלי מחלוקת אחרים, וטענה: 'חילול ה', אנטישמיות; איך אפשר לעשות כך'. 'איך אפשר לכתוב כך', 'מכבסים כביסה בחוץ לעיני כלי התקשורת החילוניים' וכו' וכו'... הנה כאשר זה נוגע אליהם, הכל מותר שריר וקיים..."

למתבונן החילוני בשני העיתונים היומיים ייראה המשותף רב על המפריד. בשני העיתונים יש נושאים שהם מוקצה: ספורט, פלילים, תרבות חילונית — סרטים, מחזות, הצגות תיאטרון, טלוויזיה. המידע הכללי המובא לקורא החרדי בעיתונים אלה מתרכז בעיקר סביב נושאי דת, פוליטיקה, כלכלה ומעט חברה. מי שקורא אחד משני היומונים הללו בלבד, אינו יודע כי במשרד הרישוי היתה פרשיית שחיתות, ולא שמע מעולם על פרשת חוזה יעדי ואביב גרנות. הופעות מכבי תל אביב בגביע אירופה לאלופות יישארו עלומות לדידו, ודאי שקטעות כגון המשך פעילות הטלוויזיה, או קללת שר אחד את חברו — הן דבר מיותר לחלוטין.

לעומת זאת מתפרסמים ב"יתד" וב"המודיע", לבד מהחדשות הכלליות, כתבות על גאונים, רבנים וגדולי ישראל, מאמרים הלכתיים, וכן — מודעות אירוסין ונישואין רבות. את הידיעות בנושאים הכלליים נוטלים בדרך כלל מסוכנות עתי"ם, אך כל אחד משני העיתונים הללו מעסיק כמה כתבים חילוניים כ"פרילנסרים", בעיקר בנושאים מקצועיים כמו כלכלה או צבא. "זכות הציבור לדעת" מוגבלת בעיתון החרדי עד לנקודה שבה פוגע המידע בעקרונותיו, או בעקרונות / אינטרסים של פטרוניו — המפלגה, האדמו"ר, הרבי.

מי במנודים

יש גם חרמות על זרמים ביהדות החרדית, שאינם הולכים בתלם האגודה. חב"ד היתה שנים ארוכות מוקצית מחמת מיאוס ב"המודיע". היום מחרימים את התנועה דווקא ב"יתד נאמן". ב"יתד" מחרימים גם את חסידות צאנז ואת אנשי הרב חיים גריינמן ואנשי בריסק הליטאים. כאשר האריס הרב מיכל פיינשטיין במזל טוב את אחת מבנותיו, ביקשו באי ביתו לפרסם ב"יתד" מודעה המברכת אותו. מערכת "יתד נאמן" החליטה לצנזר כמה תארי כבוד שהוצמדו לשמו של הרב פיינשטיין, בעוד שב"המודיע" נדפסו תארי הכבוד שמסרו מפרסמי המודעה. הרקע למחיקה ב"יתד" — פיינשטיין הוא חתנו של הרבי מבריסק. בתו היא הינדה קוסלער המפורסמת בשל "היתר מאה רבנים", שאיפשר לבעלה מלכיאל קוסלער לשאת אישה שניה בלי לגרשה.

למי שעדיין לא שמע, להלן הסיפור על רגל אחת: כזכור, סירבה בת מנו הינדה קוסלער לבית פיינשטיין לנסוע אחר בעלה מלכיאל קוסלער לארה"ב, שם הוצע לו לעמוד בראש ישיבת ליקווד היוקרתית. היא טענה, כי על פי מצוות סבה הרבי מבריסק אסור באיסור חמור לכל יהודי לעזוב את ארץ ישראל. הינדה קוסלער עמדה בסירובה למרות לחצים עזים ואז החליט הרב שך — יש לנקוט אמצעי הלכתי בדיך — היתר מאה רבנים, המאפשר לגבר לשאת אישה שניה. (לפני שנה קבע רבנו גרשום חרם על מי שישא אישה שניה, למעט מקרים מיוחדים, המחייבים את חתימתם של מאה רבנים על האישור לשאת אישה שניה.)

כמה חודשים אחרי שחתמו מאה רבנים על ההיתר למלכיאל קוסלער, נישא האיש בשנית בארה"ב. חצר בריסק, שהינדה קוסלער נמנית עמה, הגיבה בחריפות רבה. לפני כחודש הוציאה לאור ספר ובו השתלשלות העניינים, המתאר את הפרשה מנקודת מבטה של האישה. הספר גם מעלה, בין השאר, האשמות קשות נגד הרב שך.

"יתד נאמן" סבר, כפי הנראה, כי איש חצר בריסק, אשר יצאה בחריפות כה רבה נגד הרב שך, אינו ראוי לתארי כבוד מגוזמים. אחד מעורכי העיתון הסביר זאת כך: "האם ראוי לכבד אישה בתארי כבוד יותר מהרב שך עצמו?"

בבתי הדפוס במאה־שערים ובבני־ברק מדפיסים בשעות אלה עותקים נוספים למחלוקה במסגרת הרב הבלים "יתד" — "המודיע". בלוגאנו שבשוויץ ניסו לשוא שלוחי אגודת־ישראל מארץ ישראל לשכנע את שלוחי ה"אגודה" מארצות העולם, שלא להעלות את המחלוקת בא"י על סדר היום. משעשו זאת בכל זאת, התנו החסידים כל "הסכם שלום" ב"אגודה" בסגירת "יתד נאמן". הליטאים סירבו. למאבק הזה עוד נכונו עלילות.

משק במשבר: (א')

יבלות בדרך לצמיחה

לפני הצמיחה תצטרך הממשלה להתמודד עם קשיי סולל בונה, אלסינט, המספנות ועוד

מאת אריה לביא

ראש הממשלה, שמעון פרס, שהתפנה ביום רביעי מעיסוקיו כדי להאזין לקריאות ההצלה מפיו של מנכ"ל סולל בונה, אהוד שילה, שהגיע לפגישה בלווית מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, יצטרך בעתיד הקרוב להקדיש יותר זמן לנושא הכלכלי, שכבר עתה תופס חלק נכבד מזמנו. ההחלטה, ולפיה החברה לישראל מעבירה את מניותיה בחברת צים לממשלה, הושגה בהסכמתו, אך הפתרון שהושג הוא בשלב זה במישור האירגוני. את בעיותיה של החברה, בדומה לבעיית סולל בונה, טרם פתרו.

גם בנושא סולייהוסי למשק הלאומי, כמו חברותיו של המלונאי חיים שיף, נדרש ראש הממשלה להתערב. הוא ייצטרך לקבל הכרעות גם בנושאים מורכבים יותר, כמו חברות אלסינט, מנועי בית שמש וחברות האחרות, שמרכיבות את הפסיפס הבעייתי של המשק הישראלי. פתרון הולם למרבית חברות אלה הוא אחד מהתנאים ההכרחיים למעבר המשק לשלב הצמיחה, שאליה שואף ראש הממשלה להגיע, ואת בטרם יגיע מועד הרוטציה.

סיוע לכל ענף הבנייה

סולל בונה, מספנות ישראל והגורמים האחרים שפנו לעזרת הממשלה, מציבים בפניו של פרס דילמה מורכבת: האם לחרוג מהכלל שבו נקטה הממשלה העכשווית, שנמנעה עד כה מסיוע אד־הוק לענפים ולגופים שנקלעו לקשיים — זאת בניגוד לעבר, כאשר הממשלה ראתה עצמה כתובת לטיפול בבעיות קרדינליות למשק כמו חברת אל על, פרוסארם ואחרות — או להמשיך בקו העקבי ולאמץ את גישת שר האוצר, יצחק מודעי, שלפיה הממשלה אינה יכולה לסייע לחברות ולמפעלים במצוקה.

האם התשובה היא חיובית, היכן הגבולות? מדוע לסולל בונה כן ולאלסינט לא? מדוע לספק תעסוקה למנועי בית שמש ולמספנות ישראל, ולא להפנות תיירים למלונותיו של חיים שיף? במה שונה סולל בונה מחברות הבנייה הפרטיות? סגן ראש הממשלה, דוד לוי, אינו רואה כל הבדל, והוא כבר הבטיח לקבלנים שאת הסיוע שתקבל סולל בונה יקבל כל ענף הבנייה.

האם הקשיים שיעמדו בפני ישראל קיסר בעת שסולל בונה תתחיל לשגר קרוב ל־3,000 מכתבי־פיטורים לעובדים, שנתנו מיטב שנותיהם לחברה, שונים מהותית מקשייו של המעסיק הפרטי, הנאלץ לנקוט צעד דומה? אם יש הבדל, אולי ההסתדרות אינה צריכה לשמש כמעסיק, כפי שטוענים רבים, הסבורים שאיגוד מקצועי צריך להיות מנותק משיקולי מעסיק?

אין ספק, שהניסיון לערב שיקולים פוליטיים בעת קבלת החלטות כלכליות סחורות הוא מסוכן ביותר. ועלול ליצור עיוותים מסוכנים בנוסח הסכמה של הליכוד לסייע לסולל בונה ההסתדרותית. לבטל, הסכמה שתושג בתנאי שהממשלה תסייע גם, נניח, למלונותיו של שיף ולמושבי בית"ר שאולי נתונים במצוקה. דווקא על רקע הקשיים החמורים של המשק, יש לנסות ולקבל החלטות ענייניות על בסיס ניתוח מקצועי קר, בשילוב ניתוח מצבם של כל חברה ומוסד באופן נפרד. אם יהיה צורך למצוא פתרון מתאים לפריסה של אלפי עובדי סולל בונה, חסרי־הסיכוי לתעסוקה חלופית, אין זה בהכרח הפתרון ההולם לבעייתם של ימאי צים או מהנדסי אלסינט, שיוכלו להשתלב בעבודה אחרת.

הקשיים שבפניהם ניצבות כמה מהחברות הגדולות, מציבים גם בעיה כבדה בפני מערכת הבנקאות. סולל בונה חייבת יותר מ־500 מיליון דולר, ואילו החובות של צים מגיעים לסכום דומה. לסכום נוסף של 500—600 מיליון דולר מגיעים. כאשר מצרפים את החובות של אלסינט שהם בכל הבינארה גדולים מזה שבכל תהילה, מנועי בית שמש, מספנות ישראל, קופת־חולים והמיגזר החקלאי.

הוצאות־המימון של חברות אלה כה גבוהות בשערי הריבית הקיימים, שהסיכוי להחזיר ולו את הריבית בתנאים הקיימים, שואף לאפס. המשותף לכל הגופים והחברות שבקשיים הוא, שהם הגיעו לממדים העולים על יכולתם לפעול באופן רווחי בתנאים הקיימים. כמעט בכל המיקרים מדובר על גופים, שסדר־הגודל שלהם ומקומם במשק מבחינה כלכלית או חברתית מחייב את המשך קיומם, אם כי בממדים שונים מאלה הקיימים.

כתוצאה מכך, הפתרון במרבית המקרים חייב להיות משותף לממשלה — ואין זה משנה מי העומד בראשה — לבנקים ולגופים הנתונים בקשיים. כמו בהרבה מיקרים אחרים, גם הפעם הזמן לטפל בבעיות בשלב שבו קשה לפתור אותן, לכן חיוני לקבל החלטות במהירות.

כאשר בוחנים את היבלות הקטנות שיש למשק, עוד לפני שהחל לצעוד לכיוון הצמיחה, צצים מיד שמותיהן של חברות בכפר, שלכאורה אין ביניהן כל דבר משותף. קונצרן סולל בונה, שקשייו נובעים במידה רבה מחוסר־יכולת להסתגל למציאות המשתנה של הביצוע לצד בעלות שהקשתה על מציאת פתרונות ריאליסטיים; צים, שקשייה נובעים במידה רבה מהתפתחויות בשוק הספנות העולמי; ואלסינט, שבה יש מיכלול של גורמים, החל בבזבוז מופרז מצד מנהלי החברה דרך קשיי שיווק. המשותף לכולן הוא כישלון העומדים בראש גופים אלה. אך לא רק אלה, להסתגל לשינויים ולהתפתחויות במציאות ובשוק שבו הם פועלים.

פיטורי אלפים וצמצום השכר

למרות השוני בין החברות, יש גורמים משותפים למרבית הבקשות סיוע:

* אינפלציה גבוהה ששררה במשק, ואשר הביאה להתפתחות של ענפים וחברות לתחומים או להיקפי פעולה שהתגלו כלא כדאיים כלכלית. האינפלציה הגבוהה מנעה, או לפחות הקשתה, על האפשרות לבחון את הכדאיות או חוסר־הכדאיות של ענף או קו־ייצור מסויים. המחירים שנקבעו היו מלאכותיים. התחשיבים לא היו ריאליים. המציאות האינפלציונית סייעה להסתיר ולכסות על בעיות ענפיות או של הגוף הבודד. התהליך של בלימת האינפלציה בחודשים האחרונים, איפשר להבחין בבעיות שקודם לכן נעלמו מהעין.

* הירידה בביקושים המקומיים כתוצאה משחיקת השכר, במקביל לירידת הציפייה לעליית מחירים ברכות תחושת היציבות במשק, השפיעה על חלק ניכר מהענפים. הנסיעות לחו"ל הצטמצמו, ונפגעו מכך מישרדי נסיעות וחברות־תעופה הפועלות כאן. רכישת הדירות ירדה. הדבר השפיע על מרבית חברות הבנייה. חלה ירידה ברכישת מוצרים בני־קיימא שפגעה ביבואנים וביצרנים המקומיים.

* צמצום תקציב הממשלה הגביר את הירידה בביקושי הציבור. הבנייה הציבורית נמצאת בירידה מתמדת, וכך גם שורה ארוכה של מיפעלים ובתי־מלאכה תעשייתיים, המייצרים למערכת הביטחון, בכלל זה מספנות ישראל. התהליך הנכון של צמצום הסובסידיות פגע בחקלאים עקב הירידה בביקוש למוצרי חקלאות.

* מערכת הבנקאות, שנהנתה בעבר מאדרחוק ממקורות מימון שאיפשרו לה לסייע ללקוחות, אינה מסוגלת לכך כיום. הבנקאות עצמה היא בשלב ראשוני למדי של תהליך הבראה. בידי הבנקים יש כעת בעיקר מקורות מימון לזמן קצר, שאינם מתאימים לפתרונות של בעיות מימון של מרבית הגופים והחברות שבקשיים. לא פלא, שאחת מבקשותיו הדחופות מראש הממשלה של מנכ"ל סולל בונה, אהוד שילה, היתה הלוואה לטווח־ארוך של 130 מיליון דולר, שתאפשר להחזיר חלק מהחובות הקצרים לבנקים ותאפשר תשלום משכורות העובדים בחודשים הקרובים. זאת כדי שהקונצרן ההסתדרותי יצליח, בניגוד לחודשים האחרונים, לשלם בזמן את המשכורות לעובדיו. הצורך של החברות שבקשיים לקבל אשראי לזמן קצר, שהוא יקר מאוד, רק החריף את מצבן של החברות. מבחינה זאת, רק סולל בונה יכולה ליטול הלוואה מקרן ההשקעות של חברת העובדים, לאחר שהבנקים לא יכלו יותר להגדיל את האשראי לקונצרן הבנייה הגדול.

* הקפאת המחירים שהיתה חלק מהתוכנית הכלכלית, מנעה מיצרנים להעלות מחירים והפצת את עצמם על עלויות המימון הריאליות, שהי מביזם להיות גבוהות, במקביל לגידול החוסר בעלויות כתוצאה מהירידה במכירות. שוקי־יצוא הם פתרון חלופי רק לחלק מהמפעלים שבקשיים.

הממשלה מתבקשת, לבעייתה, להעמיד מקורות־מימון לטווח ארוך ובתנאים נוחים, כדי לאפשר לבנות הסדרי־מימון מתאימים לגופים, שיתבססו על פריסת־החובות לשנים מספר, כך שנטל החובות יפחת. הסדרי־מימון כאלה יכולים להיעשות על־ידי הקצאה ישירה של מיבאכים או על־ידי מתן ערבות מדינה לאשראי בנקאי, כפי שהיה בעבר.

במקביל יצטרכו הבנקים לקחת על עצמם את האחריות לטיפול השוטף ולמעקב אחר הגופים שבקשיים, תוך בניית תוכניות־מימון ספציפיות לכל גוף בהתחשב ביכולותו ובצרכיו. את אלה ניתן יהיה לעשות, רק אם הגופים הבעייתיים עצמם והנהלותיהם יקבלו על עצמם החלטות קשות, כדי שלא יגיעו למצב שבו בעבור תקופה קצרה יתייצבו בפני בעיה רובה.

כאן יהיה צורך בהחלטות חזקות. הנהגות מניבדי בלא של בעלי המניות, בכלל זה ביבורי הבנהל הכוכים, אך יכולתו לקבל החלטות ולבצע אותם הטובים יותר. מדובר בפיטורי אלפי עובדים, על כל המשתמע מכך במשק הישראלי. וזאת, במקביל לצמצום השכר בדרך כים ישירות ועקיפה.

במקביל לפיטורי אלפי העובדים, יהיה צורך לנקוט ולמצוא מקורות־תעסוקה והכנסה חדשים, בין אם על־ידי הכנת פעילויות הקיימות ליצוא ובין אם על־ידי מעבר לענפים חדשים במסגרת המשק הקיים. ללא פעולות דרסטיות, לא ניתן יהיה להגיע להבראה של גופים וענפים. גם אם יועבר לרשותם מימון מתאים בתנאים נוחים. הבעיות הבסיסיות ניתנות לפיתרון רק אם החברות שבקשיים יחזרו לביבורקין הבבעיים.

هكذا من الأصل

לאן מוביל רייגן את ארה"ב

מאת מריון דנהוף
DIE ZEIT
מיוחד ל"הארץ"

כל אימת ששואלים בארצות הברית מה הירושה שמותיר הנשיא רייגן מאחוריו, קיים פער גדול בין התשובות. על השאלה "מה הוא השנוי האישי לגמרי המיוחד לו" משיבים כולם, יהיו אשר יהיו דעותיהם: "לאחר וייטנאם ווטרגייט, הוא החזיר לאומה ששקעה בספקי פוקי התייסרות והתלבטויות עקרות את האמון העצמי, הגאווה והביטחון". אבל כאשר שואלים: "ומה הוא עשה מהשג זה, לאילו ערוצים חדשים הוא כיוון את האנרגיות החדשות, לאיזה יעדים הוא הפנה אותן?" אז התשובה היא שתיקה חסרת אונים. ברור שאין כל תשובה לשאלה זו. מהמרץ הנתון בחלל ריק, צומחת אותה לאומנות מלאת אופוריה, שבראשונה באה לידי ביטוי במשחקים האולימפיים בלוס אנג'לס. הלך הרוח של "אנחנו שוב משהו" ו"אף אחד לא יבצע אותנו" בא במקום אותו פסק זמן באוב למהוסה, כפי שמוצא הדבר ביטויו בסרטים כמו "ראמבו" "רוקי 4" ו"שחר אדום". המשורר הסובייטי ייבגני יבטושנקו קלע למטרה כאשר תבע את מטבע הלשון וורנוגרפיה (וורמלחמה) על משקל פורנוגרפיה.

השמרנים הקיצונים הם הגולשים להלך רוח זה. כאשר התכנסו לא מכבר 1500 חברי "ועידת הפעולה הפוליטית השמרנית" בוואשינגטון, קמו כולם כאיש אחד לכבוד ג'ונס סאווימבי מנהיג אוניטה המורדת באנגולה, הנלחם נגד הממשלה. ג'ין קירקפטריק, לשעבר שגרירת ארצות הברית באו"ם, כינתה אותו אחד הגיבורים האמיתיים של זמננו שלהם צריך להעניק "תמיכה אמיתית" ופירוש הדבר גם סיוע בנשק. האווארד פיליפס יו"ר "הסיעה השמרנית" עמד בהשתאות על העובדה ש"המדינה נתונה בהלך רוח אנטי ליבראלי. המלה ליבראל הפכה בינתיים גרועה כמעט כמו קומוניסט". סגן הנשיא בוש שלא התבייש לפני כמה ימים לשבח את ג'רי פלוואל, אביו מולידו של "הרוב המוסרי". אף כי בדיוק אז קרא פלוואל לחברי בית הנבחרים להתעלם מהפרות זכויות האדם בפיליפינים ולהתייצב מאחורי מרקוס, מקבל במשאלי דעת קהל את מרבית הקולות. כאשר שיבח את פלוואל אמר לו: "אנחנו זקוקים לעמדה המוסרית שלך כדי להבטיח את עתידנו".

הרוסים הרעים — שעיר לעזאזל

עד כמה הצליחה השיטה להפוך את "הרוסים הרעים" ל"שעיר לעזאזל" האחראים לכל דבר, בא לביטוי באנטי קומוניזם הפשטני, היכול לפתוח רשת מסעדות גדולה להשתמש בסטריאוטיפים אנטי רוסיים במאמצי הפרסום שלה. בפרסומות האלו מתוארים הרוסים כנחשלים מבחינה תרבותית, כאנשים פראים שאינם מכירים את מנעמי העולם המודרני. ג'ון רייט שכתב בזמנו ספר על ההיסטוריה של הפרסומת האמריקאית, סבור ש"מחיר" הוא כאשר מאמינים שאפשר למכור טוב יותר המבוגרים אם מתבדחים על האויב הפוליטי הגדול ביותר. "אבל" הוא מסכם, "אם נשיא ארצות הברית יכול לומר שברית המועצות היא אימפריית הרשע בלי שאף אחד יפרוץ בצחוק אזי באמת התחוללה תפנית". למעשה כבר הדחיק בוודאי הדברים לכת עם אנשי יחסי ציבור, שאוזנם קשובה תמיד להלכי הרוח האמיתיים, המאמינים כי באמצעות תמונות הקשורים באלו אפשר להעלות את צריכת המזון המהיר. במקום להעמים על דעת הקהל רגשות תוקפנות כלפי האויב המשובע כדי לטפח נכונות להוצאות ביטחון גבוהות יותר, היה בהחלט מועיל יותר ליצור אווירה שהיתה מאפשרת שיחות להגבלת הנשק הגרעיני. נאום של דם, יזע ודמעות היה בוודאי יאה יותר מאשר לתעתע באזרחים כדי שיאמינו כי ניתן לסתום את החורים בתקציב בלי להעלות מיסים, וגם בזמן להשלים ולהסלים את הוצאות הביטחון.

שכן דבר אחד ברור: הקרח עליו פוסע ומוליך העולם הפיננסי הולך ונעשה דק. הבנקאים האמריקאים הילוו למעלה מ־500 מיליארד דולר לעולם השלישי ולחוזאים, שעיתים אינם יכולים לפרוע את חובותיהם ונמצאים על סף פשיטת רגל. נוסף לכל הצרות באה גם ירידת מחיר הנפט הפועלת על הבנקים פעולה שלילית כפולה: מדינות כמכסיקו יזקקו לאשראי נוסף כדי שיוכלו לפרוע את הריבית על חובותיהם — על פרעון החובות עצמם כמעט אין מה לדבר. אך גם בארצות הברית עצמה העניקו הבנקים, בעיקר בדרום, אשראי לחברות הנפט הגדולות שרווחיהן הולכים ומצטמקים, וכעת מתברר שגם כאן היה זה אשראי של סיכון. ב־1985 פשטו את הרגל 120 בנקים וסניפים. זה המספר הגבוה ביותר מסוגו מאז השפל העולמי בתחילת שנות ה־30. אמנם הבנקים מכוסים בביטוח הפקדות, כך שהמפקידים אינם יכולים להינזק. אבל כאשר בנק גדול כמו באריו בנק בניריורק בעל היקף של 5.4 מיליארד דולר מתמוטט, משתמע מכך שהמצב קשה.

כמדינה נושה למדינת חוב

אף כי האמריקאים מתנסים מזה ארבע שנים בשגשוג כלכלי רב עוצמה, גרעון התקציב בסוף שנת הכספים 1985 היה גבוה יותר מאשר בתחילתה. אמריקה זקוקה מדי שנה לכ־150 מיליארד דולר כדי להשוות את גרעון הסחר שלה. פעולת השאיבה הזו, השואבת מההון של מדינות אחרות לכיסוי הגרעון, הביאה לכך שארצות הברית הפכה ממדינה נושה למדינה בעלת חוב. אך אף פעם לא קרה עדיין שמדינה בעלת חוב מוסתת ומחזיקה ברוב בית המטבע העולמי, וזאת לא לתקופה קצרה אלא במשך שנים. חישובים העלו שארצות הברית תהיה חייבת ב־1989 לשאר העולם 600 מיליארד דולר ותצטרך מדי שנה לשלם ריבית בסך 60 מיליארד. ב־1980 נבחר רייגן על סמך ההבטחה להשוות עד 1984 את התקציב ועל סמך התבטאויותיו "נגד ג'ימי קארטר הבזבזן".

הנשיא מסרב בעקשנות לקצץ בהוצאות הזימוש או להעלות מיסים. הוא אפילו לא מוכן להשתמש בנפילת מחירי הנפט, כנימוק להעלות את אגרת יבוא הנפט אף כי אין להתייחס לצעד כזה בהכרח כאל העלאת מיסים. בחמש השנים הראשונות שלו הרקיעו שחקים על יסוד מדיניות זו חובות המדינה והגיעו עד ל־1000 מיליארד דולר. פירוש הדבר הוא כי רונאלד רייגן נכנס לחובות יותר מכל קודמיו גם יחד. אמנם באמצעות חוק גראם־רודמן (המחייב את הממשל לחסל תוך חמש שנים את הגרעון בתקציב הפדראלי) כבלו עצמם חברי הקונגרס בכבלים והקימו גיליוטינה, שבחמש השנים הבאות תצטרך לחתוך ולהטיל בהדרגה קיצוצים, כך שב־1991 יושווה התקציב. עם זאת פסק בית משפט מחוזי בוואשינגטון שחוק תקציב המדינה הזה עומד בניגוד לחוקה, אבל ההחלטה הסופית תהיה בידי בית הדין העליון. אולם גם אם היא תהיה חיובית, תהיה זו שאלה גדולה אם הקיצוצים אכן יצליחו ולא פחות מוטל בספק אם יצליח הנשיא להעביר את תכניתו להעלות את הוצאות הזימוש ב־40% נוספים.

רייגן החזיר לאמריקאים את האמון העצמי בכוחם לאחר משברי וייטנאם ו"ווטרגייט", אבל מה הוא עושה עם ההישג הזה? התשובה לשאלה זו קשה

רייגן: חובות המדינה הרקיעו שחקים

לצד הזימוש העוני גדל

אתה תוהה כאירופי איך אפשרי הוא להוציא סכומים גבוהים יותר ויותר על זימוש בעוד שבו בעת גדל העוני במדינה בלי שמורת הרוח תגדל בהתאם. הנשיא האמריקאי לא נרתע בנאומו על מצב האומה לדבר על עלייה בהוצאות הביטחון בשנת הכספים הבאה בסך 15 מיליארד דולר, בעוד שהוצאות סוציאליות יקוצצו ב־10.7 מיליארד דולר. זאת כאשר למעלה מ־30 מיליון אזרחים חיים מתחת למה שנחשב מבחינה סטטיסטית כקו העוני. בניריורק נערכו שני אירועים שאיפשרו מבט בנסיבות חברתיות אלו הרות שואה בחלקו. ראשית נערכה "ועידת ראשי העיר", לאחר מכן פרסמה "הליגה העירונית הארצית" את הדו"ח השנתי שלה בן 200 העמודים על "מצב השחורים". ראשי העיר של 25 ערים גדולות קבעו כי מספר הנזקקים הפונים למטבחי מרק עלה בשנה האחרונה ב־28% ומספר חסרי הגג הפונים לבתי מחסה עלה ב־90%. מצבה של ניו יורק גרוע במיוחד כיוון ש־66% מבין חסרי הגג הן משפחות עם ילדים. כל הערים, אמרו ראשי העיר, סובלות כל כך מהקיצוצים בתקציב הסוציאלי עד כי כמה מהן חייבות לדחות את פניותיהם של עד ל־17% מהרעבים. הליגה העירונית הלאומית קובעת: "אמריקה השחורה נמצאת מחוץ לתנופה הכלכלית ככל התאומים". יתר על כן, לאחר ההתאוששות הכלכלית, השחורים אף לא חזרו לרמת החיים שהיתה להם לפני המיתון. כעת הפער בין הלבנים שיש להם והשחורים שאין להם, גדול יותר מאשר ב־1970. הסטטיסטיקה מוכיחה זאת: בעוד שהכנסתם הממוצעת של השחורים ב־1970 היתה 62% מהכנסת הלבנים, ב־1984 היא ירדה ל־56%. ובעוד שב־1985 עמדה האבטלה בקרב מבוגרים לבנים על 5.6%, שיעורה בקרב השחורים המבוגרים היה 15% ובקרב בני הנוער השחורים אף הגיע ל־40.1 אחוז.

"להביט קדימה ולשאוף לכוכבים"

אך פחות מובנת מכל, בעיני המבקר הבא לוואשינגטון היא דממת האלחוט השורדת לאחר הצעתו יוצאת הדופן של גורבצ'וב בנושא הזימוש. הבוס בקרמלין הציע סילוק מוחלט של הטילים לטווח בינוני מאירופה, בעיה עמה התלבטה לשווא ההחלטה הכפולה של נאט"ו במשך שלוש שנים. הוא אפילו אמר כי על כך ניתן לשאת ולתת בנפרד מנושאים אחרים. הוא גם הציע איסור על ניסויים גרעיניים. הוא דיבר על מעקב ופיקוח במקום, הצעה שגרמה לקודמיו להסתמר במשך עשרות שנים. הוא הציע את צמצום הרצוף של כלי הנשק האסטרטגים הגרעיניים עד שהם אמורים היו להיעלם כליל עד לשנת 1999 — זאת באמצעות משא ומתן, לא על ידי ייצור מערכות הגנה חדשות העולות מאות מיליארדים. אך לדבריו אלו לא בא שום הד. אמנם אומרים שבז'נווה ישאו ויתנו בנושאי על הצבת הטילים לטווח בינוני. אולם לא ידוע אם גם במשא ומתן מבודד כזה ימשיכו הרוסים לדרוש את הקפאת פיתוח הנשק הגרעיני של אנגליה וצרפת. דרישה שתידחה על ידי פאריס ולונדון. ובמקרה כזה גם הצלחה חלקית כזו תושם לאל.

עוד ארבעה שבועות לאחר דברי גורבצ'וב, לא חלה שום תגובה בבית הלבן. אלא אם מתייחסים לדבריו של רייגן בנאומו על מצב האומה כאל תשובה לגורבצ'וב. הוא דרש מבני ארצו "להביט קדימה ולשאוף לכוכבים" בהבטחה שאז "תנצח אמריקה במירוץ העתיד". שר ההגנה ויינברגר פטר את הצעת גורבצ'וב כתעמולה. ולדברי הניו־יורק טיימס הבהיר בהוראה סודית לצבא שתוקפה עד 1992 כי למלחמת הכוכבים תהיה "הקדימות הגבוהה ביותר". התנאי הסובייטי — בלי מלחמת כוכבים, בלי מערכת הגנה בחלל — יחסום איפוא בפני רייגן את הדרך להסכם חדש על נשק אסטרטגי. אולם עד כה שני הצדדים, היינו גם האמריקאים, היו משוכנעים כי בימינו חוזה העולם דורש מעל הכל לא לכלול את מערכות הנשק ההגנתי במירוץ הזימוש. וואשינגטון מנסה כעת לחולל להטוט — לשאת ולתת עם הסובייטים ברצונה על הגבלת נשק התקפי, וכו בזמן לצאת נגד הסובייטים למען ביטול ההגבלה על נשק הגנתי. יש איפוא סיבה טובה לחשוש שלאחר מירוץ הזימוש בתחום הנשק התקפי יתחיל מירוץ זימוש חסר שחר באותה מידה במערכות נשק הגנתי, אם "יעמוד" הנשיא רייגן על מלחמת הכוכבים שלו.

קרע עמוק בקרב המדענים

"מי" שאלתי מומחה, "הוא בעצם בעד פרויקט זה?" "אלו הן קבוצות שונות. לצד הצמרת בבית הלבן ובפנטאגון, תומכים בתכנית כמה צוותי חשיבה ובעבודות, המקווים כך לקבל לידיהם אמצעים בלתי מוגבלים למחקר. נוסף על כך בין התומכים יש גם אנשים בעלי רצון טוב שעליהם מקובלת הדעה שנשק מלחמת הכוכבים לא יפגע בבני אדם, אלא יהרוס רק כלי נשק של האויב. ביניהם גם חלק מהכנסיה הקאתולית שעד כה היתה בה פעילה בתנועת השלום. ולבסוף יש אנשים העולים מיעוטים אחרים אך למעשה שואפים, הדוח לעליונותה הכלכלית הטכנולוגית של ארצות הברית, להשתמש במלחמת הכוכבים כדי להבטיח את עליונותה של אמריקה לצמיתות". אחרים גם אינם טורחים להסתיר שאיפה זו. כך למשל, קרן הריטאג' (מדרשה רבת השפעה, שמאז נכנס ממשל רייגן לתפקידו מציפה את הבית הלבן בהצעות ותכניות עבודה) ביטאה זמן קצר לפני פגישת הפסגה בין רייגן וגורבצ'וב את כוונות הלקוחות השמרנים שלה כאשר אמרה, שהסכם עם הרוסים על הגבלת הזימוש יהיה בבחינת בגידה שניתן להשוותה למדיניות הפיוס כלפי היטלר.

מומחה אחר העוסק בבעיות בינ"ל חוץ מזה שנים נתן את התשובה הבאה: "בקרב המדענים יש קרע עמוק. כ־3000 פניות למימון מחקר הוגשו בשנה שעברה. מצד שני 1600 מדענים הרואים את מלחמת הכוכבים כתכנית מטורפת ומסוכנת, חתמו על התחייבות לא לשתף אתה פעולה באף דרך. על התחייבות זו חתמו גם 56% מ־14 הפקולטות המובילות לפיסיקה. כמובן קשה לציבור לגבש לעצמו דעה משלו. תעמולה רבה מדי ומידע מגמתי רב מדי מפוזרים לכל הכיוונים. כך למשל כתבה לא מכבר ג'ין קירקפטריק הנמנית עם הניאו שמרנים הנוקשים ביותר ב"וואשינגטון פוסט": "עליונות הסובייטים בטילים הגרעיניים היא עובדה שאין עליה עוררין ועליונות זו הולכת וגדלה. כוח ההרתעה שלנו הוא מינימלי, והוא עוד הולך וקטן". אולם הגנרל אברמסון שבתור מפקד מלחמת הכוכבים בוודאי יודע על מה הוא מדבר, אמר שבחמישה תחומי מפתח של טכנולוגית הביטחון מקדימים האמריקאים "בהרבה מאד" את הרוסים.

סכומי העתק המושקעים ברחבי העולם במערכות נשק, שינו את היחס בין איכות הנשק ואיכות החיים בצורה אבסורדית. במחקר בשם "ההוצאות הצבאיות והסוציאליות בעולם" — השוואה בין 1985 ל־1945 — מאת רות לאג'אר סיווארד, עולה שאיכות החיים בעולם — שבה כלולות השכלה, זכות בחירה, תוחלת חיים ממוצעת — עלתה בסעיפים שונים מ־0.5 עד פי חמישה בעוד איכות הנשק — כוח אש וטווח — עלתה עד לפי 262 ויותר. באופן כזה שתה תיארו לעצמם את העתיד ארבע המעצמות הגדולות כאשר ניסחו ארצות הברית, בריטניה ברית המועצות וסין ב־1944 את הטיוטה לאמנת האו"ם. אז נאמר בה: "שיתוף פעולה בינלאומי כדי להשיג ולהבטיח פיתוח כלכלי וסוציאלי, צדק וזכויות שוות לכל העמים, שלום על ביטחון קיבוצי".

ומה התוצאה 40 שנה מאוחר יותר? נשק ועוד נשק. בעצם היינו כולנו להתבייש. אבל אף לא הבריטאים מגיבים כך. הם אפילו גאים בהשגיהם. הכותר אחד מהם מדבר בתנובה גם אם הוא רחוק כליל "אימפריית הרשע" וכבר בנאומו הראשון באפריל 1985 אמר "יזמת אינו פגם הטבע ביחסינו עם וואשינגטון, הוא יותר בחינת אבוקאליה". או הפקים כולם — הזל מ"וואלס" של שפרינגר וקלה בפנט אנה? אין כאן קום חידוש, הכל הוא אחיות, עינים ותעמולה... ומירוץ הזימוש נמשך.

צ'כוסלובקיה: מקררים תמורת חופש

מאת מייקל קאופמן
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

פראג

בפראג ישנה חנות ממשלתית חדשה המוכרת בשם של כריסטיאן דיור ומי קולון במחירים העולים פי שלושה וארבעה על המחירים בחנויות פטורות ממכס בשדות תעופה. החנות מלאה אדם. הבארים, הפונדקים אולמות התיאטרון והקונצרטים מלאים גם הם. בלילה חיי הרחוב בפראג הומים הרבה יותר מאשר בוורשה או בבודפשט. הקבילים המתפתלים של פראג הזהובה, לב העיר בסגנון הבארוק, מהווים פיתוי לטיול אפילו בקור. צ'כוסלובקים לבושים היטב גודשים את המדרכים המשופצים בטעם אופנתי, אוכלים מנות גדולות של ברווז וכופתאות ושותים בירה טובה מאד הזורמת בשפע.

כל זה מטמט עדות לצד אחד של "העסקה" שבעקבתה ממשלת צ'כוסלובקיה עם העם במסגרת "הנורמליזציה" שבעקבות פלישת כוחות ברית וארשה אשר שמה קץ לחירויות שפרחו באביב של פראג ב־1968. הממשלה מילאה את חלקה בהסכם: שמירת רמת חיים במדינה, שהיא בין הגבוהות במזרח אירופה. המחיר לזאת הוא ויתור על חידושים פוליטיים כלשהם, ולו במסגרת השיטה הקיימת: שום מחאות ליברליות או ביקורות כלפי השלטון האורתודוכסיות שלו. להוציא כמה מתנגדים, המבודדים עתה במידה רבה, נראה גם שחלק זה של העסקה מתקיים.

השגריר האמריקאי בצ'כוסלובקיה וויליאם לוארס אמר כי "דיונים וויכוחים הרבה יותר פתוחים ומעניינים מתקיימים בברית המועצות יותר מאשר בצ'כוסלובקיה". ג'ירי סוויך, ראש המחלקה הצ'כוסלובקית המטפלת בעיתונאים זרים, אמר: "העם שלנו מצליח יפה מאד". הוא ציטט נתונים: "לכל 100 בתי־אב יש 145 מכונות כביסה, 115 מקררים חשמליים, 125 מקלטי טלוויזיה ו־49 מכוניות". ישנם יותר אזורים מאשר בתל־אביב מכוון שצ'כוסלובקים עירונים רבים מחזיקים בתי־קיץ קטנטנים בכפר.

עלפי תוכנית כלכלית מקיפה שפורסמה בינואר, אמורה הצריכה האישית לעלות ב—50 אחוזים לקראת סוף המאה. אולם לנוכח המפעלים התעשייתיים הקופאים על שמריהם והוצאות האנרגיה הגבוהות, מפקפקים צ'כוסלובקים רבים בתחזיות מוקדמות יותר על גידול עד אין קץ. עם זאת, רמת החיים של צ'כוסלובקים היא דבר שעליו יכולים הפולנים רק לחלום. אך הדרגות היחסית של כנסיות כפר ליו, שלא לדבר על הזיקה הנכבדת של פרסומים מתורתיים ותרבות נגד עממית שם, מעודדים לעתים קרובות את סקרנותם וקנאתם של צ'כוסלובקים. בתקופת הצלחתו הראשונה של ארגון סולידריות הגבילו שלטונות צ'כוסלובקיה את תנועת התיירים לפולין. ואם כי סולידריות כבר אינו ארגון חוקי, עדיין קשה לצ'כוסלובקים לקבל אשרת יציאה לוארשה. לא פחות משהם מתקשים להשיגה למערב.

מאז פלישת צבאות ברית וארשה לצ'כוסלובקיה מתקיימת בין השלטונות לאזרחים עסקה: קחו נוחות בורגנית, תנו שקט פוליטי. כמעט הכל מצייתים

רב אחד בצ'כוסלובקיה

הכומר ואצלאב מאלי הוא אחד הצ'כוסלובקים המעטים יחסית המדברים בגלוי עם זרים על מחיר העסקה הלאומית. הוא כומר קאתולי בן 35 שהיתר הכמורה שלו בוטל על ידי השלטונות. אם ילבש בגדי כומר או יערוך טקס אכילת לחם קודש, יהיה מאלי צפוי לעונש מאסר. "כרביה, ההיתר שלי נלקח מבני כיוון שאמרו כי עבודתי ככומר באזור שלא היה כלול בתחומי".

"הסיבה האמיתית היא שהבעתי עם צעירים". אמר הכומר בעת הפסקה בעבודתו כמסיק בחדר ההסקה של מלון קטן. "כאן כומר אינו רשאי לדבר על דת בדירות פרטיות, רק בכנסיות".

מתן רשיונות לכמרים היא מסורת ארוכה באזור זה מאז המאה ה־17. ממשלת האבסבורג נהגה כך. ולאחר נפילת האימפריה האוסטרו־הונגרית, שמרה ממשלתו הדמוקרטית של תומאס מסריק על הנוהג. כיום, ממשלתו של הנשיא גוסטב הוסאק מעניקה רשיונות ומשלמת את משכורות הכמרים הקאתולים, הכמרים הפרוטסטנטים והרב היהודי במדינה. הכנסיה מממנת את תחזוקת הכנסיה ואת שני הסמינרים הקאתוליים.

ולאדימיר יאנב, מנהל הלישכה הממשלתית לענייני דת, הסביר כי ביטול הרישיון של כמרים העוסקים בעבודתם מחוץ לשטח הכנסיה נובע אך ורק מהפרת כללים מקצועיים. כמו בכל עיסוק אחר. הכומר מאלי אומר כי ביטול רשיונו הביא לו תועלת. "אני מקבל משכורת גרועה, אבל אני חי עם העם. אני נוסע ברכבת תחתית ובאוטובוסים ואני צריך לדאוג למזון. אבל אני לא חי יותר בבית הקהילה המבודד מהאיש ברחוב". הוא הוסיף: "כמובן, אני עדיין כומר ואני מכהן את האל". לכומר מאלי היו קשרים עם אמנה 77, קבוצת המתנגדים העיקרית. ופעם אף ישב שבעה חודשים בכלא בגלל פעילותו בוועדה להגנת הנרדפים ללא צדק. הוא אמר שחברי אמנה 77 "מתמקדים בנושא זכויות האדם, בניסיון להניע את ממשלת צ'כוסלובקיה לקיים את החוזים הבינלאומיים עליהם חתמה, וזוהי גישה טובה מאד. אך אני חושב שאנשים זקוקים ליותר מאשר זכויות אדם. הם זקוקים לערכים ולתקוות".

ברזיל: מה קרה לקפה

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

הבצורת הקשה בברזיל, יצרנית הקפה הגדולה ביותר, מכה לא רק במגדלים ובצרכנים מבית, אלא בלקוחות ברחבי העולם

סבסטיאנו דה סילווה לא העלה בדעתו כאילו סכנות תהיה עבודתו ברוכה. כאשר נהג כרגיל את משאית הפולקסוואגן שלו מול המאפיה ברואה קוסמוס, ריו דה ז'נארו, מצא מולו לפתע שני לועי אקדחים כבדים. היה זה שוד. בגסות ציוו עליו התוקפים לעזוב את המכונית. אז הם חיפשו את המטען היקר־הערך ביותר: המשאית היתה מלאה בקפה של חברת "פאפאגאיו". השוד הזניק את המשטרה הצבאית של ריו דה ז'נארו, שגילתה חריצות בלתי אופיינית. הבוש מכוניות פיטרול הקיפו את האזור. פטרולים יצאו להיפרשים. נסיעת הקפה של העבריינים המבוהלים "ביל" ו"לאר" הסתיימה בקרב יריות קטלני. הם מתו בדרכם לבית־החולים.

בוולסה ראורורה, כ־50 ק"מ ממערב לריו, השתלטו שישה אנשים חמושים בסכינים ובאקדחים על שוער הלילה של חברת "קפה פאבוריטו" והעמיסו 246 שקים (שמשקל כל אחד 60 ק"ג) של פולי הקפה הירוקים על משאית שהביאו אתם. הם הצליחו להימלט בשלום.

כמעט מדי יום מדווחת המשטרה על גניבות קפה. משאיות העמוסות במצרך יקר־הערך נוסעות כעת רק לאור יום, ובשיירות של שישה כלי רכב לפחות. חברת הביטחון סאו לואקארבה שהוקמה במיוחד לשירות של חברות תובלה, מסגרת את 300 אנשיה החמושים כמעט רק לשמירות הגנה על מטעני הקפה. זה בשעה שהקפה הברזילאי הוא סחורה יקרה, ולפיכך מבוקשת ביותר, סחורה שיש בה מחסור. המחיר עלה מ־530 אלף קרוזיירוס לשק בן 60 ק"ג, בספטמבר, לקרוב ל־4 מיליוני קרוזיירוס בינואר. סיבת עלייתם של המחירים היא בצורת בת יותר מ־200 יום, שהשמידה כמעט מחצית היבול של הקפה הברזילאי.

שליש מיבול הקפה העולמי בסכנה

עונת הגשמים המתחילה בדרך כלל בספטמבר חלה השנה רק בשלהי ינואר. וגם בינואר ירדו הגשמים בכמות קטנה בהרבה. "בנובמבר ירד פעם גשם במשך כמה ימים, ועצי הקפה פרחו ביופי", אומר היצואן רולף גראף בעיר הנמל סאנטוס. "אבל מפלס מי התהום ירד יותר מדי, כדי להישאר בחיים הפילו מעליהם העצים את הניצנים".

הענפים החדשים של העצים בעלי העלווה, המיתמרים עד לגובה של כשישה מטרים, שהם בלבד נושאים פרי — אמורים להיות בחודש פברואר באורך 15 ס"מ. אולם גודלם הגנה כגודל אגודל. כך איפוא היבול הבא, שמועדו ביולי, נחשב לאבוד באזורי הגידול הטובים ביותר.

אסון הטבע היכול לפגוע גם ביבול של 1987, אם עד מרס יוסיפו לרדת רק גשמים מועטים, מכה לא רק בצרכני הקפה מבית. ברזיל אינה רק צרכנית הקפה הגדולה ביותר, אלא מעל לכל — היצרנית הגדולה ביותר של קפה בעולם. המדינה מספקת כמעט שליש מיצוא הקפה בסך 63 מיליון שקים שהמדינות החברות בארגון הקפה הבינלאומי מייצאות. חוזה הקפה שנחתם ב־1962 והמקיף כיום 35 מדינות יצרניות ו־25 מדינות קונות, ייצב בשיטת המיכסות שלו את השוק העולמי. אולם אין עוד מה לדרוג לנוכח המחסור. משבר היבול נטל כל טעם משיטת המיכסות. השטבע היא פקעה, ולפי שעה השוק החופשי יכתיב את התפתחות המחירים.

איש אינו יכול לומר עד היכן יעלו המחירים. לפי שעה השוק אינו בטוח יותר מאי־פעם בעבר. מגדלי הקפה וסוחרי הקפה בברזיל חשים כמעט הקלה לנוכח ביטול המיכסות. "בעתים היה החוזה למתנת משוגעים", מתלונן ג'והה קארלוס ג'ורדאו ממועצת הקפה הארצית. התאחדות מגדלי הקפה הברזילאים. "במשך שנים פיגרו המחירים. אם נחשב רק את האינפלציה במדינות התעשייתיות, צריך היה מחיר השוק מכבר להיות 2.40 דולרים לליברת קפה". במקום זאת היה המחיר עד כה 1.50 דולר.

גם איזאק פאריירה לייטה מבורכע כי המדינות התעשייתיות הן נשכרות מהחוזה. בנאשופה, מרחק כ־300 ק"מ מצפון לסאו פאולו, הוא עומד בראש קואופרטיב איכרי הקפה הגדול ביותר בעולם (4,000 חברים). "המדינות הקונות מייצאות מדי שנה קפה תמורת כ־14 מיליארד דולר". הוא כועס. "אבל את היקף העסקים של חברות הקפה במדינות הקונות אומדים ב־80 מיליארד דולר. זה רווח עצום". מבחינה רווח זה אפשרי. מכיוון שכחצי תריסר חברות שולטות על השוק. בארצות הברית, החברות המובילות הן ג'נרל פודס, פרוקטר אנד גמבל או נאסלה. "אותן חברות מועכות מפעילות כרצונן את השוק". מתלונן פאריירה. "הן שולטות ברחבי העולם על כל המידע הקשור למסחר".

לנתונים אלה נודעת חשיבות מכרעת בעסקי הקפה רב־הסיטונים. בעיקר, הערכות של מאגרי קפה קיימים יכולות לגרום נפילות מחירים. או קניות־ספסרות מרוקות "היצואנים". כך אומר גדול קפה בצפון מדינת סאו פאולו, "עדיין מאמינים בסטטיסטיקות של משרד החקלאות האמריקאי, שתמיד העלה באוב את רוח הרפאים של עודפי היצוא".

בברזיל מעמידים בסימן שאלה את הנתונים של וואשינגטון. "הם אמריקאים משקיפים", קובע ללא כחל השוק ג'והה קארלוס ג'ורדאו. "באמצעות הכזב של עודפי היצע ביבול, הם רוצים לשמור על מחירים נמוכים. אני מפקפק בסטטיסטיקות הללו זה שנים". ואכן, הערכות משרד החקלאות האמריקאי שלפיהם יש מאגרי קפה בסך 50 מיליון שקים נראים מאד מפוקפקים. מה גם שלא כל סוג קפה יפה ליצוא.

בעלי המחסנים המלאים יודעים

בעבור מערב גרמניה, צפון אירלנד, סקנדינביה ויפן, המהוות יחד את השוק החשוב בעולם, רק קפה עראביקה המובחר בא בחשבון. אך בתחזה הוא יהיה נדיר. במרכז אמריקה, שם גדל קפה הערביקה המובחר שבמובחר, צימצמו מזג האוויר הגרוע ובעיקר מלחמת האזרחים באל סלוואדור ופעולות הקונטראס בניקרגואה את הבכור חיים ברבע. קולומביה המספקת 16 אחוז מהיצוא העולמי, היתה ברצון מגדילה את יצואה, אולם התשתית הלקויה שלה, רשתות הכבישים והנמלים הבלתי מספיקים, מאפשרים לה לשגר כדי תורם רק עד מליון שקים ועד כה 600 אלף.

ברזיל נפגעה בשלב קריטי ביותר: מחסניה יכלו להציע רק 2.6 מיליוני שקים. רק המחירים הגבוהים יותר יקזזו את ההפסדים שגרמה הבצורת. עד כה הרוויחו במשבר בעיקר אותם יצואנים ואיכרים שלהם מחסנים מלאים. מכון הקפה הברזילאי הממלכתי יושב על הררי קפה של 24 מיליון שקים. מגדלים בעלי רזרבות יכולים כעת לגלגל לכיסיהם כסף רב. בנאשופה התעשרו מגדלי קפה על הגריות. אצל סוחר מכוניות הפולק מוכן ליבאניר לייזה אפשר להשיג חיפושית פולקסואגן במחיר של 19 שקי קפה. הוא אומר: "הלקוחות מאושרים שהם יכולים לקבל מכונית תמורת כלוכד מכס קפה".

מרבית המגדלים יודעים, עם זאת, כי הם יצטרכו להמתין 18 חודשים בלא הכנסות, בעוד הוצאותיהם ילכו ויעלו. רק ב־1988 הם יוכלו להביא בחשבון יבול טוב. ועדיין ישנו הסיכון של קרה, אם לא בצורת. מדי שלוש עד ארבע שנים משמיד הכפור את המטעים בברזיל. "אסון הקפה הבא צריך היה לבוא מקור", אומר בקרירות כוהר.

אם —

– אתה מחפש **שינוי,** לתחום שונה ומעניין;
– אתה מעונין להביא לידי ביטוי את **כשרונך** וכישוריך;
– אתה שואף למלא תפקיד, שבו **אתה** קובע את סדר יומך, אתה מציב מטרות ופועל למימושן;
– אתה נכון להתמודד עם **אתגרים,** לעבוד קשה, להתעקש – ולהצליח;
– אתה מעריך את יכולתך, מעונין למצותה בתפקיד הולם, **ולהתקדם;**

ומעל לכל – אם חשוב לך לעשות למען בטחון המדינה

אנו זקוקים לך!

ומציעים לך שכר הולם, קביעות בעבודה, תנאי שרות מיוחדים (לדבות רכב צמוד).

פנה נא אלינו, **רק** אם אתה:
★ בן 23–32.
★ בעל השכלה אקדמית, או לפחות תיכונית מושלמת.
★ לאחר שירות מלא בצה"ל (רצוי כמפקד) ובעל בריאות תקינה.

כתוב נא לת.ד. 33171 מיקוד 61331 ת"א עבור מורן בציון קורות חיים, מס' ת.ז. וטלפון.

מזכירה

משוחררת (מהצבא)
אוהבת (את העבודה)
טובה (בהדפסה עברית ואנגלית)
ובעלת יוזמה,
ל- 5 ימי עבודה בשבוע
08:30 - 17:00.
פני בכתב לת.ד. 50259
תל-אביב 61500.

בינגליניאל

אי. די. אל. בע"מ בירושלים
תעשיה עתירת מדע
בתחום דיאגנוסטיקה רפואית

עם הרחבת הפעילות בחברה
דרושים:
למעבדת המו"פ בחברה:

1) חוקר בכיר
בדרגת Ph.D.
לניהול צוות פיתוח בתחום החלבונים בעלי פעילות ביולוגית
★ נסיון בכימיה של חלבונים
★ נסיון בעבודה עם אנזימים
★ נסיון בשיטות הפרדה של חלבונים ביולוגיים
★ נסיון בסינתיזות קוולנטיות בחלבונים
★ ידיעת השפה האנגלית – הכרחית
★ נסיון תעשייתי קודם – רצוי
(משרה מס' 473)

2) טכנאים בכירים
בעלי תואר M.Sc.
במקצועות הבאים:
★ כימיה אורגנית סינתטית (מס' 474)
★ מיקרוביולוגיה (מס' 475)
★ בקטריולוגיה קלינית (מס' 476)
★ ביוכימיה (מס' 477)
★ אימונולוגיה (מס' 478)

ידיעת השפה האנגלית – הכרחית
נסיון קודם בעבודה בתעשיה – רצוי
5 ימי עבודה בשבוע

מועמדים בעלי כישורים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב ולפרט קורות חיים, בציון מס' משרה, למנהל כח אדם, ת.ד. 5577 ירושלים, 91054.

mediadisc מדיאדיסק

לחברה צעירה ("START UP") עם מימון, גיבוי והזמנות

דרוש

סמנכ"ל שיווק

מדיאדיסק מתמחה בתחום עסקי חדש: הפקת לומדה אינטראקטיבית הנתמכת במיקרו־מחשב וידאודיסק אופטי.
מדיאדיסק מכוונת עצמה לשיווק מערכי־הדרכה להכשרת כח־אדם בתחום הטכנולוגי.
לחברה פרוייקטים בארץ ובחו"ל.

על המועמד להוכיח:
– נסיון והצלחה בשיווק ובמכירות בחו"ל.
– כושר ניהול מו"מ ברמה גבוהה.
– דמיון, מוטיבציה ויכולת עמידה באתגרים.
– יכולת ביטוי מעולה באנגלית, בכתב ובע"פ.

לקביעת ראיון טל. 03-490092
(סודיות מובטחת)

רשות ניירות ערך
לרשות ניירות ערך בירושלים
דרוש

רואה חשבון/כלכלן

לתפקיד של עוזר לרואה החשבון הבכיר של הרשות בתחום בדיקת דו"חות כספיים ואחרים המוגשים לרשות.
תיאור המשרה: בדיקת דו"חות כספיים ואחרים המוגשים לרשות; ניתוח כלכלי של גילוי בדיווחים; ניהול מעקב אחר מידע חשבונאי על אודות חברות הכפופות לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968.

הכישורים הדרושים:
1. תואר שני בכלכלה או במינהל עסקים עם נסיון רלבנטי של לפחות שלוש שנים בעבודה ככלכלן ותוך זיקה לשוק ההון וההשקעות בו. ידע של חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ותקנותיו.
2. או, תואר ראשון בחשבונאות בצירוף ידע מעודכן בחשבונאות פיננסית בארץ, ההתבצאות בחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968 ותקנותיו. רצוי רשיון ישראלי בראיית חשבון.

הדרוג והדרגה:
הדרגה ההתחלתית תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

הערות:
1. על עובדי הרשות מוטלות מיגבלות בקשר לרכישת ניירות ערך. מועמד המעונין בפרטים בקשר לכך יקבלם בעת קבלת טופסי המועמדות כמפורט להלן.
2. יש אפשרות להתמנות עפ"י חוזה אישי.

המעוניינים בהגשת מועמדות מתבקשים לפנות למשרדי הרשות, רח' לינקולן 24, ירושלים, כל יום בין השעות 9 ל־13 לשם קבלת טפסים אותם יש להחזיר לא יאוחר מיום 15.3.86.
ניתן לבקש טלפונית (טל. 02-245288) משלוח טפסים בדואר.

אלרון
תעשיה אלקטרונית בע"מ

אנו מחפשים אנשי מקצוע מעולים
לפעילות חדשה ורבת אתגר:

ראש צוות תוכנה

[illegible]

לבית הילד אמי"ת בגילה ירושלים
בית פנימיה לילדים דתיים
דרושה **עובדת סוציאלית בכירה**
במשרה מלאה, עם נסיון בעבודה עם ילדים ומשפחות
נא להתקשר טלפונית בימים א'-ה' בשעות 9.00–18.00 למספרים 02-765066, 02-765866

לחברה העוסקת בפיתוח תהליכים, מוצרים ופרויקטים תעשייתיים HIGH-TECH
דרוש

איש כספים

מקום העבודה: ירושלים
כישורים נדרשים:
★ נסיון עסקי ותעשייתי
★ רקע בראיית חשבון וניהול עסקים או כלכלה.
★
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3163 ירושלים 91031.
– סודיות מובטחת –

לצה"ל
דרושים
קצינים
לעבודה ייחודית, דינמית ובלתי שגרתית

כישורים נדרשים:
א. גיל 24–32.
ב. פרופיל 64–97.
ג. נכונות לשרות קבע ארוך.
ד. ידיעת השפה הערבית – יתרון.

– המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 37342 ת"א, בצרוף קורות חיים בכתב יד.
– מועמדים מתאימים יזומנו לתפקיד.
– פונים מתאימים יענו.

השר יצחק פרץ

הרב חיים דרוקמן

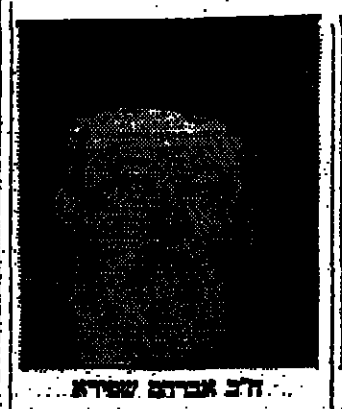

הרב אברהם שפירא

הלכה ההלכה אחרי כהנא

מה היה עולה בגורלי אילו כתבתי את המשוואה "ההלכה היהודית = מאיר כהנא" היו מגבירים עלי ברוב כעל אנטישמי.

אך זה בדיוק מה שעשו השבוע השר יצחק פרץ והח"כים הרבנים חיים דרוקמן ואברהם שפירא. אחרי שניאותו להצביע בעד החוק נגד גזענות, כינסו ברגע האחרון את הנהלת הקואליציה כדי להסיר את הנושא מסדר היום: החוק נגד גזענות עלול לפגוע בשומרי מצוות, אם לא יוסיפו בו פסקה מאת ח"כ אברהם ורדיגר, שכל האמור בהלכה אינו בכוונת גזענות. זו הפעם הראשונה שהמפלגות הדתיות נזקקות להכשר של חוק חילוני כדי להגן על ההלכה.

אבל מי אני שאתווכח עם גדולי התורה ומורי הוראה? אם הם קובעים כי ההלכה היהודית אינה יכולה להתקיים לצד חוק האוסר גזענות, חזקה עליהם שהם יודעים מה שהם טוענים.

בבניין כהנא תתנחמו.

"חאפ" בכפר חב"ד

יוסי שריד נענה להזמנה לבקר בכפר חב"ד. די נעים, וגם מעניין. הוא רצה בדיאלוג אמיתי, כשיחה יהודית חילונית-דתית. אחר כך גם ביקר במוסדות. ח"כ חייב לייצג לא רק את בוחריו. חוץ מזה יש בלבו של הרבי מלובאוויץ' פינה חמה לשריד.

זה התחיל כאשר הרבי מברוקלין שלח מכתב אל שריד. כאשר תמה הח"כ מר"צ למה דווקא אליו, הסביר לו החב"דניק ישראל מידנציק כי לפעמים יש לאב שני בנים, ילד־טוב־ירושלים ובן סורר ומורה, ולעיתים הוא אוהב יותר דווקא את המורד.

הכל היה נחמד מאוד עד שעל סף הכניסה לישיבה הסתערו לעברו שני צלמים, ובדיוק אז הציעו המארחים החב"דיים שמואל חפר וברקה וולף כי יניח תפילין.

"נו, תניח, תניח", דוחקו בשריד.

"אני לא מניח", השיב להם שריד. "אני מתייחס לזה ברצינות רבה מכדי שאעשה מהנחת התפילין קירקס".

"מה איכפת לך? תניח פעם".

"לא בא בחשבון. איני מניח ולא אעמיד פנים". (אחר כך הצטער שריד שלא 'שיחק אותה' טוב יותר, שלא העמיד פני בעלבה הכיצד הוש־ויים בו. שבכר צהריים וטרם הניח תפילין של שחרית)

הצלמים רצו מאוד את שריד בטרם העדשה כשהוא מניח תפילין, אבל התאכזבו. הוא עמד על דעתו. ה"חאפ" הזה, של פלצלתי חב"ד, שיבש את הרצון הטוב בדיאלוג מגומגם אך אמיתי.

יוסי שריד: להניח תפילין? לא בא בחשבון

קבלת הפנים לשצ'רנסקי: היכן היו יפי הנפש?

מעצבנים מקצועיים

יש משהו מכוער ביפי הנפש. יש בהם משהו רע להכעיס. אמנם אי־אפשר להסביר את היעדרותם העויינת מקבלת הפנים לאנטולי שצ'רנסקי; אי־אפשר להסביר את הכתף הקרה שהציגו כלפי רעייתו אביטל הצנועה באמת.

קיוויתי לראות שם את יוסי שריד ושולמית אלוני. אך הם לא היו.

אולי חלילה בשמט הבסיס המשותף לכולנו אפילו כשמדובר בלוחם חירות וביהודי אמיץ שנשא בלבו ועל שפתיו את המלים "מולדת" ו"ציונות", וצעד עמם דרך 400 ימי צינוק ומחנות עבודה בסיביר עד לישראל?

שצ'רנסקי עשוי ללא חת. הוא אינו רק בעל רצון עז אלא גם איש נחוש בדעתו, שקול ומיושב, ובעל יקר עצמאי. אם טרם גידל זקן ולא חבש כיפה הרי זוהי הכוונה נסיבתית לתחושה זו. שכן, למרות שבהגיעו לארץ נעטף באהבת החיים ודוקר מנים, ותנקל ביחס צונן האדיש מצד היוסי שרידים, לא סטה — לעת עתה, לפחות — מאורח החיים החילוני שהוא מבקש לקיים כאן.

אך עם יפי נפש כאלה לא יהיה זה מפליא אם אכן ימצא שצ'רנסקי את עצמו ואת דרכו לגוש אמונים ולמרכז הרב, כמו רעייתו.

הם היו היהודים שחיזקו את ידו וסעדו את רוחו בשנים הקשות הקן, כאשר יפי הנפש נאבקו למען אנשים אחרים, פחות מקושרים ופחות אומללים.

כנענים במשרד החוץ

בט"ו בשבט העניק הדיפלומט יוסי בר־אהרון, מנהל לשכת שר החוץ יצחק שמיר, ראיון ארוך לעיתון "יתד נאמן", אשר בישר לא מכבר לחלק ניכר מהחכ"ים הישראלים כי הם ראויים לארבע מיתות בית דין. כל אחד בוחר לו את האכסניה הראויה.

יד ימינו של שמיר שפך לבו בפני "יתד נאמן". בין השאר צוטט שם כמי שאמר: "...תמיד ייחלתי שיהיו יותר יהודים שומרי מצוות במשרד החוץ. יהודי שיודע מהי תורת ישראל מייצג את ישראל טוב יותר. זה מה שמייחד את היהודי בחו"ל כיהודי. ללא מצוות הוא אינו שונה מהאמריקאי או הארגנטיני שבתוכו הוא יושב. מה ישראלי ללא תורה ומצוות? כנעני".

שידעו להם מיטב המוחות הדיפלומטיים ששירתו את ישראל תחת משה שרת וגולדה מאיר ואבא אבן ויגאל אלון ומשה דיין ושמיר עצמו, שהם בסך הכל כנענים, כלשון יד ימינו של הבוס. שום פלפול לא יע־ליח לטשטש את כוונתו בדיוק של בר־אהרון, שכן בהמשך הוא מצוטט גם כמתנך גדול בבית הספר לדיפלומטים: "יש לצייד את היוצאים במטען יהודי שורשי". על־פי הערתו, ייפתח בימים הקרובים קורס שיום בר־אהרון, "אולי בשיתוף אנשי 'אור שמח'". מרהיב, כאילו מה שחסר לדיפלומטים של משרד החוץ זה קצת הטפה לארציונית בישיבת 'אור שמח', כדי שיחזרו בתשובה שחורה ויסרבו לשרת את ממשלת הכופרים הציוניים.

צמרת על הראבן: הוכחה ניצחת

היו שבועות בהם התהיתי מדוע נותרתי כמעט יחיד שגעש מן הספר על "ישראל ושכניה הערבים" בהוצאת מכון ואן ליר. זה הזכיר לי מעשה בכתב צעיר ששיגר לעתונו ידיעה מרעישה, בלעדית, מה שנקרא בפינו "סקופ". עורך העיתון, ששמח לפרסם את הידיעה המרעישה, מיהר לשגר לכתב הצעיר מברק ברכה. חלפו יום, יומיים, אולי שבוע, ושום עיתון נוסף לא התייחס לידיעה המרעישה: היא היתה מוטעית. אז שיגר העורך מברק נוסף לכתב הצעיר: "מדוע אנחנו היחידים עדיין עם הסקופ שלך?"

...כן אני תוהה: מדוע לא מצאתי איש בספר המוליך מלבד ח"כ מרים תעסה־גלזר?

עד שהשבוע הגיע לידי מכתב ששלח צבי צמרת, מנהל המוסד היוקרתי יד בן צבי, לעמיתו במכון ואן ליר אלוף הראבן. מכתבו של צבי צמרת מדבר בעד עצמו:

"הקובץ, לעניות דעתי, מעוות, ואין להפיצו במערכת החינוך הישראלית. הקובץ חוטא לאמת ההיסטורית, מביא את הקורא היהודי בן לידי האשמה עצמית מופרזת, ויכול להוליך כל מתעמק בו לאבדן הביטחון בצדקת דרכנו... איך אפשר להסביר את הקונפליקט היהודי־ערבי במאה ה־20 ללא מסמכי תכנית החלוקה של 1937? ללא מסמכי החלוקה של 1947? ללא מסמך מרכזי כל כך כמו האמנה הפלשתינית?

"באשר ל'מחקרים' חלק זה לוקה ב'מגמתיות' מודגשת. האם לטבלה נוסח זו של החוקר ד"ר מאיר פעיל על המחיר האנושי של הללי מלחמות ערב–ישראל (1947–1985) ייקרא מחקר? בטבלה (נזכרים) חללי 'ספטמבר השחור' בירדן — פרי מלחמות ישראל־ערב; מלחמת האזרחים בלבנון ב־1975–1976 — כולה חלק מהסכסוך הישר־אלי־ערבי; טבח סאברה ושאתילה ותריפולי וכו'. ומדוע אין כתובים כאן מאות האלפים שנהרגו במלחמת איראן–עיראק? הבצפון תימן? הבדר־ום? ומה? שמא גם הם קרן באשמת הנוכחות הציונית במזרח התיכון? כאמור, חלק מן 'המחקרים' לוקים בסובייקטיוויזציה מדאיגה, וזה של ד"ר פעיל הוא רק אחד מהם".

צמרת חושף כי הספר מתנערת ואן ליר ציטט יהודים קיצוניים, אך נמנע כמעט מלהביא ערבים כאלה. "יאסר ערפאת מצוטט מנאום השלום שלו באו"ם ב־1974, בו טען 'אין אנו רוצים בשפיכת טיפת דם יהודית או ערבית', והוהרות המלים האמורות ששפך מאז (והרם) לא מוזכרים בקובץ כלל, ואפילו לא בכוכב קטן של הערת שוליים".

צמרת הביא דוגמאות רבות לעיוות. הוא תהה היכן דוד בן גוריון ואחד העם ואהרון דוד גורדון? "העיקר חסר בקובץ כולו", הטיח מנהל יד בן צבי באלוף הראבן, "חסר בו ניסיון כן להראות את יחסי ערב־ישראל כלא תלויים רק בנו (ובאנשים הקיצוניים שבתוכנו)". אך מה יעזור קיטורנו של צבי צמרת? ספר מטעה זה כבר מופץ במערכת החינוך.

"הצטערתי לשמוע ממך כי קובץ זה כבר מנוסה הלכה למעשה בבתי־הספר. לדעתי יש לעורכו אחרת, ולא להשתמש בו בבתי־הספר קודם לכן", מסיים צמרת את מכתבו.

אלוף הראבן: העיקר חסר

מי את, אנושקה?

ניצה גנור היא השכנה למטה. כמו מנהלת את הבית. היא זו שסגרה את הגינה בפני מעבר ילדים אך גם שמרה עליה פורחת; היא זו המכבנת על תמורות המפתחות של הבניין. ויש לה מספר מאושוויץ על היד.

על הכל דיברנו אתה מלבכם. רק לא על זה. הם שיגידו ואולי הגיבו קצת כמו מוזיקה בספטמבר, ואולי דוד גרוסמן "עיין ערך אהבה" העלו ברמיזים איך נראית החיה הנאצית. הם שיחזרו אותה, אם לא במרומז כי אז בתנאי המוות.

ערב אחד נכנסה ניצה גנור בעניין של מה בכך ובעיצומה של שגרת הבית זרם לפתע הזיכרון: איך קיבלה זהות נוצרית כאחת אנה אודוסוק הנודה והובאה לטירתה של משפחת פאולי, שטיינקלר. אבא גינטר היה איש הא.ס.אס. אמא הילה שבגיה ילדתו ואפילו ייחדו למען אדולף היטלר. כאשר ניצה הגיעה לשם בזהות שאולה, הפכה מטפלת בית לילדי המשפחה הנא־צית.

ארבעים שנים לאחר השואה הולד רבים מעט הניצולים להנציח את קורות חייהם בכתובות. פליטי אושוויץ כותבים את זיכרונותיהם בספרים. הם חיים בתחושה כי הגיעו לגיל בו ראוי להנציח.

"מי את, אנושקה?" של ניצה גנור אינו רק עוד סיפור חיים אחד כזה. הוא הרבה יותר. שכן המורה המתובבת שלעולם תטיף לצבע ולזהיר מחוזק העוצמה היהודית, ותגלה רגישות גבוהה לדיכוי כל אדם ללא הבדל מוצא, מין ודת, היא בעלת ביוגרפיה יוצאת דופן. זה התחיל ברגע של משבר, כאשר נשלחה על ידי מעבידיה הילה וגינטר פאולי משטיינקלר לאושוויץ.

ניצה גנור היתה בבירקנאו. היא זוכרת את המשרפות ואת המוות. היתה כמעט בעולם האמת וחזרה לחיים. ולאחר השחרור התגלגלה לצרפת. לראשונים חשבה לחזור אל המשפחה הנאצית ששלחה אותה למוות אך גמלה בדעתה. כתום המלחמה השתעשעה ברעיון לחזור לטירה כמנצחת. היא מספרת ב"מי את אנושקה?" היא גם רוצה הציגה להגר לארצות הברית. ללא רשיון עלייה הסתננה אל סיפון האוניה מטראה בספטמבר 1945, והפליגה לארץ ישראל תחת עינם הפקוחה של הבריטים. מאז לא יצאה ממנה עוד.

לא בדיוק. בשנה שעברה נסעו ניצה ומרדכי גנור לטיול ראשון באירופה. אז נצתה בלבה "שאיפה רדומה לשוב ולפקוד את שטיינקלר ולהראות לבעלי את המקום ול־הראות לשכני משפחת פאולי, ואולי אמצא את הילה פאולי ואומר לה מה שבלבי".

הם הגיעו לעיירה וניצה גנור זכרה את הכל. אותם שבילים ובתים, כאילו היה זה אתמול, כאילו עצר העולם. לפנות ערב ירד גשם והם צעדו מרחק קילומטר אל הווילה. אולי בפעם הראשונה חשה גנור בטעם נצחונה על הנאצים, על הילה פאולי.

הם התדפקו על הדלת. גברת צעירה פתחה. מי אתם?

ניצה שאלה אם תוכל לראות את הילה פאולי הזקנה. היא ובעלה הו־כנסו למטבח שהיה פעם חדר האוכל של העובדים הזרים, עבדי המשפחה. שם נראתה הזרה מבושה לסרי.

פאולי הזקנה ישבה בראש השולחן, ולצדה בנה, בתה שהדרמנה התכבדים.

ב"מי את אנושקה" מתארת ניצה גנור את עצמה כך: "כבושה את התרגשותי ותובשה, אל פאולי אשר שאלת בקול בוטח: האם את מכירה אותי? לפני 42 שנים עבדתי כמטפלת בילדיך. אנה אודוסוק היה שמי... באתי מירושלים. רציתי להראות לבעלי את שטיינקלר שבה עבדתי עד אשר הוסגרתי לאושוויץ על־ידיך ועל־ידי בעלך".

דממה כבדה ירדה על המקום. הזקנה העמידה עצמה כלא־רואה.

ב־1945, סיפרה ניצה גנור למשפחה הנאצית האילמת, המשתהה, כבר רצתה לחזור לכאן. אבל היא העדיפה לבנות את מדינת היהודים בטרם תבוא לתמגע או לנקום את הניצחון על הנאצים. עכשיו היא חשה כי משימתה הושלמה, והיא "שמחה להתייצב פה ולשאול כיצד השתתפתם במעללי הנאצים, וכיצד נהייתם אחרי היטלר וכנופייתו".

היא האשימה את גינטר פאולי בשיגורה לאושוויץ, הבן מלמל שקשה להאמין בזה. היא דיברה שע־תיים והם לא זעו בכסאותיהם. אחר כך אמרה להם כי לא באה לנקום ולא הגיעה על מנת להטיף. את שלה כבר עשתה. ואז נזכרה לפתע אם המשפחה כי היה משהו, ובתה אמרה כי הגברת תצא בקרוב במשלחת נוער לישראל, וניצה גנור הזמינה אותה לבקר בביתה. המעגל נסגר.

עבריינות מהשטחים לישראל

מאת ראובן שפירא

הנתונים הסטטיסטיים מלמדים, כי עבריינות תושבי השטחים בישראל נמצאת במגמת עלייה ומדובר בעיקר בעבירות רכוש ★ אין אומדן רשמי של מספר עברייני הרכוש הגנוב

הנתונים הסטטיסטיים הרשמיים של משטרת ישראל לשנת 1985, שפורסמו בשבוע שעבר, כוללים בתוך הנראה לכאורה תמים. 2913 עבריינים מיהודה, שומרון ועזה נעצרו כחשודים בביצוע עבירות פליליות בתוך תחומי הקו הירוק. הם מהווים 5 אחוזים מבין כל העבריינים שנעצרו באותה שנה כחשודים בביצוע עבירות שונות. "בולטת במיוחד מעורבותם של עברייני יהודה, שומרון ועזה בתחום מחוז תל־אביב. הם מהווים 8.6 אחוזים מסך כל העבריינים שנעצרו. 12 אחוז מכלל העבריינים בעבירות מין הם תושבי יהודה שומרון ועזה" — קובע הדו"ח הסטטיסטי המשטרתי השנתי.

הדו"ח הסטטיסטי הוא, מטבע הדברים, מסמך המביא רק נתונים מספריים ללא פרשנויות. אין הוא מבטא את התמונה האמיתית שמ־עוררים הנתונים הללו בפיקוד המשטרה ובקרב קצינים בכירים. את התמונה מבטאים קציני משטרה בשיחות פרטיות. סוד גלוי לכל שוטר הוא, שעבריינות תושבי השט־חים בתוך תחומי מדינת־ישראל, ובעיקר במחוז תל־אביב הערים הגדולות, נמצאת בשנים האחרונות בעלייה ומתרחבת לתחומים חד־שים. התופעה מטרידה ומדאיגה יותר, כאשר ניתוח פשוט של הנ־תונים מלמד, שאלפי תושבים מהשטחים מבצעים מדי שנה אלפי עבירות, מסוגים שונים, לרבות פשעים חמורים בתוך שטח מדינת־ישראל, בעיקר עבירות מסוג גני־בות, התפרצויות לדירות ולבתי־עסק ועבירות־מין, הבלל זה מעשי אונס ומעשים מגונים בילדים ובב־עירות.

כספות המשטרה מלאות בדו"חות פנימיים וסודיים ובניירות־עבודה, שהוכנו בשנים האחרונות, העוסקים בעבריינות תושבי השטחים בתחומי מדינת־ישראל, ובודקים להילחם בתופעה. בפועל, המציאות מוכיחה כי קשה מאוד למנוע את העבריינות הזאת, והיא מתרחבת ומתבססת בכל שרבים יותר העובדים המתגוררים (הרוב הגדול באופן בלתי־חוקי) בתחומי הקו הירוק. על־פי ההערכה — אומדן מוסמך לא ניתן לערוך — עובדים בתחומי מחוז תל־אביב של המשטרה בלבד כ־80,000 תושבים מהשטחים. רק חלק קטן מהם חוזר מדי לילה לביתו. השאר לנים במקומות שונים בתחומי המחוז, חוזרים למשפחותיהם רק בסופי־השבוע או בחגים.

כנופיות מעורבות של ערבים וישראלים

חלק הארי מתוך עשרות אלפי העובדים מהשטחים מועסקים בענפי עבודות כפיים כבתי־מלאכה, שווקים, מסעדות, מוסכים ואתרי־בנייה. מקומות אלה מהווים, לדעת המשטרה, נקודות־חיכוך שבהם נוצר המגע הראשוני והבסיס לשיתוף פעולה בין עבריינים ישראלים — יהודים וערבים — לבין תושבי השטחים, בעיקר בנושא עבירות הרכוש. שיתוף־פעולה זה בא לידי ביטוי בהתפרצויות, בהפצת רכוש גנוב והעברתו לשטחים, סחר בסמים ורכישת נשק ותחמושת מעבריינים ישראליים, והעברתו לגורמים עוי־נים בשטחים.

לעיתים, מוליך שיתוף־הפעולה בקרב העבריינים הישראליים דווקא השרנות והסר־אמנות, הגורמים לער־בים מהשטחים לפעול באופן עצמאי, תוך התנתקות מהעבריינים הישראלים בכל שלבי ביצוע הפעולות הפליליות. למשטרה ידוע על כנופיות מעורבות של ערבים מהשטחים וערבים ישראלים, הפועלות יחד עם עבריינים יהודים והעוסקות בעבירות רכוש לסוגיהן.

גורמים מוסמכים במשטרה מדגישים, כי בשנת 1985 הורגשה עלייה מורגשת בפעילות הפלילית של תושבי השטחים בתחומי הקו הירוק לעומת השנה שקדמה לה. עיון בנתוני הפשיעה של המחוזית של שנת 1984 במחוז תל־אביב מגלה, כי בתקופה זו נעצרו בתחומי המחוז 1,217 ערבים מהשטחים כחשודים בביצוע עבירות פליליות. הם היוו 20 אחוז מכלל החשודים שנעצרו במחוז באותה שנה בתחומי המחוז. מתוך 1,217 החשודים מהשטחים, נעצרו על עבירות רכוש. במשטרה מציינים כי באחרונה חל "שיכלול" בפעילותם הפלילית של תושבי השטחים. בעבר הם היו בדרך־כלל מעורבים במעשי־פשע שהביצוע שלהם פשוט, ללא ארגון או תיכנון מיוחד. לאחרונה השתכללו שיטות הפעולה והביצוע שלהם במקרים רבים: בחירה סלקטיבית של יעדים, ותיחכום בזמן ביצוע הפשע ולאחריו (היפטרות מהשלל וטישטוש העקבות).

בשנת 1985 נעצרו בתחום מחוז תל־אביב בלבד 611 תושבי השטחים, שנחשדו בביצוע עבירות רכוש; 173 אחרים נעצרו בחשד של עבירות נגד הסדר הציבורי; עוד 12 בחשד של ביצוע מעשי רצח; 82 — בחשד של עבירות נגד גופו של אדם (ניסיונות רצח, מכות, גרימת חבלות גופניות); 64 בחשד ביצוע עבירות מין (ולרבות מעשים מגונים בקטינות ומעשי־אונס). 97 נעצרו על מעורבות בעבירות סמים ו־15 על עבירות ביטחוניות.

בתחום עבירות הרכוש מתמחים עברייני השטחים בעיקר בהתפר־צויות לדירות ובתי־עסק, גניבות של כלי־רכב וגניבות רבות מתוך כלי־רכב ושל חלקי רכב. ההתפרצ־יות מבוצעות ביחידות או בצמדים על־ידי תושבי השטחים, הפועלים באופן עצמאי, המכירים היטב את איזור הפעולה. במשטרה מסבירים, כי סיבה נוספת להתמחותם של העובדים מהשטחים דווקא בעבירות הרכוש, היא הרצון שלהם לחיות ברמת־החיים הגבוהה, שהם רואים בקרב הישראלי, ואת כבר שכר עבודתם הנמוך.

מיגור פעילות רציני של תושבי השטחים בתחום עבירות הרכוש, הוא גניבה מהמעבידים שלהם וממ־קומות עבודתם. העובדים העבר־יינים שולחים ידם ברכוש, ציוד ומוצרים הנמצאים תחת ידיהם במסגרת עבודתם. "לא אחת כאשר ערכנו חיפושים באוטובוסים ומ־כוניות שמסיעים את תושבי השט־חים למקומות מגוריהם, מצאנו ציוד ופריטים גנובים", מספר קצין משט־רה בכיר. "היו מקרים שלפני מחסום ביקורת הבחינו השוטרים בחפצים שבים, אפילו טלוויזיות, שהועפו מתוך כלי־הרכב הנוסע והתנפצו על הכביש. בחיפושים במקומות־מגוריהם של פועלים מהשטחים בתוך ישראל, מצאנו חבילות של מוצרים שנגנבו ממקומות העבודה".

מימדי התופעה של הגניבות מהמעבידים לא ניתנים להערכה. במקרים רבים, כאשר מתגלית הגניבה ונתפשים החשודים על־ידי המעבידים, מעדיפים האחרונים "לס־גור" את העניין בשקט עם המעוב־דים, לסלק אותם מהעבודה ולא לדווח על המקרה למשטרה. בעבר התגלו מקרים, שבהם תושבים מהשטחים שהועסקו כשומרים במפ־עלים, שיתפו־פעולה עם עבריינים ממקומות מגוריהם, וסייעו להם למלא משאיות שלמות בסחורה גנובה מהמפעלים שבהם שמרו.

הרכוש מועבר לשטחים

מרבית הרכוש שנגנב על־ידי תושבים מהשטחים בתחומי מדינת ישראל, אם בהתפרצויות ואם ממקו־מות העבודה שלהם, זורם לשטחים באמצעות כלי הרכב הרבים — אלפי מוניות, אוטובוסים ומכוניות פרטיות — שעוברים בכל יום מישראל לי־הודה שומרון ועזה. למודיעין המש־טרתי אין אפילו אפשרות הערכה של כמות הרכוש הגנוב מישראל המועבר לשטחים, אך מוסכם על דעת כל הגורמים המוסמכים במשט־רה, כי מדובר בהיקף עצום. במשטרה מודים, שאין כל אפשרות לבדוק כל כלי־רכב שעובר מישראל לשטחים, ושגם הבדיקות הנעשות במחסומים הן שטחיות ואקראיות בלבד.

גניבות הרכב וחלקי־הרכב על־ידי תושבי השטחים בתוך שטח מדינת־ישראל הן פרשה בפני עצמה, המעיקה מאוד על משטרת ישראל. מאות מכוניות, וחלקן הגדול חדשות ויקרות, נגנבות ומועברות מדי שנה מישראל לשטחים, שם הן נעלמות — מחליפות זהות או מפורקות לשם מכירת חלקים. אשתקד טופלו ונחשפו על־ידי המשטרה כמה כנופיות של תושבים מהשטחים שעסקו בתח־ום הזה. אחת מהכנופיות שנחשפה באחרונה שיתפה פעולה עם בעל מוסך יהודי מדרום תל־אביב. הוא נהג "להלביש" על מכוניות גנובות יום או יומיים לאחר שנגנבו, מספרי רישוי חדשים של מכוניות מהשט־חים. חברי הכנופיה הערבים היו מעבירים לאחר השלמת הזיוף את המכוניות לתוך רצועת עזה, שם הפכו המכוניות "לכשרות" ונעו בכבישי הרצועה. המשטרה הצליחה לתפוש שש מכוניות כאלה.

לפי הערכות המבוססות על מידע מודיעיני ותחקירים, אומרים גורמים מוסמכים במשטרה כי היקף הפעי־לות הפלילית של ערביי השטחים בישראל הוא גדול בהרבה מזה המשתקף בסטטיסטיקה הרשמית. זאת גם בגלל שהנתונים על מעצר חשודים משקפים רק עבירות שפ־ענוחן נחשפו ונתפשו. אחוז הגילוי של מבצעי עבירות הרכוש הוא נמוך ביותר (13 אחוז בערך), כך שמרבית עברייני הרכוש — ובתוכם תושבי השטחים — אינם נתפשים ופעילותם הפלילית אינה נחשפת.

(כתבה ראשונה מתוך שתיים)

אורדן תעשיות בע"מ

למפעלנו: "אורדן מפעלי מתכת" (בחצור הגלילית)

דרושים

מהנדס כלים

נסיון של 2–3 שנים בתכנון כלים ומתקנים.
נסיון בעבודה עם מכונות C.N.C.

טכנולוג

לתכנון תבניות ומתקני יציקת מתכת
נסיון של 3–5 שנים.
יועדף מהנדס מכונות או מהנדס חומרים.

תינתן עזרה בדיור.
תנאים טובים למועמדים שיתקבלו.
סודיות מובטחת.

פניות יש להגיש למנהל כח אדם לטל. 069-35877/8/9 או במכתב ל"אורדן מפעלי מתכת" ת.ד. 164 מיקוד 10300 חצור הגלילית.

רשות ניירות ערך

לרשות ניירות ערך דרוש

משקיף בבורסה

(מקום העבודה – בת"א)

תיאור המשרה:
כפיפות למנהל מחלקת חקירות ותוך אחריות לתחומים:
1. מעקב אחר המסחר בניירות ערך בבורסה תוך הוצאת נתונים לביקורת מדגמית.
2. ביצוע ביקורות וחקירות בתחומי המסחר בני"ע ובתחומים אחרים.
3. השתתפות בצוותי חקירה או ביקורת.

הכישורים הדרושים:
1. הכרת שוק ניירות הערך והוראות החוקים הנוגעים לניירות ערך.
2. רצוי נסיון של מספר שנים בעבודת חקירה או ביקורת בשוק ניירות הערך, או בעבודת ביצוע בבורסה. עדיף בעל נסיון מבצע בבורסה.
3. כושר ביטוי נאות בע"פ ובכתב.
4. עירנות וכושר אבחנה.
5. השכלה אקדמית (תואר ראשון) בכלכלה או מינהל עסקים או השתלמות או משפטים או תחום אקדמי אחר רלבנטי.

דירוג ודרגה:
הדרגה והתוספות תיקבע בהתאם לכישורי המועמד.

הגשת מועמדות:
מועמדים העונים על דרישות המשרה והמעוניינים להגיש מועמדותם מתבקשים לגשת למשרדי הרשות רח' ליניקולן 24 ירושלים, או למשרדי הרשות ברח' קלישר 48 ת"א כל יום בין השעות 9 ל־13 לשם קבלת טופס. אותו יש להגיש לא יאוחר מיום 15.3.86. ניתן לבקש טלפונית (טל' 02-245288) משלוח טופס בדואר.

הערות:
1. תנאי העבודה דורשים ביצוע נסיעות מדי פעם לי"ם ולמקומות אחרים בארץ.
2. על עובדי הרשות מוטלות מיגבלות מסויימות בקשר לרכישת ניירות ערך. מועמד המעוניין בפרטים בקשר לכך יקבלם בעת מסירת טופסי המועמדות כמפורט לעיל.

מרכז לתיאום שיווק ומכירת ירקות בפתחת שלום

מחפש מנהל

הכשורים הדרושים:
★ נסיון מוכח בניהול צוות עובדים
★ ידע ונסיון בעבודה עם המח"ת ממוחשבת
★ ידע בקריאה וניתוח מאזנים
★ כושר מעולה בניהול מו"מ
★ נסיון בניהול מפעלים אזוריים – יתרון

על המעוניינים לשלוח את קורות חייהם, בכתב ובו לציין דרישות שכר לכתובת: בית "אריה־עבידל", מושב דקל ד.נ.נגב. בפרטים נוספים ניתן להתקשר בשעות הערב: 057-82918, 82803, 82464.

האגודה לתכנון ולפיתוח שרותים למען הזקן בירושלים
מכרז למשרת

מנהל/ת בית אבות

ב"בית־באייר", סנהדריה ירושלים

תיאור התפקיד: אחריות לניהול המעון מהבחינות הטיפוליות, ההנהלתיות, המנהליות, התקציביות והכספיות.

דרישות המשרה:
– נסיון בניהול מוסד סיעודי או מעון או נסיון בניהול מערכות בריאות ורווחה של שלוש שנים לפחות.
– תואר אקדמי במדעי החברה או בעבודה סוציאלית או בניהול או בתחום הבריאות, או בתחום הסיעוד או אחות מוסמכת. (או תואר/השכלה מקבילים).
– מועמד שעיקר נסיונו בתחום כספים וניהול, יהיה חייב להוכיח ידע והכרה בתחום השרותים לזקן והטיפול בזקן.
מועמד שעיקר נסיונו בתחום המקצועי של טיפול בזקן יהיה חייב להוכיח ידע והכרה בנושאי כספים וניהול.
– ידיעה מושלמת בעברית.

תנאי העסקה: בחוזה מיוחד.
השכר – בהתאם לכישורים.
מגורים בירושלים.

מועד התחלת העבודה – 1.6.86 (תנאי הכרחי).
הגשת בקשות: עד ל־9.3.86 הבקשות תשלחנה לפרופ' י. מנצל רח' טשרניחובסקי 30, ירושלים 92585.

– סודיות הבקשות מובטחת –

DELTA-GALIL INDUSTRIES LTD. דלתא גליל תעשיות בע"מ

למשרדנו בת"א
דרוש/ה

פקיד/ת יבוא

הכישורים הדרושים: ★ ידיעת אנגלית ★ נסיון קודם

המישרה – מלאה.
6 ימי עבודה בשבוע.

לשם קביעת ראיון נא לפנות בכתב ליואל, דלתא־גליל־תעשיות, רח' קויפמן 2, ת"א.

אבנת|קרמון|שיפרין|נעמן

דרוש/ה

ביצועיסט/ית

בעל/ת 3–5 שנות נסיון.

לעבודה במשרה מלאה.

לקביעת ראיון, נא להתקשר 03-299811 עבור "ביצועיסט/ית".

עיריית הרצליה
אגף המשק

מכרז חוץ מס' 2/86

דרוש

קניין לאגף המשק

הכישורים הנדרשים:
★ השכלה תיכונית מושלמת. תואר אקדמי בכלכלה – יתרון.
★ בוגר קורס ניהול רכש ואספקה של הטכניון או המכון לפריון העבודה.
★ נסיון של 5 שנים לפחות בניהול מערכות רכש ממוחשבות.
★ ידע בניהול משא ומתן עם גורמי חוץ ופנים.
★ יחסי אנוש תקינים.

הדרגה: תיקבע בהתאם לכישורים.

הצעות בכתב יד בצירוף תעודות והמלצות יש להגיש לכח"א כח אדם עד ליום 7.3.86.

אלי לנדאו, ראש העיר

אקים – אגודה לקימום מפגרים סניף ת"א
לדירה מוגנת לבנות מוגבלות בשכלן בת"א

1) **דרושה מדריכת בית**
למשרה מלאה (שעות אוה"צ)
+ משמרות לילה ושבת.
הכישורים הדרושים:
השכלה ונסיון בתחום הנ"ל.
לפנות לנעמי טלפון 438325, 438145.

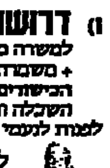

לבית מגורים למפגרים

2) **עובדת נקיון**
לשש שעות עבודה ליום.
לפנות לראיסה או לירה טלפון 474400.

החברה למרכזי תרבות וספורט (לנוער ולמבוגרים) בע"מ

למעונין בשליחות עם אתגר, לרוצה ומוכן לתרום בתחום הקהילתי־חברתי

מוצע תפקיד של

מנהל מתנ"ס

ב- 1. כפר יונה, 2. ירושלים, 3. מעלות.

דרישות התפקיד:
★ השכלה אקדמית (ב.א. לפחות). יועדפו בעלי השכלה בתחום החינוך, מדעי ההתנהגות ובוגרי הבנית שורש.
★ נסיון בניהול בהיקף נרחב: ניהול עצמאי של תקציב וצוות.
★ נסיון קודם בחינוך ו/או מנהל חינוכי; רצוי בתחום החינוך הבלא־פורמלי והעבודה הקהילתית.
★ נכונות לעבודה בשעות לא שגרתיות.

מגורים במקום תנאי הכרחי

יש לפנות בצרוף קורות חיים המתייחסים לדרישות התפקיד, שמות ממליצים ופרוט מקומות עבודה קודמים, מוסדות ותחומי הלימוד.
המעוניינים יפנו בכתב עד שבועיים מיום פרסום המכרז אל אסתר מריאן החברה למתנ"סים, גבעת ביכנס ירושלים 91034 – בציון המקום המבוקש.
– ייענו מועמדים מתאימים בלבד. –

דרוש

איש שיווק

עדיפות לבעל נסיון 5 שנים לפחות בהובלת מטענים באוויר.

ידיעת אנגלית על בוריה – חובה.
שפה נוספת – יתרון.

•

נא לפנות בכתב לת.ד. 2351 ת"א.
– סודיות מובטחת –

תפן
תיכון פיתוח וניתוח מערכות ייצור

דרושים

מהנדסי/ות תעשיה וניהול

בעלי נסיון בניתוח מערכות.

על המעוניינים לשלוח/להעביר קורות חיים ונסיון עד ה־28.2.86 לכתובת: "תפן" – בן יוסף 8 ר"ג 52474.

למחלקה הטכנית של מרכז 'תנובה'

דרוש/ה

הנדסאי/ת מכונות

• עם נסיון בעבודות שירטוט ותיכנון.

בהצעות נא לפנות לטלפון 03-254151, ולבקש את מנהל המחלקה הטכנית.
סודיות מובטחת.

לחברת חקירות ארצית

דרושים

מועמדים להשתלב בחקירות פרטיות בתחומי המסחר והכלכלה

מועמדים מתאימים בעלי השכלה תיכונית ומעלה יפנו בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 33149 תל־אביב, עבור מס' 52.

לבי"ס תיכון באזור רחובות

דרוש/ה

מורה לאנגלית

בעל/ת נסיון ורשיון הוראה קבוע

דחוף!

נא לפנות:
טל. 08-455572 • 08-457889

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

הכושים העבריים: כמו אפרטהייד

מדינת ישראל מסתייגת כפה מלא מנהגי "אפרטהייד" בדרום־אפריקה. המפלגות הראשיות של ישראל מרבות להעביר חוק מיוחד בכנסת נגד גזענות. חלקים אחדים, יותר "אקטיוויים" של הציבור הישראלי אף מונעים משגרירה של דרום־אפריקה לשאת את הרצאתו במעמד אקדמי. וביחד עם זאת, על פי תיאורו של מרדכי ארציאלי בכתבתו "שחור ולבן בדימונה" ("הארץ", 17.2) מתקיימת גם בישראל מדיניות אפרטהייד עקבית כלפי "כושים עבריים" שחומי עור.

קיבוץ שחורים זה בא לישראל לפני שש־עשרה שנים מתוך מניעים דתיים ואידיאולוגיים עם להט ציוני ובכוונה כנה להצטרף לעם ישראל. תחילה קיבלו אותם באהדה ואחר־כך בתערובת של סבלנות ואי־סובלנות. הם נשארו מחוסרי כל זכויות ומעמד. מבודדים בגטו שחור ובתנאים לעוני וניצול כלכלי. ושום גוף אינו מייצג אותם ואינו מגן עליהם. נוסף על כל זה, הרב הגירוש מרחפת עליהם, אחרי ישיבה רצופה של שש עשרה שנים במדינה.

ייתכן שלא כולם בארץ היו מאושרים מתוספת מיוחדת זו לעם ישראל. אבל אין כנראה להטיל דופי באמונתם למדינה ותוך המעמד המושפל וההרס התרבותי שהיו מנת חלקם בישראל. הם השתלבו בערי הפיתוח של הנגב. עובדים בעבודות פרודוקטיביות וחיוניות שאחרים אינם חפצים בהן, ולדברי ארציאלי, כשליש מהם הם כבר צברים שנולדו בארץ.

גם אם מבחינה פורמלית צרידא יש כביכול עילה משפטית לגרש אותם מן הארץ בתורת "תיירים", שתוקף אשרתם פג מזמן, הרי שקיים גם עיקרון של התיישנות. אף לגבי עבירות חמורות מזו שלהם. אחרי שש עשרה שנים של ישיבת קבע בארץ, לאיים כעת בגירוש מן הארץ אינו ציון להתמסיות ולהיפוך גישה גזענית ברורה.

אינג' אליעזר ברזקים
ירושלים

אפשר לפרש בתפילה

הכרזות הרבנים הראשיים, המביעים את חששם שמא חקיקת חוק נגד גזענות תוציא פסקי הלכה אל מחוץ לחוק, מעוררת שאט נפש.

אם יש תפילות או קטעי תפילות התחשבות לגזעניות בימינו, יש מקום (וגם תקדימים היסטוריים) לחדשן או לפרשן מחדש.

והדבר מכירת דירות לשאינם־יהודים: אם הרבנים רבנינו ואינם מוכנים לפסוק הלכות נעוות, שיעיינו מחדש בתשובתו של הרב הרצוג שמצא פתרון הלכתי לקושי זה ואל לה ליהדות לברוח מהתמודדות עם שאלות מוסריות מכאיבות.

הרב מנחם מקובר
מנכ"ל התנועה ליהדות מסורתית בישראל
ירושלים

זמיר לא פוחד משמיר

הפרופ' זמיר אומר כי הוא פורש "מטעם אחד בלבד. הוא משך הזמן שבו אני מכהן בתפקיד". אבל גדעון אלון ("הארץ" 19.2) קובע בנחרצות כי "צריך להיות נאיבי חסר־תקנה או שוטה גמור כדי להאמין בכך".

כתלמיד־לשעבר של זמיר, שוחחתי אתו על העניין ערב כניסתו לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, ואחרי שנתפרסם דבר המינוי. אחת השאלות היתה מהו משך הזמן הראוי לכהונה זו.

עמדתו של זמיר היתה כבר אז, כי שלוש שנים (כאורך כהונתו של קודמו, הפרופ' ברק) הן אולי מעט מדי, אבל שבע־שמונה שנים הן די והותר.

צריך איפוא, כלשונו של גדעון אלון, "להיות נאיבי חסר־תקנה כדי להאמין בכך" שיצחק שמיר יכול להלך אימים על יצחק זמיר.

שמחה ניר
תל אביב

מה זה או.קיי?

בתוכנית הטלוויזיה "פיצוחים" נטל חלק פרופ' המבאר ומסביר מלים וביטויים נדירים שהוזכרו בתוכנית. את האותיות O.K. פירש יעקב כנאה באחת התוכניות האחרונות כך: O.K. "הכל בסדר", ובלועזית ALL CORRECT. אפשר שפירוש מעין זה מצוי באיזה מילונים, אך הורתו ולידתו של הביטוי שונות לחלוטין.

אוקיי הם ראשי תיבות של OLD KINDERHOOK, כינוי שניתן לנשיאה השמיני של ארצות־הברית, מרטין ון־ביורן, יליד קינדרהוק, ניו־יורק.

מאחר ששורש המלים אינו קובע את הוראתן, נפוץ המושג אוקיי כמלת־קריאה שכיחה במובנה הידוע כיום בכל רחבי העולם.

שנינותו ועוצמתו של ון־ביורן כפוליטיקאי היו לשם דבר. ובשל כך הדביקו לו כינויים נוספים כגון "הקוסם הקטן", ו"השועל האדום מקינדרהוק".

יצחק שלום
ירושלים

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

תמונת מצב ומסר

אינני יודעת כיצד הייתי מגיבה על "לוחם", סרטו של רם לוי (יום א'), אילו הייתי צופה בו כבסרט קולנוע לכל דבר. לאחר הקלסיקה, איבד הניאו־ריאליזם בקולנוע מן האותנטיות המרשימה ומכוח המשיכה שלו; אבל לאחר "מבט", לאחר הכתבות על ירוחם, מצפה רמון, אופקים וחריש, היתה האותנטיות של "לוחם" מרכאה עד עפר ואפקטיווית — מעין המשך ישיר ומוחשי לדברים שמרווחים עלינו מדי ערב, בצורה מקוטעת ועניינית, וכאילו הפנים המטושטשות שאנו רואים בהופעות של מובטלים קרמו עור ובשר, והפכו לפנים אנושיות, של בני אדם ממש.

למותרת יודך בני ליס לירוחם. שם צולם הסרט לפני כשנה וחצי, כדי לערוך עימות בין הסרט לבין המציאות, והתשובות בפי תושבי המקום קבעות, שהסרט אכן מתאים בדיוק לירוחם, אם כי עדיין אין זו האמת כולה. כאן אולי טמונה חולשתם של הניאו־ריאליזם והנטורליזם בקולנוע — האמת שאחריה רודפים כדי להציגה במערומיה, היא חמקמקה, רבת פנים ודברים שעה שבקולנוע קיים פן אחד — זה שהמצלמות מצליחות לתפוס אותו. וגם אם פן זה הוא אפקטיווי ומידי פי כמה ממילים, עדיין אין ביכולת הקולנוע והמצלמות — ודווקא במבנן ספציפי להמחיש את הדברים הבלתי נראים של הקיום האנושי.

רם לוי מצליח להעביר אלינו לא רק תמונת־מצב בעיירות פיתוח, ואת סיפורם של מובטלים, באמצעים מינימליים ולא כפויים. בדיאלוג נאמן ובשתיקות אמינות, הוא ממחיש את הגאווה הפגועה, ההשפלה, הכאב וחוסר האונים של אנשים, שלפתע נגזלה פרנסתם, ונגזל מהם כבודם העצמי, והם נותרים ללא נקודת אחיזה של ממש.

נקודת המוצא לסרטו של רם לוי היא אמינות, אם כי אין די באמינות כדי ליצור סרט משגע ומרשים. רם לוי, יחד עם התסריטאים שלו, מאיר דורון וגלעד עברון, ובשיתוף פעולה מבורך עם הצלם מאיר דיסקין, הצליחו להביא לנו פנים אותנטיות ודיאלוג אותנטי בין אנשים המדברים כבני אדם, ומגלים לעת בפיהם. הם גם הצליחו להעניק לסרט מימד מיתי־טקסי כמעט. אני מתכוונת לשתיקתו ולהסתגרותו של שלמה אלמליח בביתו, לאחר פיטוריו מן המאפייה, הסתגרות הממקדת את תשומת הלב, כאשר בני העיירה עולים אליו לרגל, הוא על הספה, עם השיעול היבש שלו, כוחש את הסוכר בכוס המים, ללא מילה, ובעיניו הפקוחות לרווחה — ההשפלה, הכאב וחוסר האונים, שהפכו למעין מרד. בעצם, הסגירות הזאת סמלית לסגירותן של ערי הפיתוח, לחוסר הקומוניקציה שנוצר ביניהן ובין העולם שמחוצה להן, (אם כי זה אינו רצוני, כמו במקרה של אלמליח), סמלי לניתוק המנטאלי המתפשט בהן, לרצון הנואש של דור הבנים לפרוץ ולצאת החוצה ולקבלת הדין הנואשת שלו.

אם כי מותו של אלמליח נראה בעיני כסיום דרמטי מדי, הנוגד את הסגנון הכללי של הסרט, הרי אולי מבחינתה של העלילה, זה הפתרון האחד והיחיד המתקבל על הדעת.

רם לוי השכיל לעשות סרט בעל אופי דוקומנטרי, השומר על איכויות אמנותיות הדרות לשחקנים מצוינים שכמו שיחקו את עצמם, החל מזה עם התפקיד עד לאחרון הפרטים (כמו השיחה בין אלמליח לאמו הזקנה). בין השחקנים יש לציין את רמי דנון כשלמה אלמליח; את רבקה בכר כאשתו הכנועה והאצילית; את אתי אנקרי, בעלת היופי הפראי כבת הקשורה להוריה; ואת אבנר דן כנגרי, שלא נמצא לו אומץ הלב הנואש של אלמליח.

אסור לנו להתעלם מן המסר שבסרט.

למה הם מתים

השחקן יול ברינר עשה מעשה אמיץ, כאשר זמן קצר לפני מותו ממחלת הסרטן השתתף בסרט פרסום, המזהיר מפני סכנות העישון. ב"זה הזמן" לא מסתפקים בסרט (שאותו קוטעים), לאולפן מגיע מר עמוס האונר, אם אינני טועה — יועץ משפטי של הליגה למלחמה בסרטן, ובפיו טיעונים שגם הם תואמים טכסט קומי־אבסורדי. ובכן, מתברר שאנשים מעשנים, מפני שהם מחקים את "כוכבי" הקולנוע הוותיקים, הנודעים לשם (יול ברינר וג'ון וויין), ומאמינים "שבעישון יש זוהר". אבל הרי מר האונר גם קובע בוודאות ש"כוכבי" ההווה אינם מעשנים, וכנראה אינם מתים מסרטן. ואם כך, מדוע אנשים צעירים מחקים דווקא "כוכבים" מתים. הוא גם קובע שיש קשר בין עישון לאימפוטנציה, אבל אינו מבהיר על רקע האינפורמציה המהימנה שלו. אם וויין וברינר היו, לא עלינו, אימפוטנטים.

מר האונר נראה מרוצה מאוד מעצמו. לי נראה, לאחר שצפיתי קודם לכן במצא את ריבלין, אבירי הדמוקרטיה, נוסח "זה רות", ש"זה הזמן" הופך לתיאטרון אבסורד מסוג מסוים.

דיוקן

המצלמות מגלות את אבות ישורון

הטלוויזיה אינה נוטה חיבה יתירה למשוררים ולשירה, אבל המשורר אבות ישורון אינו זקוק לאהבתה של הטלוויזיה והוא משתלט עליה, וכובש אותה.

בגוף של אנשים הרמטיים, ללא פנים, אבות ישורון הוא כמעט כולו פנים. כליכלו קווים וזויתים חדים, אחד בעל כוח ועוצמה פנימיים ואינטנסיביות אותנטית, שקשה לעמוד בפניה.

"אדם לא נוח, הכותב שירה לא נוחה: שירה מוחשית מאוד. שיש בה ריאליה חזקה, ומתרחשים בה דברים מתרים. שירה של עצמים": "משורר פלים הו", בכל מקום, שרכש לו שם בשנות חייו המאוחרות, בפרוץ של שירה, כשהוא יוצר חיבורים מסודפים, היוצרים מהות חדשה" — כך המשורר אורי ברנשטיין. גם אולי אותן הפעמים הבודדות ששירה "עוברת" את המרקע, ומגיעה עדינו על עוצמתה המעורה ובמוסיקליות המיוחדות לה. משהו אותנטי, אלים ואישי מאוד.

אבות ישורון: כולו פנים

דיוקנו של המשורר, כפי שמנסה לצייר אותו יהודה קווה, נותר בתחום הקראת שירה מפיו ובתחומן של המצלמות, המגלות את פניו, וכמו לא פגשו עדיין פנים כשלה. אבל זה עדיין אינו דיוקן, אלא מעין כתבה טלוויזיונית שנתארכה, ויש בה גם רגעים תמוהים (כמו אותו קטע מן הרצח במעלות, שלא תפסתי את פשרו בהקשר הזה)

בשיחה שלאחר מכן, היה מה לשמוע מפיהם של אורי ברנשטיין וניסים קלדרון, שכל אחד מהם, בדרכו ובסגנונו, בקיא ואינטליגנטי, נותן ביטוי רהוט לדיעותיו, ושניהם כאחד מעריצים נלהבים של אבות ישורון.

"גלודה" (יום ג') גם זכתה הפעם למנוחה חדשה, ואם כי לי, לפחות, קשה להשתחרר מתדמיתה של כרמית גיא כמגישה, כקריינית פסיבית במהותה, בכל זאת היא נעימה מאוד, קורקטית ועניינית, ומתמצאת במה שנאמר. אולם בניגוד ליצחק רועה, שכבר קיוויתי שישמש מנחה של "גלודה", אין כרמית גיא מתוחכמת, ואין לה אישיות מרתקת ומסקרנת. לא הבנתי גם מדוע היתה ישובה על במה קטנה מוגבהת, כאשר ברנשטיין וקלדרון כאילו ישבים למרגלותיה; פרטים קטנים, שבטלוויזיה הם עלולים לפגום ולהסיח את תשומת הלב.

בירושלים כמו בפיליפינים

מה שקורה בפיליפינים הוא בארץ ובאפס, לעומת מה שמתחולל בסניפי חרות בירושלים. שם מרקוס נכנע והסתלק, לא איש כיהושע מצא בעל הגב הזקוף וההדר הרוויזיוניסטי שיש לו גם עבר כאיש לח"י, יכנע לפני רובי ריבלין — האיש ממשפחת האצ"ל המייצג, לדבריו, את רוחניה האשכנזים. ואנו באמצעיתו של המאבק בין לח"י לאצ"ל, בין אשכנזים לספרדים. אתם מבולבלים? — ובכן לא רק אתם ואני, אלא גם רוח ברישי שנקרא לרגל, במקומו של רם עברון החולה. לא לשווא בחרו בכתב צבאי לשעבר לראיין לוחמים נועזים אשר כאלה. רק יהושע מצא אינו מבולבל. אמנם הוא הפסיד בבחירות, בסניפי ירושלים של הליכוד, אבל הוא מסרב בכל תוקף לפנות את מקומו לרובי ריבלין, שאפילו אם אין הוא מבולבל. ומורגל במר מצא וחדמה, עדיין קשה לו להשחיל מילה.

למר מצא יש מקורבי רוח בעיר, וכולם, לדבריו הולכים אתו — כנראה עד לקלפי. הוא גם מסביר דברים שלאוזים מן הישוב קשה לקלוט אותם, על סדרי בחירות מזורים, ועל ועדות ומועצות, אחוזים ומספרים, ואם להאמין לו — רובי ריבלין הוא המפסיד ומצא המנצח.

ריבלין מצידו, שאין אנו יודעים עכשיו אם הפסיד או ניצח, קובע בהדרת כבוד, שחרות היא תנועה דמוקרטית ביותר, וכנראה ניזון בחוש הומור מפותח. מכל מקום — "אלוהים לשלטון בחרותנו" מתממש ממש לנגד עינינו, בדמותו ובצלמו של יהושע מצא.

האם לא די לאלה, במה שהרסו עד היום במדינה. הרי הם שואפים לראשות עיריית ירושלים, ובעיני דמיוני. אני כבר רואה את יהושע מצא כראש העיר, ובא לי לצחוק, לבכות ולצחוק. משום מה אני נזכרת במנהיג המאפיה ג'ון מסאריה, בסדרה על המאפיה באוה"ב: מבולבלים? חכו עד לפרק הבא בסדרה, ולסיכום הבא בין מצא לריבלין, אם כי אני מקווה שלא ניאלץ לצפות במראות מעל המרקע.

הסטריאוטיפ בקריקטורה

העידו כבר לפני, על הצחוקים המרגיזים ב"קרובים קרובים". אבן אין לי ספק שהסדרה תואמת מנטליות ישראלית מבויה, ואני תוהה מי בורא ויוצר את מי: האם בימאים, תסריטאים ושחקנים הם היוצרים את דמותו של הישראלי המצוי, עד שזה בא ודבק בדמות שהוא רואה לפניו, או באמת קיים סטריאוטיפ ישראלי, ממנו שואבים הללו את השראתם. מכל מקום, התיפלות קנתה לה אחיזה בסדרה לצד סיטואציות מלאכותיות, מגוחכות ולא אמינות. למרות שהסדרה אמורה להיות לקוחה מן המציאות המיידית, היא לוקה בהגזמות, שהן על גבול האבסורד. אלא שכדי לכתוב סדרה אבסורדית, זקוקים לכשרון רב ולכושר אמנותי. אין כל חשיבות לטענות שאפשרים סידון הוא כתוב מכשר. אנשים מוכשרים בעלי כושר אבחנה, אינם מרשים לעצמם להיטפש עד כדי כך.

"קרובים קרובים" קנתה לה מקום והשפעה. ואמנם כאשר צפיתי לאחרונה במספר סרטים ישראליים, נראה היה לי שאלה הושפעו ישירות מהסדרה, מן התסריט, משפת הדיבור ומן הסיטואציות הצפויות. ואין עוד כל חשיבות מי ברא את מי: הסטריאוטיפ הישראלי חוגג, אם על המרקע ואם על המסך, סטריאוטיפ שבינו לבין קריקטורה נלעגת לא קיים דבר.

על מפלצות ואנשים

חיים גיל: מכשפות

למכשפות היתה אצלנו עדנה. המכשפה מזהב זכתה לפרסום רב ולטורים גדושי הגיגים של השתפכות הנפש והרהורים עמוקים בעיתונות, עד שכמעט והשתכנעתי שעמיתי זקוקים למכשפות כהשראה. בדיונה זו לא נעדר גם מקומו של חיים גיל, שיצא לדרכו, בחיפוש אחר המכשפה המפורסמת, לצורך כתבת תחקיר בטלוויזיה. אבל גיל אינו אומר נואש, והוא מגלה ("מבט" בליל שבת), קולות מורים, חריקות מבהילות, צילם של כבסים מתנופפים ברוח, הוד מפחיד מנגד — ממש תופעות על־טבעיות. הוא מגלה גם תושבים שפויים, הללו כועסים על שמפחידים את ילדי רחובם, הופכים אותם ללא נורמליים, ותובעים שיבואו לדבר אתם, לא על מכשפות, אלא על מצבם הכלכלי הרחוק ופרנסתם הרעועה, ואין הם גם רוצים שרחובם יתפרסם בגלל שדים ורוחות.

אין צורך להרחיק לכת כדי לגלות מכשפות. כאשר מפלצות מסתובבות בתוכנו, ומתחזות לאנשים בשר ודם. הנה היא המפלצת, בדמות אדם, שפניו בשריות חלקות, עיניו קטנות וקרות, והוא מנשק את ידו של הכומר. ג'ון (איוון) דמיאניוק מחזיר אותנו אל הסיוטים, שכנראה אי־אפשר לנו להשתחרר מהם. אנחנו שבים וחוזרים לטרבלינקה, בית ההרושה לרצח, מקום מקולל עלי אדמות, שלא שרדו ממנו ניצולים, מלבד מתי מספר. לאחר המרד שהתחולל שם ב־1943. דמיאניוק ("מבט שני", יום ג') והרוצחים האחרים, הם תמיד אנשי משפחה מאושרים, שאינם יודעים מה רוצים מהם, והם מוצאים אשמים. ברמותם של הק.ג.ב. הסובייטים המתנכלים לשאיפות הלאומיות של האוקראינים, ומיעוטים אחרים.

מושגים כמו צדק ועשיית דין צדק, מאבדים ממשמעותם למראם של אנשים אלה. מושגים אלה לקוחים מקוד מוסרי אנושי, שלדמיאניוק ודומיו אין בו חלק ונחלה. בשביל אנשים כאלה נותרה רק הנקמה, גם אם, כפי שכבר אמר המשורר, נקמה כזאת לא ברא השטן.

על נאמנות ובגידה

מלבד אולי במקרים יוצאי דופן, מתרגמים אינם זוכים לאור הזרקורים. במקרה הטוב הם זוכים לשורה אחת או שתיים, בסיומו של מאמר ביקורת. אבל תרגום עדיין מהווה בעייה חמורה: נילי מירסקי שתרגומיה מרוסית וגרמנית הם תרגומי מופת ומלאכת מחשבת, מבחינת "שחזור האפקטים והעברת המישקעים המגנוניים הקיימים במקור" קובלת, ולא בפעם ראשונה, על הדעות הרווחות שבתרגומים תפרצים. ומתה בהם שפה דלה, שטוחה ורדודה. ואכן, לעתים קרובות בקריאה בספר מתורגם שקראנו אותו בשפת המקור, נוצרת תחושה של החמצה גמורה. לעתים אני תוהה, כיצד מסוגל הקורא לעמוד על ייחודו הסגנוני של סופר זה או אחר, ועל השוני מבחינה סגנונית — ולא תכנית בלבד, בין סופר לסופר — שלא לדבר על טעויות של ממש.

אריה זקס אומר שבשיר על התרגום, "שהאמנות האמיתית היא הבגידה". הנאמנות היא לעברית ולרוחה, הבגידה היא במקור. והוא, כמתרגם שירה, שואל את עצמו "האם זה עובד בעברית". ולא "האם זה נאמן למקור". מירסקי, לעומתו, כופה על עצמה שתי נאמנויות: "נאמנות טוטלית למקור, ונאמנות טוטלית לשפת התרגום". אל מירסקי וזקס, מצטרפים ב"סוף ציטוט", (יום ה'), רינה ליטוין, שתרגמה מיצירותיו של ויליאם פוקנר, ואף נסעה בעקבותיו של פוקנר, כדי להבין ולחוש טוב יותר (ונחלה אכזבה), דן דאור המתרגם מסינית עתיקה, שלדבריו יש רק עוד ארבעה אנשים בישראל, המסוגלים לבדוק את מהימנותם של התרגומים שלו.

יורן לתורגן חש עצמו הפעם בתחומו. ללונרן רגישויות ללשון והוא נוטה לשחק בשפה ולעצב אותה, במין מודעות עצמית מופגנת, עד שקל להבחין מיד בסגנון הצבריידיסטי שלו.

"דור המתרגמים הולך ופוחת", כאמר בריק, ואכן, למרות שמתרגמים כיום מיומנים יותר, ולרשותם שפה עשירה עדיין אני חשה געגועים לאותם תרגומים ראשונים, שבאמצעותם ערכתי היכרות עם יצירות ספרותיות, שהפכו חלק מן הביוגרפיה הספרותית־תרבותית שלי; ואפילו לא היו אותם תרגומים נאמנים לשפת המקור. הם חלק מנופי ילדותי ונעורי. ואילו המתרגמים החדשים המצוחצחים, דרכם שהם מתבלים בזכרונות.

לחברה מסחרית גדולה במרכז תל־אביב העוסקת ביצוא
דרוש
מנהל חשבונות
לעבודה מגוונת בכל תחומי הנהלת החשבונות
על המועמד לעמוד על הכישורים הבאים:
★ סוג 3 בהנהלת חשבונות — רצוי מדופלם.
★ נסיון קודם של 5 שנים.
★ יכולת לנהל באופן עצמאי התכתבות בשפה האנגלית בנושאי הנהלת חשבונות
★ נסיון בהנה"ח ממוחשבת וב־מטבעות.
תנאים הולמים לכישורים • 5 ימי עבודה בשבוע
★ ★ ★
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בציון תולדות חיים ונסיון קודם בצרוף תעודות לת.ד. 6533 ת"א עבור "מנהל חשבונות".
— סודיות מובטחת —

מקור
להברת אלקטרוניקה בעלת מוניטין
דרוש
ממונה על נושאי מימון
כלכלן, רצוי בעל תואר שני בכלכלה / מינהל עסקים, התמחות – מימון.
בעל נסיון מוכח של מספר שנים בתחום המימון בחברות תעשייתיות.
יועדף מועמד בעל הכרות של שוק הפיננסים המקומי והבינלאומי.
שליטה בשפות עברית ואנגלית – תנאי.
על המעוניינים לפנות לטלפון 03־248211 לצורך קביעת ראיון.
– סודיות מלאה מובטחת –
מקור, שרותי מידע ישראליים בע"מ
רחוב מלכי ישראל 19 תל־אביב טל. 228487
25 שנות נסיון בשיבוץ לתפקידי מפתח

מנהלים בע"מ
איתור ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באריה 12 ת"א טל 55241 03 650728 ת.ד. 4665 ת"א 61046
לחברה תעשייתית בתחום הכימיה העומדת בפני פתוח מואץ.
דרוש:
כימאי בכיר
לטיפול בנושאים מגוונים של שרות טכני ללקוחות, וניהול פרויקטים של מחקר ופתוח.
מועמד מתאים יהיה מהנדס כימיה/כימאי אורגני, עד גיל 35, עם רקע בנושאי מחקר בתוספת דינמיות, אמביציה, וכושר ניהול.
לאדם שיתקבל מובטחות עבודה קשה ומלאת אתגר עם אפשרויות קידום כמעט בלתי מוגבלות.
מקום העבודה – אזור המרכז.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים", ת.ד. 4665, תל־אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD
EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

לחיל האוויר
דרושים
א. אקדמאים בוגרי הנדסה גאודזית או קרטוגרפית ומדידות.
ב. מהנדסי תעשיה וניהול.
ג. כלכלנים ובוגרי מינהל עסקים.
כישורים נדרשים:
★ יוצאי צבא, גיל עד 32,
★ פרופיל 65 ומעלה.
המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ומספר אישי לד.צ. ה/02348 או לטלפונים: 03־234735, 03־693800.

ש.ת.ל. אגודה לניהול שרותי טפול ותמך לנוער
דרושים באשקלון
א) מנהל לניהול מעון לנערים במצוקה
כישורים: • השכלה אקדמית בתחום החינוך ו/או מדעי ההתנהגות. • נסיון קודם בניהול ובעבודה עם אוכלוסיות מיוחדות. • יכולת מנהלית וארגונית.
ב) ★ עובד סוציאלי
★ מדריכים ותיקים
★ אם בית בחצי משרה
★ מבשלת בחצי משרה
★ עובדת נקיון בחצי משרה
★ מנהל חשבונות בחצי משרה
בכל התפקידים תינתן עדיפות למגורים באשקלון או באזור הקרוב.
פניות בכתב בצרוף קורות חיים והמלצות יש לשלוח עד ה־7.3.86 לפי הכתובת: דרורה וינר, אשכולים, רחוב שמשון 52, ירושלים. מיקוד 92630

דרוש/ה
מהנדס / הנדסאי אלקטרוניקה
ידע ב־RF ו/או בספרתי
יוצא ל"א או חמ"ן
אפשרות נסיעה לחו"ל.
מור־כרמי בע"מ
טל. 03־339774/5/6 מיום א'
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים.

למאיר שחם בע"מ
מפיצי VOLVO בישראל
דרושה
פקידה
למשרה מלאה
הכישורים הדרושים:
★ אחרי צבא
★ ידע בהדפסה עברית־אנגלית
★ הפעלת מרכזיית הדקס
★ ידע בהפעלת מחשב – יתרון
המעוניינות יפנו טלפונית 03־330086 לברכה.

למפעל אריגה חדיש במעלה אדומים
דרושים
אורגים
תנאים טובים למתאימים
במפעל 02־249877
במשרד 03־652204

למפעל תעשייתי באזור המרכז
דרוש/ה
מפעיל/ה למחשב N.C.R. Tower
רצוי בעל/ת נסיון בתוכנות בשפת קובול.
לפנות בכתב לת.ד. 609 בני־ברק.
בציון משכורת מבוקשת.

למפעל בצפון הארץ
דרוש
דפס אופסט
לאולטרה 2 צבעים
טלפון 04־716683

התנדב
לתפקיד בטחוני בחו"ל
אם אתה
★ יוצא יחידה קו בית לאחר מסלול של לוחם ומפקד (עדיפות לקצינים).
★ גילך בין 21–30 שנה.
★ בריאותך תקינה (פרופיל 82 ומעלה).
הצטרף אלינו
אנו מציעים
★ חוזה העסקה לשנה אחת או יותר.
★ מועמדים נשואים יוכלו לצאת עם משפחותיהם לחו"ל לשנתיים–שלוש.
★ תנאי שכר טובים.
★ אפשרות להיקלט בעבודה קבועה בתום התפקיד בחו"ל.
ההצעה מתאימה גם לסטודנטים העומדים לצאת ללמוד בחו"ל
פנה נא, ללא דיחוי, בכתב לת.ד. 39350 ת"א, מיקוד 61392, עבור מ.ת. וצרף תולדות חיים, פרטיך האישיים, כולל מספר ת.ז. וטלפון.
פונים מתאימים ייענו
ל.פ.מ. 82

אם —
— אתה מחפש שינוי, לתחום שונה ומעניין;
— אתה מעוניין להביא לידי ביטוי את כשרונך וכישוריך;
— אתה שואף למלא תפקיד, שבו אתה קובע את סדר יומך, אתה מציב מטרות ופועל למימושן;
— אתה נכון להתמודד עם אתגרים, לעבוד קשה, להתעקש — ולהצליח;
— אתה מעריך את יכולתך, מעוניין למצותה בתפקיד הולם, ולהתקדם;
ומעל לכל — אם חשוב לך לעשות למען בטחון המדינה
אנו זקוקים לך!
מציעים לך שכר הולם, קביעות בעבודה, תנאי שרות מיוחדים (לרבות רכב צמוד).
פנה נא אלינו, רק אם אתה:
★ בן 23–32.
★ בעל השכלה אקדמית, או לפחות תיכונית מושלמת.
★ לאחר שירות מלא בצה"ל (רצוי כמפקד) ובעל בריאות תקינה.
כתוב נא לת.ד. 33171 מיקוד 61331 ת"א עבור מרון בציון קורות חיים, מס' ת.ז. וטלפון.

עבודה שמשכרה במרכזה
לרגו אפי מתמחה בתכנון מעגלים מודפסים.
לעבודות תכנון של מערכות תיב"מ, דרושים לנו:
מהנדס אלקטרוניקה
הנדסאי אלקטרוניקה
אנחנו מוכנים לך הרבה מאד ודורשים הרבה בתמורה.
מוכן לעבודה קשה?
נא פנה בציון קורות חיים לת.ד. 20436 תל־אביב 61204. אנו ניצור אתך קשר בהקדם.
לרגו - א.פ.י.
מעגל מודפס במחשבה תחילה.

לצה"ל
דרושים רוקחים
יוצאי צבא לתפקידים בעלי אתגר.
בעניין פרטים נא לפנות לטלפון 03־616330/1

למפעל תעשייתי באזור חיפה
דרוש
מפתח/ת מערכות הדרכה
תיאור התפקיד:
■ פיתוח תבניות הדרכה בעיקר טכניות, בכל רמות התפקידים.
■ פיתוח אמצעי המחשה והחדרת טכנולוגיות חדישות בהדרכה (הדרכה באמצעות מחשב וידאודיסק).
■ מחקר והערכה אחר תבניות ההדרכה המתבצעות במפעל וערכתן.
כישורים נדרשים:
■ מהנדס / טכנאי / תואר שני בתבניות לימודים.
■ בעל רקע בהוראה או הדרכת המקצועות הטכנולוגיים.
■ בעל נסיון מוכח בפיתוח תבניות הדרכה.
■ שליטה טובה באנגלית.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון לת.ד. 348, הדר הכרמל, מיקוד 34980, חיפה.

דרוש/ה מנהל/ת או זוג מנהלים
למוסד לילדים חריגים באזור הצפון
דרישות המשרה:
★ הכשרה מתאימה
★ כושר ארגון וניהול, נסיון בניהול
אפשרות מגורים במקום
משכורת תיקבע על־פי הכישורים
נא לפרט קורות חיים ולפנות למשרד עו"ד ד"ר צ. הייגל, רחוב נחלת־בנימין 52, תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

למשרד אדריכלים
דרושים
אדריכל/ית
הנדסאי/ת
מעצב/ת פנים
בעלי נסיון של 5 שנים ויותר
המעוניינים ישלחו קורות חיים לת.ד. 17143 תל־אביב 61171

هكذا من الأصل

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

מחזה

מקבת
מאת ויליאם שקספיר
תרגם וצירף הערות ומסה: מאיר ויזלטיר
מבוא: אברהם עוז
הוצאת עם עובד, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המפעל לתרגום ספרי מופת, 1985, 135 ע'

"מקבת" היא הקצרה בטרגדיות של שקספיר, ולמעשה אינה טרגדיה במלוא מובן המלה. גיבורה אינו מופתי כהאמלט או אותלו, אלא נבל שמותו אינו מעורר כל חמלה בלב הצופה, אלא אימה בלבד. אך דווקא החריגות מהכללים משוות ל"מקבת" ברק וקצביות שאין עוד באף טרגדיה אחרת של שקספיר. הקיצור איפשר לשקספיר, בין השאר, להרגיש במחזה מילים, שצלילן החוזר ונשנה אינו יכול "שלא לעבור" על המאזין. שוב ושוב חוזרת המילה "מחר": המלה "לילה" – לילה, נצחי, סמל העיוורון, הגישוש באפלה ואי־הודאות – אך גם סמל הזמן שאינו חולף, שעצר מלכת. אך הסמל הנפרץ ביותר, עד להוליא, הוא הדם. נשפך פה בכמויות שאין כמעט דומות להן במחזאות העולם. כבר בתחילת ההצגה רץ השליח השותת דם לבשר לדנקן, מלך סקוטלנד, את ניצחונו על המורדים. מכאן ואילך "ילך הדם וידבק בכל: בידיו של מקבת הרוצח את דנקן, במצעיהם של המורדים שעליהם טופל מקבת את הרצח, בידיה של ליידי מקבת המהלכת בשנתה, ומביטה על דם המיתי המנצל את ידיה, ועל פני הרוצח שנשכר בידי מקבת לרצוח את ידידו בנקו. הדם נדבק בכל. מפני שכמו הלילה הסיוטי שאינו נגמר, הוא סמל הזיכרון שאינו נמחה, סמל הזמן המסרב להתקדם במסלולו התקין עד שלא יינקם הדם שנשפך והכל יבוא על תיקונו.

הרבה דם ומלודרמה, אך מאחורי האירועים הקופצניים של "מקבת", מסתתרת הדראמה אחת: מלחמת הטוב ברע, העתידה מלכתחילה, על פי רמזים מוקדמים שמשקיע שקספיר בעלילה, להסתיים בניצחון הטוב. הרמז התוכן מכולם הוא מוגבלותו של תחום הרע: אירועי הזוועה ואי־הסדרים שגורם מקבת מתרחשים בסקוטלנד בלבד. מעבר לגבולותיה, מדגיש שקספיר, שוכן הטוב והצדק בדמותה של המלכות האנגלית והמלך אדוארד, הנותן מקלט לזרעיו הלגיטימיים של דנקן הנרצח. אין זו הוספה של נופך חנופה למלוכה, אלא חלק אינטגראלי מתמונת עולמו של שקספיר, שבה הרע נתפס כהפרעה־מקומית בתוך השלום הכללי.

מאיר ויזלטיר, במסה בשולי תרגומו, נוגע בשאלת הביטוי של הסצינות העל־טבעיות שבמחזה, כגון הופעת רוחו של בנקו במשתה שעורך מקבת, ההתגלויות שמעל לירות הרוחות של המכשפות. האם יש להציגן כתבנן וכלשונן, או לראות בהן את פרי דמיונו של מקבת. ויזלטיר טוען, כי אין לדבר פתרון חד־משמעי לא בטקסט ולא בהוראות הבימוי המקוריות: המכשפות, והרוח של דנקן, משקפות אמנם את המתרחש בנפשו של מקבת, אך יש להן קיום ממשי כשל עצמן. בדו־משמעות הזו גלומה, לדעת ויזלטיר, השקפתו של שקספיר בדבר כוחו של הרע מול כוחו של הטוב: הרע הוא הכוח הפעיל, הממכש את עצמו במהירות בשקרים ותחבולות, בעוד הטוב החוקי כתום באורך־רוח ודבקות בלגאליות, ובעמידה הסבילה מן הצד עד שהרע יתיש את עצמו. לא קשה להבחין כי גלום בדברי ויזלטיר גם מסר פוליטי אקטואלי, כנגד המתייאשים משלטון החוק. אין ספק שגם שקספיר ביקש להעביר את המסר הליבראליסטי הזה לצופיו.

לשון התרגום גבישה ודשנה, מתומצתת ודגישה.

בתב־עת

אפיריון – כתב עת לספרות, תרבות, חברה, גיליון מס' 5־4
עורך: ארז ביטון
חורף 6/1985, 104 ע'

"אפיריון", שהחל בתחילת דרכו עם ספרדיות דחויה ומיליטנטית, הרחיב את אופקיו בחכמה את גבולותיו האתניים, וכיום זהו כתב־עת הפתוח לכולם. המזרחיות — של הכותב, או של נושא הכתיבה היא רק תירוץ חיצוני בשביל להיכלל בו. המזרחיות הופכת ל"יש תרבותית" — מושג גמיש מטבעו, שאפשר לכלול בו את התרבות האנושית כולה. ובעצם, מנסה כתב־העת לחזור אל המקום ש"קשת", כתב־העת בעל הנטייה הכנענית, נעצר בו. והדור הרגישות להיותנו חלק מהלוואנט, במובנו הנאצל של המושג. במאמר המערכת מעמיד לעצמו העורך, ארז ביטון, את האתגר להפשיר את ההתנגדות המושרשת כלפי כל דבר הבא מן המזרח, ומדובר באופטימיות מופלגת על חלקם של אינטלקטואלים בני עדות המזרח במפגש אפשרי עם התרבות הערבית.

בפתיחה לכנענים "הקלאסית", מפגיש כתב העת שלושה יוצרים: אהרון אמיר, גבריאל מוקד (שבשעתו הטביע באמיר חותם של "פאשיזם ישראלי", אך התרכך מאז, או שכחו), ומחמוד עבאסי הערבי, המדבר, אולי בנאיוויות, על "סינתיזה תרבותית".

גוף הגיליון מעניין ואף מרתק, מפני שהוא פותח כיווני מחשבה חדשים בדבר העליונות־בביטול של תרבות המערב ונחיתות המזרח. סרז' אנקרי מנסה לצייר דיוקן חיובי של קולנוע ערבי־תיכוני — בעיקר אלג'יראי ותוניסאי — הנעלם מעיניהם של ישראלים, מפני שהסרטים הערביים היחידים המגיעים לכאן הם הגרועים שבגרועים. באותה מגמת ריהביליטאציה של דימוי המזרח כותבת האדריכלית רחל ביטון (קלהורה) על אלמנטים אופייניים בארכיטקטורה המזרחית, כגון הפאטיו — חצר פנימית הנועדת לאיזות, בלי לפגוע באינטימיות של חיי הבית — המשכה האורבאני הוא הפיאצה — מקום הבילוי של משפחות שלמות. השאר בחוברת מבוסס על ראיונות שונים ומשפטים של אמנים ואנשי רוח יוצאי עדות המזרח, בעיקר מצפון אפריקה המתוודים בשפה את הדברים אופיים על משבר הזהות, על שילובים של מזרח ומערב באמנותם ועוד כהנה וכהנה מלים גבוהות ונדושות. בתחום התרגום מביא "אפיריון" כמה פנינים של ממש — שמואל מורה אסף אנתולוגיה קצרה של שירת לבנון הצעירה, גלעד רותן מביא שני שירים של המשורר הארמני גבורג אמין, ויש גם מבחר קצר של שירי קלוד ויזה, משורר יהודי אלג'יראי החי בירושלים, כל זה תוכו לא שגרתי. שאילו היה מוגש בעריכה פחות־דילטאנטית, היה עושה שירות טוב יותר לשיפור דימויה של המזרחיות בעינינו.

ביקורת

מחקרים ביצירת שלמה אבן־גבירול
עורך צבי מלאכי
הוצאת מכון כץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל אביב, 1985, 236 ע'

גדולתו של שלמה אבן גבירול, המשורר הפילוסוף, בעיקר בהיותו צומת של השפעות: בפילוסופיה — בהגות של ניאו־אפלטוניות ומיסטיקה יהודית, ובשירה — מפגש של הפיוט העברי והשירה הערבית. גבירול, כדברי צבי מלאכי, עורך סדרת המאמרים, היה איש שכולו שניות: בשירת החול היטלטל בין הגוף המסוגר לכל המבקש להרקיע, בין חברה אטומה לבין הכרה בערך עצמו ובטחונו על פניה. בשירת הקודש שלו הקונפליקט דומה, אלא שהוא מופנה: גבירול מדבר בה

מעולם הספרות והאמנות

ייטס: סלידה מן ההמון הנבער

ויליאם באטלר ייטס: אותות מצוקה מספינה נטרפת

כשהיה ויליאם באטלר ייטס נפרד מחבריו, היה כותב מכתבים כאותו תודה. כספן שספינתו נטרפת והוא שולח אותות־מצוקה. ממכתבים אלה שרדו 7000 במספר והם מפוזרים ברחבי העולם. ג'ון קלי ואריק דומוויל קיבצו אותם וערכו אותם לדפוס, מלאכה שעדיין לא נשלמה. הם משערים שהמכתבים יקיפו 12 כרכים, שהראשון בהם ראה אור עתה זה בהוצאת אוניברסיטת אוכספורד. לדעת ג'ון קארי מן ה"סאנדיי טיימס", אין החדשות הללו ממלאות אותו שמחה, משום שאם ניתן לשפוט על פי הכרך הראשון היה ייטס כה עסוק בכתיבת מכתבים עד שלא טרח שגם יהיו קריאים. הם בלתי מסודרים, מלאים שגיאות תפלות הן. מה אירע, תוהה הקורא במכתבים, לעולם יפה־הלשון של המרומזים הקלטיים? כותב המכתבים הצעיר הוא ללא ספק טיפוס מחוכם הרבה יותר, מעשי, שאפתן, מרוכז בארגון אנשים והכיסוס שמו כקולה של אירלנד החדשה. הוא מבטיח לעצמו ביקורות אוהדות, וכזאת גם למען חבריו וספריהם, ולעניינים מן הסוג הזה מתייחסים רוב המכתבים. העיפול הסמיך של הערצה הדדית התלוי מעל למונה ייטס מושך אליה, כמובן, עוינות. כך, למשל, הוא כותב לקתרין טייגאן ומייעץ לה לפרסם בעילום־שם מאמר הלל לגאוניותו, שכן "בני בליעל" בעיתונות האנגלית, כבר החלו "ללחוש מיני לחשושים".

החופזה ואי־הסדר שבהם מצטיינים המכתבים הטילו אחריות כבדה על העורכים. לא זו בלבד שיש בהם רמזים רבים לכתבי־עת ספרותיים אלמוניים ושמות של אנשים שנשכחו, אלא שיש להטיל ספק בעצם הצורך שבפרסום כל שרבוט מפרי עטו של ייטס. התוצאה, אומר המבקר, היא מופלאה מבחינת הכרך ובבחינת מעשה נסים במפעל הצלה. בסיוע של תלי תילין של הערות משיבים העורכים להלך חיה של חיים ומבע לדברים אבודים כמו הקטטות והמריבות הידידותיות שבהם לכודים המכתבים הללו.

ההערות המלוות את המכתבים מעלות דמויות אלמוניות מוזרות המגיחות ונעלמות במכתבים לסירוגין. הבולטות שבהן – עמיתיו של ייטס לחיפוש אחר אמת נסתרת כמו מאדאם בלאבאטסקי, מייסדת התנועה התיאוסופית, שתוארה על ידי פסיכולוג שחקר את התופעות הפסיכיות שנתקשרו בה כ"נוכלת המושלמת, הגאונית והמעניינת ביותר בהיסטוריה". בדומה לה היה מחר גם מאק'גרגור מאתרס, ראש מסדר השחר המוזהב, שייטס האמין שהוא מכשף, אשר נעשה מאוחר יותר ללאמבי סקוטי גלהב, וחי בפאריס בתואר "רוזן גלאנסטרי" כשהוא מקפיד ללבוש בגדים סקוטיים לאומיים.

בצד דמויות מפורסמות אלה קיימת שורה ארוכה של אנשים מוזרים נודעים פחות, כמו אחד ארמונר ראסל שהיה נושא עמו דרך קבע פטיש קטן כדי לנתץ כדים חד פצים של אמנות גרועה שלימד את תלמידיו שיש לכרו להב או האמנית האירית שרה פארזאר שמתה בשבץ שנגרם בשל התקף זעם בגין עיצובו של בול חדש.

הופעתה של מוד גון בחייו של ייטס, זו שהשירים הלבישוה מחלצות תהילה וגורל, כמעט שאינה נזכרת במכתבים. היא צוינה, באיות שגוי, כאורחת מקרית בביתו של ייטס, וכשהוא סועד עמה למחרת הוא שם לב שיש לה שתי יונים צעירות בכלוב "שאני בטעות חשבתי לאנקורים". ב"אוטוביוגראפיה" של ייטס כל זה משופץ, והוא מכיר במוד גון ברגע כניסתה כ"התגלמות קלאסית של האביב": אלילה, שגנן עוד פניה כניצת התפוח בחלון. שתי היונים היו ל"כלובים של אינספור ציפורי שיר".

תחושתו של ייטס שהמציאות היתה אפורה מדי ונזקקה למחלצות, היא הנעוצה בעניין שגילה כל חייו בכישוף. חוקרי ספרות טוענים שהוא פנה אל הכישוף רק מטעמים ספרותיים, כדי לשאוב משם דימויים שיריים, אבל המכתבים מעידים שלא כן הוא. ב־1893 הוא עובר מבחן, שאורגן על ידי מאורים המכולת, כדי להצטרף אל המסדר השני של השחר המוזהב, שם יוכל ללמוד להשתמש בקסמים ולהעלות רוחות. הוא הבטיח ללאומן הוותיק אולירי שהוא מסוגל לנבא עתידות. מטרתו באיסוף סיפורי פיות בכפרים היתה ספרותית ומעשית כאחד. הוא קיווה שיוכל להתקשר עם הפיות – ואף עשה כן. המכתב הבולט ביותר בכרך מתאר כיצד פגשו ייטס, רוזה וברדוד קבוצה של פיות, "המוני דמויות ועידות לבושות ארגמן", במערה ליד סְליגו באוקטובר 1892. ייטס קיים שיחה ממושכת עם מלכת החבורה על נושא כלכלת הפיות. אף שקוים שעזבה כתבה בחול: "היה זהיר ואל תבקש לדעת עלינו יותר מדי".

ייטס מוצג (והציג עצמו) לעתים קרובות כחולם חלומות וכמי שנלחם במדע ובחומרנות. העולם כל עולם המיסתורין שלו נסמך על האמונה שהכישוף אינו דמיון. העובדה שהפיות נראו על ידיו גם היא סותרת את עניין הדמיון. למעשה ייטס אינו שבע רצון מן הדמיון. הוא ביקש ידע – הוא ביקש לשלוט בטכניקות ובנוסחאות כדי לקנות לעצמו כוח על־אנושי.

הסיבה האמתית לשנאתו למדע היא שראה את המדע כדת של תרבות ההמונים המודרנית, מה שלא הלם את החושים האצילים שלו. במכתבים ניכרת איבתו העוברת והולכת להמון. בתחילת דרכו טיפח תקוות לחנך את בני ארצו ותכנן בתכנית "הספריה האירית החדשה". אבל מאחר שלא הצליח להשתלט על התכנית ומאחר שמחזהו הראשון נכשל וזכה לקריאות בוז מצד ההמון, נתאכזב. נראה שהכישוף לא הצליח להחיזו מפני הכשלונות הללו. בסוף כרך המכתבים הוא מחליט ש"ההמון הנבער" אינו זכאי למאמציו. הוא יכתוב אך ורק למען מתי מעט הנבחרים.

Collected Letters of W.B. Yeats: Vol 1. 1865–1895.
Edited by J. kelly and E. Domville
Oxford 22.50

הבלה"ד: רות אלמוג

תערוכות

בחזרה אל המכחול

אליהו גת, בית האמנים, אלחריזי 9, תל־אביב

מאת נסים מבורך

תערוכה זו, שנפתחה שלשום, היא ללא ספק אירוע מיוחד הן מבחינתו של הצייר והן לגבי ציבור שוחריו. גת, שלקה במחלה קשה לפני כשנה ומחצה, האיבר ובצינת את כושר־הציור שלו, חזר, תודות לרצ־צודיגול והאנות־חייה, אל המכחול, ותגלה באוד שנה. התמונות המוצגות צוירו הוא ביום בו שב לביתו ולסדנתו. הוא חזר לצייר את הנוף, תחילה דרך החלון, לעתים כשהוא משולב ברומנים לאחר מכן יצא אל הנוף עצמו, בצפת, מבנרה־יעקב, בגליל התחתון ועל גדות־הירקון.

בעבודות אלה, בהשוואה לקודמותיו, שצוירו לפני שחלה, ניתן להבחין בתמורות אחדות: בכל ציורי הנרשים בולטת המגמה לתתם צורות, וזה להבדיל מדרכו הקודמת, שהתבססה על הלכת מכחול חופשית יותר. הצורנית החדשה מזכירה במשהו את יצירותיו משנות החמישים, בהן היה בתחילת דרכו, אף שאז הצטמצם טולם־צבעיו לשחור, לבן, אוכרא, ולעתים מעט אדום, בעוד שעתה מאפיינים אותו ניגודים פוביסטיים מתפרצים. משטחי הם פשוטים, מלאריגום, ועם זאת עתירי־חיוניות. את ציוריו הנוכחיים מסיים הוא כמעט ב"מכה אחת", בהניף יחיד, בעוד שבעבר היה מרשרש ולעתים "מעייף" את הבד. וזה, איפוא, יצירתיות ספונטאנית, טריה.

היבט נוסף, שבו ניתן להבחין ביצירותיו החדשות, הוא איזה מתח המושג על־ידי דרמטיות חיצונית. השטוח אשלייתית, המסווה תלת־ממדיות עמוקה, חווית ומוחשית, הנחשפת לעין המתבונן בעבודות המעולות האלה והמושגת על ידי הצבעוניות, ולעתים תוך הותרת שטחים לבנים, בלתי־מעובדים.

הצבעוניות הזוויתית האחת של אדומים מגופים, ועוד יותר של חומים מספר, יוצרת איזו הרגשה, שיש כאן מקרה של מעין פניקס, אשר קם מאפרו ושב לעופף בעוצמה מחודשת.

אליהו גת: יציאה מחודשת אל הנוף

פנטאסיות כרומאטיות

לאה ניקל, גלריה ממד קטן בחנות הספרים "פרוזה", לבדיזנגוף

תמונות קטנות רבות, שכל אחת מהן מכילה אבירות מעטות, לא יותר, מוצגות בתערוכה זו.

עבודות אלה משולות לשירים לירים קצרים, וזה בניגוד לעלילות האפיות הרבות־היריעה הפרוסות על בדים גדולים של לאה ניקל שאינם מוצגים עתה. מכל מקום, חידוש עקרוני אין בעבודות אלה. גב' ניקל מבטאה את עצמה בדרך של תנועות אמוציאוניות, מופשטות על מראה־עיניה או על המתרחש בתוכה פנימה.

בכל יצירה שלה מצויה התרחשות מרכזית אחת, במוקד העבודה. וזה כצורות כתם שעליו מופיעים רגמים משורבטים או חרוטים. לכל התרחשות כזאת מוקרנת באמה צבעונית יהודית המעידה, כי האמנית אינה צמודה לטולם צבעוני מסוים, כפי שיקרה אצל אמנים רבים וגם טובים. היא, כמסתבר, מתאימה את הפאנטאסיות הכרומאטיות הקטנות שלה להלכי־רוחה המשתנים, ובזה, מן הסתם, מתבטא הנתיב האישי שלה בתוך הדרך־ההלך הסלולה, שרבים כבשו אותה בשעליהם. כאן באר צת הים. עם זאת מוכיחה התערוכה הנוכחית כי טרם נתמצו כל האפשרויות הטמונות בסוג זה של מופשט, וזה בתנאי שהצופה מוכן להסתפק בחומר מבוסס. סלידי הציבור. שאין בו יסוד של פריצה לרחובים חדשים.

מכון "גנזים"

מכון "גנזים" שליד אגודת הסופרים, מבקש מכל שיש ברשותם כתבי־יד, תצלומים, איגרות או שעמדו בקשרים עם הסופרים להלן, אשר יום זכרונם חל בחודשים טבת – שבט – אדר, להודיע על כך ל"גנזים", ת.ד. 7097, רח' קפלן 6 ת"א, טל' 253256.

אפרת ישראל — 4.1.1981; ולפובסקי מנחם זלמן — 17.12.1975; אולסבנגר עמנואל — 7.2.1961; הירשברג חיים זאב — 11.1.1976; זומסקי רב — 20.1.1976; לוריא משה — 3.2.1961; פרידברג חיים רב — 27.1.1961; רוזנטל יהודה — 15.1.1961; אבן־שמואל יהודה־קאופמן — 23.2.1976; זילברבוש דוד ישעיהו — 1.3.1936; סרן לוונשטיין גילי — 5.3.1985; עמיר־פינקרפלד אנדה — 27.3.1981; צמח יום־טוב ליפמן — 17.3.1886; קריב אברהם — 7.3.1967; רטוש יונתן — 24.3.1981.

פרס שזר לחקר תולדות ישראל

מרכז שזר מודיע על קבלת הצעות לפרס שזר לשנת תשמ"ו, על כתב־יד או ספר בעברית, שעניינו עם ישראל, ואשר התפרסם לא מוקדם משנתיים לפני יום הענקת הפרס ולא מאוחר משלושה חודשים לאחר תאריך זה. הפרס יוענק באזכרה לזלמן שז"ר המנוח, נשיאה השלישי של מדינת ישראל.

המועד האחרון להגשת הבקשות לשנת תשמ"ו, בצירוף 3 עותקים של החיבור המוצע, הוא 1.5.86. את הבקשות יש לשלוח למרכז זלמן שזר, ת.ד. 4179, ירושלים 91041.

לידיעת הקוראים:

ספרה של ג'ודית ס. בראון "מעשים בלתי צנועים" (Immodest Acts) שנסקר במוסף בשבוע שעבר, ראה אור בהוצאת אוניברסיטה של אוכספורד, ומחירו 14.95 ליש"ט.

יונת־הדואר של השואה

(סוף מעמוד 16)

ביט". אלטר אף מרבה, בחקר פסים במאמר, על תופעה ספציפית המוגדרת על־ידיו כ"רומאן 'ספרותי'". השמות המוזכרים, בין היתר, הם הרמן ברוך ולואי־פרדינן נאבוקוב.

אין ספק כי דויד גרוסמן מודע למסורת זו של הרומאן המודרני, ובמידה רבה הוא גם פועל בהקשרה. נציין, בתמצית, כמה מגילוייה הבולטים של התופעה ואחרים מהם הוזכרו כבר קודם, בהקשר שונה:

כבר בחלק הראשון, שבו יותר מכל, מתוקה המציאות ולא הספרות עצמה, מבצבצים שני "סופרים": הילד מומיק, שהוא דמות המרכז בסיפור, המחליט להיות סופר, לכשיגדל. הסבא, אנשל ווסרמן, הסופר, כאמור, כסופר ילדים עברי בפולין שבין שתי המלחמות. קטעים מתוך סיפור־ההרפתקאות שלו על חבורת "ילדי הלב" — אותם דולה מומיק מתוך עיתונים ישנים שבמרתף הבית — מובאים, כלשונם, בגדר רצת הסיפור עצמו. המשך הסיפור מסופר על־ידי שלמה נוימן (מומיק) שנעשה לסופר, ואשר עיסוקו הספרות על מכלול היבטיו, נידון ברומאן בהרחבה. גם התמקדות בדמותו של ברונו שולץ היא, בעיקרה, עניין ספרותי: בספר באה לידי ביטוי התעניינות גדולה בביוגראפיה הספרותית של שולץ, בתפישותיו האסתטיות, בסיפוריו השונים. יש בטקסט הרבה ציטטות מתוך סיפורי שולץ, מובאים דברי פרשנות על כתביו, וכן מתקיימים דיונים או שיחות שנושאם הוא ברונו שולץ הסופר. ה"ספרותיות" בולטת יותר מכל בחלק השלישי: כאן מובא, כפי שראינו, סיפור בידיוני פרי עטו של מומיק, המחליט לייצר סיטואציה שבה הסבא מספר אף הוא סיפור למפקד מחנה הריכוז. בסיפור זה מופעלות, באופן סימבולי, נפשות פעולות הלקוחות מתוך פרקי הסיפור "ילדי הלב", בצד דמויות הלקוחות מתוך ה"מציאות" האנושית של בית מושיל המתוארת בפרק הפתיחה הירושלמי של הרומאן. בתוך כך נערכים כל העת דיונים על הספרות ועל הפילוסופיה של האמנות — הן בין הסופר לבין הסבא, והן בין הסבא לבין מפקד מחנה הריכוז. (מה גם שכל הסיטואציה כולה היא פארודיה על סיפור ידוע). בחלק האחרון מובא סיפורו של קאזיק עצמו גם הוא המנות ספרותית הלקוחה משולי סיפורו של ווסרמן, הנעשית בחלק האחרון של הספר לדמות מרכזית. זאת ועוד: ה"אנציקלופדיה" החותמת את הספר מחזיקה הרבה ערכים שתוכנם ספרותי מובהק — כגון "יצירה", "פלגיאט ספרותי" ו"תיעוד". בערך כמו "ילדי הלב" מובא, בעצם, תיכתוב מקוצר של הסיפור שבחלק השלישי בחלק הראשון, בזה, כביכול, נסגר המעגל.

איכות, אני נוטה לפקפק בעצם התועלת שיש ב"רומאן הספרותי". בזה אני מרשה לעצמי להיות שותף לעבודתו של וולטר בנימין, העוסק במאמרו של רוברט אלטר כמי שהביע התפעלות נוכח גילויי ההתייבשות של הספרות המודרנית (ובכלל זה נוכח התופעה מן הסוג שאנו דנים בה), אך חשש תמיד שהיא מתרחקת יתר על המידה מן החוויה האותנטית. נעשית, בדרך זו, "מלאכותית ומעושה". אולם גם ללא ההסתייגות העקרונית מעצם התופעה, נראה כי גרוסמן היה מיטיב עם עצמו ועם ספרו לו הפעיל תבנית זו במינון הנכון: התחבולה של "ספרות על ספרות" פועלת בדרך־כלל יפה ובצורה אפקטיבית בפרק השלישי של הרומאן — שלו זיקה מעניינת אל הפרק הראשון — הבו בגבבה הסופר, כמורכבי, את הצורך ה"מודרני" לעבד את ההיסטוריה ובה בעת להוסיף את עצם הפרובלמטיקה של עיצוב ההיסטוריה (בייחוד זו של השואה) באמצעות האמנות, כל מה שנעשה בתחום זה בנוסף לזה וכעבר לזה הוא בבחינת עודף השמור, לעתים, לרעת בעליו: הקורא הרגיל, ואולי גם הקורא המקצועי, מוצב כאן בפני פלונטר שספק אם יפענח אותו, וספק אם ימצא טעם לטורח בפיענוחו. ראוי לציין בשולי הערה זו כי גרוסמן הוא סופר בעל כישרון עצום לעיצוב מימטי, כפי שמוכח מעל־לכל־ספק בתיאורי הילדות המתרחשת על רקע המציאות הישראלית בשנות החמישים שבפתח הרומאן, וכן בתיאורים מסמרי השיער של מחנה ההשמדה ושל הנפשות הפועלות בו הן בחלק השלישי של הספר והן במסגרת כמה "ערכים" בחלק הרביעי. (ראה, למשל, תיאורי "דרך השמיים" בחלק השלישי, וערכים כמו "כודי" ו"גינצבורג, אליהו" בחלק הרביעי). מכאן שנטיה בנוסח זה היא, לדידי, בגדר בחירה ולא כורח, ולכן מוטב לה שתיעשה מתוך ביקורת עצמית ובבחירה הראויה, ובלי שתשקע בסוליפסיזם ספרותי.

עם הקריאה בספר אנו שואלים את עצמנו — ואנו חייבים לשאול את עצמנו — מהי בעצם האמירה של דויד גרוסמן ביחס לשואה. שכן למרות הנטייה הברורה לכתוב "ספרות על ספרות", זהו — אחרי ככלות הכל — גם "ספרות על תקופה": לפנינו רומאן המתהווה מתוך מציאות מסוימת ועל רקע תקופה מוגדרת, המבקש גם לקבוע עמדה ביחס אליהן. כותרת הספר, המבוססת כציוני קטלוג, כבר מרמזת לזה.

גם בעניין זה קשה להצביע על קיומה של קונצפציה אינטלקטואלית המארגנת את כל רכיבי הספר בצורה מניחה את הדעת. הפרק על ברונו שולץ, למשל, המהווה את רבע הספר, נראה לי כחסר מרכז כובד רעיוני. המוטיבאציה לכתיבה על ברונו שולץ מבוארת, אמנם, בכמה מקומות (כגון: "...הדבר הכי נורא בעיני בקשר לשואה, זה שמחקו שם את האינדיבידואליות האנושית... הרי לכן אני כתבתי את ברונו"), אך אמירות אלה אינן מהוות עקביות, מה גם שאין הן עומדות באופן ברור במבחן הפראכסיס של הכתיבה על שולץ. נראה גם כי גרוסמן, שהשקיע הרבה לימוד ומחשבה בנושא השואה, מוטרד על־ידי הרבה שאלות שבהן הוא נוגע, לעתים, באופן חלקי ואף שטחי לבד. לדוגמא: שאלת ההליכה "כצאן לטבח" אכן מעיקה על הכותב, ונדמה כי ההתנהגות הפאסיבית של היהודים בתקופת השואה מקוממת בו אי־שקט רב. זוהי, כידוע, שאלה קשה, מסובכת ומביכה שאודותיה נכתבו, ועדיין נכתבים, כרכים רבים גם משל ניצולי השואה וגם מפי־עטם של אלה שכדוגמת גרוסמן עצמו לא היו "שם". גרוסמן מתמודד עם שאלה זו בצורה פקוחה, אמנם, במסגרת הערך האנציקלופדי "טבח, כצאן ל —", וכן הוא מגלגל בה, בין השאר, במהלך ויכוחו־שיחותיו בפרק השני. אך אין בזה די: סופר יהודי הישראלי, המעלה שאלה מעין זו במסגרת רומאן כל כך מקיף ומרחיב על השואה, אינו יכול להשאיר שאלה זו כשהיא תלויה באוויר. יש לי גם תחושה של אי־בהירות ביחס למשל המובלע בביוגראפיה של קאזיק: זוהי, כנראה, אלגוריה על "גבנו של האדם" שאפשר לאתר בה הרבה פרטים המשויכים למציאות הנידונה (היסטוריה, התנהגות), אך קשה עד מאוד, בשל אי־בהירות זו, להצביע על קשר ממשי בין מה שנאמר כאן לבין מה שנאמר בחלקים אחרים של הרומאן.

בדבר אחר נראה לי כי גרוסמן יודע היטב את אשר לפניו, ובו הוא אכן מגיע להישגים של ממש המהווים בבעייה פילוסופית ומוסרית, בהחלט גם פסיכולוגית, המוגדרת במילון של השואה כ"בנאליות של הרוע". שאלה זו עומדת לדיון מפורש בשעתו בספרה הנודע של הסוציולוגית היהודיה חנה ארנדט, ויש להניח כי גרוסמן מודע לדיון זה. הבעייה עצמה מוצגת בצורה חותכת בדברים שמשמיע אנשל ווסרמן באוזני הסופר בנוסח המסכל־המליצי האופייני לו: "...אבל אצלי כאן בפנים התחילה כוססת תולעת שאיככה יתכן שאחרי כל מה שקלל לי אותו ארכי רוצח נייגל, הנה אף עמדתי עמו שעה אחת וראיתי פניו בעת שהיה ילד, כבר החילותי חושב ששנתה היתה מעמי כל הימים האלה שהייתי במחנה, ואף פעם אחת לא עלה בדעתי שאף לנייגל אדם ייקרא, ואפשר שאשה לו וילדים, ותמהתי על כל המחשבות האלה, והיה הדבר בעיני כמדרש פליאה, השאותי בצריך עיון..." "צריך עיון" זה מתבצע על־ידי גרוסמן, הלכה למעשה, בפרק השלישי של הרומאן: העמדת הסיטואציה הדרמטית של המפגש בין היהודי ווסרמן לבין הגרמני נייגל מוצעת, בעיקרה של דבר, לעריכת אנאטומיה של הנפש הנאצית, בגילומה המוקצן ביותר בדמותו של מפקד מחנה השמדה. גרוסמן, לדעתי, כותב מתוך הכרה ברורה — שיש לה לעתים המחשות רבות־עוצמה בטקסט — כי הרוע הוא אכן "בנאלי", וכי התנהגותו האכזרית של מפקד המחנה והשתתפותו הוודאית בפעולת ההשמדה אינה מוציאה מכלל אפשרות "שאף לנייגל אדם ייקרא". תוך שהוא שוקד להצביע על האופציה האנושית־הפאתולוגית באמצעות דמותו של סגן מפקד המחנה, שטאוקה. רציתי — אומר הסבא — "לנגע את נייגל באנושיות". התאכזרותו של מפקד המחנה, לאחר שמיעת סיפורו של הסבא ובפועל יוצא מכנו, היא — בהקשר זה — אישור אחרון לתיזה של המחבר.

צריך גם לשים־לב לזה שגרוסמן מעלה שאלה זו מתוך נקודת־המבט של הישראלי בן דורנו (ההווה הסיפורי של מרבית הרומאן הוא שנות השמונים), והוא רואה בה לא רק שאלה בעלת חשיבות היסטורית או פילוסופית ממדרגה ראשונה אלא גם שאלה בעלת משמעות אקטואלית: דברים אלה אינם רק משתמעים מן הרומאן אלא נאמרים בו, לצורך או שלא לצורך, גם במפורש. (הוא מדבר, בין השאר, על "הנאצי הקטן שבתוכנו"). זוהי גם נקודת־החיבור העיקרית שבין יצירה זו לבין ספרו הקודם של דויד גרוסמן הבוחן שאלה קשה זו בהקשר העכשווי של החברה הישראלית בעידן שלאחר מלחמת־ששת־הימים ואולי גם מלחמת לבנון. כותרות שני הספרים — "חיוך הגדי" ו"עיין ערך: 'אהבה'" — משקפות את הפאתוס ההומאניסטי של הסופר, והן מסמנות את החיפוש אחר הקוד המוסרי העשוי לשמש לנו קנה־מידה אנושי, חברתי ופוליטי להבחין בין טוב לרע (עיין ערך: "תפילה").

נחזור, אפוא, לנקודת־המוצא: "עיין ערך 'אהבה'" הוא ספר מאוד אמביציוזי של סופר ברוך־כשרון הנמצא בשלבים מוקדמים, יחסית, של הקריירה שלו. על רקע זה אפשר, אולי, להבין מדוע קפץ עליהם "יצרם" של המו"לים שלו "למכור" אותו בצורה כל כך אגרסיבית. אולם — כפי שנוכחנו לדעת — יש ברומאן הזה הרבה נקודות תורפה, וכגודל האמביציה והתנופה כך גם גודל ההתבכות. יש שעות שבהן נדמה כי זהו אבר של נוסחים ראשונים שמהם יכול היה לצמוח רומאן מוגמר יותר וטוב יותר מן התוצר שלפנינו.

אין בדברים האלה משום הבעת אי־אמון בדויד גרוסמן, ההיפך הוא הנכון: הספרות העברית המתהווה משוועת ליוצרים כמוהו, אשר כשרונם והאנרגיה הפורה של תנופתם יתברכו יחד ויובילו את ספרותנו לפסגות חדשות, ויעמידו את אותן יצירות פרוזה חשובות שכל תרבות נזקקת להן. שלושת הספרים שיצר גרוסמן עד כה — ובכלל זה הספר הנוכחי — מוכיחים בעליל כי הוא נושא עמו נתונים אלה. יש רק לזכור כי הניסיון ההיסטורי מלמד אותנו כי תהליך ההבשלה וההתבגרות של פרוזאיקנים — בעיקר מחברי רומאנים — הוא בדרך־כלל אטי יותר מאשר זה של אמנים המייצרים בז'אנרים אחרים. (עגנון, למשל, פירסם במשך חמש עשרה שנה לערך עשרות יצירות פרוזה קצרות, קודם שהוציא לאור את הרומאן הראשון שלו). יש, לכן, לקוות כי הניסיון המצטבר, הביקורת העצמית, והחוזר של הסביבה, וגם סיועם הפעיל של העורכים והמו"לים — שאינם רק מקדמי־מכירות — ייטיבו עם דויד גרוסמן, וכך אכן יבטיחו את המקום המיועד לו בשורה ראשונה של הפרוזאיקנים בארץ.

אוניברסיטת בן־גוריון

ספרים חדשים

מאיר אביזוהר
הציונות הלוחמת
מבוא לזמן בן־גוריון ולזכרונותיו, 1939

"הציונות הלוחמת". מושג שטבע בן־גוריון ערב פרסום הספר הלבן, נועדה להמשיך את אשר שאפה "הציונות הבונה" להשיג מראשית תהליך ההתיישבות. המחבר, שהוא חוקר זכרונות בן־גוריון, מבקש להראות בספר זה כי בן־גוריון לא בזול ב"זימוני" מבוקר באמצעים בוחנים במאבק נגד מדיניות הספר הלבן. 157 עמ' + 4 לוחות. מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק.

*

אשל באר־שבע
מחקרים במדעי היהדות מוקדשים לזכר נחמיה אלוני ז"ל
בעריכת יעקב בלידשטיין, עלי יסיף ויוסף שלמון, 374 עמ'.

ספרים שהופיעו לאחרונה

אלון גל:
דוד בן־גוריון — לקראת מדינה יהודית
ההיערכות המדינית נוכח הספר הלבן ופרוץ מלחמת העולם השנייה 1938־1941. 278 + XVII עמ' (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון. הופק ע"י מוסד ביאליק).

*

עיונים בתכנית החלוקה, 1937־1947
בעריכת ישעיהו פרידמן ומאיר אביזוהר 289 + עמ' (מפרסומי המרכז למורשת בן־גוריון).

להשיג בבתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק רח' פועלי צדק 37, ירושלים 91920, ת.ד. 92, טל' 02־710594.

אוניברסיטת תל-אביב

בית־הספר להסטוריה ע"ש זלמן ארן | **ספריית וינר**

מילגות לחוקרים־צעירים לשנת הלימודים תשמ"ז

בית־הספר להסטוריה ע"ש זלמן ארן וספריית וינר באוניברסיטת תל־אביב מודיעים על פתיחת תכנית מחקר בהסטוריה־אירופית־משווה שהמשתתפים בה יעבדו במשך שנה אקדמית אחת בספריית וינר על נושא נבחר בתחומי התכנית.

בשנת הלימודים תשמ"ז יהיה הנושא **פשיזם וניאו־פשיזם**. העבודה במסגרת התכנית תונחה ע"י פרופ' שאול פרידלנדר, וחוקרים נוספים, מן הארץ ומחו"ל ישתתפו בה על בסיס קצר־מועד.

במסגרת התכנית יוענקו שתי מילגות פוסט־דוקטוראנט ושתי מילגות לדוקטורנטים העוסקים בתחום הנדון.

בקשות יש להגיש לבית־הספר להסטוריה (עבור מילגות להסטוריה־אירופית־משווה), אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, תל־אביב 69978, עד לתאריך 1.5.1986.

מידע נוסף אפשר לקבל בטלפון: 03־420731.

משרד המשפטים
ספרים חדשים

הרמב"ם והחוק במדינת ישראל
מאת פרופ' נחום רקובר
לקט הלכות מתוך "משנה תורה" לרמב"ם לפי סדר סעיפי החוקים שחוקקה הכנסת (563 עמ').

השופט בדין העברי
מאת פרופ' יעקב בזק
תיאור אישיותו ותכונותיו של השופט העברי לפי מקורותינו (52 עמ').

*

הספרים יצאו לאור במסגרת "הספריה למשפט העברי". ספרים אחרים בהוצאה זו:

מורה־דרך במקורות המשפט העברי
מדריך להכרת המשפט העברי ומקורותיו. עשרות תצלומים ודיאגרמות מלווים בתיאורים והסברים. תבנית אלבומית על נייר משובח (89 עמ')

JEWISH LAW AND CURRENT LEGAL PROBLEMS
קובץ הרצאות שניתנו בכנס הבין־לאומי על "המשפט העברי ותרומתו לשיטות המשפט של ימינו" (253).

*

מחיר מיוחד למזמינים ישירות, לפי הפרטים הרשומים מטה.

לכבוד "מורשת המשפט בישראל"
ת"ד 7483, ירושלים 91074
נא לשלוח אלי את הספרים הבאים:
☐ הרמב"ם והחוק במדינת ישראל — 13 ש"ח
☐ השופט בדין העברי — 5 ש"ח
☐ מורה דרך במקורות המשפט העברי — 12 ש"ח
☐ JEWISH LAW AND CURRENT LEGAL PROBLEMS — 25 ש"ח
☐ הסדרה כולה (בהנחה נוספת) — 50 ש"ח
רצ"ב המחאה ע"ס..... ש"ח..... לפקודת "מורשת המשפט בישראל".
שם............ טלפון............
כתובת............ מיקוד............

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
מודיעה על **המשך ההרשמה לשנה"ל תשמ"ז 1986/87** במחלקות:
• אמנות • צורפות
• עיצוב גרפי • צילום
• עיצוב סביבתי • עיצוב קרמי
• עיצוב תעשייתי
ההרשמה מתקיימת בחודשים ינואר פברואר 1986
בימים א'־ה' בין השעות 09.00־16:30
חוברות מידע, טפסים והרשמה בקמפוס בצלאל שבהר־הצופים,
טלפון 02־822181, 02־822191
או באמצעות הדואר ת.ד. 7314 ירושלים 91071

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

דרך אחת מובילה ללשכת פרס — בחירות

קל להבין את מי שהיו רוצים לראות את שמעון פרס בלשכת ראש הממשלה עד 1988 לפחות, אבל לאותה לשכה מובילה רק דרך אחת — בחירות, וב־1984 העם לא בחר בשמעון פרס ובמפלגתו לקך רוטציה של ארבע שנים. נדמה כי כמה כותבי מאמרים ב"הארץ" נוטים לשכוח עובדה זו בזמן האחרון, כאשר טקס חילופי הכסאות ממשמש ובא.

מה היו כותבים מתנגדי הרוטציה, אילו ההסכם היה הפוך? אילו סיכמו המערך והליכוד, ששמיר יהיה ראש הממשלה הרוטציוני הראשון עד סתיו 1986 ופרס הוא שיחליפו. בימים אלה היינו קוראים ושומעים התבטאויות של אוהדי הליכוד ומעריצי שמיר הקוראים לו שלא ימסור את המפתחות לפרס. מסיבות של טובת המדינה, כמובן. הכי טוב שמירה על שלמות הארץ.

האם גם אז היו א. שוייצר (ומשה ברזאב לפניו) קובעים שאין צורך משפטי וחוקי לקיים הסכם קואליציוני, ופוסקים ש"לא ניתן להדביק כתם מוסרי על מי שמפר אותו" ("הארץ" 12.2.86)?

הסכמים יש לכבד, גם כשאינם נוחים. ופרס ומפלגתו צריכים להמתין בסבלנות עד שיעברו שתי שנות שמיר, ולקוות ולעשות למען ניצחון אמיתי בבחירות 1988. ניצחון על סמך ההשגים, בהחלט, והאמינות כמובן, היושר האישי והציבורי של יושב ראש המפלגה וצוותו.

ליאון בשן
פאריס

לדחות ביצוע הסכם הרוטציה לעוד שנה

לכתבתו ההומוריסטית של אברהם טל ("הארץ" 13.2) — "הסכם — שמסכם, אמינות, שממינות" אני מבקש להגיב, ברצינות וברצי־גליות.

אמינות היא תכונה נעלה לאדם — וכמה גם לעם — ובעיקר — לעם־סגולה — שבן גוריון כליכך תתר לכך. ואנו — גוי־קדוש — הסכמים יש לכבד — אולם שלום לציון ושלווה לישראל, הם צורך קיומי.

כאשר אנו מתייצבים בתחומים שונים וחיוניים לקיומנו — מדוע לערער ולסגת — עכשיו, מדוע כאשר החזרנו לנו את האמינות וההערכה החיובית של ארצות קרובות ורחוקות — להפסיד זאת? הסכם הרוטציה שיביא להחלפת ראשות הממשלה, מעלה החשש נוסף להחולפה עצמה: — האם יחזיק יצחק שמיר מעמד בתפקידו, נוכח שאיפותם של לוי ושרון — האם תחזיק הממשלה המוחלפת מעמד מהמהפכות וההפכבות שכנגד — ואז, אנא אנו באים?

ככלל כאמור יש לכבד הסכמים — אולם עכשיו, יש מקום לדחות ביצוע ההסכם — לשנה.

שנה — היא פסקזמן שיאפשר לישראל להמשיך להתבסס ולהתקדם לעצמאות כלכלית ומדינית. ולשכנינו — פסקזמן נוסף לבוא לקראתנו, להסכמי שלום. אפשר לערוך משאל־עם, אפשר גם להחתים אזרחים על פנייה להארכת תקופה של שנה — לממשלה זו. אפשרי — וגם רצוי למדינה לדחות את ביצוע הסכם הרוטציה לעוד שנה.

בן־גוריון אמר שאינו יודע מה רוצה העם — וגם אינו יכול לדבר בשמו — אבל הוא ידע מה טוב לעם־ישראל, ופעל בהתאם. יש לאפשר הפעם לתלמידו של בן־גוריון להמשיך בראשות הממשלה לעוד שנה.

והסכם הרוטציה יוכל להתבצע למועד הזה.

יעקב זכאי
תל־אביב

מדוע בורחים מתרגמים מהמקצוע

מיכאל הנדלזלץ מודה כי "בכל ההוצאות מתלוננים על מחסור במתרגמים טובים" ("הארץ" 18.2.86). בפי הנדלזלץ אין הסבר לאותו "מחסור", אך אילו היה מתעניין כמה משלמות אותן הוצאות למתרגמים, ייתכן שהעניין היה מתבהר לו. התאחדות המו"לים, המייצגת את ההוצאות לאור בישראל, ממליצה לשלם עבור תרגום גליון דפוס של פרוזה את הסכום ה"מפואר" של 36 (שלושים וששה) ש"ח — הווה אומר, פחות מ־3 ש"ח לעמוד פוליו. לשם השוואה: עבור הדפסה של עמוד דומה במכונת כתיבה משלמים כיום 2 ש"ח. כאשר המו"לים מרשים לעצמם לשלם שכר כזה, מה זכותם להתלונן על בריחת מתרגמים מהמקצוע?

פרץ קדרון
ירושלים

במקום להוזיל הדלק — להשלים גשר ההלכה

הרבה דעות נשמעות באחרונה בדבר הצורך בהורדת מחירי הדלק בארץ במקביל לירידה במחירו בחו"ל.

רצוי לנצל עודפים אלה לקרן מיוחדת להשלמת פרויקט גשר ההלכה, למשל. כיום מתבזבזים זמן רב ודלק יקר כדי לעבור את גשר ההלכה, תוך כדי סכנה — לא עלינו — שהגשר יתמוטט.

אני סמוך ובטוח כי אלה הנזקקים לגשר זה מדי יום ביומו יהיו מוכנים לוותר על הורדת מחירי הדלק למימון השלמת פרויקט גשר ההלכה.

הנרי גולדמן
תל־אביב

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

טלוויזיה עם כל דבר

"דרושים", מלאה את יעודה, כלומר נמצאו כהרף־עין משרות לכל אלה שבאו לאולפן בחיפוש אחר מקום עבודה, לאחר שהחליטו על קריירה שניה. אם לשפוט לפי הממצאים בשטח הדי של האולפן, המקצוע הלוהט ביותר בימים אלה הוא חשבונאות: אמנם עד היום לא חשדתי שחשבונאות יש בה כדי להלהיב את הרוחות ולשמש השראה לחיות מקצוע. אבל העובדות מדברות בעד עצמן. אני לצערי, פיהקתי במהלכו של המשדר, שאמנם הופק במקצועיות והיו שזורים בו פרקים דידאקטיים שווים לכל נפש. אבל עדיין זה עניין מגוחך ומיותר להקדיש כמעט את כל לוח השידורים בערב יום ראשון, אך ורק למשדר זה — תהיה תועלתו אשר תהיה, גם אם עוסקים במעשים טובים המטרה מוקשה. ירון לונדון מצא לעצמו מקום נאות להבליט את כשרון המשחק והאלתור שלו. ואולי גם הוא חולם בסתר לבו על קריירה שניה, לאור האיום של סגירת הטלוויזיה?

בין פיהוק לפיהוק — גם מפני שאינני מתכננת קריירה שניה — אני מהרהרת ביני לביני שאולי באמת אין טעם בממשלת אחדות לאומית משותפת, ובכנסת מורכבת חסרת סמכויות. ואפשר להניח לטלוויזיה להנהיג את העניינים: עובדה — הודות לטלוויזיה נפתרות בעיות שלא מצאו את פתרונן בדרכים מקובלות ואיש גם לא סרת, למרות בקשות ותחינות חוזרות ונשנות להתייחס אליהן. "כלבוטק" בא ומשרה, ומיד אצים רצים כל הגורמים הממשלתיים והציבוריים וראה זה פלא, בעיות "ללא פתרון" נפתרות במהירות וביעילות, ועוד בלווית הבאה על הסא.

בעקבות כלבוטק והצלחותיה, נרתמה הטלוויזיה למספר מבצעים וכך גם זכתה בעיית הקשישים בחזרה לתשומת לב מדינית, עם שידור הטלתרום לקשיש. לא התבשרנו איזה שימוש נעשה, אם בכלל, בכספים שנתרמו, אבל לפחות אשה זקנה אחת זכתה בביפר הנכסף.

משדרי "דרושים" — וזה היה השני בהם — מספקים למובטלים מקומות תעסוקה כהרף עין ללא תורים בלשכת עבודה, ומעסיקים ממהרים לאולפן כל עוד נפשם בם, ומגיעים חסרי נשימה ממש כדי להציע את שירותיהם הטובים ולהיראות בטלוויזיה. כל מי שנזקק לתמיכה כספית למטרות רפואיות, די אם יזיל דמעות בטלוויזיה הישראלית, ורחמנים בני רחמנים נזעקים לעזרה. הפילנטרופיה כמו מצאה לה בת ברית נאמנה בטלוויזיה. הטלוויזיה מעלה בעיה, והכל מגלים שאכן משהו לקוי באשפוז הרפואי, ביחס לזקנים, בחינוך, בתעסוקה ומה לא? ובכן האם אין זה מן ההגיון והאין זה יעיל פי כמה, אם הטלוויזיה בה לא שוררים ושליטים הסכמים קואליציוניים, תנהל את העניינים? החשש היחיד — הסכנאים, לא עלינו. עלולים לחבל בפעילותה הברוכה של ממשלת הטלוויזיה ובנגדם הכל הרי תסריאותים, ואז עוד עלולים לדבר גם על מדינה בתהליך של סגירה.

לאיים בתשדיר־שירות

אם האמנתי ש"דרך ארץ" (ימים א', ג') בהנחייתו של ספי ריבלין בעל השיניים החשופות המוכרות — אם כי הפעם אין הוא נועץ אותן בבשרו של שמעון פרס — תהיה תוכנית הומוריסטית, הרי להפתעתי זה עניין הוא מאוד רציני: מעין בחינה בתיאוריה במיבחני נהגות, עם נופך של הומור ריבליני ללא שיניים, נקודות, פרסים, וגם מוזמה מטעם מאוד רציני. בצוות הח"כ רן כהן, שיש להזהיר אותו מפני אינפלציה בחשיפה התקשורתית שלו שאינה מוסיפה לו נקודות; הדוגמנית תמי בן־עמי בתלבושת של אסטרונאוט ומשקפי שמש כמים של גנגסטר. שהיא "גם חושבת", ונראית כבת דמותו של האדם החושב והנבון מוטי גלעדי, המגלה ידע מפתיע, והוא היחיד מבין המשתתפים שלפחות אינו לוקח את עצמו ברצינות, ודווקא הוא צובר נקודות. נראה שזו אמורה להיות תוכנית חינוכית, אבל אני כבר מעבר לחינוך: ובאמת, לא כל הצופים הם מפגרים ואם רוצים ללמד אותנו פרק בהלכות נהיגה ותחבורה, אפשר לאיים עלינו בתשדירי שירות.

סערה בקלושמרל

קטע נוסף התואם תוכנית הומוריסטית: הנה פתאום סערת רוחות חדשה, בגלל סידרה של הצנזורה המשעשעת תמיד להיות את הצגת המחזמר "זה כלוכמרל" בישראל. מחזמר על תיקינוקוז זה, שעוד בשנות ה־60 עורר רעש תקשורתי, מוצג כאן בכל רחבי תבל ואיש אינו שם לב אליו. אבל הצנזורה הישראלית התעוררה מרבצה כמו לפי איזה חוק פבלובי, ולפי רם עברון התחילה "להזיל ריר". חה"כ נטפלו לעניין וכתבים על כך בעיתונות. והסיפור הדחוק זוכה לפרסום נרחב; ממש לא יאמן.

מפיק המחזמר, נורמן קינג, התגייס והוא מגיע כדי למחות ולשכנע, ופרסומת כמובכאינה מזיקה אף פעם. ממש סערה בקלושמרל. אפשר היה לצחוק אילו לא הרבו מעיינות הצחוק והאלולא וכינו השבוע להופעות מצחיקות פי כמה. ובאמת, למה זה איכפת? הרי במחצית אוכלוסיית ישראל, אם אני טועה, סולל מר יוסטמן הצנזור הראשי והנאמן למשימתו, כבר צפו במערומיהם של המשתתפים בהצגה המשקמת להפליא ודוגמת ממש כל דמיון ארוטי־סקסואלי. למי זה אכפת אם תועלה על הבימה כאן? ולמה להעניק למפיקה פרסום חינם? ההצגה גרמה לנפילתה של הצנזורה הבריטית בשנות ה־60, אך כאן אין כלל חשש. אצלנו לא יגרמו אברי מין נשיים וגבריים מידלדלים למהפכה כזאת, ורק יספקו אולי חומר להגיגים לח"כ מרים תעסה־גלזר.

דיוקן

מטורפים בחופשה

התחושה היא שמישהו בא ושחרר את כל המטורפים המסכנים ממוסד לחולי־רוח. והללו כנסו להם ועידה והם משחקים שם בפוליטיקה. מי לא היה שם? היה שם זה שקפה לו כבר פרסום — הלא הוא האיש עם הפה העקום, שללא ספק הינו יורשו הרוחני האותנטי של הרב כהנא ועוד נוכה תצפה פעמים רבות בפיו המתעוות, שהריר כמו נוזל ממנו, עיניו למעלה ולצד, עיניו למטה, ממש פה מפיק מרגליות. היה שם מיודענו מגוזר הבריונים של נצרת עילית, אלכסנדר פינקלשטיין, ואחר שנראה ממש כמו אחיו התאום של אייכמן, והוא גם מבצע טייר כאינטלקטואל שבחבורה; ואחד אחר ללא מצח, בן דמותו של האדם הניאנדרטלי. וראש — הרב כהנא בכבודו ובעצמו, שנראה במבט ראשון כנורמלי ביותר בין כל המטורפים המאושפזים, עד שהתחיל למצמץ בפראות, והתיז רעלים סביבו, משתבר מהם, ומסתורר מעצמו.

הפרקום שלו מרתיק לכת. הנה הוא מודה "למפשיט להיכ יאיר צבן, להסתדרות הציונית, ולסוכנות", על הפרסום שהעניקו לוועידה שלו וגם שואל רטורית: "למה הם שונאים אותנו ולא את התחייה? — כי אנחנו לא נוותר, לא נתפשר, ונלך עד הסוף".

הקהל באולם מהווה גם הוא תמונה נדירה למראה. מספר בני תשחורות בחולצות עם סמל "כך" ממחלקת הבריונים של "כך", שדמו לאחים רחמניים כמו כדי להטעות, אחים הצמודים למטורפים ושומרים עליהם, ומספר ניכר של זקנים זקנות, ממחלקת השתקנים שבמוסד, מאזינים לדברי הבאנה כשעל פניהם נסרכים חיוכים פגליים, כמי שמסר רגלים בכנוח רא.

קשה עד מאוד היה להבין את הקישורים שבין הדברים המבולבלים, כולם נכרכו בכפיפה אחת. המטרה העיקרית של עדת התוליכבים היא נשיא המדינה, חיים הרצוג. על כמה ממילות הנאצה שהוטחו בו הוטלה צנזורה והן הוחלפו ב"פיפסים" משמעותיים.

ואכן, לא לשווא זהה שמו של מוטי קירשנבאום עם "ניקוי ראש". אלא שעכשיו אין הוא נזקק עוד לכותבי סאטירה, ולשחקנים קטנים מיומנים, ולמנות גדושות של הומור, כדי להעביר את המסר שלו. מצויד במצלמות ובהרגישויות דקות, ביכולת קליטה ובחושים נדירים של איש טלוויזיה מעולה — אולי אחד ויחיד בתוכנו — הוא יודע בדיוק כיצד להציג אירועים ואנשים על המרקע, ולהציג את האפקטים הנכונים: מה להדגיש, איך לעשות שימוש נכון ואפקטיבי "בקלוז אפ", מה להבליט, האיך לנסח דברי קריינות שמתלווה אליהם נימה אירונית סמויה.

אנו מצינו השים כאילו היינו צופים באחד המערכונים המבריקים של "ניקוי ראש" ואם היה עלי להעניק למישהו פרס — מוטי קירשנבאום הוא האיש. למרות שראיתי לפני מחזה מעורר חרדה ופלצות, שאין מחזאי שיוכל להוציא מתחת ידו יצירה מטורפת אשר כזאת, והחיים מביסים את הדמיון האנושי, עדיין צחקתי עד דמעות.

נ.ב. היועץ המשפטי לממשלה אינו מוצא, גם לא לאחר כתבה זו והתירוזה שבה, מקום להעמיד את הרב כהנא לדין, ואת החוק נגד גזענות לא מעבירים בכנסת, בגלל שיקולים קואליציוניים מחוכמים ובגלל החוגים הדתיים. אין ספק: למוטי קירשנבאום לא תחסר פרנסה, בימים הקרובים.

היגיון עקום בלוח השידורים

לוח השידורים בטלוויזיה הוא אחד מאותם פלאים נסתרים, שאין אנו אמורים להבין את ההגיון שביסודם ועלינו לקבל אותם בשתיקה. הנה חודשה הקרנתה של הסדרה "קרובים, קרובים", הודות למתנת חסד של הטלוויזיה הלימודית. קרובים עניים, כפי שלמדנו לדעת, אינם בודקים בציציותיהן של המתנות שהם מקבלים מן הדוד העשיר. הטלוויזיה הכללית היא בחזקת קרובה עניה ועלובה כל כך, עד שגם דוד עשיר מאמריקה אין בו כדי לאושש את רוחה ואת רוחנו.

"קרובים, קרובים". פופולרית מאוד בקרב ילדים מכל הגילים. הללו הינם וצפו לה בקוצר רוח, ואין פלא, כי היא תואמת מנטליות של ילדים בהגזמות שבה. ההומור שלה הוא של אבני בליסטראות. אלא שאלה אינן פוגעות למרות שהן ישירות, הסיטואציות מוכרות כבייתיות מוכרות שעבר זמנן, העלילה כמו־לעיסה שפג טעמה. מן ההגיון היה לשדר סדרה זו, בהתחשב בקהל היעד שלה, בשעה מוקדמת יחסית כלומר, שמונה או שמונה וחצי בערב, לפני החדשות. אבל הטלוויזיה באה ומתייחסת ל"קרובים קרובים" כאל סדרת יוקרה ומשדרת אותה בתשע וחצי בערב. למגינת־לבם של הורים עייפים, יגעים וזועמים, שאינם מסוגלים למנוע מצאצאיהם צפייה בסדרה אהובה.

כך מצליחה הטלוויזיה לנהל ולארגן את חיינו. לשבש סדרי היום, ולאיש שם לא איכפת. שמעתי שכאשר באו פעם בטענות למנכ"ל הרשות, ענה זה שהוא אינו צופה בטלוויזיה ומבכר וידיאו, והוא יודע מה טוב בשבילו — בשבילו, ולא בשבילנו.

ואם מדובר בטלוויזיה הלימודית, הרי ההומור הסנטימנטלי של הסדרה מוצא כאן את ביטויו באמרת השבוע: "אבא" (כאמור שם) "הוא (כלומר, הדוד חזי, הסמבל של המשפחה), באמריקה, ואנחנו כאן, אז הוא לא הסמבל של המשפחה?" עכשיו אנחנו מבינים מה פירושו של חינוך בישראל של היום. לפעמים אני מהרהרת שאין צורך בצנזורה על שדיים חשופים. אבל יש כנראה צורך בצנזורה על טמטום והסרת רסן.

הבן של אביו

עם אבא כמו פרופסור ישעיהו ליבוביץ לא קל להיות; אבל גם לא יהדים לבה לצפות בבנו. פרופסור אליה ליבוביץ. הצפייה והסקרנות שלנו נחולות בחשש באמבנה האבן בניב של אבות מפורסמים נתאוים עליהם עול כבד בנבואה העל פי הרוב מכבידים, צילם הכבד של האבות ואפילו עליהם ומכבים בהם, אפילו יהם בנים להבהק. ועדיין הם מקרינים. הנה. פרופסור אליה ליבוביץ אינו בכוכב. אם כי אני סקרנית לדעת מה חושב אביו עליו ועל דיעותיו.

קיים הבדל פיזי גדול בין האב לבן, אם כי הוא צעיר ונאה יותר מאביו ואין בבנו אותה בהירות גרמית שבפני האב. אין אנו חשים שכאן הנה יתעורר בן התנופה שבפלה עליו כהבת השעטות יתניע בהדים. ורוכה לנו עד כמה בעצם איננו מבינים דבר הגבריוגר. טועים ומטעים. גם הבהירות שלו שונות לגמרי, אבל הוא משכיל מאוד, מקורי בדרך מחשבתו, ואפשר להבחין שהוא בן־טובים אמיתי — כי ספגן בבית אביו מורשת תרבותית נבבה.

פרופסור אליה ליבוביץ גדל בבית דתי. אבל כיום, הוא מודה, אין הוא רואה טעם לקיים את מצוות ההלכה. "אדם אחראי" הוא אומר. "אינו יכול לקיים את ההלכה, וקיום מצוות תוצאותיו אנרכיסטיות". לפי משנתו של פרופסור ליבוביץ הצעיר, קרה בהבהור בין הדורות הקודמים והדור שלנו, ומאז '84, מהווה את נקודת התפנית. משמעותם של ספרים וציורים רבים תלויה בהקשר בו הם נאמרים, כלומר. על ידי מי, מתי, איפה. ודברים אלה קובעים את אופיים וכיוונם.

כדי להבין מהי יהדות הוא מצטט מדבריו של הלל, המורה הגדול. כאן התשובה לפרופסור שאקי שתקף רב רפורמי שגייר אחר כעשרים וארבע שעות. הנה הלל הזקן גייר אחר בדיקות ספורות בלבד ולימד אותו את התורה כולה על רגל אחת. לפנינו עקרון ראשון מסוגו של ליברליזם באור, אולי הראשון בהיסטוריה. (אם כי אבי גילה עקרון דומה אצל קונפוציוס, שלוש מאות שנים קודם לכן).

הדברים שאמר פרופסור ליבוביץ אינם קלים לתפיסה ולעיכול והם גם אינם מתאימים לטלוויזיה. שמחשבה מופשטת ופילוסופית זרים לה. ראוי היה לעיין ביתר לידיעתיו בכתב. אבוז, אם אינני טועה. לא התבייש בבנו.

ירון לונדון: ויכוח על קונספציה

להתעמת עם לונדון

במאמר תחת הכותרת "טלוויזיה וספרות", ("הארץ — תרבות וספרות", 14.2), מודה ירון לונדון, אפילו בנימה סמויה של התנצלות, שקיימים אילוצים רבים הפועלים עליו והוא בצידוד מנסה להבהיר אותם ולהוקיע, בעצוה שישטיש(?), שגם המבקרים יצאו נשכרים מדבריו. ובכן, לצערי לא יצאתי נשכרת, מפני שלא היה לי צורך לקרוא כדי לדעת "שרגישותו ורמת השכלתו המגוונת של ציבור הצופה במישרה, מחייבות אותו לשים סייג לאיכות ולחפש את השביל הרחב ביותר". גם אני תהיתי, ולא פעם כלשונו, "האם אפשר בכלל לתווך בין שתי הגלקסיות — זו של גוטנברג וזו של מרקוני? לצערי גם הגעתי למסקנה שזו משימה כמעט בלתי־אפשרית, וקיים ניגוד מהותי בין השתיים. לונדון טוען שלתוכניתו יש מספר לא מבוטל של אחוזי־צפייה, אך טענתו היא בחזקת אשליה. רמת התוכניות ומידת העניין שבהן, אינן קובעות את אחוזי־הצפייה במצב בו קיים ערוץ אחד ויחיד, וכולם צופים בטלוויזיה. הבידור הישראלי הפופולארי ביותר שאין לו מתחרים. הכל צופים גם ב"בין הכסאות". אך יש להודות, שלונדון הוא היחיד שהצליח להתמודד עם תוכנית ספרותית, ודווקא בגלל אישיותו הטלוויזיונית, הבזווזנית(?) עימותית. לכן אין גם פלא שאני כנכה להתעמת איתו — אם לא על המרקע לפחות מעל דפי העיתון, ועם מי באמת נותר כם להתעמת?

המרכזה שלי עם לונדון אינו אך ורק בנושא של גישה. עיקרה השגות על התייחסותו של מדי פעם ליצירות ולסופרים מסויימים, ובמיוחד, כפי שהוא מגדיר זאת, ליצירות בעורפלות מבחינה תמטית, "וכעין מופשט". אמנם קשה עד מאוד לשמור "בסוף ציטוט" על קונספציה אחידה. אך אני טוענת שלונדון נוטה לעתים קרובות מדי ליבר־לידיכילות. גם אם פרטים ביוגרפיים־אישיים הם מעניינים ובסקרנים, הם אינם רלוונטים בהקשרים שהוא מציג אותם.

הרי ספרות אינה העתק־שכם של החיים, אלא עיקרה בינו תהליכים של סינון וחיבור, ודווקא במקרים של יצירות מעורפלות ומסוגננות. אין טעם להתרכז בפרטים בנליים. במקרה של עמליה כהנא כרמון, מחפש לונדון לשווא את הביוגרפיה האותנטית של המספרת, וזו נסתרת בעיניו וטמונה בגישתה של המספרת לספרות של נשים ובציפיות המאכזבות בסגנה. בשוני שקיים בינה לבין ספרות שנכתבת על ידי גברים.

הצדק עם לונדון, כשהוא מעיד על שעת השידור המאוחרת של התוכנית; לעתים גם אני חשה שהדברים כבדים על עפעפי הצונחים לאיטם. ואם הוא לוקח בחשבון "שמרבית הצופים לא קראו את הספרים שבהם מדברים, הרי באמת עלולים הללו לעבור את "המדור הגרוע שבכל מדורי הגיהנום — כלומר מדור השעמום"; כך ממש קרה לי ב"סוף ציטוט". בה הופיעו שני סופרים צעירים, ישראל הבאיר ואורציון ברתנא, שאת ספריהם לא קראתי. בשוש כך אני בסיקה שצופים בתוכנית דווקא אנשים שקראו את הספרים בהם מדובר.

אבל מה עלי לעשות את ספריו של קונן דויל דווקא קראתי, ועדיין מצאתי את עצמי מפליגה למדור השעמום.

שלושה אורחים נלהבים ליצר לוק הולמס נאספו באולפן — יהיעם פדן, מיכאל הנדלזלץ ואבנון אחי נעבי, כבוזנים ומשוגעים לדבר. ולצידם אבי ולגשר כמתב ספרי מתח. הנה. למרות שההזמנים היו רהוטים והשפיעו עלינו מעיינות של מידע, עדיין הנושא אינו רציני עד כדי כך, וקצה הוגנו וקללוה לא היו בדיקה. ביכולת לשמוע פחות אינפורמציה על שרלוק הולמס, ווטסון, וקונן דויל ויותר על ספרות מתח: כדי געים שניתקתי עצמי מן הצפייה בתוכנית, ניסיתי לדמיין כיצד היה נשמע דיון כזה מעל מסך הטלוויזיה הבריטית. והגבלאתי קנאה.

והדמעות נוטפות

כפי שנבאתי, פסטיבאל שבירגנסקי הזין את דמיונם ועטם של כותבי טורים וחשבי קרנות. והללו גם העניקו לו כתרים מגוזמים. דוגמה של הטלוויזיה שהיא הוגנת בסיפורים מזילי־דמעות, אם כי אלו עלולות להוסף לדמעות תנין, הדמעות היתה המילה המובילה. ואכן, בכתבה של אינו אורן, שליוותה את שבירגנסקי ולייטשה, התבשרנו מדברי הקריינית: "דמעות נוטפות על עשיית ההצלחה". ליותר כזה אין אנו צריכים.

למפעל תעשייתי גדול עתיר ידע באזור ירושלים
דרושים/ות
משרה מס' 1300: מהנדסי אלקטרוניקה
לתכנון ופיתוח
– מערכות בקרה אלקטרוניות מבוקרות מחשב.
– מערכות חוזי מטוסי קרב.
– ציוד אויוניקה למסוקים.
משרה מס' 1301: מהנדסי אווירונוטיקה
לתכנון ופיתוח
– תכנון ופיתוח חלקי מסוקים.
– תיכון התקנת מערכות על מסוקים.
– אנליזה ופיתוח תבנה לניתוח ביצועי מסוקים.
משרה מס' 1302: מהנדסי חשמל
– בעלי נסיון בעבודות תווט חשמלי למטוסים.
משרה מס' 1303: טכנאי אלקטרוניקה
– לעבודות אויוניקה על מסוקים.
– נדרש ידע בהכרת מכשירי ניווט ונסיון עבודה מעשי על מכשירים אלה.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב ולפרט קורות חיים, השכלה, נסיון ומספר תעודת זהות אל: ת.ד. 1321 מיקוד 61020. (נא לציין על המעטפה את מספר המשרה המבוקשת).
מועמדים מתאימים ייענו
סודיות מובטחת

ביום ג' ה־25.2
יפרסם עיתון הארץ
מדור בנושא
איטום,
בידוד
ואקוסטיקה
לפרטים נוספים
נא לפנות לאמיר אדיב
מודעות הארץ
(309) 824261

למחלקה כלכלית דינמית
בחברה פיננסית מובילה הפועלת בשוק ההון
דרוש/ה
כלכלן/כלכלנית
מועמדים מתאימים הינם בוגרי כלכלה – מנהל עסקים/ניהול, בעלי ידע בתיכנות והבנת תהליכים בשוק ההון.
התפקיד המוצע כולל השתלבות בפיתוח מערכת תומכת החלטות וסיוע לניתוחים פיננסיים. נסיון מעשי קודם אינו הכרחי.
נא לפנות בכתב־יד לת.ד. 799 תל־אביב 61007 ולציין עבור מס' 40.

מנהלים בע"מ
איוש ומיון מנהלים ועובדים בכירים
באזל 12, ת"א 65241 טל' 03-860728 ת.ד. 4865 ת"א 61046
לתשלובת מפעלים גדולה
דרוש:
מנהל
לניהול פרויקטים של הקמה, מיחשוב, הנדסת תעשיה וניהול ברמה של כלל התשלובת. לאחר הכרות המערכת – השתלבות בתפקידי ניהול מפעלים.
מהנדס תעשיה וניהול, בסביבות גיל 35, מוכשר, עצמאי ואמביציוזי, עם כושר ניהול מעבר למקובל, הרוצה ומסוגל להשתלב במערכת גדולה ודינמית ולהתפתח בתוכה לתפקידים בכירים.
נסיון קודם בתפקידי ניהול בתעשיה – הכרחי.
מקום העבודה: צפון הארץ.
המועמד המתאים יפנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה אל "מנהלים" ת.ד. 4665, תל אביב 61046.
סודיות מובטחת
MENAHALIM LTD.
EXECUTIVE RECRUITMENT AND SELECTION

מילא
מרכז ייעוצי למשאבי אנוש
לחברה המובילה בתחומה במרכז הארץ
דרושים
1. מנהל שיווק
★ בעל נסיון של 5 שנים לפחות בשיווק.
★ עדיפות למהנדס רכב/מכונות.
★ אפשרות למידת הנושא הספציפי.
2. סמנכ"ל לאגף ייצוא
התפקיד כולל שהייה בחו"ל.
★ בעל רקע שיווקי.
★ נסיון בשיווק של 5 שנים לפחות.
3. טכנולוג
★ בעל רקע כימי.
★ נסיון של 3 עד 5 שנים.
★ יכולת ניהולית גבוהה.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון אל "מילא" מכון יעוץ למשאבי אנוש, רחוב ארלוזורוב 88, תל־אביב, בציון שם המשרה.
סודיות תשמר בקפידה
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד.

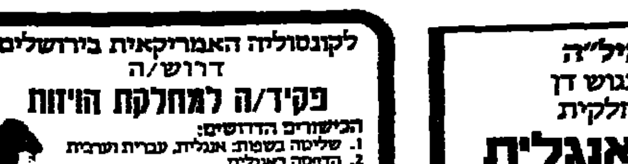

מערכות תעוד (1982) בע"מ
דרושים
★ מהנדסים ומכנאי אלקטרוניקה
★ כותבים טכניים
תנאים מצויינים למתאימים
סודיות מובטחת
ת.ד. 2177 חולון 58120

ישראלי
בעל אזרחות אירופאית
היוצא לשהות בגרמניה המע' – מעוניין בהצעות מתאימות
ת.ד. 9251 ת"א.

למפעל הדפסה באזור כ"ס
דרוש
מדפיס בלט
בעל נסיון בעבודות הטבעה, הבלטה ושטנצים
052-39323 לודר

ברמלה
דרוש
רכז דתי ודינמי
להפעלה בנושאי חברה ויהדות בשעות אחה"צ
לפנות אחה"צ לטלפון 08-221251

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
עיריית ראשון־לציון
האגף לחינוך תרבות, נוער וספורט
המחלקה לחינוך על יסודי
לבי"ס "עמל" העמית ראשון־לציון
דרושים
מורים לשנת תשמ"ז
במקצועות הבאים:
1) יסודות השרטוט
2) תורת החשמל
3) פיקוד ובקרה
4) מבוא למחשב
5) פיקוד מתקני חשמל
6) אלקטרוניקה תקבולית וסיפרתית
7) התכתבות עברית ואנגלית
8) מזכירות
9) חשבונאות
10) כלכלה ומשק
11) מדידה מכנית
12) חמרים פלסטיים
13) מיחשוב בקרה
14) מדריך לאלקטרוניקה
15) מדריך למכניקה (חריטה, כרסום וריתוך)
להתקשר טלפונית: 03-9441651, 03-9644007 למחלקה לחינוך על יסודי בעיריית ראשון־לציון בענין "מורים לחינוך טכנולוגי" או לבי"ס "עמל" העמית טל' 03-9481571.

לביה"ס תיכון חקלאי של ויצ"ו בנהלל
דרוש מיידית
מורה לכימיה
לכיתה י'
בהיקף של שליש משרה
לעבודה עד סוף השנה
אפשרות להמשיך להורות גם בתשמ"ז.
מועמדים יפנו בכתב להנהלת ביה"ס.
– בי"ס חקלאי נהלל מיקוד 10600.

למכון מיל"ה
דרושים בגוש דן
למשרה חלקית
מורים לאנגלית
עם נסיון של שנתיים לפחות בהוראת מבוגרים
תנאים מצויינים למתאימים
03-916185, 03-229667

לקונסוליה האמריקאית בירושלים
דרוש/ה
פקיד/ה למחלקת הויזות
הכישורים הדרושים:
1. שליטה בשפות: אנגלית, עברית וערבית
2. הדפסה באנגלית
3. נסיון בעבודה משרדית
נא לפנות בצרוף קורות חיים אל: משרד האדמיניסטרציה, רח' אגרון 18, ירושלים. פניות שלפניות לא ייענו.